

د فونډون

د افغانستان د کلتور

A.P.

37-27(21)

1352 / 0671700

شنبه ۱۵ سنډ ۱۳۵۹

۱ سپټمبر ۱۹۸۰

شماره (۲۳-۲۴)

Ketabton.com

سال - ۳۲

قيمت يک شماره ۱۱۳ افغانی

زموږ د پښتنو او بلوڅو وروڼو ملي ورځ
د سټېبلۍ په كابل او د هيواد د ولايتونو په مركزونو
نو كې د ځانگړو ټولنو په ترڅ كې ونه منل
نځل شوه .

• • •
از طرف بېرك كارمل منشي عمومي كميته
مر كزي حزب دعو كراتيك خلق افغانستان،
رئيس شوراي انقلابي و صدر اعظم جمهوري
دعو كراتيك افغا نستان تېلگرام تېريكيه
بينا سبت قنرر جوزف پټكو سكي بحيث
صدر اعظم جمهوري مردم يو لند غنوا نسي
هو صوف به وارسا مخابره گرديده است .

• • •
بېرك كار مل منشي عمومي كميته مركزي
حزب دعو كراتيك خلق افغا نستان ، رئيس
شوراي انقلابي و صدر اعظم جمهوري دعو-
كراتيك افغا نستان قبل از ظهر ۴ سټېبله
ستو يان رادو سلاووف سفير كبير جمهوريت
مردم بلغاريا در كا بل را براي ملاقات
توت يعي در مقر شوراي انقلابي پذير فتند .

• • •
دافغا نستان د خلك دعو كراتيك گوند د
مر كزي كميته د عمومي منشي دافغا نستان د
دعو كراتيك جمهوريت د انقلابي شورا رئيس
او صدر اعظم بېرك كارمل له خوا دافغا نستان
د خپلو اكي د بېر ته اخيستو د يو شپېتمې
كاليزي له امله د كيو با د كمو نست گوند
د مر كزي كميته د لومړي منشي او د دولتي
او حكومتي شورا د رئيس فيدل كا ستر د
د مباركي تېلگرام په ځواب كې هاونو ته دهغه
په نامه د خو ښي تېلگرام مخابره شوي دي .

• • •
دافغا نستان د خلك دعو كراتيك گوند
د مر كزي كميته د عمومي منشي او دافغا-
نستان د دعو كراتيك جمهوريت د انقلابي
شورا د رئيس او صدر اعظم بېرك كارمل
لخوا د ليبيا د عربي خلكو د استرا كيه
چېا هير يي د سېنايېر د لومړي نېټي د انقلاب
د يوو لسمي كاليزي له امله د هغه هيواد
د دولت درئيس معمر القذافي په نامه طرابلس
ته د مباركي تېلگرام صادر شويدي .
پد غه تېلگرام كې بېرك كارمل د دواړو
هيوادو او د خلكو تر منځ د دوستانه اړيكونو
او نوروو لي د همكاريو دلايل مخنيا دپاره
خپله هيله څرگنده كړېده .

• • •
پا پيام بېرك كارمل منشي عمومي كميته
مر كزي حزب دعو كراتيك خلق افغا نستان
رئيس شوراي انقلابي و صدر اعظم جمهوري
دعو كراتيك افغا نستان سيمينار هزار مين
سال تو لد شيخ الرئيس ابو علي ابن سينا
بلخي دانشمند و فيلسوف افغا ني و حكيم
نامور جهان علم و فضل روز پنجشنبه ششم
سټېبله در كا بل از طرف اكادمي علوم
افغا نستان داير وافتتاح ميگردد .

• • •
بېرك كارمل ، منشي عمومي كميته مر كزي
حزب دعو كراتيك خلق افغا نستان ، رئيس
شوراي انقلابي و صدر اعظم جمهوري دعو-
كراتيك افغا نستان عصر روز شنبه هشت
سټېبله خان عيد الغفار خان رهبر بزرگ و
مبارز پښتون ها را در مقر شوراي انقلابي
هنگام ملاقات نمودند كه فيض محمد وزير
امور سر حدات نيز حاضر بود .

بېرك كارمل منشي عمومي كميته مر كزي حزب دعو كراتيك خلق افغانستان، رئيس شوراي انقلابي و صدر اعظم جمهوري دعو كراتيك افغانستان
هنگام ملاقات باخان عبدالغفار خان مبارز نهضت آزادي بخش ملي ورهبر بزرگ پښتون ها

اختصار وقایع مهمه

پا قرأت پيام بېرك كار مل منشي عمومي
كميته مر كزي حزب دعو كراتيك خلق
افغا نستان ، رئيس شوراي انقلابي و صدر
اعظم جمهوري دعو كراتيك افغا نستان
سيمينار علمي تجليل از يک هزار مين سال
تو لد دانشمند بزرگ کشور شيخ الرئيس
ابوعلی ابن سینای بلخي روز ۶ سټېبله از
طرف اکا دمي علوم افغا نستان در كا بل
افتتاح شد .

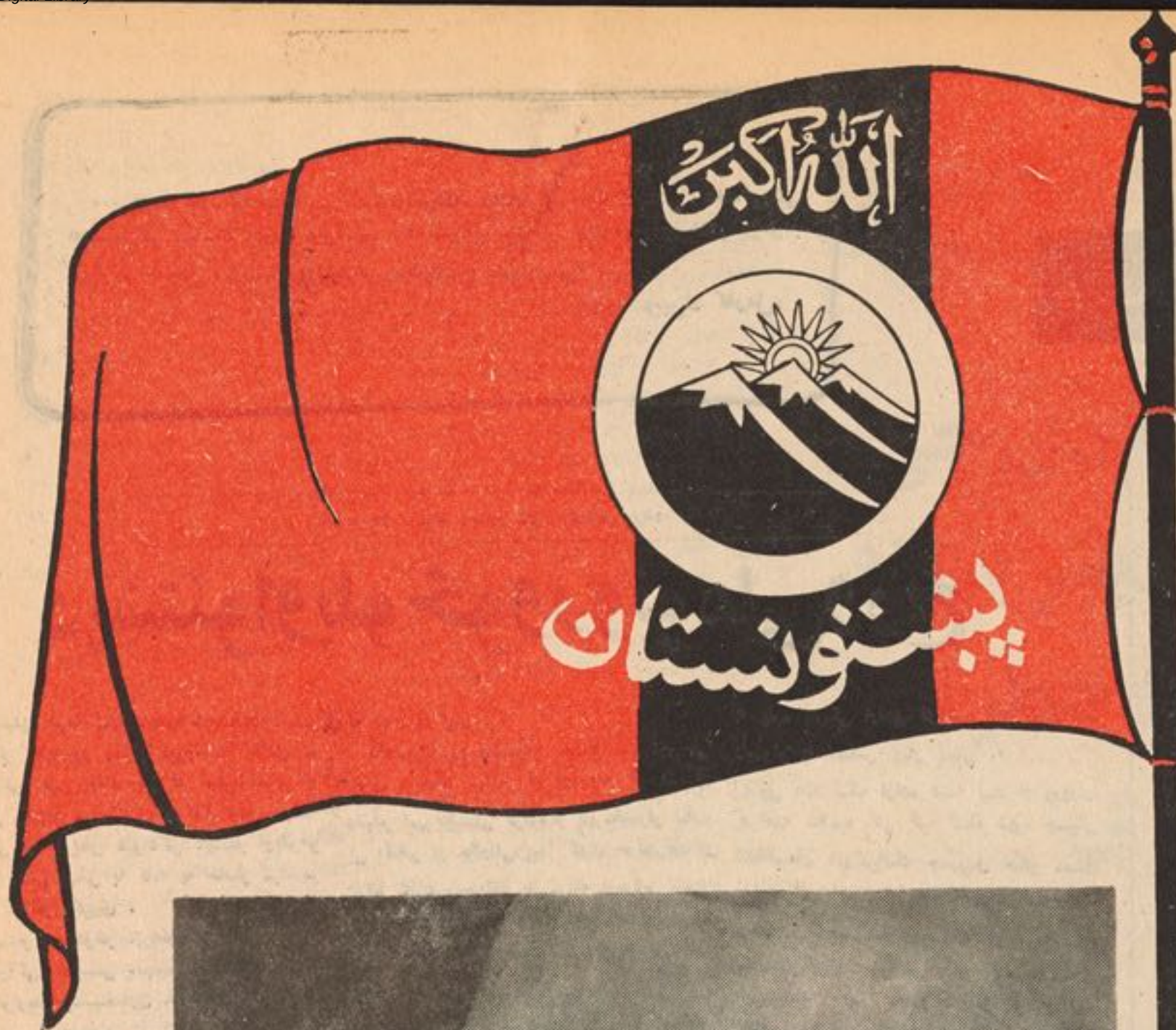
محفل پا شکوه افتتاح سيمينار علمي يك
هزار مين سال تو لد ابو علي ابن سينا
بلخي سماعت ده قبل از ظهر ۶ سټېبله در تالار
صحت غامه بر گزار گرديد ، نخست چند
آيت از قرآن پاك قرأت و بعداً سرود ملي
جمهوري دعو كراتيك افغا نستان بخش شد .

اجول خټک د پښتنو انقلابي شاعر

خان عبدالولي خان

پاچا خان رهبر بزرگ و مبارز پشتون ها

مبارزه سر سختانه و تسلیم
ناپذیر بر ضد ستم استبداد و
بر بریت و اقمیت جدا یسی
ناپذیر ز ندگی خلقهای
این منطقه می باشد .

شخصیت های بزرگ این
مظا هر شرف و افتخار که به
خاطر خوش بختی بشریت
ورفاه انسان از گرم گرم
مبارزات سر بلند میکنند ،
عظمت و بزرگی شان مرهون
راهگشایی از دهلیزهای تاریک
مبارزه و گذر از پیچ و خم
های دشوار آن می باشد .

در درازنای تاریخ انسان
آنهايي که از آزمون زمان
سر بلند بدرآمده اند آنهايي
که دشواری های زمان به

بقیه در صفحه ۵۹

خان عبدالغفار خان زعيم بزرگ
پشتون و بلوچ

درين شماره

تاريخ شاهدي چي امپرياليزم د بشريت
او اسلام ستر او خطرناك غليم دي

سلسله گفت و شنود هاي اختصاصي ژوندون
درميز گرد

چند نکته قابل توجه در اندیشه ابوعلی سینا

از کمپ دیوید تابیت المقدس

ابن سینای بلخی دانشمند پرنیو غیکه
روزگاری سرآمدو...

مفهوم رفع تشنجات بین المللی پایان
بخشیدن به مسابقات تسلیحاتی

کله چي دلو مری خل لپاره تیار ته ...

صداقت و خدمت دولت مردمی مادر قبال
دین مبین اسلام

باد این سخن بیادت من مرده وتوزنده

یگانه موسسه تولید فلم های سینمایی

انسانی به نام ابن سینا

گله با بهار میایند

شرح روی جلد :
ابن سینای بلخی

... څرنگه چه دافغانستان سو له غوښتونکي خلک دجنگ او پراختيا غوښتي مداخله کوونکي
اولسوونکي سياست ردوي، دپرنسيپ له مخه دا زموږ دپښتنو او بلوڅو وروڼو خلکو خپل حق او
اراده ده چه دخپل سرنوشت او نيکمرغي په باره کښي تصميم نيسي.
(بيرک کارمل)

شنبه ۱۵ سنبله ۱۳۵۹ - ۲۳ اگست ۱۹۸۰

د پښتنو او بلوڅو وروڼو ملي ورځ

له پاره دنيکي ارادي اوسوله ايزگي ژوند
داصولو په اساس زيار پاسي .

چي دغه نيکه اراده دښه نيت او وروڼي
په هغه اعلاميه کي غږ گنده شوه چي
دافغانستان دموکراتيک جمهوري حکو مت
دروان کال دثور به ۲۵ نيټه دايوان اوپاکستان
دحکو متو په نامه ددوستانه او هراړخيزو
مناسباتو او دندو او خواوو په گټه همکاري
دپرمختيا په خاطر ددواړو هيوادو ترمنځ يوې
موافقي دطرحي اودغه راز دافغانستان او
پاکستان ترمنځ دمناسباتو دعاني کيدو په
باب ديوې نوه اړخيزي موافقي دطرحي په
غرض صادره شوه او دهغي په سريزه کي
په څرگند ټول يادونه شويده چي :

«دافغانستان خلک غواړي دسولي، لسه
مسلمانو گاونډيو هيوادو او دنړۍ له ټولو
ټولنو سره ددوستانه مناسباتو او همکاري
دپرمختيا په شرايطو کي دخپل ځان له پاره
نوي ژوند جوړکړي . دافغانستان خلکو
پتيلي ده دخپل ټولنيز او اقتصادي نظام
دټاکلو له پاره دهيواد دآزادي او خپلواکي
اودخپلو حقوقودفاع وکړي .

په دې باندې په ټينگار سره چي دافغانستان
ددموکراتيک جمهوريت داساسي اصولو له
مخې چي په سوله کي دگډ ژوندانه، دنا -
پييلتوب دفعال اومثبت سياست په اصولو
ولاړ دي .

دافغانستان دموکراتيک جمهوري اعلامي
چي مصمم دي دافغانستان په خلاف د تيري
عملونو، وړانکارو فعاليتونو او دهيوادو په
کورنيو چارو کي دپېرني لاس وهني دپوره
او تضمين شوي پای له پاره دسياسي حل
يوه لاره ولټوي چي په دې ترتيب هغه کړکيچ
يوه لاره ولټوي چي په دې ترتيب هغه کړکيچ
چي په دغه سيمه کي پيدا شويدي له منځه
يوسي او اختلافونه دروغي جوړي او خبرو
له لاري حل کړي .

خوښي په ځای چي دپاکستان پوځي
حکومت دښه نيت او نيکي ارادي له تل څخه
دغه راپورته شوي او اوچت شوي اوازهرکلي
وکړي دپښتنو او بلوڅو په سيمه کي ي
دافغانستان داتقلاب ضد عناصرو روزلو ته

پاتي په ۵۷ مخ کي

داسي کړيده چي که په سيمه او نړۍ کي
دخلکو او اولسونو ترمنځ نوروري او برابرې
روحيه بياوړي وي او په دغه روحيه يي خپل
کنارونه سره نژدې کړي وي بيا نو دبشریت
ددښمنانو دسيسې او قوطي شنډيزي اوداړو
په سر دڅنگ حيثيت غوره کوي .
د افغانستان دموکراتيک جمهوري دولت

دناپييلتوب داصل له مخه په سيمه او نړۍ
کي دسولي اوقايم ټينگ ملاتړ کوي لکه
چي دافغانستان د خلک دموکراتيک گوند
دمرکزي کميټي عمومي منشي، دانتلابي شورا
رئيس او صدراعظم بيرک کارمل دثور انقلاب
دوي تکاملي پړاو دبريالي توب په لومړيو
شپو کي ۱۳۵۸ کال دجدي په شپږمه
دولت دسياسي مني په باره کي په خپلي
تاريخي وينا کي د افغانستان او پاکستان
دمناسباتو او دپښتنو او بلوڅو وروڼو خلکو په
باب په صادقانه او صميمانه توگه په صراحت
سره وويل :

«دافغانستان او پاکستان ملتونه يو تربله
دوروري نه شليدونکي ريښ لري . دافغانستان
تولت به دپاکستان له مسوولو کار داراو
سره ددوستانه مذاکرو له لاري دهر راز
اختلافاتو او بدو قهقهونو دليري کولو په لاره
کي نوروري رښتياني هڅي کوي .

څنگه چي دافغانستان سوله غوښتونکي
خلک دجنگ او پراختيا غو ښتي مداخله
کوونکي او لمسوونکي سياست ردوي .
دپرنسيپ له مخه دا زموږ دپښتنو او بلوڅو
وروڼو خلکو خپل حق اواراده ده چي دخپل
سرنوشت او نيکمرغي په باره کي تصميم
ونيسي .

دغه راز دافغانستان ددموکراتيک جمهوريت
اساسي اصول چي زموږ دموقي اساسي
قانون حکم لري په خپله ديارلسمه ماده کي
وايي :

«دافغانستان دموکراتيک جمهوريت په سيمه
کي دگاونډيو هيوادونو تر منځ دټولو ناحله
موجودو مسايلو دعادلانه او سوله ايز حل

دسبلي نهمه نيټه دهغو نه شليدونکو
اوپکوله مخه چي زموږ غور، په آزادي او
خپلواکي مين خلک يي له خپلو پښتنو او
بلوڅو وروڼو سره لري هرکال زموږ په
لرغوني او تاريخي هيواد کي دپښتنو او بلوڅو
وروڼو دملې ورځي په نامه په خاصو مراسمو
سره لغاتل کيږي .

دپښتنو او بلوڅو دپراخو پرگنو د آزادي
اوخپلواکي غوښتي دتښت تاريخ ښيي چي
پښتنو او بلوڅو داستعماري قواواو تيري کوونکو
قدرتونو په وړاندې دتسليم سرونه نه دي
کښته کړي او په اوچته او نيغه شمله يي
دپيرو په پيلو پيلو پويو کي دژوند شهي
اوورځي تيري کړيدي .

دتيري کوونکي ښکيلاکگر اوزيښاکگر
زورگير طاقت په مقابل کي په ښه تفاهم ،
نوروري او همکاري په ټاټوبه کوونکي فضا
کي دريدلي اودښمن په ککړۍ يي اوسپنيز
چڅيتوونکي گوزار ورکړيدي .
دغه نيک انساني تفاهم په برکت بشري

ټولني او ملتونه دخپل ژوندانه دسر بلاگانې
ورک کولای او په دې بريالي کيدلای شي چي
دترقي او پرمختگ په لور گړندي گامونه
پورته کړي ، دخپل ژوندانه په لار کي موجودي
ستونزي حل او خنډونه ليري کړي او هغو
لوړو خوشحالوونکو مرحلونه ځانونه ورسوي

چي ددغي ذخير ماتوونکي او دخپلواکي
ښوونکو غورزنگونو څخه د ځپلې زماڼي
دمتدن او خپلواکي خوښوونکي انسان له
ره ښايي .

ښه نړۍ کي داسي خلک ډير کم
ري چي دهوسا ، آزاد او خپلواک
سره نژده له کومي مينه ونه لري ،
دهمدغه اصل له مخه په پيلو پيلو اولسونو
کي دآزادي ښوونکو نهضتونو بهير روان دي
او په پوره ميرانه مخ په وړاندې گامونه پورته
کوي او هيڅ رازاستعماري او استثماري قوت
يي دمعني نيولو په غرض دلاري ختم کيدلای
نه شي او که څوک يي په لاره کي ودريري او
وغواړي چي دغه ستر انساني هدف نه رسيدلو
په لاره کي يي خنډوونکي خنډونه پيدا کړي
البته دخپل ژوندانه پوري په تنگ وي .

زموږ دسياسي خلک نن ورځ په همدغه
روحيه اوهيله يو هوسا او آزادي ژوند ته
درسيډوله پاره خپلو ژوند جوړوونکو هلوځلو

تاريخ

تاريخ شاهدي چي امپرياليزم د بشریت او د اسلام ستر او خطرناک غليم دی

اچول دی چي د نړۍ د مسلمانانو کرکه او
خوابدی یی مینځ ته راوړیدی . بیا هم
امپريالیزم په پورتنۍ ځانګړه کره وده باندې
قناعت ونکړ او هر ورځ داسرائیلو په غولو
سره د لښان د پوځو خلکو ژوند نا آرامه
کړیدی د امریکي دامپريالیزم له خوا هره
ورځ یوزیات شمیر ولسی اسرائیلو ته سپارل

کیري ترڅو چي د ځان او د باند (امپريالیزم)
د ګټو د ساتلو لپاره په کار واچول شي چي
پدې توګه منځني ختیځ د جګړې په یوه
خطرناکه سیمه بدله شویده او تل د نړۍ
د سولې په وړاندې سترګو ابی بلل کیري
د بشر د حقوقو پیژندونکي امپريالیزم د دواړو
امپريالیزم چال چلند او تیري کوونکي سیاست
په قبرمان ویتنام کې دهیچا څخه پټه نده .
دغه په اصطلاح د بشر د حقوقو ساتندوی په
ویتنام کې د شلو کلونو په اوږدو کې دومره
خلک ووژل چي شمیر یی حیرانوونکی او
اسفناک دی . امریکه په ویتنام کې برسیره پر
دی چي په زړه لورکېه انسانان یی ووژل
د انساني کرامت ضد او د بشر د حقوقو ضد کارونه
یی کړي چي تر اړونده پورې په دغه اعمال
د امریکي د محکمو میت لپاره کافي وی .
د ناپالم (اورغورځونکي بمونه) مکروبی بمونه
برائن ویتنام باندې واچول شول کروندو ته
اور واچول او ان د کیمیاوي موادو په استعمال
سره انسانان - خاړو او بوټی یی محو
کړل .

ن ورځ د امریکي امپريالیزم د بشر د حقوقو
او آزادی په نامه داسي چاري سرته رسوي
چي انسانان دهغه د پانولو څخه شرمیدلي .
او هر څومره چي د نړۍ انسانان د پخوانو نړۍ
آسمه کیري امپريالیزم هم خپله بڼه بدلوي
او خپلو ګټو د لاس ته راوړلو لپاره په مستقیم
تیري سر بیرته دبیلو بیلو هیوانونو په چارو
کې په غیر مستقیمه توګه په مداخلې دخپلو
ګټو د ساتلو لپاره هلې ځلې کوي .
امپريالیزم او دهغه په سرکسي د امریکي
امپريالیزم داسي اټکل کوي چي کولی شي
د نړۍ په بیلابیلو سیمو کې د تسلط او
د سیمې په کار اچولو سره هر چیرته چي
وغواړي (پنوجان او شاهان) بیرته په قدرت
باندې کښیږي او هغوی وساتي تر څو چي
دهغوی واسطه خلک وځي خو په عمل کې
نابته شوی ده چي دغه کار نور ممکن ندی
دلته زموږ په هیواد کې هم د امریکي
امپريالیزم زموږ د هیواد پنوچت (حقیق الله
امین) قدرت باندې راوستی خو وښو کړای
چي هغه تر ډیرې موندې پورې وساتي او زموږ
د خلکو د قهر او غضب په څپو کې له مینځه لاړ .
ډیر د تاسف وړ خبره خوند ده چي په نړۍ
کې د ځینو هیوانونو واکداران سره له دی
چي دامپريالیزم ماهیت اواصلی خبره په عمل
کې برنښ شویده بیا هم دهغه د لاس دالي په
څیر دهغه سیاست چي بشري ضد او خلقي
ضد سیاست دی پیروي کوي . نن ورځ
مصر په منځني ختیځ کې او پاکستان داسي

په جنوب کې د امریکي دامپريالیزم د تیري -
کوونکي نقشې او سیمې پلي کونکي دی .
د مصر اوسنی دولت د نړۍ د نامتو معامله گر
اوداسلام د ستر دشمن انور السادات په مشرۍ
د عربی خلکو پر ضد دامپريالیزم د سیمې او
پاتې په ۴۲ مخ کې

وځپلې او محلي اصیل صنایع یی پخپله
ګټه له مینځه یووړل . په منځني ختیځ کې
هم امپريالیزم په لومړي پړاو کې د نړۍ سیمې
خپلواک هیوانونه پخپله مستعمره بدل کړه
او دخولسيزو په اوږدو کې یی هلته استعمار -
ګرانه حکومت وچلاوه اود سیمې هیوانونه
لکه مصر - عراق - اردن او نور یی وځپل .
اوپس له دی نه چي دغه هیوانونه د استعمار
پر ضد وښوړل دهغه استعماري ځنځیرونه
یی مات کړل . خومچیل او استعمارگر
امپريالیزم چي د نړۍ دروازی له لاری شړل
شوی و د بېلې دروازی څخه په یوه بله بڼه
بیرته راغی اود خپل د راتګ سره یی داسي کارونه
د عربو خلکو په ضرر سرته ورسول چي
تاریخ به هغه هیڅکله هیر نکړي د انګریز
دامپريالیزم دغه ستر ځانګړنه کار د فلسطین
د خلکو پر ضد سرته ورسید او هغه دا چي
هغوی یی دخپلو کورونو څخه (تأویسې او
پلرني هیواد څخه) وشړل چي تر اوسه پورې
اواره او تړپه درګرځي . امپريالیزم د عربو
خلکو وړاندې په دغه ستر خیانت اکتفا
ونکړه کله چي د مصر حکومت (د ناصر وخت
کې) د سوز د کانال چي د مصر ملکیت او
سیمه ده خپلواک اعلان کړ د انګریز امپريالیزم
د اسرائیلو او فرانسې سره په ګډه پر دغه
خپلواک هیوان باندې یرغل وکړ چي په تاریخ
کې د مثلث یرغل په نامه یادېږي او د دغې
حملې په نتیجه کې د یرغلګرو دالو تګلو
د مبارزو له امله روغتونونه - جوماتونه ،
ښوونځي ، وېکټورونه او د تقوسو څخه ډک
ښارونه او داسي نور له مینځه لاړل .
صیونیسم چي مخکې تر دی نه دامپريالیزم
له خوا تر غاښو نو پورې مسلح شوی او د
فلسطیني اعرابو په تأویسې کې میشته شوی
وو خپل لومړی خدمت خپل باند (امپريالیزم)
ته سرته ورساوه .

باید زیاته کړو چي پدغه پېښه کې کس
شوروي اتحاد د عربی خلکو درېښتینی دوست
په غیر د مصر مرستې ته نه وای رسیدلي او
یرغلګری بیرته نه وای شړلي اوس د مصر
خلک بېخي تپه او پرېوېده وای . امپريالیزم
چي پدغه جګړه کې د شرمونکي مالي سره
مخامخ شو دخپل غچ داخیستلو لپاره یوځل
بیا په کال ۱۹۶۷ یی خپل لاس پسوځي
دولت یعنی د اسرائیلو دولت یی پر مصر او
نورو عربی هیوادو باندې د یرغل لپاره وهڅی
او هغه هم دامپريالیزم په مرسته پدغه جګړه
کې د مصر - سورې او اردن لوی سیمې په
خپل واک کې واخیستې او د نورو عربی خلکو
د خپلو لپاره په استعماري فعالیتونو پیل وکړ .
اوسره له دی چي د ملګرو ملتونو د امنیت
شورا غوڅوځلې فیصلې صادر کړيدي چي
باید اسرائیل د عربو د نیول شویو سیمو څخه
ووځي خوندی لپاره چي اسرائیل پخپل شاکي
دامپريالیزم او په سرکي د امریکي دامپريالیزم
قوت لري ددغه کار څخه په بشپړه توګه
ډډه کوي صیونیسم دامپريالیزم د تحریک
تسلیم او تایید سره یوځل بیا په کال
۱۹۷۳ کې یوه بله جګړه په عربی هیوادونو
باندې تحمیل کړه چي یی ساری تلفات او
خسارات یی عربی هیوادونو ته ورسول
بیا هم امپريالیزم آرام نه کښیښت او د عربو
ددیني مقدساتو په وړاندې په خرابکارو لاس
پورې کړ ددغو کارونو څخه یوه د مسلمانانو
د لومړي کعبې یعنی د مقصی جومات ته اور

شول او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې دخپلواکي
غوښتونکي غرونه پورته شول . ددغې جګړې
په نتیجه کې امپريالیزم ته ستر ګذار وڼه
ورسیدل او ددی لپاره چي خپل ځای د بېخي
ورکېدونه وژغوري په هلوځلو یی پیل
وکړ او د نیولونو څخه یی بدو فعالیتونو کې
کار واخیست . پدغه ترڅ کې د امریکي
امپريالیزم په اروپا ، لاتین امریکا او افریقا
کې مامور شو او د انګریز امپريالیزم په
په ایشیا او افریقا کې په استعماري کارونو
موقف شو د انګریز امپريالیزم یعنی دغه د انسان
په جامو کې لېوه چي مخکښی یی هم خپل
لاس لاندې سیمو کې د اتفاق تخمونه شیندلي
وو او دهغو په جمله کې دنده نیمه قاره کې
د انګریز محیل امپريالیزم پس له دی نه چي
د هند یا بېهارت دخپلو دیمارزو له امله د شرم
نه ډکې مالي سره مخامخ شو او ددغه هیواد
څخه په وټو مجبور شو وڼه غوښتل چي
د اتفاق د زهر شیندلو څخه پرته دغه هیواد به
خپل حال بریږدي تر څو چي د هند خلک دخپل
پلاخپلې هیواد په آبادو لوېوخت شي .
د انګریز دامپريالیزم دغه کار او دغه نېست
د انتظار څخه کومه لیرې خبره نه وه اودغه
کار دهغه د طبیعت او فطرت جزء دی . د انګریز
امپريالیزم دخپلې استعماري نقشې د بېلې کولو
لپاره ددغه هیواد دخپلو د مذهبي پاکو
احساناتو څخه ناوړه ګټه واخیسته او دغه
خاوره یی دهندو او مسلمان په نامه دوی
توټی کړه او دغه کار یی ددی لپاره سرته
ورسولی چي د راتلونکي لپاره د اتفاق اچولو
زمینه مساعده وی ایا د هند او پاکستان
خلکو به هیر کړي چي د انګریز خوښی
امپريالیزم د اتفاق او جګړې تخم ددوی په
منځ کې وشینده او دهغه ځانګړنه اعمالو
په نتیجه کې او دهند او پاکستان تر منځ
دغو جګړو په اوږدو کې ډیر شمیر بېګناه
انسانان له منځه لاړل او په ملیونونو د لارو
تاوان دواړو خواوو واوښتی . او سر بیرته
پردی د انګریز استعمار تسلط درلود ددغه
هیواد دهندو او مسلمانو خلکو وینی یی

که موږ په یوې ژورې کتنې سره د نړۍ
اود هغې تاریخي پېښو ته ځیر شو او هغه
وځیرو د تاریخ په اوږدو کې دخپلو خطري
وځیرو تابه راته جوته شي چي د تاریخ هره
خوږی پېښه د زبېښونکو او مت خواره
طبقاتو د منافعو د تکر له امله منځ ته راغلي
ده . ډیر لیری به نه خو - خپله دغه څیړنه
د نوهې نړۍ والي جګړې پېښې او دهغې نه
زیربنده مسايلو ته متوجه کوو . د نړۍ جګړو
او په تیره بیا د نړۍ والي نوهې جګړې د پېښېدو
اصلي علت دخپلو او دخپلو د لښمنانو د ګټو
د تکر او تضاد له منځ ته راغلي دی . پدغو
جګړو کې دنده مارو قوتونو د ګټو تضادونه
هم رول لوبولی دی . خپدی ترڅ کې دا خبره
هم جوته ده چي ددغو جګړو او تکررونو
وروستی نتیجې دخپلو په ګټه او دخپلو
د لښمنانو په ضرر تمامي شويدي پس له دی
نه چي د ۱۹۳۰-۱۹۳۳ کلونو په شاوخوا کې
امپريالیزم خپل یوناخلف اولاد (فاشیزم) یی
نړۍ والو ته وړاندې کړ او هغه د نړۍ د لومړي
سوله خوښوونکي او مترقي هیواد درلودنده
ورپه غاړه کړه ، دغه ناخلف او تیري کوونکي
قوت هم پدغه مترقي هیواد باندې یرغل وکړ
خو د نړۍ وال امپريالیزم واکداران د یوې حقیقت
نه خبر نه وو او هغه دا چي دغه وحشی حیوان
د خپلو هم مسلکانو خیال هم نه ساتي او که
لازم وېولی خپل ولی نعمت (خپله امپريالیزم)
باندې هم یرغل کوي اودغه موضوع هم یوه
علمی واقعیت دی دا ځکه چي د امپریالیستي
هیوانونو او مخالفو تر منځ هم تضاد موجود
دی . د فاشیزم د جګړې د اور د بېلولو او وحشت
اچولو نتیجه د چرچانو او روزناتو د پېښېدو
پر خلاف بله نتیجه ورکړه او هغه دا چي پس
له هغه نه چي نوهې نړۍ وال جګړه پای ته
ورسیده د سولې او ترقي هر چل نړۍ وال بڼه
غوره کړه یعنی ددغې جګړې نه مخکې یواځې
یو مترقي اوسوله خوښوونکي هیواد په نړۍ
کې شته و ، خو د جګړې نه وروسته په نړۍ وال
توګه (خونور هیوانونه) منځته راغله او ملی
آزادی بڼوونکي نه شوتو هم لاسی پیاوړی

سلسله گفت و شنود ها و نشست های انتصابی ژوندون در زیر ذره بین

مسایل سیاسی و اجتماعی ، فرهنگ و هنر ، نوجوانان ، جوانان و خانواده ها

در زیر ذره بین نقد و انتقاد

زیر نظر گروه مشورتی ژوندون

یک بررسی همه جانبه از:

علل کمبود دارو و تجهیزات در بیمارستان ها بر دشواری مردم در زمینه های بیماری و بیمار داری

خانواده ها

دختران ، پسران ، مادران ، پدران دست نگهدارید - ورق نزنید !
ژوندون یکبار دیگر غوغا بر انگیزترین مسایل رابه جدل میا ورد .

گذاشتند .

طرح و بررسی این مسایل موضوع جدل آینده ما در دور سخن ژوندون است و ما از همین اکنون از همه شما خانواده ها می خواهم گفتنی های خود را در این زمینه به تلفون ۳۶۸۴۹ ژوندون یا ما در میان بگذارید و اگر خواستید خود را برای شرکت در این جدل آمو زنده هم کاندید کنید . تلفون ۳۶۸۴۹ همه روزه از ساعت ۸ صبح تا ۵ عصر در خدمت خانواده ها ژوندون ، تربیون خانوادگی خود را در اختیار همه کسانی قرار مید هد که برای بهبود روابط اعضای خانواده با هم سخنی برای گفتن دارند

شما عروس ها
شما خشو ها
و شما جوانان و سالندان
بنا بگو یید ؟
انگیزه این همه تا ساز گاری خانوادگی چیست ؟
آیا عروس ها در محیط خانواده بدرفتاری می کنند ؟
و با خشو ها تا ساز گار میباشند ؟
آیا جوانان در روابط خانوادگی واجتماعی خود بدون در نظر داشت شرایط و امکانات راه افراط در پیش دارند ؟
و یا اینکه :
سالندان نمی خواهند خود را با شرایط زمان وفق دهند و خواست جوانان را احترام

نهند ؟
گذاشتند .

این جدل با شرکت :

- ۱- دکتر سیدالف شاه غضنفر رئیس امور فارمی وزارت صحت عامه
- ۲- دکتر محمد آصف غروال رئیس طب معالجوی وزارت صحت عامه
- ۳- دکتر غلام رسول غیائی رئیس بررسی و قوانین صحت وزارت صحت عامه
- ۴- پوهاند دکتر احمد شاه رشاد روشن استاد پوهنتون کابل
- ۵- دکتر سیدحاج هاشمی سرپرست تعلیمات صحت و نشرات وزارت صحت عامه
- ۶- محمدزمان لیکرای معاون مجله ژوندون
- ۷- عزیزالله مرموز عضو گروه مشورتی ژوندون
- ۸- حفیظ رهجو مکرر مسؤول روزنامه انیس
- ۹- ماری سعادت منگل مدیر خبرنگاران روزنامه هیواد
- ۱۰- لیلما حسینی نماینده رادیو تلویزیون
- ۱۱- عطا مراد ایضاق نماینده روز نامه کابل نیو تایمز
- ۱۲- آمنه امان نماینده مجله قندهار دایر شده بود .

• شرایط نگهداری دوا در دوا خانه های ما به گونه ای است که تأثیر دوا در اثر نور و حرارت از میان می رود.

• نه کمبود دوا و نه هم کمبود دکتر هیچ یک پرابلم اساسی ما در امور صحت عامه نیست بلکه دشواری عمده این است که سطح آگاهی و دانش صحتی مردم باین است و تبلیغات ما هم برای آگاهی اساسی از سطح صفر به بالا نرفته است.

• مصرف سر به خود دوا ها و خاصاً دوا های ضد میکروبی موجب سردی شده است که بیشتر مردم ما در برابر آن بی تکی هاست و مت حاص ل کنند

در واقع قا چاق وجود دارد و دلایل فراوانی هم برای دوا م آن مو جود است ، یکی از این دلایل این است که پولیس ما تا کنون در مس ایل اجتماعی فاقد قدرت و صلاحیتی است که باید آنرا دارا باشد و دیگر اینکه مردم ما برای به شناخت آوردن مجرم با مو سمات مسوول همکاری ندارند و از همه مهم تر اینکه توافق ، تعا هم و همکاری لازم هم میان ارگان های همکار به وجود نیامده است . مردم ما در واقع تا هنوز خصلت های طبقاتی یک جا معا فیودالی را دارا میباشند و من فکر میکنم باید در اولین قدم به سوی زدودن نا بسا ما نیهای اجتماعی تر تجدید ترتیت اداری شروع کنیم و مبارزه ما در راه سازندگی مبارزه بی باشد دوا مدار و سریع پوهاند رشاد :

محترم رئیس امور فارمی در پا سخی که برای اعتراض محترم راصع در زمینه گران بودن نسبی برخی از دوا های دابن سینا در ملخی ارائه داشتند از سخن خود چنین نتیجه گرفتند که گویا این گرانی نرخ ها به خاطری است که قیمت ها تا چند سال ثابت نگه داشته شود و به عبارتی این موسسه دوا را به قیمت چند سال بعد عرضه میکنند که این نمیتواند دلیلی باشد قناعت بخش چرا که کاری است به ضرر اقتصاد بیماران و از سویی هم کمک برای قاچا قبران ، چرا که وقتی دوا ی امور فارمی به مرابب گران تر از توريد های مشا به و یا عین آن در بازار آزاد عرضه میگردد تفاوت قا حسی قیمت سود جویان قاچاقبر را تشویق به توريد های غیر قانونی میکند در صور تی که اگر این مو سمه دوا ی خود را با توجه به قیمت های رایج عرضه کند هیچ فرو شنده عمده و یا بر چون نفع خود را در خرد و فخر و ش های غیر قانونی نمی یابد نکته دیگر در همین زمینه این است که در سخن راصع صحبت از چند صد در صد تفاوت قیمت میان تو رید های این سینا در ملخی و عمده فرو شی های ادویه بسودو محترم دکتور غضنفر هیچ دلیلی در این مورد که چرا چنین است ارائه نداشتند و به جای آن اقلامی را مثال آوردند که چند فیصد تفاوت قیمت دارد و نه چند صد فیصد و واقعیت

سکر تر مسوول روزنامه انیس :

در گذشته به اساس یک مقررہ تعا مل چنین بود که به دکتور ان متجرب و صاحب عناوین اکادمیک اجازه گشودن کلینیک های شخصی داده نمیشد و این وضع به ذلا یل روانی و اقتصادی فرا وانی به ضرر بیماران منجر میگردد که به همین دلیل نا فذگشتن و تطبیق این مقررہ مو جب شکایات زیاد خانواده ها شد آیا اینک با توجه به منطقی نبودن این طرز العمل وزارت صحت عامه در نظر ندارد در این زمینه تجدید نظر کند ؟

رئیس بر رسی و قوانین :

درست است من با شما در این مورد هم عقیده میباشیم که در گذشته تطبیق مقررہ یسی که شما از آن نام گرفتید جز اینکه موجب سرگردانی بیماران گردد و آنها را از حق مشروع انتخاب دکتور محروم گرداند نتیجه دیگری نداشت . وزارت صحت عامه با توجه به همین مساله در این مقررہ تعدیل یالاتی را در نظر گرفته است که به زودی عملی میگردد و به مو جب آن هر دکتور میتواند معاینه خانه شخصی داشته باشد .

مرموز :

اساماً در بسا توافق امور اجتماعی بیشتر از آنکه نقص در پر نسب باشد در نحوه عمل است . دکتوران متجرب ما باید حق گشودن معا ینه خانه شخصی را داشته باشند مشروط به اینکه باز هم تعدادی مو قع نیابند طبابت را به تجارت بدل کنند چنانکه در گذشته ما نمونه هایی از این مانند رادیدیم و شا هد بودیم که برخی از این دکتور ان متجرب برای تلف شدن وقت معا ینه دستور میدادند نفر مو قف معا ینه خانه ده ده نفر مریض را بهمانند که زبان خود را از دهان بیرون و شکم خود را سخت گر دا نند تا معا دا چند ثانیه وقت دکتور بیشتر صرف گر دد و یا اینکه برخی دو کتوران متجرب مبلغ معیین مو ضوع فیس مشلا پنجاه افغانی را مطرح می کردند این نکته قابل تا یید است که دکتوران باید حق داشتن معاینه خانه شخصی را دارا باشند اما در مقابل بیماران هم این حق را دارند که درست معا ینه شوند ، دقیق دیده شوند و در رابطه با دکتور بیمار محسوب گردند و نه وسیله پول اندوزی

در مورد ادویه قا چاقی به عقیده من نه باید به اساس گفته چند دوا فروش قاطعانه مسا له توريد قاچاقی دوا را به تأیید گرفت و نه هم از آن منکر شد چه چشم پوشی از این واقعیت تلخ اجتماعی در واقع چشم پوشی و لا دیده گرفتن مجرم است .

و از عین کشور و عین فابریکه توريد کرده و سیصد فیصد آنرا از یک مو سمه انحصاری رسمی از زان تر توزیع میکنند . رئیس امور فارمی یقیناً ادعا نمی کنند که در یکسال نرخ اسعار سیصد فیصد بلند رفته است و یا مخارج

اداری چنین تفاوت فاحش و سر سام آ و ری را به وجود آورده است ؟

دکتور غضنفر :

ما باید متیقن با شیم که در خریداری ادویه هیچ تفاوتی وجود ندارد ، بلکه به خاطر مصارف اداری است که قیمت ها بلند میروند به عنوان مثال در دوره حکومت امین یک دالر برای هاجل پنج افغانی معجرا داده می شد که شما مل کرایه راه ، بیست فیصد محصول گمر گت و نه فیصد عاید توريد کننده می گردید ، اما در همین وقت ما چهل و هفت افغانی دالر را لیتر آف کریدیت میگردانیم در وقت این قیمت ها غیر عادلانه تعیین می شد و به نا چران تحمیل میگردید ، نباید نرخ گذاری های غیر عادلانه در این جسمه به رخ ماکشیده شود .

پوهاند رشاد :

به اجازه شما باز هم برای رد گفته های شما یک نمو نه مبارز تر را پا ک آوری می کنم

توفیق لیمند که قبلا هم از آن یاد کردیم کهسول و سیروپ ترا سیکلین و کمورم فینکل را از یک کشور سوسیا لیستی توريد کرد ، اما دیوی ادویه اجازه فروش اسرا به شرکت توريد کننده نداد ، آنرا ضبط کرد و بدون آنکه کمترین مصرف اصافی دیگری را متقبل گردند بیش از سیصد فیصد گرا تر از نرخ های اصلی تثبیت شده اولی آنرا به فروش رساند سخن دیگر در همین مورد این است که محترم رئیس امور فارمی به گونه ای سخن میگو یند که گویا مصارف گمر کرو اداری و مالیاتی را فقط این موسسه میپردازد و عمده فرو شی ها از آن معاف میباشند در حالیکه این گونه مصارف برای همه مو سمات خواه شخصی و یا دولتی یک سان است صرف نظر از اینکه مو سمات شخصی از فراوان تسهیلاتی که موسسات دولتی از آن بر خوردار اند محروم میباشند .

دکتور غضنفر :

فرض کنیم که ما این اقلام دوا را به همان قیمت تثبیت شده قبلی به فروش میرساندیم اما آیا دوا خانه ها هم آنرا به همان قیمت

هم همین است که چون نرخ دوا به اساس نرخ های اسعار ری تعیین می گردند و نرخ اسعار هم از چند فیصد افزایش در سال تجاوز نمیکنند گراشروشی در حدود سه صد فیصد نمیتواند هیچ ارتباط منطقی با این مسا له داشته باشد و خوب است با این ادعا رد شود که رد شدنی نیست و یا اینکه این وضع تغییر کند .

بدون شک هدف عمده دولت از پروژمه جنریک طرح و تطبیق آن جز به خاطر فراهم آوری تسهیلات برای بیماران و همهی مردم نمیباشد در حالیکه عملاً می بینیم امور فارمی کمتر به این هدف توجه داشته است و طرز العمل مو جود توزیع ادویه نیز جز خلاصه آن نمیباشد .

دکتور غضنفر :

دوا ی ما دوا ی قاچاقی نمیباشد که به قیمت های قاچاقی عرضه گردد ، ما دوا را از کشور های سوسیا لیستی توريد می کنیم ولی دالر ۴۷- افغانی لیتر آف کریدیت می پردازیم ما در توريد های خود بیست فیصد محصول گمر گت میپردازیم و از ده فیصد مصرف اداری رادریتم ها افزودمی کنیم و پا نزده فیصد نفع موسسه را نیز در جمع قیمت به محاسبه می آوریم و به همین دلایل هم قیمت ادویه توريدی ما گرانتر از نرخ عمده فروشی ها تمام میشود .

پوهاند رشاد :

به اجازه رئیس محترم امور فارمی برای رد این ادعا نشان که نرخ های دیوی تا حدود چند فیصد افزودی مصارف این مو سمه از سطح قیمت های بازار بلند است مثالی ارائه میدارم فکر میکنم در سال ۱۳۵۸ بود که عمده فروشی توفیق لیمنت آنتی بیوتیک تر اسکلین رادر شکل کپسول ۲۵۰ ملی گرام و سیروپ از کشور دوست یوگوسلا و یا توريد کرد این شرکت کپسول تراسیکلین ۲۵۰ ملی گرام را فی بو تل یکپزار عددی به چهار صدو شصت افغانی نرخ گذاری کرد و سیروپ تراسیکلین را فی بو تل پانزده افغانی در بازار عرضه داشت در حالیکه دیوی ادویه کپسول ترا سیکلین ۲۵۰ ملی گرام را از عین کمپنی و عین کشور فی هزار یکپزار و پنجاه افغانی به فروش میرساند که بیشتر از سیصد فیصد گرانتر است

با این مقایسه می بینیم که مو ضوع ادویه قاچاقی مطرح نمیباشد بلکه یک شرکت عمده فروش ائتراقی دوا ی واحدی

کنند، نه آنرا می پسندند و نه هم میتوانند به نرخ های موجود ریاست امور فارسی آنرا به فروش رسانند .

راحله راسخ خرمی :

بانو چه به این گفته رئیس پلان وزارت صحت عامه که جلو گیری از تولید قاچاق ادویه را وظیفه وزارت های داخله و تجارت خواندند می خواهیم پیرسم آیا تا کنون شعب مسئول وزارت صحت عامه در این زمینه با دوا یر مسئول انسداد قاچاق تماس گرفته اند یا خیر ؟ چه پیر صورت این وزارت

و دکتر غضنفر و رووف راصع دو نکته را قابل یاد آوری میدانم ، يك اینکه در مقاله تولید ادویه به صورت قاچاقی و غیرقانونی مسوولیت اولیاً با وزارت های داخله و تجارت و شعب انسداد قاچاق است و نه مو مسامت مر بوط به وزارت صحت عامه و دود دیگر این که نباید فرا موش کنیم که عا در شرایط بازار آزاد قرار داریم و نوسانات اسعادی نیز در تمام کشور های در شرایط بازار آزاد کاملاً محسوس است در مورد تفاوت قیمت ها یاد آور میگردم که اولاً چند فیصد

کشور خارجی که در قانون جنریك هم توضیح یافته است این میباشد که صرف در موری دوا از يك کشور خارجی در افغانستان تولید شده میتواند که عین دوا در خود کشور تولید کننده هم امتیاز فروش را داشته باشد به این صورت به هیچ وجه ما نمیتوانیم دوا یر را از يك کمپنی خارجی خریداری کنیم که در کشور خودش امتیاز فروش را فاقد باشد ، شرط دوم دارا بودن اجازه رسمی دولتی کمپنی سازنده دوا در ساخن دوا یر است که قرار داد میگردود دیگر اینکه

برای بیماران به فروش میرسانند ، یقیناً نه، چرا که آنها از ما سست داشته اند که قیمت امپسلین پنجاه ، افغانی است ، ما خواستیم مقدار پول تفاوت قیمت به جیب يك موسسه دولتی فرو ریز شود که از مردم و در خدمت مردم است اجازه ندادیم چند دوا فروش از این تفاوت به نفع شخصی خود سود ببرند .

راصع :

مسأله اصلی در این بحث این نیست که چرا دوا یر ضبط شده را به قیمت اصلی تطبیق شده قبلی فروخت ، گر چه باید

دین گردمایی در مورد پروبلم ادویه جروبث های صورت گرفت

تفاوت در نرخ های امور فارسی و بازار آزاد نباید این همه جنجال بر انگیز باشد چرا که این تفاوت به نفع فلان شخص و یا فلان مو سسه خصوصى نمیشود ، بلکه به نفع يك مو سسه خدعانی است که قوی شدن بنیه اسمعاری آن با تو چه به اینکه دارایی آن به نفع مردم به کار می افتد باز هم به نفع مردم میباشد ، از این ها که بگذریم برخی از عمده فروشی ها صرفاً به منظور نمایش و برای بدنام ساختن مو سسه این سیمتا درملخی چند قلم محدود دوا یر تو ریدی خود را به قیمت ارزان عرضه می کنند و اگر قرار باشد تمام اقلام جنریك را وارد

چنین میکرد و قیمت هارهم در کنترل میباشد سخن بر این است که چرا عین يك دوا عیصد فیصد گرا تر از يك مو سسه شخصی که یقیناً به نفع خود پیش از نفع عامه تو چه دارد قیمت گذاری میگردند و چرا هیچ دلیلی هم برای این تفاوت فاحش وجود ندارد ؟

چنین میکرد و قیمت هارهم در کنترل میباشد سخن بر این است که چرا عین يك دوا عیصد فیصد گرا تر از يك مو سسه شخصی که یقیناً به نفع خود پیش از نفع عامه تو چه دارد قیمت گذاری میگردند و چرا هیچ دلیلی هم برای این تفاوت فاحش وجود ندارد ؟

ماری سعادت نماینده روزنامه هیواد:

به ار تباط آنچه در زمینه مسایل مربوط به دوا گفته شد می خواهیم پیرسم ریاست امور فارمسی زیر چه شرایط و ضوابطی به تولید ادویه از کشور های خارجی می

فور وول دوا باید مطابق استندرد بین المللی بوده و دیگری از فارماکوبیای معتبر جهانی درج شده باشد و شرایطی دیگر از این قبیل که اسم جنریك دوا روی بسته بندی آن نوشته گردند مانند آن .

ماری سعادت :

تثبت قیمت ها بر چه اساسی صورت می گیرد ؟

دکتر غضنفر :

يك دوا از چند کشور خارجی آفر گزیده میشود و ارزانترین آن در صورتی که واجد دیگر شرایطی هم که قبلاً گفته شده باشد قرار داد میگردد .

دوکتور حبیبی :

من به انا مه بحث محترم پو هاند و شاد

دکتر غیانی :

ما تا کنون با واردی از ماندی که شما میگو ید تصادف نکرده ایم ، البته در صورت کشف قاچاق ، طبیعی است از نظر ایجاب وظیفه باشعبات مربوطه خاوندوی تماس می گیریم .

نا تمام

چندین سده پس از این سینا دو قرن و باقی چون وی در ایتالیا بر خاستند میشل انجلو بنو رو تی که پنجمین مین ما لگرو وی در سال ۱۹۵۲ در اینا لیا بر گزار شد ولیو نارد داوینچی . این هر دو بزرگست در چند هنر سرا مد گشتند و در نقاشی ، مجسمه سازی ، معماری ، مهندسی و ادبیات نام آور شدند .

دومین نکته قابل یادآوری درباره عیوش و استعداد شگفتی انگیز این سینا پیشرو یاور نکرده ای اوست . او کوی دکی بود که همه آموختنی ها را پیش از رسیدن به ده سالگی آموخت . ماز بچه های موسیقی دان شنیده ایم اما شنیدن نام بچه ای به حیث عالم و طبیب ناگهان نیست . او آموزش خویش را در پنج سالگی آغاز کرد و در ده سالگی وی عملا تمام مطالعات خویش را تکمیل کرد ، از استادان بر گذشت و چنان پیشرفت کرد که در برابر دانشمندان بزرگست عصر رقابت پیروز ماند نه بی آغاز کرد در هفده یا هجده سالگی وی طبیب بزرگ شد . و علامه سینا خسته شده همه دانشهای روز به شمول علوم غامضه گردید . آنچه سهراب جوان در رزم میدان و زور و بازو کمب کرد این سینا در زمینه علوم به دست آورد . می توانیم در مورد او این گفتار فرودوسی را بیاوریم :

چو سه ساله شد ساز میدان گرفت
به پنجم دل شیر مر دان گرفت
چو ده ساله شد زان زمین کس نبود
که یا رست با او نبرد از مسود
به نخبیر شیران بر و ن تا خسی
به با زی همه رز مشان سا خسی
به گفته او :

آخرین نکته بزرگ در باره این سینا و سعت و آزادی اندیشه او است . اندیشه او حقیقتا عالمانه و استعدادش منظم ، تحقیقاتش حقیقت جو یا نه موثر ، معقول و جرات مندا نه بود . مگر با همه نیرو و تبحر همه جانبه استعدادش که می توانست مسائل غامضه را حل کند ، هیچ گونه تکبر و خود ستایی نداشت ، بلکه متواضع ، با حیا و مودب بود . هر چه بیشتر مطالعه و تفکر می نمود بیشتر به عظمت و پیچیدگی مسائل علمی و محدودیت یاس آور عقل آدمی پی می برد . او یومنه در برابر بزرگی دانش خویش دو دل بود . این رباعی که به غلط به عمر خیام نسبت داده شده اعتراف این سینا را نسبت به قومیدی و در ما ندگی در سر فوشت انسان نشان می دهد .

از قعر گل سینه تا اوج زحل
کردم همه مشکلات گیتی را حل
بیرون رستم ز قید هر مکر و حیل
هر بند گشاده شد مگر بند اجل

دل گرچه درین بادیه بسیار شنافت
یک موی نداست ولی موی شکافت
الدر دل من هزار خور شید بتافت
آخر به کمال ذره بی راه نیافت
هر اندیشه بزرگ به همین گو نه در
برابر معمای حل نشدنی جهان به زا نو در
می آید اینست که مقراط با همه دانش
ادعا کرد که چیزی نمیداند .

طی نه قرن شهرت ابو علی سینا ، این سینا ، که در اروپا او یسینا یش گویند و به حیث فیلسوف ، طبیب و دانشمندش شنا سنده ، در جهان متمدن پهن شده است . در سده های میانه مدت درازی پس از رنسانس اروپا ، درست تا میانه سده هفدهم میلادی ، اندیشه و آثار و مقامش مورد شناسایی جهانی در شرق و غرب قرار داشت ، و قانون او در طب تا هنگامیکه انکشافات جدید در ساحه علمی و نظری و جراحی در طب به ظهور نیو سته بود بزرگترین اثر و ماخذ طبی در دانشگاه های اروپا بود . من توانم بی آنرا ندارم تا سهمگیری وی را به ماوراء الطبیعه و طب ارزیابی کنم . همه آنچه می توانم درین مقال گو تاه بیاورم آنست که یکی دو خصوصیت آشکار استعداد و ذکاوت شگفت آور وی را بیان و بر آن تاکید کنم نخست قابل یاد آوری است که این سینا در میان پنج شش نابغه جهانی قرار دارد که گیتی به خود دیده است . تاریخ بشریت از نظر داشتن انسانها بی که در رشته به خصوص فوق العادگی داشته اندغنی است . در شعر ، نقاشی ، مجسمه سازی ، معماری ، موسیقی ، علوم طبیعی و فلسفه نظری ، چندین کشور و چندین دوره فوا بقی را عرضه کرده است که آثار شان ، زیبا بی و نیروی فوق العاده بی دارد و هر یک در زمینه متعلق به خویش بوتری نشان میدهد شاعرانی چون هومر و ویرژیل ، والمیک و فرودوسی ، دانته و شکسپیر ، مفکرانی چون افلا تون و کانت ، نقاشانی چون رافائل ورا برانت و موسیقیدان هایی چون موزارت و شوبون هر یک با نیروی سحر انگیز در دانش و هنر خویش شگفتی و شکوه و جلال بشریت را می نما یانند . اما توابغ واقعی دایرة المعارف که چون فیلسوف انگلیس ،

بیکن همه دانش ها را فرا گرفته باشند به نحو عجیبی اندک اند ، و در میان آنان این سینا به حیث شایسته ترین فرد جلوه می کند ، ما قبل از همه ارستوی یونانی ، پدر تقریبا همه دانشها را داریم ، همه دانشهای طبیعی و ماوراء طبیعی که تا آن زمان شناخته شده بود . او را بحق معلم اول می خوانیم پس از و در فاصله طولانی زمان سده دانشمند شرقی ظهور کردند که اندیشه های بلندشان آنان را سرآمد دانشوران در چندین رشته دانش ها ساخت . ابو نصر فارابی که نزد ما سمت معلم ثانی دارد ، ابو علی سینا و ابو ریحان البیرونی ، از ینان ، این سینا یا او یسینا بهتر از همه در اروپا شناخته شده است . در یک دوره نسبتا کوتاه و نابسان زندگی وی در علوم منطق ماوراء الطبیعی ، طب ، الهیات ریاضیات و نجوم تبحر حاصل کرد و آنها را انکشاف داد . آثار وی که عدد شان از صد می گذرد تقریبا همه دانشهای عصر وی را در بر می گیرد . چنین قابلیت و توفیقی به عده یسی معدود عطا شده است و در اروپا بی استعداد و هوش عجیب این سینا این نکته را نیز نباید از نظر دور بداریم که در عهد او یعنی قرن ده و یازده میلادی مدارك و ماخذ چون کتا بخانه ها و آزما یشگاه ها که بدسترس دانشجویان قرار میگرفت خیلی معدود و محدود بود . استعداد و غنای اندیشه این سینا را همچنان می توان در فصاحت و سلا متی دید که وی در هر دو زبان فارسی و عربی

نوشته پرو فیسور بی بی وچا

دانشمند هندی

ابن سینا

چند نکته قابل توجه

در اندیشه

ابو علی سینا

از کمپ دیوید

تا

بیت المقدس

امپریا لیزم جهانی و در دامن آن امپریا-لیزم خون آشام امریکا در هر جایی که بردگان بر خاسته و به پیکار آزادیبخش دست زد ، اند ، در مقابلش قدر افراتیه و تمام وسایل و امکانات استعماری و استثمار و همچنان تمام حیل و نیرنگ هایی را که در طول حیات نتگین تجاوز و غارت اندوخته اند بکار برده و با رنگ و روشن دادن فضا یا و حقایق به جان و دل مردم و حشیا نه حمله نموده و چون خصلت امپریالیزم همین است ، چنین شیوه و عمل ، تا امپریا لیزم آخرین نفس هایش را بکشد ، همینطور خواهد بود .

پناه دشمن حیل و گمراهی و فتنه جو ، علما شناخته شد و در نزد مبارزان راه نبرد و پیکار مرگ و زندگی ، تمام مسائل روشن است ، مبارزان و قهرمانان راه سعادت و آزادی بشریت میدانند تا امپریا لیزم سرنگون نگردد دیده جنگ و تجاوز ، دشمنی و چپاول ، خون ریزی و آدم کشی در اینجا و آنجا توسط ارتجاع و امپریالیزم و تمام دشمنان شناخته شده بشریت اند اما چه خواهد یافت و راهی دیگری نیست جز اینکه همه ای انسان های آرزو مند به صلح و ترقی جهان ، دشمن مشترک خویش را درک کنند و برده های ریا و تزویری را که به چهره امپریا لیزم آویخته شده بزنند و چهره شیطانی و خبیث آنرا با چشمان باز تماشا کنند . و این کار هم ممکن است فقط از یک راه ، آنهم مبارزه و پیکاری بی امان علیه امپریا لیزم و تمام دستیاران بین المللی آن در گوشه و کنار جهان .

نیازی به اثبات ندارد که درین روند انقلاب بی ویروز مند مردم جهان سنگر های نیرو مند و مستحکم را کمایی نموده و درعرصه های مختلف زندگی ارتجاع و امپریا لیزم را به شکست های مد هشی مواجه ساخته که محکومیت آن به حساب تاریخ به اثبات رسیده و هیچ قدرتی نمی تواند جلو آنرا بگیرد و در مقابل آن مقاومت نماید .

اگر از مرور صفحات پیکار و نبرد قهرمانانه مبارزان و تحول طلبان واقعی در طول تاریخ بگذریم فقط نگاهی به قضایای تاریخی از انقلاب اکتوبر تا اکنون این ادعا را به اثبات می رساند ، چه امپریا لیزم در آنروزها تمام توان و امکان خود را بکار انداخت تا انقلاب کارگری روسیه را در نقطه خفه سازد ، اما نشد که نشد ، از پترو و قتی نقطه ها را نتوانستند از میان بردارند ، میل های خروشان و موج های نیرو مند پیکار

بر حق مردمان جهان را هرگز نتوانند ، خاموش سازند . بر عکس این خشم مقدس مردم است که بیخ و بنیاد ارتجاع و امپریا لیزم را به لرزه در آورده و مبارزه پیگیر جنگجویان صلح و آزادی بشریت ، گلیم آت را بکلی از روی کره زمین جمع کرده و به بو زیم تاریخ می سپارد ، این ندای زمان و خواست همه ملل جهان است ، هیچکس نمی تواند مانع رشد پر توان آن گردد . با این روحیه و توان تاریخی نبرد به پیش میرود و در پهنای وسیع کار و تلاش انسانی ، پای رنگ و رنگان امپریا لیزم جهانی و تمام دار و دسته های رنگارنگ ارتجاع و استعمار پیش از پیش لنگیده و به زباله دان تاریخ دفن می گردد .

به ارتباط دشمنی ها و توطئه های امپریا-لیزم علیه بشریت که چون زنجیر سیاه حلقه های آن در نقاط مختلف گیتی بهم پیوند دارد از جمله از سبب کمپ دیوید که توسط کار تر ، بیگن و سادات امریکا گردید همه مردم جهان اطلاع کافی و واقعی دارند ، همه میدانند که اسرائیل کودی گوی امپریا لیزم امریکا بوده و اصلا توسط امپریا لیزم خلق گردیده است ، از پترو و ظلم و تعدی بالای خلق عرب فلسطین به وسیله اسرائیل و صهیونیسم منفور فقط و فقط توسط امپریا لیزم اعمال میگردد ، زیرا قاپوچینی های توپ سازی و عیسایه سازی ایالات متحده امریکا تمام دستگاه های جهنمی صهیونیستی را تادندان مسلح نموده که بصورت غیر عادلانه به غضب سرزمین های کشورهای دیگر پرداخته و خلق عرب فلسطینی را آواره و بی خانمان ساخته است .

سخنان فوق هرگز دروغ و افترا نیست تمام مردم جهان به این حقیقت آشنا یی کامل دارند و اسرائیل و یاران امپریا لیزم آنرا دشمن اصلی خلق عرب فلسطین و خلق های سراسر جهان می دانند .

با اینهم کار تر ، سادات و بیگن گمشده خانه در کمپ دیوید توطئه ای را علیه رو بدست گرفتند و با هم پیمان بستند تا با الفاظ و نیرنگ های فریادگرای مردم

جهان را و بخصوص خلق عرب فلسطینی را اغوا کنند که به اصطلاح سادات ، کاتر و بیگن از حقوق خلق عرب فلسطین پشتیبانی می کنند و به نفع صلح در شرق میانه با هم دست می دهند .

اما واقعیت غیر آن بود ، خلق عرب فلسطین و سازمان آزادیبخش فلسطین بحث سازمان مسوول و همچنان دیگر سازمان ها و گروه های ضد امپریا لیزم و ضد صهیونیزم بایکصد و یک آواز در مقابل سادات و کمپ دیوید قرار گرفتند و نیرنگ های نفرت آمیز امپریا لیزم بین المللی را افشا نموده و از همان آغاز اعلام داشتند که توطئه کمپ دیوید ، حمله و تجاوز صریح دیگر است که علیه خلق عرب فلسطین طرح ریزی شده و دنبال می گردد .

همچنان در سراسر جهان هزاران مقاله و نبره به تحریر آمد و این سبب و توطئه را نه تنها افشا نمود بلکه آنرا سیاست چپاول و تجاوز علیه خلق عرب فلسطین دانسته و از همه ای مردم جهان خواستند که در مقابل آن قیام نموده و آنرا رد نمایند که خوشبختانه چنین شد .

از طرح توطئه کمپ دیوید تاکنون واقعا تجاوزات اسرائیل دامنه دار تر شده و گسترش بیشتری یافته است که یادداشت فهرست جنایات صهیونیسم از کمپ دیوید تاالاحال از حوصله این نوشته بدور است اما آنچه روشن مینماید و همه مردم جهان آنرا میدانند اینست که توطئه کمپ دیوید تمام ارتجاع عرب را باهم نزدیک ساخت و آنهایی که در جهان عرب بدروغ از اسلام و اسلامیت یاد می کردند همه و همه در تحت همین سیاست پل پای امپریالیزم را در شرق میانه و دیگر نقاط جهان منسجمه در سرحدات افغانستان تعقیب نمودند و عو نس اینکه خلق عرب فلسطین را از جنگال امپریالیزم امریکا و صهیونیسم نجات دهند ، دست آنرا خائنه فشرده و به سادات حق دادند که از ایشان درمحافل امپریالیستی نمایندگی کند و چون سادات خائین هم در طریق خیانت به خلق عرب فلسطین از همان کهنه کاران و جفاکاران تاریخی است درین راه هم تمام های خائنه اش را برداشت و اگر قبلا در خطا بود که امپریا لیزم بود اکنون خود را بکلی در آغوش امپریا لیزم انداخته است .

صهیونیسم اسرائیل در تحت پر و گرام مشترکی که در کمپ دیوید با کار تر رئیس جمهور امریکا و سادات خائین و به قول اعراب سادات امریکا بستند ، باز هم سا طور های قصا بان اسرائیل را برات تر نمود و بیگن هرگز در میثاق کمپ دیوید را یگان امضا نکرده و سادات را که گردن به ریسمان امپریا لیزم بسته و گمش

به قصر سفید داده است برده اسرائیل لیز نمود چنانچه امروز به این سخن کسی شک و شبهه ای ندارد .

اگر از توطئه هایی که درین مدت سر-همبندی گردیده و تطبیق شده بگذریم ، آخرین توطئه کار تر ، سادات بیگن و تمام ارتجاع عرب برای خلق های مسلمان جهان و بخصوص برای خلق عرب فلسطین غیر قابل قبول بوده و اگر واقعا کسی از حقوق خلق عرب فلسطین و از اسلام و اسلامیت دفاع می کنند و مردم مسلمان جهان را دوست دارند باید علیه صهیونیسم و امپریا لیزم امریکا شجاعانه و قهرمانانه قرار گیرند و به مبارزه انقلابی و بی امان علیه آن بپردازند .

این توطئه صریح و علنی خلاف تمام قوانین بین المللی انتقال مرکز اسرائیل از تل آویب به بیت المقدس است . که ایالات متحده امریکا و سادات خائین نیز اسرائیل بیت المقدس را پایتخت اسرائیل سازند ، همکاری نموده و مشوق آن شده اند که این دیگر برای خلق های مسلمان جهان تحمل نا پذیر است باید علیه آن نا طعانه به توطئه بر خاست و علیه آن سنگر های خلق عرب فلسطین را استحکام بخشید .

آنچه درین میان روشن می نماید اینست که صهیونیسم و امپریا لیزم امریکا يك دست و يك زبان اند ، آنها مشترکا عمل می کنند ، اگر در شرق میانه علیه خلق مسلمان عرب فلسطین به چپاول دست می زنند و خون ریزی را برآه می اندازند ، و با انسان و انسانیته دشمنی می ورزند در دیگر نقاط جهان نیز همین سیاست را پیش برده و تعقیب می نماید .

حالا دیگر روشن گردیده که سادات خائین در کمپ دیوید به چه خیال های دست زد و خلاف مصالح خلق عرب فلسطین و تمام مردم شرق میانه در پیمانی امضا نمود که اگر واقعا و عمیقا توجه بعمل آید ، مهرن بیت المقدس به اسرائیل بود و اسرائیل بسا جرات توطئه کمپ دیوید به این اقدام دست زد در اینجا سوالی مطرح می شود که آیا هیئت حاکمه اسرائیل یا همان صهیونیسم جلاد پیشه در زیر شعار های توطئه آمیز کمپ دیوید با اعلام بیت المقدس بحث پایتخت اسرائیل به سیاست های تجاوز سرانه خویش بسته می کنند یا باز هم جهان به این عقیده اند که سیاست کمپ دیوید باز هم تجاوزات دیگری را در پیش رو دارد ، منتها با این فرق که دیروز سادات بیگن و در راس آنها کارتر در کمپ دیوید بصورت علنی گرد هم جمع شده و پلان های شوم هجوم و تجاوز به حقوق خلق عرب فلسطین را تهیه دیدند . اکنون

گرا نه امریکا علیه ایران ادامه دارد .

خائنه تر اینکه ارتجاع عرب عوض این که بخاطر آزادی خلق عرب فلسطینی بسا

قدرت های صلح جو و طرفدار جدی خلق عرب فلسطین همکاری نمایند و خود را از صف امیر یا لیزم به صف خلق مسلمان عرب

فلسطین قرار دهند، در صفو سنگر اسرائیل و امیر یا لیزم امریکا می ایستند و نه تنها

سیاست کمپ دیوید را تا نید می کنند ، بلکه در هر جا یی که امیر یا لیزم امریکا

به تجاوز دست زد آنرا یاری نموده و به خصوص به ارتباط کشور های اسلامی آنرا

به لباس اسلامی مزین می سازند ، چنانچه تمام ارتجاع عرب آنهایی که با اسرائیل

ایالات متحده امریکا یکجا در دسیسه و تجاوز با هم تئانی دارند ، ضیاء الحق یا کستان یا

ضیاء الباطل را چون غلام خویش به خدمت گرفته و خلاف مصالح مردم یا کستان و

منطقه کمپ های آدمکشان را علیه مردم مبارز و آزادخواه افغانستان بوجود آوردند که تسا

کنون به چنان یات فتنگی بر داخه وهزاران هزار انسان زحمتکش افغانستان را به خاک

خون کشانده و بازهم داد و فریاد بلند نمودند که گو یا از اسلام دفاع می کنند .

اینست مسلمانی امیر یا لیزم امریکا ، سادات خاین ضیاء الباطل یا کستان، چینی

مانوئیستی ، ارتجاع عرب که بیت المقدس را ، جای مقدس مسلمانان جهان را رسماً

به اسرائیل تسلیم می نمایند و در منطقه علیه انقلاب اسلامی ایران و انقلاب آزادی بخش

افغانستان به تجاوز و چپاول می پردازند ، در آغاز گفته آمد که تو طه کمپ دیوید

ادامه دارد و نه تنها این دسیسه در بیت المقدس به پایان نمی رسد بلکه باز هم

در شرق قبیانه و در نقاط دیگر جهان به خصوص در جهان اسلام همین تو طه تطبیق

گردیده و شاخ و پنجه می کشد ، شاخه های آن به ایران و افغانستان و تمام

کشور های اسلامی توسط ارتجاع به کشور ها می رسد و دسایس گرم تر می شود .

نتیجه اینکه سخن بسیار است ولی دشمن و دوست را شناختن از اهم مسائل حیاتی است ، نباید دوست را جای دشمن

بدون تر دید در بیت المقدس می آیند و همان میز گرد کمپ دیوید را به بیت المقدس انتقال داده و با همان قلم هایی که در آنجا سند تو طه را امضا کردند در بیت المقدس نیز تو طه های دیگری را می ستچند و امضا می کنند .

اکنون که هیئت حاکمه اسرائیل به هم دستی و همکاری سادات و رهنمایی مستقیم

شبکه های جاسوسی (سی، ای، ای، امریکا و دیگر کشور های امیر یا لیستی منجمده

اسرائیل و در راس کارتر اشغال رسمی بیت المقدس را تو طه پاره لمان آنکشور

به تصویب رسا ندند ، سوال های دیگری بازهم تکرار طرح می گردد که آیا امیر-

یا لیزم امریکا در جهان از اسلام و اسلامیت دفاع می کند ، آیا امیر یا لیزم امریکا

دوست مسلمانان جهان است؟ آیا سادات ارتجاع عرب و بیگن حد اقل به مسلمانان

توجه دارند، این سوال ها بسیار روشن، ساده ، و بسیط و عام فهم است ، اگر کسی

در جهان حد اقل به مسا یل روز تو چه کند و حتی اگر قضا یایی عصر را بطور میکا نیکی

به هم داده و تما شا کنند که در جهان چه واقع شده و بنحوص چنانچه یکتا ران چه

میگویند و چه می کنند ، جواب سوالات فوق و سوالات دیگر از همین قبیل برای شان

به سادگی روشن می شود و این است که امیر یا لیزم امریکا نه تنها دشمن خلق

های مسلمان جهان بلکه دشمن مو گند خورده و جانیکار مردم زحمتکش روی زمین

است و این مسئله آنقدر گو یا و رسا است که شک و تردید را در آن راهی نیست

خوب تو چه کنی ، به حقایق با چشم باز نگاه کنی ، اغراض و تمایلات میانه

تپسکاران جهانی را تشخیص نمائید ببینید، آیا امکان دارد قدرتی که هیئت حاکمه

اسرائیل را با سلاح های مرگبار و آتش افزا مجهز می نماید تا خلق عرب فلسطین

را از خانه های شان بیرون کند و آواره سازد و خو نریزی و دهشت افگنی را دامن

زند ، می تواند در گوشه دیگر دنیا از بشریت و از جهان اسلام دفاع کند ، حداقل

تو چه حکم می کنی که این غیر ممکن است اگر ممکن می بود چرا طیارات امریکایی

به خاک جمهوری اسلامی ایران به تجاوز پرداخت و تاکنون نیز سیاست های تجاوز

و ساخته و بافته آن تحت عنوان دفاع از مسلمانان ایران و افغانستان و تأمین امنیت در شرق قبیانه و دیگر نقاط جهان افشا گردیده و چهره اصلی و تجاوز کارانه امیر یا لیزم امریکا و یاران صهیونیستی و عربی آن بیشتر از پیش بر ملا نمایان شد .

اکنون دیگر داد و فریاد های امریکا و اسرائیل و ارتجاع عرب که سادات در راس آن قرار دارد نزد آنها یی که فریب خورده اند نیز اعتباری ندارد ، هم عنا صر آگاه و مبارز جهان مقصد ارتجاع و امیر یا لیزم

امریکا، صهیونیزم و مانوئیسم و گودی های کوکی آن ها ضیاء الباطل و دیگران

را قیلا درك نموده و میداند که آنها چه پلان های شو می را با هم می سازند و

خائنه و خفا شانه به تطبیق آن غلبه بشریت می پردازند .

سخن دیگر که نباید از یاد رود خلق دی جهان به یکبار انقلابی شان ادامه می دهند

و در هر جایی ازدوستی و همکاری نیرو های صلح دوست و آزاد یخواه جهان مستقیم

گردیده و افتخار دارند که اتحاد شوروی ، کشور های سو سیالیستی و تمام مبارزان

صدیق صلح و ترقی آنها را یاری می رسا ند و درین یکبار عادلانه کمک می نمایند.

درین مبارزه ارتجاع و امیر یا لیزم سرنگون گردیده و سر انجام دوش صلح و دوستی

میان ملل با اطمینان کامل در اهتزاز در آمده و تجاوز و ستم و دسیسه و خیانت از

میان می رود ، اکنون حلقهات گرم یکبار و نبرد روشن است ، درین نقاط تاکنون امیر-

یا لیزم شکست های زیادی بر داشته و رسوا گردیده است

ما همچنان به پیروزی خلق عرب فلسطین اطمینان و اعتماد کامل داریم ، خلق های

جهان پیروز می شوند ، ولی مهم اینست که ما درین نبرد انسانی در صحن قرار داریم

که فرمانرا می سازد و در داد گاه تاریخ با سرافراشته قرار می گیریم و دشمنان را

به داد گاه می خوا هیم .

مرگ بر ارتجاع و امیر یا لیزم تا بود باد صهیونیسم اسرائیل .

پیروز باد خلق عرب فلسطینی

تصحیح ضروری

خوانندگان محترم، لطفاً هنگام مطالعه نکات زیر تصحیح ضروری را در نظر داشته باشید:

در صفحه (۱۰) ستون چهارم، سطر (۲۲) کلمه (قوله) به (نبرد) تصحیح گردد .

در صفحه (۱۸) ستون دوم، سطر (۴۷) کلمه (اسلا) به (اسلام) تصحیح شود .

در صفحه (۲۰) ستون اول، سطر (۱۰) ۱۲ و ۱۳ کلمه افغانی حذف شود .

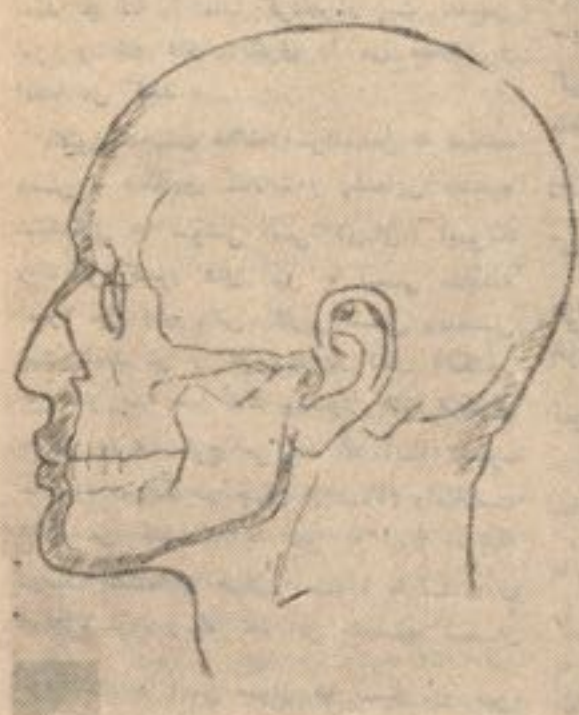
در صفحه (۲۱) ستون اول، سطر اخیر کلمات (بی دفاع)، (تنها)، (مظلوم) و (ضعیف) حذف شود .

در صفحه (۲۰) ستون دوم، سطر (۲۹)، علامه سوالیه حذف شود .

در صفحه (۱۱) ستون چهارم، سطر (۱۲)، کلمه ضیاء الباطل حذف شود .

عبد الله «محب حیرت»

ابن سینای بلخی دانشمند پرنبو غیکه روزگاری سرآمد و پیشتاز فلاسفه و دانشوران جهان شد

بود از نور معرفت پینا
«انوری»

دیده جان بوعلی سینا

«ابن سینا، نخستین بار در علم جهانی، عواد معدنی را طبقه بندی کرد»

چند تصویری از سیمای مؤثر ابن سینا که به ارتباط جمعی اش توسط یکی از نانا شان معاصر از بکستان ترسیم شده است

واقع ۱۲ کیلو متری بغا را و در ساحل
سفلا ی دود (آبگند) چشم پسند نیا کشود
محققان ولادت او را در محل یاد شده چنین
نامنه اند که : پدر ابن سینا یکس از
معاریف زمان خود در بلخ با ستا نی و مرد
آزاد اند یستی بوده و در ایام سلطنت نوح
بن منصور سا مالی از بلخ به بخارا مهاجرت
نموده (۳۶۶ هـ) و در شهر بخارا که آن زمان
پسایتخت اهل سا مان بود اقامت اختیار
نموده است . وی از علان دود مان ، مذکور
معر فی شده که مدنی از طرف نوح سا مالی
بحکومت خورمیشین نا مزد و منصوب گردید
و به تحصیل ما لیات آنجا مو تف شد و
چون عبد الله پدرش با باشندگان آنجا
آشنا یی و معرفتی پیدا کرده بود ، لذا
از قریه «افشانه» زنی را بقصد نکاح خود در
آورد که «ستاره» نام داشت اینک ابن سینا
از بطن همین زن متولد شد .
پنا بران اصلیت او منسوب به بلخ ، ملیت
ویا فغان و صرف ولادت و توره آموزش و
پرورش ابن سینا در بخارا واقع شده است .
از همین رهگذر مو صوف در آثار فر هنگی
و تاریخ دانش بشری شرق و غرب بنام «ابن
سینای بلخی» شهرت دارد .
ما خذ دست داشته معتبر ییا لکر این
حقا یق است که : ابن سینا تا سن پنج
سا لگی در منزل پدرش واقع در قریه «افشانه»
نزد معلمان خصوصی درس خواند ولی بعد
از آن که محمود برادرش بدنیای آمد ، پدرش
به بخارا مرا جعت کرده و شیخ را به تحصیل
علوم سر گرم کرد . و پدرش را آموزش
و پرورش خو یی داد . هنوز دهساله نشده بود
که علوم ادبی را تکمیل کرد و بخواندن علوم
ریا ضی شروع نمود و به سن دهسا لگی
قرآن ، فلسفه و علوم دیگر را فرا گرفت
چنینکه ابو عبد الله «ناتلی» یکی از رجال
معروف قرن چهارم وارد بخارا شد و بخاله
عبد الله بن سینا پدرش اقامت گزید ، ابن
سینا نزد او به آموزش علم منطق و اقلیدوس
مجسطی پرداخت . وی در خلال این دوره
استعداد خو درا بنحوی تبارز داد که از بسی

باشد که چها نیان بمقام علمی و خدمات
انسانی وی ارج گذارده اند .
ولادت و رشد شخصیت معنوی :
ابن سینا در ماه صفر سنه ۳۷۰ هـ ق
(۹۸۰ میلادی) در دهکده «افشانه» یا «افشانه»
مر یوطا نا حیه خورمیشین از توابع معروف

(۵) بقول لی علی اصغر حلبی مو لف و نگارنده تاریخ فلا سفه از آغاز اسلام تا
امروز ، کلمه مرکب «خورمیشین» را به غلط در متون عربی «خرمیشین» (بفتح خاء) نوشته
اند و آن اشتباه است . زیرا این کلمه از دو جزء «خور» بمعنی «خورشید» و «میشین»
یعنی (میشین) ترکیب شده است که مفهوم «سر زمین آفتاب» را نیز میدهد . (با استناد
فرهنگ ایران با ستان و فرهنگ معین)

اسم و کنیت :
زیده ترین دانشمند ، بزر گترین عالم
و فیلسوف و معروفترین طبیب بلخ که در
مشرق زمین به لقب «شیخ الرئیس» و در سر
زمین های غرب به «امیرالطبباء» ملقب و مشهور
است ، در اروپا وی را به اسم «اویسینا»
تسبیز میشنا سند و در کتب
معتبر و ما خذ مستند او را بعنوان «حجه
الحق» ، شرف الملک امام الحکما ، و کنیه
اشرا «ابو علی حسین بن عبدالله بن حسین
بن علی بن سینا» ، مشهور به «ابن سینا»
یاد کرده اند و متذکر شده اند که مو صوف
ازماهر ترین حکما و از ستاره های تا بشده
علم و ادب افغانستان و سراسر جهان می

است: « هنوز آفتاب طلوع نکرده بود که گماشته استاد ابو القاسم آمد و جواب نامه حاوی تو ضیح مشکلات و نکات استیضاحی علمای شیراز را گرفت و برگشت. ابن سینا به قاصد گفت که به شیخ ابوالقاسم کرمانی بگو یزد که چون قاصد در مراجعت خود عجله داشت زاید برین مجال بحث نشد. ابوعبید بر تداوم این مطلب گفته است: و فستیکه جـسـوا بـ شـبـهـا تـ را باو دادم در عجب شد که چگونه این مشکلات را در زمان کم حل نموده و ابوالقاسم شرح واقعه را به علمای شیراز نوشت، همگی متحیر شدند و از تسلط ابن سینا (شیخ الرئیس) در علوم عقلیه متعجب گردیدند.

لذا محققان مسأله نگاشته اند که: توفقه فوق قدرت، تبحر و مهارت شیخ الرئیس ابن سینا را تثبیت میکند و بخوبی بیا نگر آمنت که چنین شخصی در یک شب، چند اثر بزرگ علمی و مهمی را مینویسد که موجب تحیر و افتاع گروهی از علمای وقت واقع میشود.

تداوم خدمات علمی:

از روی گزارشهای اهل تحقیق چنین بر میآید که ابن سینا بعد از سن شانزده یا هجده سالگی از آموزش و فرا گرفتن علوم فراغت یافت و بیشتر بسوی تالیف و تصنیف آثار و کتب گرایش نمود، چنانچه همدین وقت بود که بنا بر تقاضای ابوالحسن عروجی اثری را بنام «مجموع» تصنیف کرد و سپس بنا بر تقاضای «ابو بکر خوارزمی» یکی از فقهای کتاب «حاصل و محصول» را در بیت جلد نوشت و اثر دیگری را تحت عنوان «البروالا» را جمع به علم اخلاق نگاشت که آثار او هر فلسفه و عصاره حکمت دانسته اند. بگفته محققان و مورخان هنگامیکه از یکطرف کارهای بسیار و دگرگون شد و از طرف دیگر پدر فیلسوف (ابن سینا) نیز وفات کرد، لذا وی بطرف جرجان رفت و تقریباً مدت ده سال در خوارزم و پدر بدر آل مامون و به خدمت خوارزمشاه علی بن مامون محمد بسیار قریب جست، بتالیفات مشغول شد و مجالس علمی و محافل دانشمندان آن عهد را رونق افزا گردید و از طرف ابوالحسن سهیلی وزیر دانشمند و یکی از سروریدگان علم و دانش آن عصر خوارزمشاه همان نیز مورد احترام زیاد قرار گرفت.

هنگامیکه سلطان محمود غزنوی بر نواحی خوارزم دست یافت، با استماع خبر تجمیع علمای و دانشمندان و آوازه شهرت ابن سینا تجویز نمود آنها را بدر بار غزنین دعوت کند و فرا خواند، مامون که موضوع را با علمای دانشمندان در میان گذاشت، در بر رفتنشان بدر بار غزنه موافقه کردند و بر خی ها آنها را پذیرفتند. ابن سینا در زمره دسته دومی قرار گرفت و طبق استدلال محققان و مورخان علت این مسأله را یکی مسأله ای گویند که از ابن سینا بدر بار غزنه شده بود و از آن میآید پیشد و دلیل دیگرش خشونت و تعصب دینی سلطان محمود را و نمود کرده اند که ابن سینا بدان سبب از این دعوت و رفتن امتناع ورزید. در نتیجه آنها نیکه از رفتن بدر بار غزنین ممتنع شدند، لافقا ورق بزنید

ناراد با اشخاص سرایت کند. بعضی از پیشنهادات طبی ابن سینا هنوز ارزش خود را از دست نداده است.

از شرح زندگانی علمی ابن سینا چنین بر میآید که هر اثر عواقبش در زمان مقتضای بی و پیرامون موضوع مختص و معینی یا رعایت مناسبتی نگارش یافته و تسلسل متناسب و معقولی را مد نظر گرفته است، بنحویکه همه در یک یا چند موقع که وی تحریر اثر یا کتابی را تصمیم می گرفت، تحقیق میپذیرفت و اشاعه مییافت همچنان اهل تحقیق را جمع به نسخه از

بیکره ابن سینا

از کتاب «منطق نجات» ابن سینا گزارش داده اند که: «وقتی آن اثر را در جرجان نوشت و بدست علمای شیراز رسید، بعضی از مسایل مندرج آن، برایشان مشتبه و شامی آمد، لذا علمای یاد شده عنوانی شیخ ابوالقاسم کرمانی که مقیم اصفهان بود، نامه نوشتند و مسایل پیچیده و قابل توضیح را استیضاح کردند. هنگامیکه آن نامه توسط ابوالقاسم مقفله شد، غرو بنگاه به خدمت ابن سینا شد.» بعد از آنکه ابن سینا محتوای مکتوب مذکور را مطالعه کرد و به نوشتن جواب آن پرداخت. طوریکه ابوعبید یکی از شاگردان ابن سینا گفته

محتوای ما خذ مطبوع در آن زمینه مبین آمنت که مقارن همین زمان نوح بن منصور ما ما نی بر رخ قو لنج مصاب شد و اطباء معروف از قداوی او در ما نندند. چون شهرت و آوازه دانش و حکمت طبی ابن سینا بپیر طرف پخش شده بود، امیر نوح ما ما نی بلا درنگت ابن سینا را جهت معالجه خود طلبید و در اثر حذاقت و قداوی ابن سینا، امیر مذکور مداوا شد و از مرخصی مهربکی شفا یافت. این فرامست و درک حکیمانه وی مورد تحسین نوح بن منصور واقع شد و بدر بار ما ما نیان راه پیدا کرد و در قطار بهترین

اشخاص و حتی استاد خود پیش جست و مقارن یا زنده سالگی از مصلحان خود سبقت کرد. چنانچه اهل تحقیق نوشته اند که: ابو عبد الله نا نلی غالب اوقات بچواب سوالات سارگود خود فرو میماند و از عصبه جواب کمتر بدر میآید. بامهاجرت ابو عبد الله نا نلی جانب خوارزم، ابن سینا به مطالعه کتب معقول، علم الهی و طبیعی، طب و ریاضی پرداخت، در شانزده سالگی به آموزش طب همت گماشت و در هجده سالگی از تحصیل علوم فارغ شد و در بخارا هنگامیکه تازه بیست سال داشت، نخستین آثار فلسفی خود را نگاشت. وی که از نوایع روزگار خود معرفت یافته و معا صر پیرو نی دانشمند پیشا هنگ کشور ما میباشد در سنین ۱۲ تا ۱۸ سالگی دایرة معلومات وی به خصوص در رشته طب گسترده و وسیع بود و درین علم بزودی متبحر و استاد زمان خود شد. به طوریکه محققان تصریح کرده اند: فضلا و اطباء بخارا با رجوع کرده و مشکلات خود را در میان میگذارند و حل مطلب میکردند. ابن سینا نزد اسما عیل زاهد که از قضای مشهور بخارا بشمار می رفت، علم فقه را فرا گرفت. سپس بدامن فلسفه دست زد و درین رشته نیز وارد و صاحب نظر شد. پس از آنکه به آموزش علم الهی شروع کرد، همزمان با آن کتاب مابواری طبیعه از سنو را چهل مرتبه خواند. به طوریکه عبادات کتاب را حفظ کرد و لیکن حقیقت مطلب برایش مشکوف و واضح نشد و میگفت که اینها چنان مطالبیست که برای فهم آنها فعلا را هی در دست نیست.

در شرح حالیکه خود ابن سینا نوشته و یکی از محققان معاصر آسیای میانه آنرا به نشر کشیده، چنین مطالبی از گفتار ابن سینا مندرج است که: «مقارن ده سالگی قرآن و علوم ادبی را آموختم، من چنان سر یح علوم را دریافت میکردم و به چنان مو فقیتهای نایل میشدم که همه متحیر میشدند. در این هنگام شبها نمیخوابیدم و روزها را هم به چیزی جز فرا گرفتن علوم نمیدانستم و همینکه برای لحظه ای به خواب میرفتم، در خواب مسایل علمی را میدیدم و اغلب در خواب پرده از مسایل پیر نیچ میداشتم و مو فقی میشدم تا آنها را حل کنم. من به همین سبب کار کردم تا در مبنای علوم استحکام یابم و اسرار مکتوم در نظرم آشکار گردند.»

اهل تحقیق این رو یداد را به ابن سینا چنین نسبت داده اند که: یکروز گذرش به بازار کتاب فروشان افتاد و شخصی برای ابن سینا کتابی را تقدیم کرد تا بخرد. چون صاحب کتاب شخص فقیری بود به خریدن کتاب اصرار کرد. لذا ابن سینا مجبور شده کتاب را به سه در هم اینیاع نمود و به خانه مراجعت کرد. روایت می کنند که ابن سینا گفته است: «وقتی وارد خانه شدم کتاب را باز نمودم، دیدم کتابیست راجع بمابواری طبیعی ارستو که ابو نصر فارابی آنرا شرح و تفسیر نموده بود. چون بدقت مطالعه کردم باب این علم بر روی من باز شد. فوراً اظهار شکران نموده و امسوال زیادی را به فقرا ی بلد ایشار کردم.» دانش های مکتوبه به ابن سینا امکان داد تا در آوان رشد، به طبابت بپردازد.

صفحة ٢٩٤ نسخة خطي كتاب «قانون» تأليف ابن مسينا .

در فهرست آثار او قراریکه قسمتی را
خودش را باوصیفه و جزجانی و سایر امور
خان ضبط و تصویب کرده اند تحقیقات و ملکی
شده که ذکر و قید کلیه نا معا عنوان
کتب و رسائل و تو ضیح مو ضرعات و
مباحث آن سخن را بدو را می کشد ، لذا
از آن انصراف بعمل آمد . باید متذکر شد
که در مورد رسائلای متعددی و با مسدود
قرنهای متوالی شمار زیادی از آثار اوصیفه
در کشور های مختلف و بزیا نهای مختلف
ترجمه و طبع شده و محققان و دانشمندان
زیادی از شرق و غرب مصنفات او را به الیه
بین المللی در آورده اند . خاصا به این
امر در آسیای میانه که بیشتر محظوظ است
او بوده توجه خاص شده است مثلا : قبل
از سال ۱۳۵۸ تحقیقاتی برای تصویب و توصیف
ظرفیات اجتماعی و فلسفی این سینا و دیگر
دانشمندی ها نزد فارابی ، بیرونی ، علی
شیر نوابی و دیگران از طرف یو فنی

ابن سینا (وفات ۴۲۷-۸ هجری)

رونگستان علوم ازنگستان
پذیرفته که این کتاب
ی روسی ازیک و غیره
و برخی دیگر آنها
یکی می‌دیگر منتشر شده،
جمعه کا مل «۱۱» از ن
مینا از غربی بر با آهای
گرنیده است همچنان
تبه در صفحه ۵۲

انقلت الى وجامع منها الى الوركين بعدد والى عشرة اشهر
فاسقرو فيها اوت بعو معاخذ جميع ذلك معاخذ صرنا وليس
القتور القوتها قاسم

انه قد تعرض للسعال من ارغامه رطوبات عنقه ولم يستعمل
عنها العجا التي اما الاول فليكثر من الاكل وصنع العظم في
عرق الطبخ اذا نقر الرحم فليامع به عروق حوضه من لول
الطبخ المحمى وزيونه في هنته واما الثاني فليمل اسباب
سبلان من الرغلا وان شارب الاستهوه والسيفه صعد الرحم
والاوعيه واستخرجها وادار كان شهوه ما والسدع
ويغذعه فليسه رفة الحق وجده وريما كان السمت فيه
حيكه الرحم ثوري دغذعه الى الانزال وصاحبه السبلان
لغير نفسها وتسقط شهوتها للطعم وتستقر لونيها ونصيحها
ورموي بعد في العسل الاوجع في الاكرود ما كان مع وجع

عاشيلار التي منهم رعاياكم مثل ما سألتم ذلك في الرخا
واما السبيلان فاما الآخر فصار سدا منها سقي السدين القصب
والاسهل فان احدثت اليها من حفن الرخم او لا بالهفتاب
الحقيقة من طين الارض وطبع الهنداسيون
وتدلا الساقان يادها من ملطقة مع ايدوي جاره من دهن

صفحة ٤٢٠ كتاب قانون ابن سينا، نسخة خطية.

علوم (ازبکستان علوم) ازبکستان در رساله
دولت اش (گنجینه نسخه های خطی قدسی)
نقداد مجوعی آثار ابن سینا را سه صد
گانه است.

بقول حسین خدیوچ که «ترجمه...
اصحویه» شیخ الرئیس ابو علی سینا را از
عبر جمعی تا معلوم تصحیح کرده و بران
مقدمه و تعلیقاتی نوشته است. بهائیکای
ارزیایی دکتور یحیی مهدوی متذکر شده که
وی در فهرست مصنفات ابن سینا (۱۲۱)
کتاب و رساله را از آثار مسلم شیخ شمرده
و از (۱۱۱) کتاب و رساله بنام انصار
مشکوک وی یاد کرده است که مجموع آنها
۲۴۲ تالیف و تصنیف میشود مقداری از کتب
هذه شیخ به سبب مفصل بودن موضوع در
چندین مجله تقوین شده که گاهی تعداد
آنها تا بیست جلد رسیده است. ما نقد
کتابهای «حاصل و محصول» و «الانصاف»
و ... علاوئاً به اساس گفته حسین خدیوچ
از روزگار شیخ تا به امروز، بسیاری از
آثار ارزنده وی بعدی نیز ترجمه شده
است. مانند: فن سماع، یا فنون سماع
طبیعی بهمت محمد علی فروغی و ترجمه
رساله «مغارج العروف» توسط دکتور پرویز
نازل خانلری تا این زمان در شمار آخرین
آنها بر شمرده شده است.

ولی به اساس پژوهش یوسف عبدالله -
یوسف دبیر علمی انستیتوت خاور شناسی ، کتاب
دینی علوم از پاکستان . این سمینار در رشد
علم جهانی تقریباً در همه رشته های دانش
زمان خود ودیعه هنگفتی نهاد . جلس ویزاندر

که او نیز دیک به ۴۵۰ (چهارصد و پنجاه
اثر علمی نوشته که از آنها نزدیک به دو
صد و چهل فتره باقی مانده است . پژوهشهای
او چنان رشته هایی نظیر پزشکی ، فلسفه ،
منطق ، روانشناسی ، فزیک ، نجوم ، ریاضی
همچنین ادب شناسی و تئوری موسیقی را
درببر گرفته است . از روی تحقیقات محقق
پاک شده بر میآید که این سینا بدین
نحوه چون علم اول و مستقل مینگریست . طبق
بحثها سببه سعید نفیسی ، گو یا این سینا
تکصد هشتاد و دو اثر فلسفی را نگاشته
است . در این آثار وی که تا زمان معاصر
مانده .

د اکثر شهرت را « کتاب الشفاء » کتب نبوت
نظرات این دانشمند در مسائل، منطق فزیک
نازیک (ماورای طبیعی) نجوم ریاضیات و
وسعی طی هزده جلد انارش مطرح گردیده
است.

این حیاط در رسته روانشناختی گام بزرگی
روی نظر های مادی برداشت و برای
فهمیدن بار درجهان کوشید تا انواع جسد
تا نه فعالیت روانی انسان را با مراکز معین
از مرز بوط سازد . او در رسته زمین شناسی
وون بسیاری برداشش معا صران خود سبقت
گشت و توسط وی فر شیه تشکیل جلگه
ی کو هستانی و دره ها در نتیجه تا اسیر
درجی آب و باد ارائه گردید و نخستین
در علم جهانی ، مواد معدنی را طبقه بندی

هنگامیکه این سینا در اصفهان حیات
میبرد. چندین کتاب و رساله را تصنیف
نمود. چنانچه از آنجمله یکی هم رساله

مردمان زحمتکش جهان و تمام کشورهای پیشرو صلح دوست ، ملل جهان کمر اند و روبانکشاف ، نهضت عدم انسلک ، با تحلیل و ارزیابی عمیق از وضع کنونی بهیاس بین المللی ، بهترین ره آورد بشریت را اعصار جامعه سکوفانی فاقد ستم و بهره کشی توام با کار صلح آمیز ، در فضای آرامش عمومی صمیمیت و دوستی بطرز متقابل میان خلقهای جهان میبندارد .

دول پیشرو صلح ، معادل سیاسی مرفی و حلقه های فید جنگ و توسعه طلبی بمنظور پایان بخشیدن به مسئله مسابقات تسلیحاتی که ابتکارات موفقیت آمیزی را بر خلاف ادعای دروغین معادل جنگ افروز امپریالیستی در دست گرفته اند .

کشور های امپریالیستی و دست یاران مسلکی آن دیوانه وار و سر گج ، با اشتیاق سیری ناپذیر در برابر خواست مبرم بشریت بمنظور تباهی و غارت جهان و تبدیل آن به دریای خون ، به ایجاد بستر های داغ جنگ و سازمان دادن حلقه های جنگ افروز ، وسعت و تشکیل پایگاه های نظامی و تجاوز کار متوسل میشوند .

در شرایط فعلی مبارزه بشریت مرفی و صلح پسند و همه مردم جنگ دیده جهان بمنظور خلع سلاح عام و تمام و کاهش تشنجات بین المللی اهمیت فوق العاده و ویژه یی کسب

غفار - عربی

های غارتگرانه حکم میکند که هر گامی به پیش در راه خلع سلاح و کاهش تشنج گذاشته شود ، بجا به ایجاد امنیت بیشتری برای تمام جامعه بشری و برای هر یک از انسان صلح پسند روی زمین تلقی شده میتواند بدین لحاظ افکار عمومی جهانیان خواستار هر چه بیشتر بسط و تکامل پروژه کاهش تشنج و تحقق خلع سلاح بطرز نازل ناپذیر میباشد .

امر صلح و کاهش تشنج را با افزایش تسلیحات ، آن معادلی خدشه وارد گردانیده است که میخواهند با تجارت اسلحه و پرداخت منافع استعماری ، مناسبات بین المللی را بفرنج و پیچیده سازند .

مسابقات تسلیحاتی که انحصارات امپریالیستی و تمام معادل ارتجاعی و جنگ طلب مدافع صدیق آن میباشد ، بطور انکار ناپذیر فعالیت سیاسی و مناسبات دوستانه را میان جهان در بحران آتش و خون غوطه میدهد . روی این دلیل امکان فراهم آوری پیشرفت کاهش تشنج در وجود افزایش مداوم تسلیحات و سنگین تر ساختن پایگاه های نظامی و تجاوز کار منجبت مراکز تشنج از جانب کشور های امپریالیستی و ممالک وابسته به سیاست امپریالیسم ، مشکلات عدیده را ببار آورده است .

ایجاد فضای وحشت و بروز خطر جنگ

برداشته شد و بعدا انعقاد رسالت اول رسالت دوم) میان اتحاد شوروی و ایالت متحده امریکا درباره محدود گردانیدن سلاح های ستراتیژیک پروژه پایان بخشیدن به مسابقات تسلیحاتی و رفع تشنجات بین المللی را نیرو بخشید . با اهمیت مسئله درین است که کاهش تسلیحات و نیرو های نظامی در اروپای غربی ، تبدیل بحر هند به منطقه صلح واحد زیادی خطر جنگ را کاهش میدهد و بدین شیوه شرایط بهتر و لازم برای پیشرفت بعدی همکاری های مبرم سیاسی و اقتصادی میان دول اروپایی و ملل دیگر فراهم میگردد . تأمین این امر انسانی که موافق به منافع بشریت زحمتکش است ، بنوبه خود سهم قابل ملاحظه و تاثیر مثبت در کاهش تشنج بین المللی دارد .

کشور های سوسیالیستی عضو بهمان وارسا معتقدند که تناسب کنونی نیرو های نظامی در اروپای مرکزی متناسب به مقدار ارتش و تسلیحات حفظ گردد ، نه اینکه مقدم بر همه چیز دیگر کانون های تشنج در مقابل پیشنهاد های مربوط به تعمیق کاهش تشنج و تحقیق خلع سلاح جمله بردازی های باطل نمایند .

معادل امپریالیستی و ارتجاع بین المللی در تئانی با عظمت طلبان خائنین باصول اساسی دانش انقلابی که در مجموع دشمنان قسم

خورده راه نجات بشریت و امر صلح اند ، با هر آنچه از وسایل ارتباط جمعی که در دست دارند ، اظهار نظرهای درباره خطر به اصطلاح از شرق میکنند . با بخش افکار دروغین و اندیشه های پیچیده در تحت شعاع جنگ سرد آشکارا به تشدید و افزایش مسابقه تسلیحاتی و سرعت تشنجات بین المللی متوسل میگردد .

حلقه های ارتجاعی و معادل امپریالیستی در وجود پنتاگون و بهمان نظامی گرناو به سر دمداری ایالت متحده امریکا و دستیاران مسلکی آن ، غیر مسوولانه در برابر خواست مبرم بشریت (تأمین صلح و پیشرفت اجتماعی) هر روز بیشتر از روز دیگر دست به تحریک و توطئه میزنند . نقشه های جنگ و تجاوز به حقوق دیگران را طرح ریزی میکنند و با صرف میلیارد ها دالر به گشتار دسته جمعی انسان ها میپردازند .

در شرایط کنونی جهان که آنرا به حق میتوان چرخشگاه بزرگ رخداد ها محسوب نمود ، نیرو های امپریالیستی در راس حلقه های معین جنگ طلب امپریالیسم امریکا و تمامی کسانی که رفع تشنج و بهبود اوضاع بین المللی را ، فدای طرح های تجاوز کارانه خویش میسازند ، مسوول ایجاد بستر های داغ خطر

جهانموز که به تناسب افزایش مقدار اسلحه و تمرکز نیروهای جنگی ارتجاعی و امپریالیستی و حلقه های مربوط به آن در نقاط ستراتیژیکی بحرند که باید منطقه صلح باشد ، «خلیج فارس که استقلال حاکمیت و تمامیت ارضی کشور های منطقه را تهدید میکند» روند کاهش تشنج را هم در کارتا مین صلح جهانی و هم در تقویت مناسبات سیاسی میان ملل جهان برهم میزند .

در اوضاع و احوال کنونی جهان پنتاگون و بهمان نظامی گرو تجاوز کار نا تو که در تحت تاثیر شدید متجاوزترین معادل امپریالیستی امریکا قرار دارد ، به عامل عمده و برابلم مهم در سر راه کاهش تشنج و خلع سلاح بین المللی تبدیل گردیده است .

علی الرغم تعهدات و موافقتنامه های بین المللی مبنی بر تحریم سلاح های ستراتیژیک متاسفانه افزایش خطر ناکام مجموع قدرت نظامی کشور های امپریالیستی پروژه رفع تشنجات بین المللی را جریحه دار گردانیده است که از لحاظ در نظر داشت جنبه کیفی مسئله خطرناک جلوه میکند .

با امضای قرار داد پایان بخشیدن به آزمایشات ذروی در (بحر ، بر ، فضا) نخستین گام هابرای محدود ساختن مسابقه تسلیحاتی

نموده است . خلع سلاح و پایان بخشیدن به بار سنگین تسلیحات که عامل عمده بحران های بین المللی را فراهم گردانیده ، بطور یگیر و منطقی به منافع بنیادی کلیه خلقهای جهان و تمام جامعه وفق دارد .

با در نظر داشت تناسب نیروهای جهانی دولت های پیشرو صلح دوست و مرفی کشور های شامل نهضت عدم انسلک ، جنبش های آزادی بخش ملی ملل در حال رشد و کم انکشاف یافته ، نمایندگان نیروهای مختلف اجتماعی و سیاسی جهان تدابیر گسترده یی را که اهمیت عظیم سیاسی و اخلاقی دارد ، در جهت پیشرفت و تحکیم پسر و سه صلح جهانی و دفاع از شرایط زندگی صلح آمیز بشریت در عرصه های نظامی ، اقتصادی ، و فرهنگی بدست اجرا قرار داده اند .

از لحاظ روابط عمومی میان ملل جهان ، کاهش تشنج در مقیاس بین المللی شرایط بهتر و مساعد تری را بمنظور مبارزه عادلانه تمام زحمتکشان گیتی در راه صلح امنیت و ترقی اجتماعی ایجاد میکند .

منافع زحمتکشان جهان و تأمین شرایط کار صلح آمیز و زندگی بدون جنگ و کشمکش

«مفهوم رفع تشنجات بین المللی پایان بخشیدن به مسابقات تسلیحاتی»

و تهدید امنیت دسته جمعی مردمان آسیا و سازمان دادن کودتا های خونین و فاشیستی در کشور های افریقای و امریکای لا تینس میباشد .

پلتا گون و برخی از کشورهای ناتو به ناحق کذات صلح و همکاری بین المللی را تشنج (۱) مینمایند . در حالیکه ستراتیژی و تاکتیک امپریالیسم امریکا و متحدین جنگی آنرا آتش زدن به مسابقات تسلیحاتی و در گیری جنگ های تباه کن تشکیل میدهد .

بطور مثال در ماه می سال (۱۹۷۸) شورای نظامی ناتو در واشنگتن تشکیل جلسه داد و در نهایت تحلیل فیصله بعمل آمد تا بوجه و مصارف نظامی دول عضو بهمان متجاوزان و الی ختم قرن بیستم به صورت اتومانیسم افزایش یابد .

امپریالیسم امریکا در دسمبر سال (۱۹۷۹) حق گران خود را به گردن همستران ناتوی خویش تحمیل کرد . با اساس دریافت این حق گران و تا جایز وزارت دفاع امریکا راکت های متوسط پرواز اتومی خود را بمقصد تشدید مسابقات تسلیحاتی و تجاوز به حاکمیت خلقهای دیگر در نقاط ستراتیژیک دول عضو بهمان ناتو جابجا ساخت .

امپریالیسم امریکا بر خلاف تقاضای ملل جهان بمنظور تحمیل معاصره اقتصادی بر مردم پسرا در ایران بحر به های جنگی خویش را در خلیج فارس می فرستد همچنان خلاف اراده خلق فیرمان گیو با از جندی بدین سودر خال گیو با انقلابی پایگاه نظامی امپریالیسم امریکا نگهداشته شده است که بطرز آشکارا با خواست صلح و رفع تشنجات مغایرت دارد .

امپریالیسم امریکا و یارانش ناتوی معادل ارتجاعی و عظمت طلبان مرتد در و خامت اوضاع بین المللی میافزایند تا همبستگی روز مجوبانه دول سوسیالیستی و پیوند جنبش رهایی بخش ملی و مبارزات دموکراتیک را با انترناسیونالیسم کارگری جهانی خدشه دار سازند . اما در مفهوم عام کلیه نیرو های که در صف تحکیم صلح ، رفع تشنجات و پایان بخشیدن به مسابقات تسلیحاتی قرار دارند به صورت پیروز مند انه دیاسیس و تعریکات امپریالیسم و دستاران مسلکی آنرا غلبه میگردانند و پیروی صلح ، آرامش و رفع تشنج راه می گشایند .

معادل امپریالیستی مخصوصا امپریالیسم امریکا در گوشه و کنار جهان مراکز تجاوز و انفجار را سازمان میدهند . در شرق میانه امیال شوم غارتگران امپریالیستی در روح ناباک اسرائیل و صهیونیست آشکار گردید ، در کشور های منطقه حکومت نظامی پاکستان آله دست رهزنان امپریالیستی گردیده با نیاز باروت و اسلحه حیثیت زندان منطقه را دارد که حاکمیت و استقلال کشور های دیگر را در معرض خطر و تجاوز روبرو گردانیده است ، رژیم نظامی گر و فاشیستی چلی که بوسیله پلان شوم و غارتگرانه امپریالیسم حکومت جیبه خلق را با گشتار های دسته جمعی و طغیانستان با کودتای بد فرجام نابود کرد بهترین ممثل غاصبان امپریالیستی در امریکای لاتین است و بدین شیوه ده ها و صد ها امثال دیگر

بقیه در صفحه ۵۶

خواوس ددغی اتحادیې دمعاون په توگه وپلېده
اجرا کوی . په ۱۹۷۹ کال کی یی دهنری
کارونو لومړی درجه جایزه تر لاسه کړېده.
دپولیند په معاصر کلتور کی د «هیپانو-
سکی تیاتر» ټیټر قدر او ارزښت لری څکه
چی ده ادبی بیان دالهام پښونکو تعبیراتو
سره یوځای کړی او پخپل ژود بصیرت یی
وکولای شوای چی د تیاتر په کار کی
بریاویتوبونه ترلاسه کړی .

لیکه می چی دنوم سر او پای یی زماله
نامه سره یوشی دی، یومعماروو. ده دپولیندی
تیاتر نقشه طرح او په ۱۸۷۵ کال یی یو -
زنان کی یو نوی تیاتر جوړکړ. زه و دغه
تیاتر ته ولاړم کله چی یوماشوم وم . زما
لومړنی ننداره په یادده. زه په هغه احساساتی
نمایش کی موجودوم چی د(سانتیریا دستور)
په نامه یی باله . دټولو اکتورانو هیچانسی
رولونه زما په ذهن کی تراوسه پوری پاته
دی . خوزه لپاره یو ټیټر رښتینی الهام
دلوهینگرین اوپراوه :

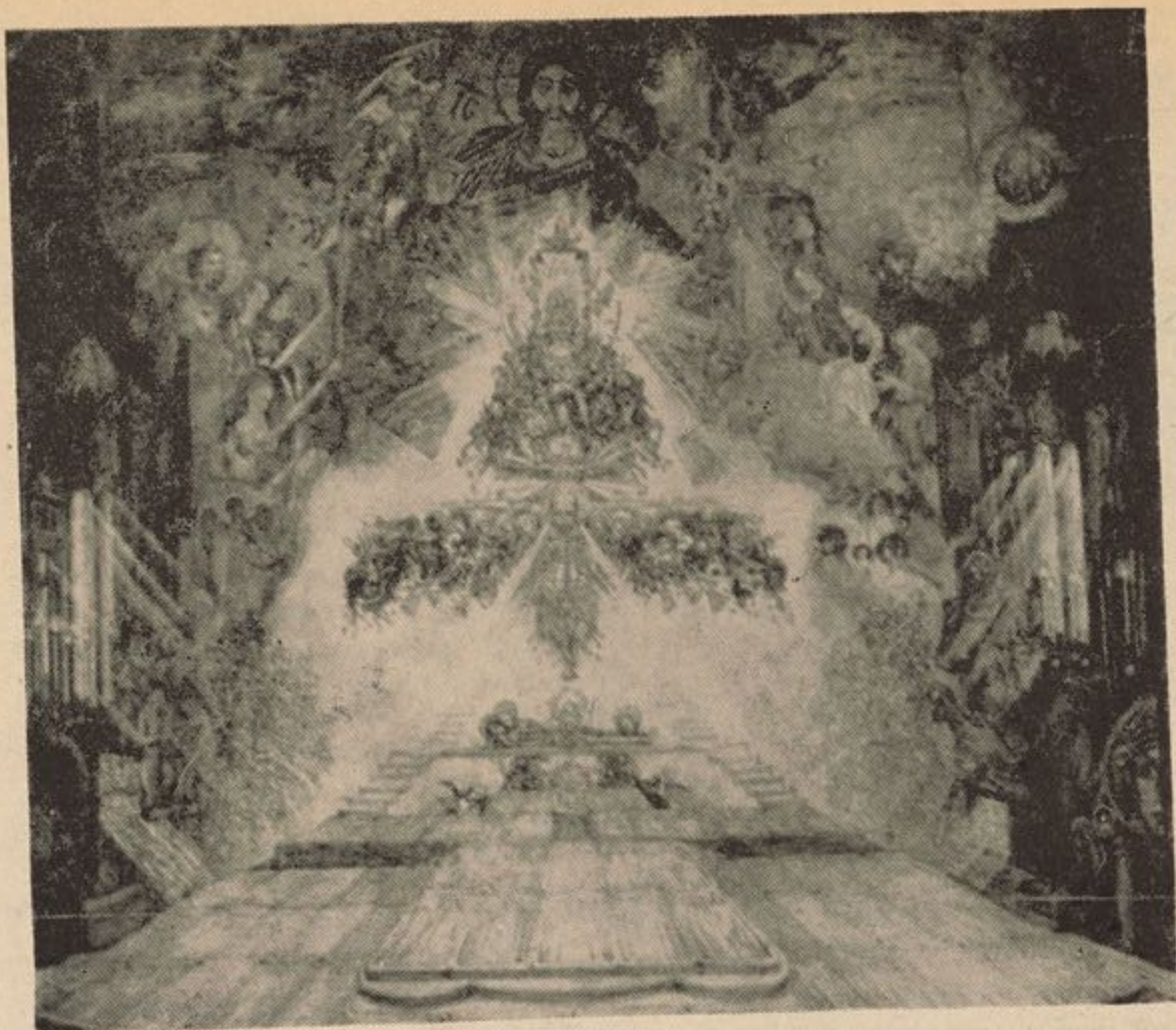
سرټیری قهرمانان پداسی حال کی چیرویشانه
دغری یی په خان کی وی په یوه کښتۍ کی
چی دخودانو قو پواسطه کشیدله ، راښکاره
سول . نوی ددی لپاره راغلی وه چی دایلدما
سره چی په ټیټره ځایینه

توگه منښم سوی وو مرسته وکړی . پدی
وخت کی زما سترگی او غوږونه و تیاتر ته
پوره توجه وه اودریچارډویگرموسیقی خورا
ښه خوند راکاوه دغه زده وپونکی منظره می
هیڅکله له یاده نه ځی او تراوسه پوری دهغه یاد
راسره دی .

د منځنۍ ښوونځی په دوران کسسی ماد
زوکړکاندل واده زیردنگه کتابونه ولوستل
له هغه نه زیات ممنون یم ځکه دټیروشیانو
سره یی آشنا کړم اودغی مطالعی زما پر
احساساتو باندی دوامداره اغیزی وښندلی .

زه دماریا بوجار شکا چی دپولیندی ژبی
ښوونکی وه زیاته مننه کوم کله چی به مون
دښوونځی په ساحه کی ډرامونه اجرا کول،
دی مون و دغه کارته تشویق کولووڅو ویل
به یی چی داندزه کړی په دوره کی نشی
شاملیدای او قامی باید خپلو تحصیلاتوته
ادامه ورکړی . دهغه وخت ډرامونه دالهام
اوهیجان لپاره یوه ډیره گټوره منبع وه که
څه هم زیاتره یی له یاده وتلی اوهیرشویدی
خوڅینی نوری دوباره په تیاتر کی راښکاره
شول او دیانونی وې بریالیتوبونه یی ترلاسه
کړل .

کله چی ما دپوزنان په پوهنتون کسسی
خپلو تحصیلاتو ته ادامه ورکوله دپروفیسور
سویسکی لکچرونه او بیایی ماته ډیری
په زده پوری اوزما لپاره گټوری او اغیزمنی
وی . په هغه وخت کی ملالان کامکو سره
چی دفرانسوی ادبیاتو متخصص وو دوستی
لرله او دی یوازلی سری وو چی زما شعرونه
به یی لوستل . لیکن تیاتر ماته له هرڅه
نه زیات ارزښت درلود . ماته به خورا پراخه
پیمانه دلیون شیلر له هنری کارولو څخه
گټه اخستله ، خوند به یی راکاوه او زیاته
اغیزه به یی راباندی کوله، که څه هم
ماشخما شیلر په هغو کلونو کی لیدلی دی
پاتی په ۵۶ مخ کی

دسټیج سینگار او ډیزاین دزیچ کړیدی، اودنمایش ډایرکتر ستانيسلاوهیپانوسکی دی

ستانيسلاوهیپانوسکی وایی :

دقاهر خراغ ژباړه

کله چی د لومړی ځل لپاره تیاتر ته

ولاړم زه یوماشوم وم

ستا نیسلا و هیپانو سکسی
په ۱۹۱۲ کال کی په بر ازوستکاو کسسی
زیریدلی دی. ده په فلسفه کی ډیری مطالعی ترسره
اودهنرتاریخ یی ولوست. په پوزنان کی دپوهنتون
ترسره او دهنر تاریخ یی ولوست . په پوزنان
کسی د پوهنتون نه فارغ سو. دی
دپو ز نان دتیاتر دادیاتو مدیر وو .
لومړی دسټیج ډایرکتر، بیا دادیاتو مدیر او
د ۱۹۷۳ کال نه وروسته دویبریز دتیاتر
د هنری مدیر په حیث مقرر شو. دی
دپولیندی ایکوالانو دکانمک دخاگی آمر وو

ستانيسلاوهیپانوسکی

همانطوریکه ...

اینک می بینیم که مو قف انقلابی و صا-
دقانه دولت انقلابی در قبال دین و مذ هب و
اعتقادات پاک مذهبی مردم ما نیز در عمل پیاده
شده است شورای انقلابی جمهوری دمو کرا-
تیک افغا نستان طی جلسہ ی تا ریخی و مهم
خود بتاريخ ۲۵ حمل ۱۳۵۹ اصول اساسی
جمهوری دمو کراتیک افغا نستان را به اتفاق
آراء تصویب نمود و تاریخ انفاذ آنرا از
اول نور الی اولین اجلاس لویه جرگه (مجمع
ملی قانقذاری) اعلام داشته است که
البته بعد از تصویب از طرف لویه جرگه
حیثیت قانون اساسی را خواهد داشت حال
بینیم که مو قف قانونی دولت در قبال دین
و معتقدات دینی و مذهبی مردم ما درین اصول
اساسی چگونه ارزیابی و توجیه است . در
مقدمه اصول اساسی جمهوری دموکراتیک
افغانستان می خوانیم که :

« با احترام عمیق و رعایت جدی به
عنعنات تاریخی ، ملی ، فرهنگی و دینی مردم
شرافتمند افغانستان »

در ماده ی اول اصول اساسی می خوانیم
که : « ج. د. د. دولت مستقل و دمو کراتیک
تمام مردم زحمتکش مسلمان افغانستان اعم
از کارگران ، دهقانان ، کسبه کاران ،
کوچیان ، روشنفکران و سایر زحمتکشان
و تمام نیروهای دمو کراتیک و وطنپرست کلیه
ملیت ها اقوام کشور می باشد . »

آری دولت مردمی ما با در نظر داشت
واقعیت های جامعه ما و با در نظر داشت
خواست مردم ما خود را نماینده مسلمانان

زحمتکش افغانستان می داند در ماده پنجم
اصول اساسی جمهوری دمو کراتیک افغانستان
چنین آمده است :

« در جمهوری دمو کراتیک افغانستان احترام
رعایت و حفظ دین مبین اسلام تأمین می
شود و آزادی اجرای مراسم دینی و مذهبی
برای تمام مسلمانان تضمین می گسترند .
پیروان سایر ادیان در اجرای مراسم دینی
و مذهبی شان که آسایش و امنیت جامعه را
تهدید نه نماید آزادی کامل دارند هیچ
یک از اتباع حق ندارد از دین به قصد
تبلیغات ضد ملی و ضد مردمی و وسیله
ارتکاب سایر اعمال خلاف منافع جمهوری
دموکراتیک افغانستان و خلقی افغانان
استفاده کند . دولت به فعالیت های وطن
پرستانه رو حانیون و علمای دینی در اجرای
وظایف و مکلفیت های شان کمک و مساع
دات می کند ... »

اینک با مطالعه اصول اساسی جمهوری
دموکراتیک افغانستان هر انسان بی شریک
و صادق در می یابد که دولت ملی و دمو کرا-
تیک ما نه تنها اعتقادات دینی و مذهبی مردم
ما را رعایت می کند بلکه از آن جدا بینی
بانی نیز می کند .

اینک مطالعه اصول اساسی جمهوری
دموکراتیک افغانستان موید صداقت و
خدمت دولت مردمی ما در قبال دین مبین
اسلام است .

تصویب اصول اساسی جمهوری دمو کرا-
تیک افغانستان بمثابة خط بطلانی بر همه
تبلیغات سو و دروغین دشمنان وطن و مردم
ما است چه دشمنان قسم خورده وطن و مردم
و دین مقدس اسلام ظاهراً برای به اصطلاح

مذهبی نه تنها تعقیب و مجازات نمی شوند
بلکه زعامت جدید و انقلابی جمهوری دمو-
کراتیک افغانستان از جان و دل بیاری آنها
شناخته است و صادقانه در موضع دفاع
و دلجوئی آنها قرار گرفته است هموطنان
مهربان خواهند داشت که بپروا کار مل منشی
عمومی کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک
خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی
جمهوری دمو کراتیک افغانستان و صدر
اعظم ج. د. د. پوره یکماه پس از مر حله ی نوبین
انقلاب نور طی بیانیه خاص و صادقانه در
مورد اعتقادات پاک مذهبی مردم ما احترام
کامل خود و دولت و حزب را به اساسات
دین مقدس اسلام اعلام داشت (باید در نظر
داشت که زعامت جدید در اعلامیه همان
شام ششم جدی ۵۸ نیز احترام رعایت به
اساسات دینی و معتقدات پاک مذهبی مردم را
اعلام داشته بود)

در بیانیه تاریخی شام پنجم دلو ۵۸ چنین
گفته شده است : « دین مقدس اسلام رسوم
و عنعنات پسندیده ی اقوام ، ملیتها و خلفهای
کشور ما اصول جدا نا پذیر نظام ملی و
کلتور ملی و گنجینه های گرانمایه ی معنوی
وطن عزیز ما هستند مردم مسلمان ما می
دانند که در دوران حکومت های استبدادی
خانواده ی نادری همه مذاهب دین مقدس
اسلام تحت تبعیض شدید قرار داشت ... با
تأسف باید اظهار داشت که امین خاين و
باند چنانکه ر و خو نریزش جنایات بزرگی
را علیه مردم نجیب ما علیه دین و معتقدات
مقدس دینی مردم ما ، علیه رسوم و عنعنات
پسندیده ی اقوام ، ملیتها و خلق های شریف
کشور ما مرتکب شدند ... »

آری چه مو جز و غا لمانه تاریخ جنایات
نادرینا و امینی ها در قبال اعتقادات مذهبی
و دینی مردم ما در کلام بالا گنجا نده است
ولی مو قف دولت و زعامت جدید در قبال
دین و اعتقادات مقدس و ملی مردم ما چه
نوع است بیایید که باز هم به بیانیه مذکور
یعنی بیانیه تاریخی پنجم دلو مراجعه نماییم :
« برادران و خواهران گرامی : یکبار دیگر
رسماً و علناً ، قاطعانه و صادقانه آزادی
عام و نام عقاید ، مذاهب ، رسوم و سنن
ملی مردم کشور را ، آزادی کامل اجرای
مراسم و عبادت مذهبی مردم را اعم از اهل
سنن و تشیع و بر طبق اصول دین مبین
اسلام در مساجد ، تکیه خانه ها ، عبادت
گاه ها ، خانقاها و خانه ها ... اسلام
میگرد همچنان با قاطعیت اظهار می گمرد
کما لیکه بخواهند نسبت به معتقدات دینی
و مذاهب نسبت به سنن و عنعنات مردم ما
احترام می کنند مردم مسلمان ما را بنا بر
معتقدات شان مورد تحقیر و توهین و تحت
فشار قرار دهند و علیه دین مقدس اسلام
قرار گیرند قانقذاری و بر طبق قوانین
دولتی مجازات خواهند شد ... »

مردم شرافتمند کشور ما به لیکه آگاه
هستند که زعامت جدید دولت انقلابی ما از
همان آغاز مر حله ی نوبین انقلاب نور هر چه
را که در لفظ گفته است صادقانه در عمل
پیاده نموده است ، همافطوریکه در مورد
رها یی زندانیان سیاسی و عده های زعامت
انقلابی مر حله جدید انقلاب شکوهمند نور
کاملاً و صد در صد جا به عمل پیو شید ،
همافطوریکه تامین مصونیت برای همه مردم
کاملاً و بصورت عینی جامعه عمل پیو شید

قبل از انقلاب ملی و دمو کراتیک نور در
کشور ما نظام های فرتوت و ظالمانه و ضد
اساسات انسانی بر قرار بود . تسلط نظام
فرتوت و عقب مانده فئودالی و ما قبل
فئودالی بمثابة نگهبان در ستمکاران کهنه
کار و استعمارگران قرون وسطی و هکذا
بحیث دشمنان اعتقادات پاک مذهبی و ملی
مردم ما بودند هر گز سر دمدران آن نظام

ها در فکر بهبود حیات مردم ماو منافع آنان
نبوده بلکه پیوسته سعی داشتند تا راه هاو
وسایلی را جستجو نمایند که منافع خود
شان را تأمین و حراست نمایند

طبقات ستمگر از تجا عی هر گز نمی
گذاشتند که عطشان خلق ما در زندون ظلم
و استبداد فرو کش کنند آنها چندین قرن
با تسلط ملوکوتی خود مردم ما را از همه
منافع طبیعی و حقوق انسانی بکنش
خود بداران خود محروم نگه داشته بودند . آنها
خود را مستحق امتیازات و تنعم و مفت خواری
می دانستند و خلق را در راه این منافع
از مذهب فدا می کردند .

در تحت رژیم های ظالمانه و ضد انسانی
گذشته همانطوریکه همه نعم مادی در خدمت
مشت انگشت شماری مفت خواری بود امتیازات
معنوی نیز در خدمت بر آورده شدن اهداف
طاغوتی آنان قرار داشت .

همه میدانیم در جوامع طبقاتی دولت ،
قانون و مقررات و غیره در خدمت طبقات
بالاتر جامعه بود و اگر بعضاً تحت فشار
مبارزات حق خواهانه ی مردم در قوانین امتیاز
و حقوقی برای عامه ی مردم قایل می
شدند صرف در لغت و نوشته بود و در عمل

اندکترین امتیازاتی که آن می شد . طبقات حاکمه
از نجاتی که تنها چشم هایشان منافع
آزمنده ی خودشانرا دیده می توانست
حتی از معتقدات پاک و مقدس مردم هم به
نفع خود استفاده می کردند و هر گاه احکام
اسلام خلاف منافع شان قرار می گرفت
در آنوقت از آن همه ادعا های دروغین و
گراف های بی شمار شان نشانی نبود . به
طور مثال دین مقدس اسلام ظلم و ستم گری
و حق تلفی را مرتد می شمارد ولی ستم
کاران آل یحیی و متحدین طبقاتی شان از
بام تا شام بر خلق خدا ظلم و ستم و جبر
می کردند ولی باز هم ادعای پیروی اسلام
و اسلامیت را می نمودند .

ولی آن همه ریاکاری ها ، دروغی
ها ، تجارت و معامله گری اعتقادات پاک
مردم با پیروزی انقلاب ظفر مند نور و بخصوص
مر حله ی نوبین و تکاملی آن با عامین و
فالعین خود یکجا به گور نیستی سپرده شد
و باوجود آنکه استعمار امیر یا نیستی یکبار
دیگر با توطنه و دسیسه و با ر و یکسار
آوردن « امین » این خائن به انقلاب ، مردم و
اعتقادات مذهبی مردم صبح روشن مردم مارا
شام تاری ساخت ولی این خلف ستمکاران -
نادری یعنی امین نیز با طوفان خشم مردم
ماروبرو گشت و نیست و نابود گردید .

خوشبختانه آفتاب زوال نا پذیر مر حله
دوم انقلاب ملی و دمو کراتیک نور بر سر
مردم ما که سر مای ظلم و ستم امین و
امینی ها آنها را آزار می داد و عرصه
زندگی را بر آنها تلخ ساخته بود ، طلوع
نمود . دیگر هموطنان مانسبت اعتقادات پاک

الف - م

صداقت و خدمت دولت مردمی مادر قبال دین مبین اسلام

علیه جنایات امپریالیزم در افغانستان جداً اعتراض کنند

«طوری که وقایع اخیر نشان میدهد قدرت های ارتجاعی اعمال چنانکارانه خود را علیه جمهوری دموکراتیک افغانستان این دولت مستقل، عضو سازمان ملل متحد، شا مل نیست عدم تعهد شدت بخشیده اند. مقیاس مداخله خارجی در امور داخلی جمهوری دموکراتیک افغانستان افزایش می یابد. اگر قبل ازین ارتجاع بین المللی کوشش می نمود تا در باره کمک های خارجی به اشراغ افغانی خاموش بماند و طرق غیرمعلنی این کمک ها را جستجو می نمود اکنون وضع به شکل دیگر است، رهبران بعضی ممالک غربی در باره تزیید کمک به اشراغ افغانی طور آشکارا مذاکره مینمایند ...»

مطالب فوق بخشی از اعلامیه تاریخی ۳۰ اسد ۱۳۵۹ حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان است که در قیال افزایش کمک های بشرمانه و خیره سرانه ارتجاع و امپریالیزم جهانی (محافل امپریالیستی ایالات متحده امریکا، انگلیس و سایر کشور های غربی، شویستان چینایی و وابستگان شان، با استفاده از قلمرو ایران و پاکستان) به عناصر فروخته شده و آدم کشان اجیر، به نشر سپرده شد.

آوانیکه بنابه اراده مردم شریف عذاب کشیده کشور باط ظلم و استبداد و جاسوسی امین این اجنت مشهود و مشهور سی، آی، ای در افغانستان برجیده شد و انقلاب و کشور از تباهی حتمی ای که نسبت معامله گری و خیانت امین و بانیش بمیان آمده بود، نجات یافت امپریالیزم و ارتجاع در پیشا پیش آنها امپریالیزم ایالات متحده امریکا ضمن ریختن اشک تمساح از سقوط حکومت قانونی و رئیس جمهوری قانونی!! یعنی امین اظهار تأسف می کرد و هم چنان اظهار همدردی!! بامردم افغانستان می نمود در همانوقت نیز این دشمنان بشریت و آزادی و جهان آزاد و مزورانه خود را مدافع آزادی و جهان آزاد و شامیون حقوق بشر می نامید و کمک های بی شایه و برادرانه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را که به حکم منافع مردم افغانستان و بنابه اراده آزاد شان صورت گرفته است، مداخله و اشغال!! نماید. بیاید که ازین قهرمانان!! حقوق بشر

و آزادی جهان پرسیم! آیا جای بسیار خجالت نیست که شما اولاً دولتی را که با قوطه امین و دستیاران سياهكارش بصورت غیر طبیعی و غیر قانونی بقدرت رسیده بود، دولت و رئیس جمهور قانونی بنامید؟ و آوانیکه مردم افغانستان بعد از دادن تلفات و زجرهای بیشمار (دورمان سلطه جهنمی امین) ایس بار لعنتی و سیاه را از دوش خود بسور افکندند و تازه احساسی آرامش نمودند ندای کربیه و ناخوش آیند شما بلند شد که رئیس جمهوری قانونی افغانستان سقوط داده شد؟ البته بنابر ماهیت امپریالیزم و ارتجاع این کار عا و اعمال شان نیز طبیعی است زیرا همانطوریکه خود آنها علیه بشریت و منافع و آزادی بشریت می جنگند، هر آن نیرو و عنصریکه در هر گوشه؟ جهان دست به این کار بزند همراه و دوست شان است و از آن پشتیبانی بیدریغ و بی شایه می نمایند. چنانچه که امپریالیزم و بخصوص امپریالیزم امریکا بعد از آزادی مردم افغانستان از جنگ امین و دژخیمان ساطور بدست او، دست به این کار زدند. امپریالیزم و ارتجاع که زیر ضربات کشنده و موثر نیرو های مترقی و انقلابی جهان و نهضت های آزادیبخش ملی چون حیوان زخمی بخود می پیچد و نعره می زند بحیث آخرین تلاش های مذبحخانه جهت زنده ماندن بهر طرف دست و پا می زند و روز قاروز با اعمال ننگین تر و خلاف اصول پذیرفته شده؟ بین المللی دست به تخدیر، تجاوز شاناز و تبلیغات سو و غلط و گمراه کننده می زند چنانچه همانطوریکه در اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان آمده است حتی از مداخله مسلحانه و مسلح ساختن باند های تروریستی و خرابکار که خود نوعی دیگری از مداخله است نه تنها آنها انکار نمی کند. بلکه بشکل بسیار بشرمانه راجع به افزایش و موثریت!! آن و رسانیدن اسلحه و سایر کمک ها با شریکان جهانی چرم خود بذاکره می پردازد. و بشرمانه تر اینکه دستگاههای دروغ پرانی امپریالیستی و وابستگان آنها بآراء انداختن و نشر جعلیات و جهت پوشانیدن جرایم ناخوشودنی خود از مداخله و تجاوز دیگران حرف می زنند و آنرا بشکل قلب شده به نشر می سپارند.

دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان بحیث یک دولت مستقل و دارای حاکمیت ملی، بحیث عضو و فادار جامعه کشور های غیر متعهد و بالاخره بحیث دولت خدمتگذار مردم افغانستان طوریکه بارها بشکل صافانه از فجایع و مظالم و مداخلات امپریالیزم و ارتجاع پرده برداشته است یکبار دیگر مردم صلحجو و مترقی و آزادی پسند جهان متوجه این امر خطیر می سازد که دامنه مداخلات در سرزمین ما روز تا روز وسیع تر و گسترده تر می شود و باید جدا جلوان گرفته شود. در اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان هرکذا می خوانیم که: «... ازین لحاظ حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان وظیفه خود می داند به مردم مسلمان افغانستان، مردم و حکومت تمام دول، تمام نیرو های مترقی جهان اعلان نماید که با وجود اعلامیه های مکرر و اعتراضات جمهوری دموکراتیک افغانستان، ارتجاع بین المللی بسرمداری امپریالیزم امریکا به مداخله بشرمانه و چنانیکسارانه در امور داخلی افغانستان ادامه می دهد...»

اکنون و در جهان امروزیکی از شیوه های عمده عمل امپریالیزم ایجاد جنگ های موضعی و محلی است که هدف اصلی آن وارد ساختن ضربه به مواضع صلح و ترقی و جنبش های آزادیبخش ملی است. امپریالیزم و بخصوص امپریالیزم جنگ افروز ایالات متحده امریکا ازین داغ های ننگ درجهان فراوان دارد، جنگ تجاوز کارانه و ظالمانه امپریالیزم امریکا علیه خلق قهرمانان و سلحشور ویتنام که سالهای دراز دوام نمود یکی از مثال های بر جسته درین مورد می باشد ولی چنانکه همه می دانند مردم آزادی پرست ویتنام با مقاومت قهرمانانه و وارد ساختن ضربه های جانگداز بر پیکر ننگین تجاوز کاران علاوه از آنکه آزادی و وحدت کشور خویش را قلمین نمودند برای جهانیان ثابت ساختند که اگر ملتی تصمیم بگیرد هر قدرت استعماری و تجاوز گر را اگر چه خیلی قوی و هولناک باشد به زانو در می آورد. آری امپریالیزم ایالات متحده که طبق پلان های جنگ طلبانه و ضد انسانی خود جنگ غیر عادلانه ای را بر ملت قهرمان ویتنام تحمیل نموده بود بالاخره بسا دادن تلفات بولی، انسانی و معنوی با داغ پاك نشدنی ننگ شکست در برابر ملت ویتنام رانده شد.

مثال های عدیده دیگری چون جنگ تجاوز کارانه اسرائیل علیه ملت عرب به پشتیبانی مستقیم امپریالیزم و بخصوص امپریالیزم ایالات متحده نیز در مورد موجود است که بی گمان به شکست و نابودی قطعی تجاوز کاران و موفقیت آزادیخواهان منجر خواهد شد.

جنگی اعلان نشده ایراکه امپریالیزم، شوییزم، صهیونیزم و ارتجاع «بطرودال» بر کشور و مردم قهرمان افغانستان تحمیل می نمایند از جمله همان پلان های امپریالیزم میباشد که مثال های آن در بالا تذکر داده شد، حکومت و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان در حالیکه بار ها طی اعلامیه ها، مصاحبه ها و نمایشات این تجاوز و مداخله را به سمع و دید جهانیان از جمله مردم مسلمان افغانستان، منطقه و جهان رسانیده است اینک

یکبار دیگر توجه جهانیان را به این کانون خطر و انسان کشی معطوف می سازد و در پهلوی آنکه حقایق را به خورد جهانیان می رساند به این نیرو های صادر شده از خارج و مسلح شده از زراد خانه امپریالیزم جواب های دندان شکن و نابود کننده میدهد. چنانچه در عمل نیز مردم غیور افغانستان این موضوع را ثابت ساخته است.

امپریالیزم و ارتجاع جهانی که ظاهراً لای از حقوق بشر، آزادی و مساوات می زند در عمل این موضوع را بشکل متواتر نقض مینماید و برای پیشبردن اعمال شوم خود از فجیع ترین و غیر انسانی ترین وسایل استفاده می نماید چنانچه در جنگ اعلان نشده علیه مردم، انقلاب و دولت افغانستان از سلاح های مدهش و غیر قانونی مانند بم های آتش دا، بم های کیمیاوی و کشتار دسته جمعی بکمال وقاحت استفاده می نماید. باید دانست که بشریت استعمال این سلاح ها را مردود و منع قرار داده است و توسط تصاویری که در سازمان ملل متحد صورت گرفته همه کشور ها را از استعمال آن جدا بر حذر داشته است.

زیرا استعمال این نوع سلاح و مواد دشمنی با انسان و انسانیت است و نتیجه آن هما نا نتایج شوم را برای گروه پیشماری از انسان ها که در ساحه قایلیر آن قرار دارند، بار می آورد ولی این يك حقیقت میرهن است که ارتجاع و امپریالیزم همانطوریکه اهداف شوم و غیر انسانی دارد برای رسیدن به آن اهداف از وسایل شوم و غیر انسانی نیز استفاده می نماید یعنی طوریکه می دانیم هدف اصلی امپریالیزم همانا در بند و قید داشتن انسان و مورد استثمار قرار دادن و ظلم و استبداد را بر آنها روا داشتنی است و ضد آزادی، ضد احقاق حقوق حقه، ضد خود ارادیت، ضد استقلال مردمان و کشور های جهان است لذا وسایلی را که برای رسیدن به اهداف فوق در خدمت می گیرد مسالند اهداف مذکور می باشد. چنانچه در اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان تذکر رفته است که: «... نیرو های ضد انقلاب به استعمال مواد کیمیاوی در میدان جنگ نیز ادامه میدهند. مثلاً بتاریخ نوزده سرطان سال جاری باندیست هاحمله شبانه را در غزنی انجام دادند. بعد از آنکه حمله با تدبیرت ها دفع گردید توسط عساکر اردوی افغانی از میدان جنگ مهمات کیمیاوی تخریبی ساخت امریکا بامارک ۱۱۲ و روتوش: اخطار، زهر - آگین تخریش کننده حرارت فرسد. گازرات مسموم کننده پختی می کند، بدست آمد. قسمت انجمنی محموله دارای سوراخ منفجره می باشد. بتاریخ نوزده سرطان در همان شهر غزنی حادثه دیگر سلاح کیمیاوی ثبت گردیده است، بم کیمیاوی ساخت امریکا در عمارت دولتی ولایت غزنی پرتاب شد که در اثر نابودی شخص پرتاب کننده منفجر نگردید...»

بگذار که امپریالیزم دشمنش تلاش های مذبحخانه خود را برای بقای خود که دیری نخواهد پایید، بنماید ولی وجدان بیسدار بشریت و در قدم اول بشریت مترقی و صلح خواه ازین اعمال جنایتکارانه سخت ناآرام است و انسان و انسانیت برین اعمال نفرین های بی پایان خود را می فرستد و بشریت هرگز بقیه نرسمحه

قهرمانی های وزیر محمد اکبرخان در جنگ اول افغان و انگلیس زبان زد خاص و عام شد و بیجا نیست که در حق او گفته اند :

به هما از سر سران فرنگ قرن استخوان می بخشی

حماسه قهرمان جنگ دوم ، محمدایوب خان فاتح میوند ، ازین لندی شنیده می شود :
که به میوند کبسی شهید نشوی خدای بزرگ لایه بی تنگی ته دی ساتینه

باد این سخن بیاد من مرده و تو زنده

ملت آزاده و نجیب افغان در طول تاریخ در مقابل کشور گشا یان جهان و استعمار گران آزمند همواره مردانه ایستادگی کرده و تا جان داشته از میهن عزیز خود دفاع نموده است ای بسا چپاولگران خون آشام و تر کنان بی باک که در برابر سیل خروشان و طندوستی و ایمان پرستی این شیر مردان بزانو در آمده و پوزه بر خاک مالیده اند .

دامنه های دلکش سپین غر ، کوه های سرسبز هری ، کو هپایه های زیبای بدخشان دره های افسانه آفرین کثر وادی های تاریخ ساز قندهار همگی شاهد و ناظر این حوادث بوده اند .

اسکندر جهان گشا ، پرویز ساسانی ، جنگیز خونریز ، تیمور گورکان ، شاهان صفوی هر کدام درین قلمرو مرد خیز و قهرمان زان ، ایمان بر باد دادماند و پس از آنکه گریو دار سر افکنده و خجلت زده بدیار خود برگشته اند . احیا نا اگر برای زمانه کو تا های برین خاک مسلط شده اند دیر یا زود در برابر قیام عظیم مردم شجاع و مبارز این مرز و بوم مقهور و منکوب گشته دست نا پا کشان از دامان معصوم وطن بر چیده شده است .

اقوام و ملیت های مختلف افغانستان از پشتون و تاجیک ، هزاره و ازبک ، نورستانی و بلوچ قرلباش و ترکمن ، سک و هندو در چنین لحظه های بحرانی و حساس تمام اختلافات کسان را مردانه وار یکسو نموده یکدل و یکپارچه چون مشت گره خورده و آهنین در برابر طوفانهای حوادث قد علم کرده و در مقام دفاع از ناموس و وطن ، تمامیت ارضی و حاکمیت ملی از جان گذشته اند . حدیث این سر با زیا و جانفشانی ها در لابلای اوراق تاریخ ضبط و درج است .

من از مفصل این قصه مجملی گفتم تو خود حدیث مفصل بخوان ازین مجمل انگلیس که در طول قرن هفده ، نوزده و حتی اوایل بیست خود را سالار جهان و مالک الرقاب روی زمین میدانست و حقا که از نظر قوت و قدرت بی نظیر و بی رقیب بود سه بار تقریباً بعد از چهل چهل سال برین خاک با و تاخت و تاز کرد ، اما چنان درین سیاست غیر افتاد که آزادی فر مانروا یی آنرا با خود بگور برد و در عوض مورد طعن و لعن تاریخ قرار گرفت در هر سه جنگ این یک تاز استعمار برتری و تفوق نظامی داشت با عصری ترین سازو برگ جنگی مجهز بود . چنانچه آخرین و جدید ترین سلاح خود را در مقابل این ملت بی دفاع تنها ، مظلوم و ضعیف بکاربرد .

اما ملت قهرمان و آزادی خواه افغان با دست تپ و پر آبله ، پای تر کیده و برهنه شکم خالی و گر سنه اما سرشار از نیروی ایمان را ستین و شهادت والای افغانی چنان از خود مقاومت نشان داد و مشت محکم و گوبنده ای بر دهنان بر حوص و آزادی حواله کرد که درس گرانی برای او ما یسه عبرت برای دیگران شد . برین حماسه ما در تاریخ داستان میزنند و با اعجاب از آن یاد می کنند .

در هر سه جنگ به فحوی آیه مبارکه که کم من فتنه قلیله غلبت فتنه کثیره باذن الله فتح و نظیر نصیب رزمجویان افغان شد قهرمان جنگ اول وزیر محمد اکبرخان و قهرمان جنگ دوم محمد ایوب بخان فاتح میوند بودند .

استعمار انگلیس که نبض این قوم دلیر را درست نشناخته بود در محاسبه خود براه خطا رفته بود ، حقا که در هیچ نقطه ای از نقاط جهان (پیش ازین و بعد از آن) با چنین مخالفت ، مردانگی و مقاومت رو برو نشده بود و هرگز گرد ننگین چنین شکنی بردمان او نشسته بود .

این جان نثاری و فداکاری ، سر با زری و از خود گذشتگی نه تنها لژده برادر گمان امپراطوری انگلیس انداخت بلکه فریاد استقلال خواهی را به جهان در داد و ندا و نوید آزادی طلبی را در گوش جهان امیر فرو خواند در واقع سلسله جنبان آزاد منشی و آزاد گی در دنیا شد .

عصاره و نتیجه قرانه ران مردان پکتیا ، نغمه جا لبان زان دلیر هزاره جات ، صدای جوانان آزاده و با شهادت بدخشان ، سرود فدائیان کثر زرمه سر سپردگان شجاع هر یوا ، آهنگ رسای سر بازان قهرمان قندهار و لیروز همه گو یی درین دو ییتی ساده و روان خلاصه و منعکس شده :

ماییم نشسته درین کوه و دره
کا لچاکه پلنگ شبر و اژدر گزده
بیران قوی داریم و جوانان سره
هر کس که بما کج گره سر نبره
دامتان اجمالی جنگ سوم افغان و انگلیس
را از اینجا آغاز میکنیم :

در زمستان ۱۲۹۷ در کله گوش لغمان امیر حبیب الله با ضرب مملوله ایکه شبانه در بغل گوش شلیک شد ، بهشادت رسید . شجاع الدوله که از خانزاده های غور بنده و از جمله غلام بچه های خاص عبدالرحمن بود با اسب چهار خود همان اسبی که در زمان وزارت امنیه و نائب الحکومگی هرات

آنرا سخت نوازش میکرد و بیشتر از دیگر اسب های خاص خود برد عیش فشد می کرد شب در میان خود را بکابل رساند اما سر نوشت چنان شد که خود در اروپا از اثر مرغی که در گوش و بغل کله اش پیدا شده بود درمگشت این حکم قضایست جراحات به جراحات نظیر آنچه که در مسو رد فرقه مشر جان نثار خان حاکم غزنی اتفاق افتاده بود خلاصه داستان اینست که این شخص در زندان درانر خیره سری و کشیدن یکدم تمام دندانها خود و مالا خو نریزی و البته ایکه از آن پیدا شده بود چشم از جهان پوشیده و این در حقیقت انتقامی بود که از و گرفته شد . زیرا در وقت حکومت خود فقط برای خاطر یکدانه ریگی که در غوری دیده شد امر کرد تا دنیا نهایی آشپز بیچاره را یکدم بکشند و چنان کردند که بالاخره آشپز از اثر خو نریزی بی ایمان پدرود حیات گفت .

در شب شهادت امیر برادران معا حب و وابستگانش همگی حاضر به خدمت و وظیفه بودند زمینه فرار شجاع الدوله را فراهم کردند و بیچاره شاه علی رضا را که کند کمرش اردل و شبیه شجاع الدوله بود ، به اثر نشانی های محافظ بعنوان قاتل دستگیر و معرفی کردند و بتاحق به جوقه اعدام سپردند . امان الله خان همینکه به اریکسه سلطنت تکیه زد داعیه استقلال را پیش کشید و به انگلیس متجاوز و مستعمره جو اعلان جنگ داد جنگ در سه جبهه آغاز گردید . شکستی که در جبهه مشرقی برسر کرد گی صالح محمد خان رو نما گردید بزودی بر اثر راد مرئی و جانبا زری نورستانی ها به قیادت عبدالوکیل خان همان کمیکه منار دهمزنگ بیادگار فدا گاریها و دل انگیزی های او در حوادث بعد آباد شده استحکام پذیرفت مزنگ نام قومی بوده که درین ده می زیستند ده های با لا تر آنرا که تا کوه سنگی انا مه دارد او ر ته پور و پور ته پور می گفتند که بعد ده پوری شد یعنی ده گرمک ها) در چنین احوال لشکر انگلیس با تازه ترین سامان و وسایل و عصری ترین سلاح مجهز بودند اما جانب افغانی ابتدایی ترین لوازم جنگی را بکار می بردند چنانچه عمده ترین وسیله نقل و انتقال فیل بود . در جنگ استقلال نیز این فیل ها اشتراک داشتند از فیل سالها با یطرف در جنگ ها استفاده می کردند ، حتی در عهد غر نو یان کابل در حکم فیلخانه بود تعداد فیلهای عهد غزنوی را پیش از دو هزار ضبط کرده اند . ای بسا شعرا خا صه در عهد آل بابر که اشعار بلند بالایی در

و صف فیل ساخته اند و یا فیل بجای صله در یافت کرده اند . از فیل نه تنها برای شکار کار می گرفتند بلکه عراده های جنگی را بران بار و حمل می کردند . در جنگ استقلال این فیل ها اشتراک داشتند . فیل فا تح بهادر بتول عوام فیل فتح پاندر یا چشم کور خود تاجپیل واند سال پیش زنده بود گا های رو لبای سنگین را کش می کرد و زعمانی بار گرانی را بر پشت خود بر می داشت .

بافتح تل و مزده پیروزی از سا یبر جبهه ها مخصوصاً جبهه جنوبی با رشادت های بین بیگ خان نو فیق نصیب افغانها شد . درین میان انگلیس ها برای نخستین بار طیاره بم افکن دو با له خود را روانه کابل کردند . مردم کابل که هرگز طیاره را ندیده و صدای وحشت زای آنرا نشنیده بودند هرا سان شدند و آنرا چهار هوایی خواندند و گفتند :

چهار هوایی بهوا میره
سه صد سبا هی به غزا میره
سه بمیکه در ارگ ، نزدیک اتاق خواب شاه و کمند اسب ها انداخته شد بدلبا رعب و وحشت افکنند باری این طیاره در راه جلال آباد خراب شد و در چار باغ سر خرو پزمین نشست اما چون سر نشینا نش پناه آوردند برسم افغانی کو چکترین آسیبی نه به طیاره رسید و نه به کارگانش . در قدیم به کشتی طیاره می گفتند چنانچه در این شعر ناصر خسرو :

دریاست این جهان و درو گردن
این خلق همچو ز بر بوطیاره
این طیاره یا از همین جنس طیاره ده سال بعد در موقع افشاش به کابل آمد و خار - جیان مقیم کابل را که تعداد شان به ۸۰۰ میرسید و همچنان معین السلطنته عنایت الله خان را که بیش از سه چهار روز پاد شاهی نکرد با خود از کابل برد در جنگ استقلال تعداد کشته شدگان انگلیس را بیش از هزار ضبط کرده اند . در میان حیات صلحی که برای مذاکره امضای معا هده استقلال پهنه رفته یو دند دیوان تر نچنداس پدر رانو جان نیز بود . اتحاد شوروی نخستین کشوری بود که استقلال افغانستان را برسمیت شناخت :

پس از اینکه استقلال افغانستان اعلان شد شهر کابل را چراغان کردند و محافل شادی و سرود برگزار شد اعلان استقلال در مسجد عید گاه با طالع مردم رسانده شد بزرگترین مرکز تجمع شهر در آنروز کارچارچته یعنی پایان چوک و سرچوک بود همان بازار تاریخی و سرپوشیده ایکه نقش برنس نما یتنه انگلیس متجاوز در جنگ اول برای عبرت آویخته شده بود انگلیس ها بجوخواهی برنس این بازار پر هیاهو را آتش زدند . این بازار روزگار کی از بازارهای تماشایی جهان بود . کا که های کابل ، مردان با خدا فقیر مشرب شهر پهلوانان نامدار درین بازار توبالامیرفتند درمتهای پلخشتی دکان غشی سواری بود همان کسی که طبع شعر داشت و میگفت :

بظا هر ملا و بیا طین مسم
غنی نام دارم ولی مفلسم
ظریفی در حق او گفته :

بقیه در صفحه ۵۷

امین این فرزند گوش به فرمان سی، آی، ای
تمامی پلان های متمر و مدیدما را بر عهده
زد واکترا از کار مندان مجرب و تحصیل
کرده دستگاه را به عنوان مختلف یا تبدیل
و یا بر طرف کرد که خو شبخانه باز هم
بعد از پیروزی قیام نظر مند شش جدی
۱۳۵۸ افغان فلم برای احیای مجدد و جذب
پرسوئل سا بته دار خویش پندل معانی
کرده و اکنون افغان فلم تحت رهبری حزب
دو کراتیک خلق افغانستان در نو سازی
و سسه مصروف است. همچنان با اکثر
و سسات تو لیدی سینما های کشور های
دوست از قیام قائم کرده و در تو لید فلم
های مشترک با ایشان به موا فته رسیده و از
جمله با کشور دوست اتحاد شوروی يك فلم
رنگه ۳۵ میلی متری بنام « در افغانستان
انقلاب ادامه دارد» ساخته شده که نمایان
گرفته است لیت های سینمایی افغان فلم است.

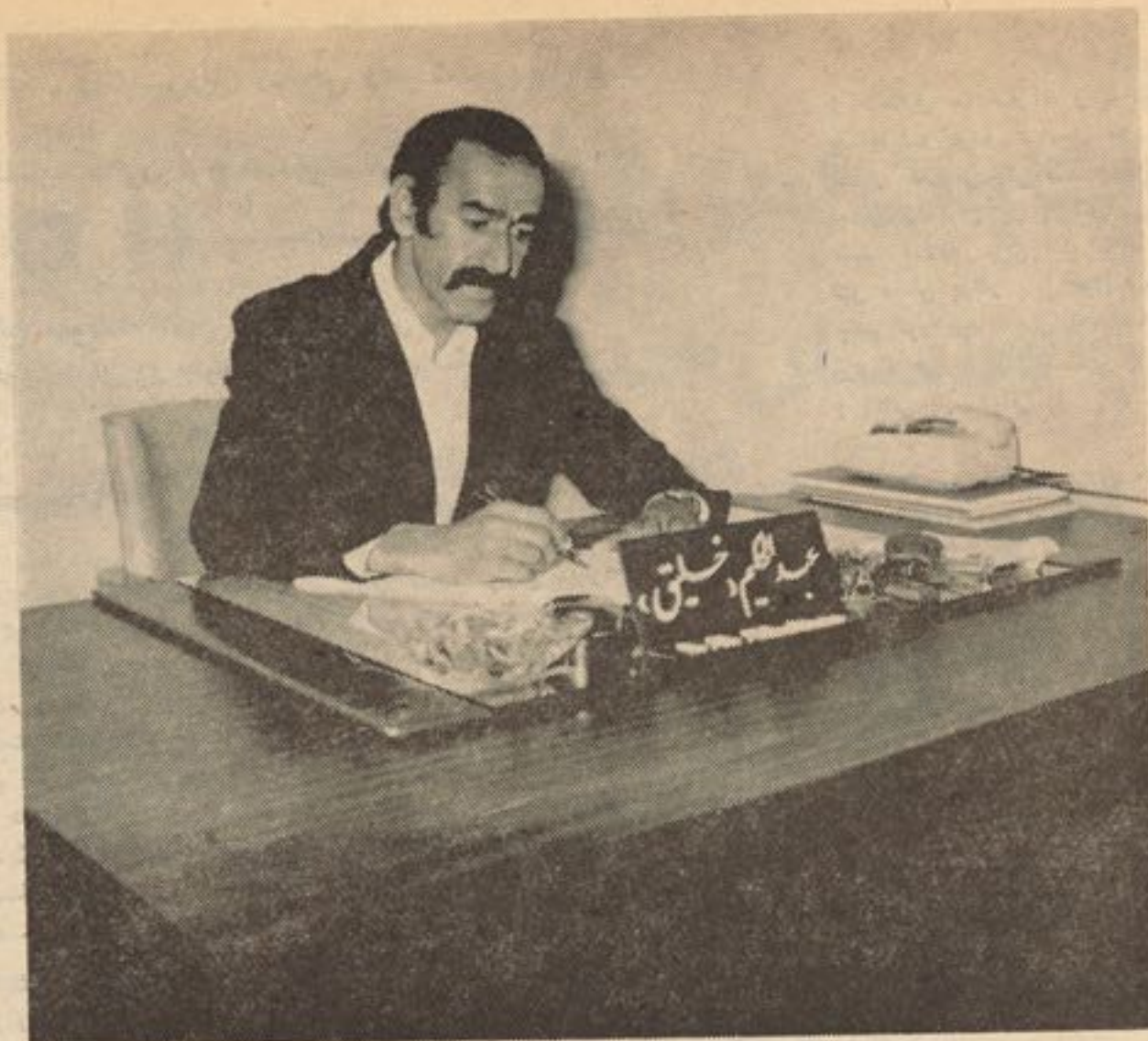
- جهت توسعه و انکشاف فعالیت های
این و سسه آیا کدام پلانی رویدست دارید؟
- بعد از پیروزی انقلاب شکو همند نور
عقد قرار داد اعمار استودیو مکمل فلمبر-
داری با تمام ملحقات و ضروریات آن با
کشور دوست اتحاد شوروی صورت گرفته
که سروی مقد مانی و پلان تخنیک و اقتصادی
آن نیز تمام شده و صرف اعمار تعمیر آن
با فی مانده که در نظر است در سال ۱۳۶۰
شروع شود قرار داد های همکاری سینمایی
از قبیل: تبادل فلم ها، تدویر هفته های
فستیوال فلمهای هنری هستند و غیره تهیه
سا مان و آلات سینما های جهت تقویه است-
ودی و جوده افغان فلم، تر بیه پرسوئل
و کادر های ورزیده هنری با کشور های
دوست چکو سلواکیا، بلغاریا المان دهو-
کراتیک و اتحاد شوروی صورت گرفته است
- چه تعداد پرسوئل درین و سسه
مصروف و قلیفه می باشند؟

مجموعاً ۱۲۰ نفر از کارمندان و سسه درامور فنی
و مسلکی مصروفیت داشته و اکثر آنها در
رشته های مختلف فلم و فلم سازی در کشور
های اتحاد شوروی، هندوستان، و دیگر
کشور ها یا بشکل نظری و یا بشکل
پراکتیک مد تی را گذرانده و باتجارب
مثبت بوطن عودت کرده اند که همین اکنون

را تر میم و فعال بسازد. دو باب سینمای
جدید یکی در ولایت کندز و دیگری در ولایت
بغلان جدیداً بکار آغاز کرد که متناز سامان
آلات سینما یعنی پرو جکتور ها و دیگر
ملحقات تخنیک آن تو سطا افغان فلم صورت
گرفت. مگر با تا سف که شرایط مر گبار

صحنه از يك فلم هنری

عبدالحکیم خلیق معاون ریاست افغان فلم

افغان فلم یگانة موسسه تو لیدی فلم های سینمایی دا کومنتری و اخباری

حفظ و مرا قبت تمام سینما های کشور
توسط مد یریت سینما های افغان فلم صورت
میگیرد و در تمامی مشکلات تخنیک با ایشان
کمک میکند.

- بعد از رویکار آمدن انقلاب نور چه
تحو لاتی در ساحه فعالیت های افغان فلم
پدید آمده؟

- بعد از پیروزی انقلاب شکو همند نور
افغان فلم از حیث ارزش و اهمیت هنری خویش
همانطوریکه، بزرگترین فلاسفه جهان
معتقدند که هنر سینما تو گرافی بهترین
هنر هاست افغان فلم در ساحه تو لیدی
فلم های مستند و اطلا عاتی و کمک بیه
و سسات شخصی یا مولدین دا خلی قدم
های مثبت و فعالی گذاشت. برای اینکه
افغان فلم بتواند بشکل درست و مطابق
به قانون فلم و سینما کار کند تشکیل
و سسه را نسبت به سال های قبل از انقلاب
انکشاف داد و در جلب و جذب آنده از کار
مندان افغان فلم که در شرایط استبداد سلطنتی
از افغان فلم دور شده بودند معانی بخرج
داد. تنظیم فعالیت سینما ها از يك مرکز
واحد صورت گرفت. یعنی به پیشنهاد افغان
فلم تمام سینما های دولتی چه در مرکز
و چه در ولایات مر بوط افغان فلم شد که
افغان فلم با درك درست از بکار انداختن
سینما در خدمت مردم و تدویر سا لم آن
توانست تمام سینما های مرکز و ولایات

در مساحه ای با عبد الحکیم خلیق معاون
افغان فلم معلوماتی پیرامون فعالیت های
آن و سسه تهیه نموده ایم که اینک از نظر
شما میگذرد:

افغان فلم یگانة و سسه تو لیدی فلم های
سینمایی هستند و اخباری در کشور محبوب
و انقلابی می باشد. افغان فلم بر علاوه
فلم هایی که خودش تو لید میکند با و سسات
شخصی تو لید کنندگان یعنی و ولدین
داخلی و خارجی کمک های قابل ملاحظه
کرده و می کند. تمام و سسات شخصی
که در دا خل کشور فلم میسازد همه کار
های فنی و تخنیک شان در دا خل و سسه
افغان فلم صورت میگیرد. برای و سسات
دیگری که خواهش تو لید فلم کنند نظر
به فرمایش شان و سسه افغان فلم کمک
کرده صرفاً سوز و با داستان شان را بدست
آورده و متبانی تمام کار های تو لیدی فلم
های شان در افغان فلم صورت میگیرد. از
لحاظ تدویر سینما ها، هر مرجع و هر
موسسه که بخواهد سالون سینما، سلمان
و آلات سینما های داشته باشند افغان فلم
با داشتن پرسوئل مجرب خویش ایشان را
کمک میکند. تمام فلم های سینمایی از خارج
کشور تو سطا افغان فلم توردید میگرد و بعد
به تمام سینما های کابل و ولایات، به
کمیته های حزبی و سازمان های کارگری
قطعات عسکری و قوای امنیتی توزیع میگرد

این هم صحنه‌یی از یک فیلم هندی

لطفاً بگو یید که در قسمت تهیه فیلم های هنری فعلاً با چه مشکلاتی مواجه هستید ؟

- در قسمت اینکه ما در حال حاضر چه مشکلاتی در زمینه تولید فیلم های هنری داریم اینست که تهیه يك فیلم هنری مستلزم داشتن يك بودجه کافی و شرایط مساعد و داشتن کادر های ورزیده می باشد و از همه مهمتر اینکه يك داستان و يا يك سوژه که ارزش و اهمیت آنرا داشته باشد که از آن يك فیلم تهیه شود در مورد داستان و سوژه يك فیلم باید بعرض برسانیم که در کشور محبوب و انقلابی ما هستند نو پسندگان هنر مندان و داستان نو یسان که اثر بر ارزش شان فیلم ساخته شود و در روی پرده نمایش گذاشته شود مخصوصاً بعد از پیروزی مر حله نوین انقلاب شکو همند نور که داستان های حماسی و داستان های واقعی که نما یا تگر زندگی مردم رنج دیده افغان نستان عزیز است . در مورد کادر های ورزیده هم باید بعرض برسانیم که موسسه افغا نفلم در حال حاضر يك تعداد از پرسونل مجرب دارد که میتواند در تولید يك فیلم خوب و با محتوی سهیم فعال بگیرند مگر مشکل عمده اینست که يك فیلم هنری که بشکل واقعی آن تهیه شود ایجاب يك بودجه کافی را میکند که متأسفانه در حال حاضر افغا نفلم در يك واحد سو می بشکل دولتی کار میکند که بعد از آنکه در رژیم مرگبار امین بدون درك ارزش و اهمیت افغا نفلم و نقش آن در جامعه از حالت تصدی به دولتی تبدیل شد بدوجه که ایجاب میکرد و مخصوصاً برای تهیه يك فیلم ضرورت است نداریم مگر درین اواخر سعی و کوشش زیاد بخرج داده ایم که افغا نفلم باز به حالت تصدی در آید و ما بتوانیم بایک صلاحیت کافی که ایجاب میکند فیلم های هنری تولید کنیم .

- افغا نفلم مطابق به سیاست صلح آمیز دولت انقلابی خویش با تمام ممالک جهان آرزو مند همکاری متقابل است مگر در ساحات فیلم و سینما کشور های دوست مانند اتحاد جما هیر شوروی سو سیالیستی کشور سو سیالیستی چکواکلیا ، جمهوری مردم بلغاریا ، جمهوری دموکراتیک آلمان و سایر کشور های سو سیالیستی و نهضت های رها یی بخش ملی با افغان نفلم همکاری همه جانبه داشته و علاقمند روابط هر چه بیشتر حمله با کشور های مترقی جهان بوده تا یا شد که با وحدت ا هنرین تمام هنر دوستان و هنرمندان کشور و همکاری همه جانبه هنر مندان کشور های دوست هنر عالی و هنر همه مردم ، هنر سینما نو گرافی را مانند تمام جهان که از این راه در تئویر افغان توده های ملیونی و زحمتکشان کشور های خویش مصدر خدمات ارزشمند و خوب شده اند گردیم . وی افزود :

افغان نستان انقلابی بعد از پیروزی مر حله نوین انقلاب شکو همند نور به اثر سعی وتلاش مسوولین وزارت اطلاعات و کلتور و مسوول ریاست افغان نفلم در جمله ا اعضای کنفرانس سینمایی ممالک سو سیالیستی قبول شده که این کنفرانس همه ساله به سو یه روسا و دیگر کار مندان فنی و مسلکی سینمایی کشور های شامل کنفرانس ازدوالی سه مرتبه گرد هم جمع میشوند و به سو یه وزراء بعد از هر دو سال در گرد هم آتی که میشود بعد از غور و بحث روی مشکلات و برایم های موضوع مر بوط و همچنان انکشاف هنر سینما با هم تبادل نظر کرده به رفع مشکلات همد یگر می پردازند که این گامی دیگری از فعالیت های سینمایی افغان نفلم بعد از مر حله نوین بشمار می رود .

داشته که میتوان گفت هر فلمی که از طرف مو لدین دا خلی به رده سینما می افتد ، افغا نفلم در آن سهیم فعال داشته است زیرا که تما می امور فنی و مسلکی آن در افغان نفلم صورت میگیرد و در همین نزد یکی ها تصمیم قاطع داریم که علیرغم تما می مشکلات حساسی و اندازی فلم هنری تولید کنیم که نما یا تگر شکو فانی افغان نستان عزیز و تقدیم هنر ریا لیزم در کشور خواهد بود .

ممکنست بگو یید که افغان نفلم با رادیو تلویزیون جمهوری دموکراتیک افغان نستان و سایر موسسات در کدام ساحات همکاری دارد ؟

- افغا نفلم با رادیو تلویزیون جمهوری دموکراتیک افغان نستان و سایر موسسات همواره همکاری داشته و در قسمت تهیه فیلم های مورد نظر شان و همچنان در قسمت توزیع فلمهای دست داشته ، چه هنری و چه مستند و داکو منتری و کمک های فنیکی چه در قسمت فعال ساختن صالون های کلتوری شان و چه در قسمت نصب و فعال ساختن پرو چکتور های سازنده ملی و سی و پنج ملی متری که ضرورت میداشته باشند و فرمایشات مر بوط به فلم و سینما که خواسته باشند همیشه همکاری داشته و خواهد داشت .

معاون ریاست افغا نفلم در جواب این سوال که کدامیک از ممالک و موسسات خارجی با شما همکاری دارد گفت :

مصدر خدمات شایانی در رشته سینما نو گرافی شده اند و ما در قسمت بلند بردن سو یه بیشتر پرسونل طوریکه قبلاً عرض شد که با کشور های دوست قرار داد هایی صورت گرفته و يك تعداد از آنها برای فرا گزین تحصیلات عالی و يك تعداد برای آمو زش پراکتیکی در کشور دوست اتحاد شوروی ، چکواکلیا ، بلغار یا و آلمان دموکراتیک اعزام میگردند و ناگزیر چنینکه استدیوی بزرگ فلمبرداری ساخته میشود نظر به حجم کار و گنجایش آن ما قبلاً برای تهیه کادر های ورزیده و تحصیل کرده متوجه هستیم و آمادگی گرفته ایم . عبدالحمید خلیق در جواب سوال دیگری گفت :

- در مورد تهیه فیلم های اخباری و مستند باید بعرض برسانیم که بعد از پیروزی انقلاب شکو همند نور تولیدات افغا نفلم ده چند زیاد شده و در همین مدت بطور مکمل ۱۰۳ فلم اخباری و توارده فلم مستند تهیه شده و سه فلم دیگر مستند در دست تهیه است که تما می آنها نما یا تگر واقعات و پیروزی های کشور محبوب و انقلابی ما علیه هر گونه بد بختی های اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی می باشد .

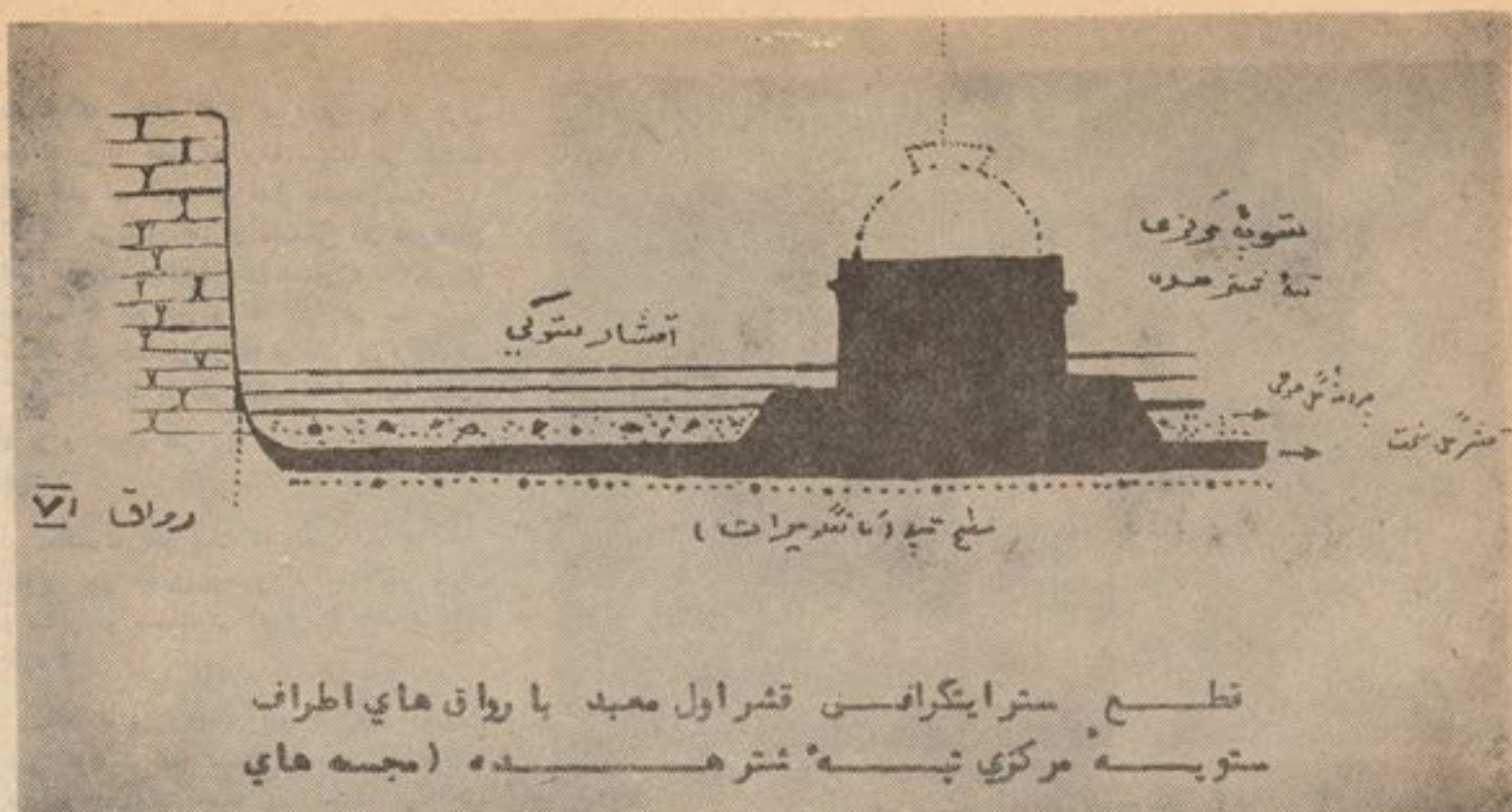
اما در مورد تهیه فیلم های هنری باید به عرض برسانیم که نسبت بعضی معاذیر اقتصادی و مشکلات نتوانستیم فلم های هنری تولید کنیم مگر در تهیه وتولید فلم هنری مو لدین دا خلی ، افغا نفلم سهیم مستقیم

يك صحنه از فلم مسكو عشق من که در سینماهای کابل نمایش داده شده

و توجانح آنرا بوداستوا احتوا نموده و معمولاً یکی از بودا های تاریخی به شکل میثرا در حالت تفکر بالای سر مجسمه های مرکزی تشکیل میشوند در قرن پنج هجده مجسمه ها با معجزه (سرواستی وادین) مشاهده میشوند، صحنه ها ذیق و ذیق تر شده میرود و زیاده تبلیغاتی بوده و وعظ و نصایح بودا را تشکیل میکند.

مشهور ترین حیوانات درنده و وحشی را با حیوانات اهلی مانند شیر و فیل پرندگان افسانوی را مانند کرس، سیمرغ و یا گرونا در پایین تخت این نوع مجسمه ها قرار میدهند. این آثار تاکنون از نظر تیپولوژی به دسته های مواد گلی و ستوکی معین شده اند مخصوصاً دانشمندان از نظر قیافه و اشیای تزئینی و البته که باعث به وجود آمدن یا ایجاد گرونی لوجی متغیر میگردد فرقی نگذارند به نظر من سایر دانشمندان اینکه مجسمه های گلی قرن پنجم هجده را دنباله مجسمه های ستوکی میدانند که در این محل دو قرن دوم و سوم مواد گلی و مجسمه های مربوط

پیوسته بگذشته

نگاهی به بخشی از آثار هنری هده

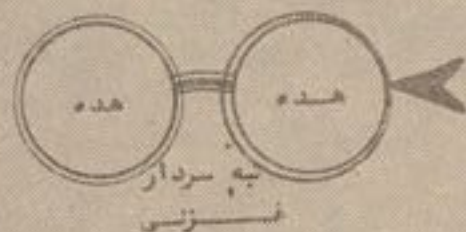
دوره اول هنری گریکو بودیک (هنستیکو تعذیب بودائیس قرن دوم - سوم میلادی)

دوره دوم هنری گریکو بودیک قرن سوم میلادی

دوره سوم هنری گریکو بودیک قرن چهارم میلادی

دوره چهارم و پنجم پوست کوشان مربوط قرن پنجم

دوره ششم پوست کوشان (کوتاه و یغلی) قرن ششم و هفتم میلادی

دوره ششم تا شیزات هنری کوتاه و هنری محلی دین بودائیس و دوالین هنری در معابد بودائی

در مجسمه های هندوستان شانه ها نسبتاً پهن بوده و شکم و سینه و پاها از هم فاصله زیاد دارند و در صورتی قیافه بعضاً مالفا صورت گرفته است، چوب بندی یا مسکلیت در داخل مجسمه ها مراعات نشده در حالیکه در مجسمه های گلی قرن ۴ هجده مکتب هده (تپه شتر - تپه کلان - تپه کافریا) میسرود مذکور جدا مراعات گردیده است که نفوذ و طریقه های مکتب مذهبی بودایی مانند (مهایانا - سر و استی) وادین ولو گو نشرا وادین، خویش را ملاحظه میشود.

این دو سه مکتب مذهبی مربوط مکتب هنری هده، با میان و هندوستان بوده و رول عمده را در خلقت آثار هنری قرن چهارم الی قرن هفتم ایفاء نموده است.

آثار هنری هده مربوط به مواد گلی و ستوکی در خلقت وایکو نو گرافی بودایی و کرونی لوجی آن سهم زیاد دارد.

در این ساختمانهای هنری و مجسمه سازی قرن چهارم و پنجم هده میتوان دو دوره را مشخص کرد:

۱- مجسمه های بودا و بوداستوا میثرا یا دیواتا ها بصورت نیمه برهنه با قواعدی هنری گند هارا ی و اصول هفتگانه تگا مل حیات انسانی. درین دوره هنری مجسمه ها عموماً از گلی بوده و حرکات و پلاستیزیمها جدا مراعات شده، رنگ آمیزی روی مجسمه های متنوع نسبت بلکه دوجیره و نهایی خارجی مجسمه ها از یک رنگ استفاده میشود.

۲- مجسمه های هنری بودا و بوداستوا - راهب و بودیان تحت تأثیر نیمه مستقیم قرن ۵ هجده گویا در آمده است.

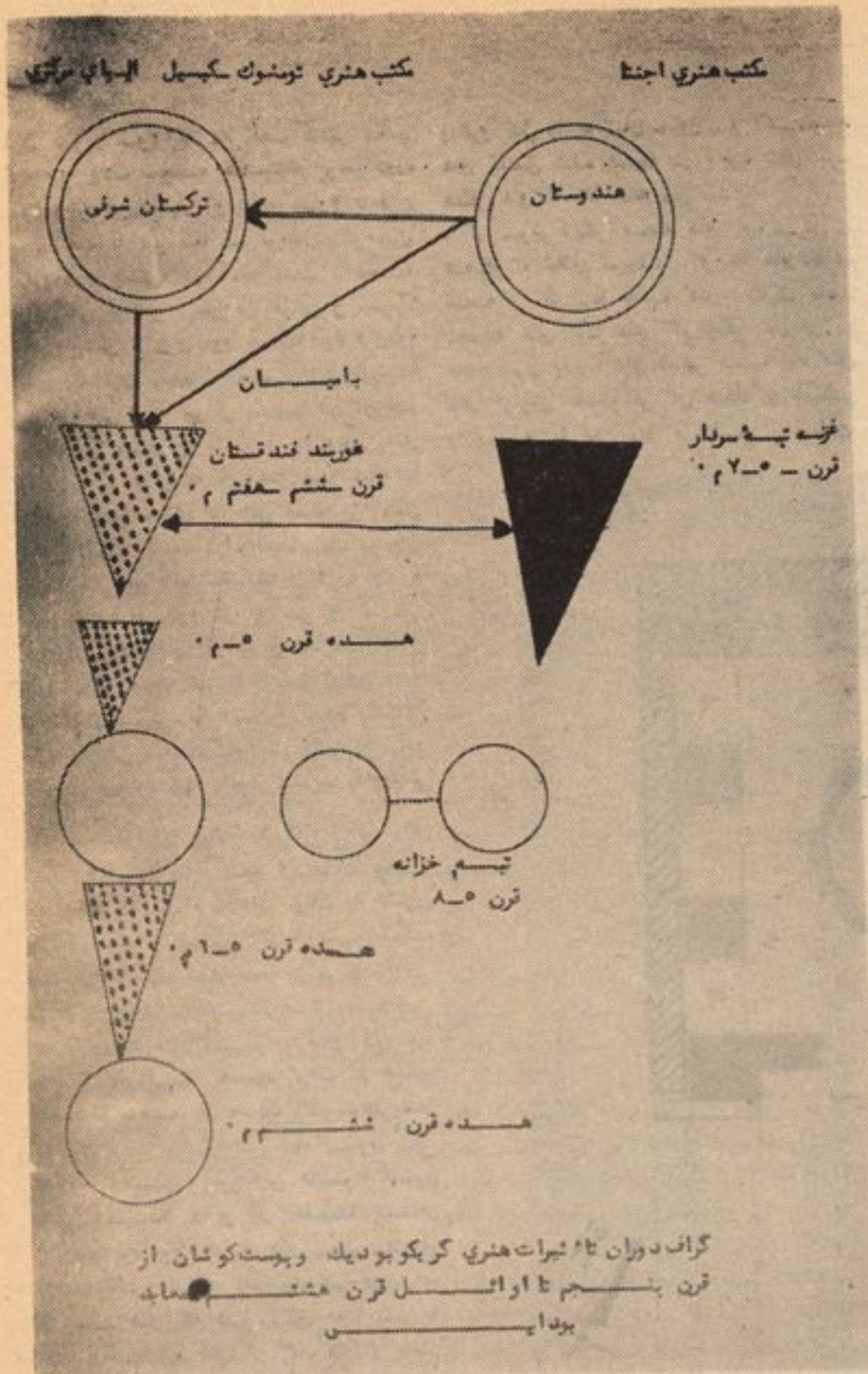
در این دوره با نظرداشت تکنیک هنری و موضوع ایکونوگرافی مجسمه ها عموماً بالای گل لوتوس نشسته به نظر میسرند

همین طور در هنر نقاشی اجتناب و بخصوص آسیای مرکزی در قومشوک تورفان و بخصوص کبیل رنگهای گرم و روشن کار شده و این هادر حالیکه صحنه نقاشی یا تخته مورد نظر هر چند نسبتاً تم دار میبود نقاشی روی آن صورت میگرفت عین همین رنگها با تفاوتی کمی در آثار نقاشی هندوستان در اشکال بوداستوا میثرا دیواتا بوداها در حالات دیال - مودرا و یکی از وریات های تعلیمی در ماسا چکر امو د را ملاحظه شد نقاشی های دیواری مغازه ها و رواق های بودا ۵۵ متری و ۳۸ متری با میان نیز بکار رفته ولی الوان تصاویری و زرد برعکس رنگ سفید و تصاویری تیره یارنگ لاجوردی خیره در نقاشی هندوستان و با میان جدا قرار نموده است.

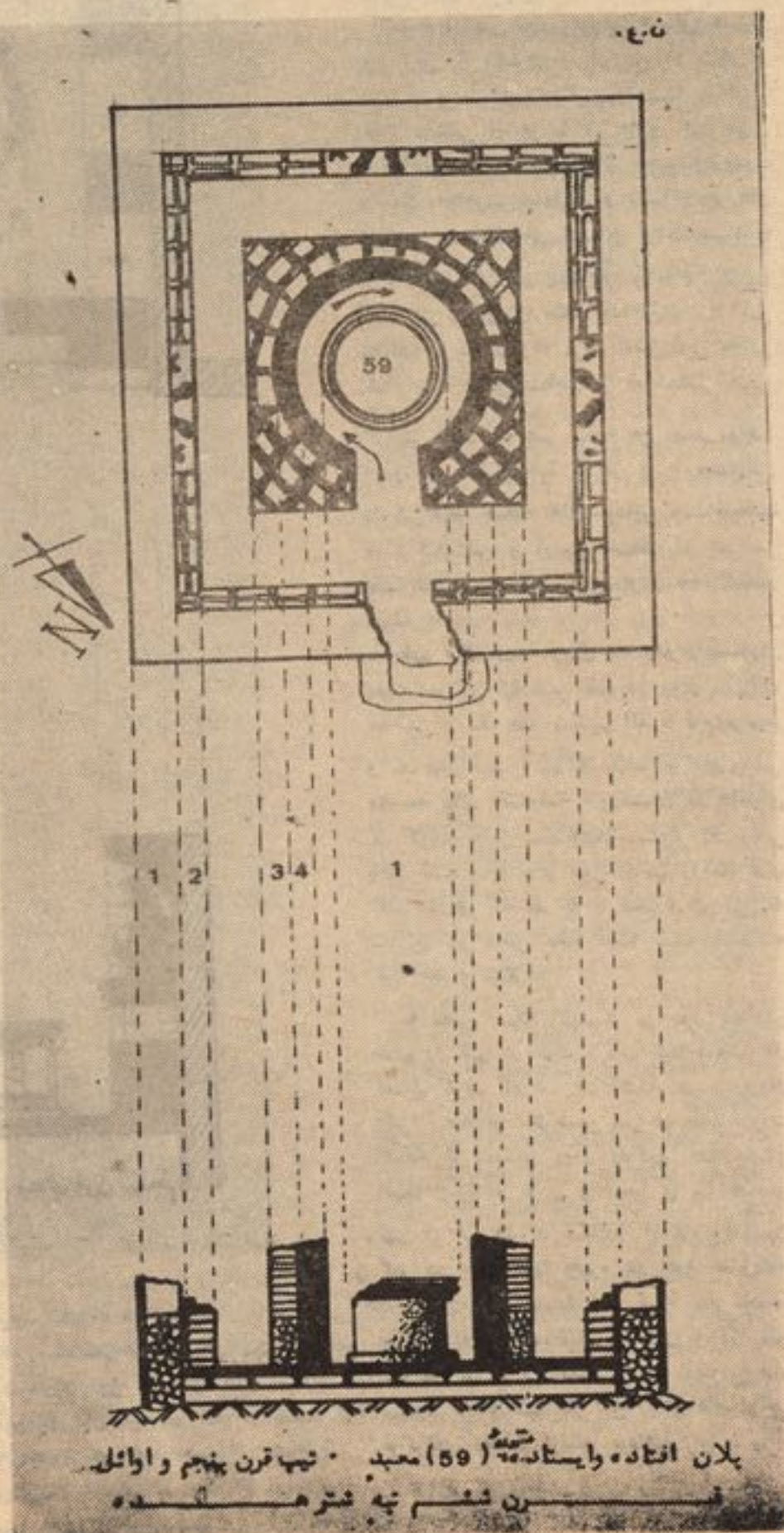
ایکونوگرافی بودایی درین مجسمه ها و اشکال با نقوش دیواری همان موضوع دنباله روی مکتب گندهارا است. که با دریافت های مختلف (مودراها) در هندوستان و با میان به مشاهده میسرند.

تناسب اناتومی درین مجسمه ها و نقوش بیشتر به طرز مجسمه سازی و اناتومی مجسمه های دوره پوست گو پتا بوده با مجسمه های رنگ آمیزی شده قرن چهارم مکتب گندهارا تطابق یکی و همه جایه ندارد.

برخلاف در مکتب گندهارا تعداد وریات های (مودراها) کم است و هم از رنگ های بولی کروم (چند رنگ مختلف در یک شی) استفاده نشده است. از نظر تیپولو جی و ساختمانهای هنری در مجسمه های گلی قرن چهارم مکتب گندهارا بخصوص مکتب هده قواعد هنری جدا مراعات شده در حالیکه در مجسمه های هندوستان تناسب به اصول هنری یونانی نیست و حالت بکلی طبیعی را دارا نمیشاند.

به اینگونه بودایی خیلی وقت بوجود آمده بود. و یا اینکه دوش بدوش مجسمه های ستونکی پیش میروند. چنانچه مشکل به نظر میرسد که بدون اسناد، کار هنری مجسمه سازی ستونکی را قدیمتر بدانیم در حالیکه هیچ نوع دلیلی وجود ندارد که نسبت به ماده ستون درهده بیشتر و یا بعدتر شده بتواند. زیرا آن زیبایی های که در قوانین مجسمه سازی یونانی بخصوص تأثیرات مکتب پیرگمون و مراعات نزاکت های بخصوص قواعد هنری یونانی آنقدر که در مجسمه های گلی هده موزون افتاده در مجسمه های ستونکی به مشاهده نمیرسد از نظر تحقیقات ستراگرافی طبقات و اقتسار بین ستوبه های ستونکی و مجسمه های چسبیده به آن و روا قهای مربوط به سا نگا را به عمو می تبه شتر هده ثابت میسازد که موجودیت روا قهای با مجسمه های گلی گریکو - بودیک در قرن سوم بیشتر بوده وبعد از اكمال و اوج مجسمه

گلی مربوط به سیک هلنستیک نموده اند اینست که در حین حفاری سکشن ها و ساندز ها (حفاریات امتحانی) مقایسه مواد گلی مجسمه ها و خاک یا گل ما حو لث به درستی تشخیص نشده و در حین حفاریات اکثر این مجسمه ها یا از بین رفته اند و یا اینکه بعضی بنا یای آن از بین خاک های به اصطلاح مرده بدست آمده است. چنانچه بعضی از این مجسمه ها را دانشمندان فرا نسوی در جریان حفاریات بدست آورده اند و گمان کرده اند که شاید تشکل پیکره های گلی به تناسب مجسمه های ستونکی خیلی کم باشد. تجربه وسیعی که تو سط تحقیقات دانشمندان افغانی در طول دوازده دوره حفاریات بدست آمد واضح شد که صنعت مجسمه سازی گلی نسبت به ستون در تبه شتر هده بیشتر بوده و بخشی عمده هنری ایندوره را در قالب زیبایی ها و مراعات کلیه قوانین مجسمه سازی تشکیل میدهد. حفاریات معبد بودائی تبه شتر هده نمایشگر سه دوره هنری مجسمه سازی گلی و دو دوره هنری مجسمه سازی ستون و گل که با هم یکجا پیش میرفتند - شده میتواند، بدین معنی که دوره اول و دوم آثار گلی مربوط به لطف و ورق برزید

صفه ستوبه مرکزی داخل شده و روی آن بخاطر اعمار اقتسار بعدی ستونکی تو سط یکدوم گل عمو می به اصطلاح امالی آنجا (شکل ۱) ارائه گردیده است. روی هر فنه از نظر مقایسه با آثار مر بوط به شیوه هنری سایر مجلات که به قرن دوم میلادی ارتباط می گیرد، این مجسمه های گلی روا قهای مذکور همزمان با ستوبه مرکزی مربوط به قرن دوم و سوم میباشد. در حالیکه سا یسر مجسمه های ستونکی در اطراف ستوبه ها روی اقتسار متفاوت از یکدیگر و مقایسه این آثار ستونکی با حوزه های مختلفی گندهارا، تسکیلا، شهر بهلول، مامادری، شیخان دری و غیره به قرن چهارم نزدیکتر است. چنانچه تاجی بودا ستوری مکتوبه این روا قهای شبا هتی از نظر قیاس و شیوه با آثار قرن دوم گندهارا، سر بودستوا از گل پخته (مکتوبه معبد گالاوان) و تسکیلا داشته با وجودیکه این هر دو از گل اند، ولی اثر مذکور مکتوبه کا لوان از تیرا کو را میباشد. و سر مجسمه بودا ستوری تبه شتر هده از گل خام است. اشتباهی که دانشمندان با ستا نشنا می خارجی (فرا نسویان) شریین مورد بعضی مو جودیت و عدم موجودیت مجسمه های

کتر متوجه آن شده اند مثلا شماره های فوق العاده بر افراشته شدن بیرق و دیگر مجلات و روز نامه ها .

۲- جواب من به خواننده های محترم مجله ژوندون که در نامه های خود به اصطلاح خود شان ظاهر هویدا ی بیچاره را که با گفتن دوسه جمله يك دسته گل به آب داده است که می گویند جواب ایشان غیر قابل قبول واز روی حسادت و غیره و غیره است .

دسته گل به آب دادن ظاهر هویدا ایسن نیست که دروغ گفته باشد و یا رقابت نموده باشد .

دسته گل به آب دادن ظاهر هویدا از روی اینست که با گفتن حقیقت در مصاحبه خود با خبر نگار ژوندون خود ش را متوجه جواب های نادروست هنر دوستان ما خت . خوب آغای یا سخگو این هم جواب من امیدوارم که آنرا به نشر بسپارید البته در صفحه جواب به نامه ها .

اگر حقیقت را بنگاریم و از روی بعضی مسایل فرعی قضاوت نکنیم و بیپوده نه اندیشیم در باره به شهرت رسیدن آواز خوان خوب ما احمد ظاهر زبان باز نمائیم حقیقت اینست که موقعیت اجتماعی احمد ظاهر و داشتن آخرین مدل مو قر و داشتن مدرن ترین آلات و اسباب موسیقی و تبدیل نمودن لباس در هر روز و هر هفته و آراستن خود به مود روز و لخرچی های بی حساب همه اش رول مهمی در به شهرت رسیدن و محبوبیت احمد ظاهر داشت . فکری مسی کنم که اگر احمد ظاهر از این موقعیت اجتماعی که داشت و به اصطلاح در غم نان نبود این همه را در آوان کودکی خود نمی داشت کمتر موفقی می شد که به شهرت برسد و یا به حیث يك آواز خوان خوب شناخته شود چون رویه و عکس العمل دستگاه های اداری سا بقیه هم برای ما خوب معلوم است که هنر مند ویا علاقمندی که واسطه نمی داشت پول و ثروت نمی داشت و یا اینکه از موقعیت اجتماعی بالا قری برخوردار نمی بود کمتر استقبال می شد و کمتر به وی اجازه داده می شد که حق آغازه های زمان را خورده و به ستیز بی آید و هنر نمایی نماید .

من هم از دوستداران دایمی آواز احمد ظاهر بوده و هشتم و او را به حیث محبوب ترین آواز خوان کشور می شناسم و مرگ او را بزرگترین ضایقه هنری می دانم . از آقای ظاهر هویدا می خواهم که دلسرد نشوند و به پاسخ های که از سوی علاقمندان احمد ظاهر می شنوند اهمیتی قابل تصورند چون اگر زیاد گفته اند ، اقلا کمی حقیقت نیز در گفتار ایشان موجود بوده واز شهرت و محبوبیت احمد ظاهر و خلا قیت وی انکار نکرده اند .

روز نامه و مجله معنای متعارف را ندارد . من تقاضای شما را به گونه یی دیگر انجام میدهم که همانا نشر مطالب اوسالی شما است و اینکه آنان میخوانند یا نه ، قسم به سر مبارک و شیرین قان که نمیدانم ! راه دیگر اینستکه يك يك نامه با همان اسامی به عنوان رادیو افغانستان بفرستید و قسم تا آنرا از من پس بگیرد و فقط ، م ، مانی میماند که او را من اطلاع میدهم و دیگر چه ؟

و دیگر اینکه ، فقط با شما خصوصی می گویم خدا کند که دیگران نخوانند واز همین جا میگویم که دیگران نخوانند و قصه ی آنر دیکه خط مینوشت و کس دیگری به کنارش نشسته بود ، آری آباد آوردند ! چه بگویم گمان میکنم چاره نیست حتما میخوانند مزاح کردم ، این خط ، خط خصوصی نیست لهذا بيك جمله میگویم که نصف از این شماره ها عجیب و غریب معلوم میشود .

قبصره نمی نمایم که تر نجید و قهر نشوید و من را به چوب تکفیر نه بندید ، منتها شماره های ۱۳-۵-۴-۳ را به دقت بخوانید و کلازه خود را قاضی بسازید و عدل و انصاف بنمایید . راستش اضافه گفتم ، بگذارید که نا مبر دگان قبصره کنند .

دوست عزیز آصفه شاداب بسیار بخوانید اشعار را . قاسم بسیار شعر بخوانید شعر خوب گفته نمی توانید و همینگونه تکه و پرچه از اشعار دیگران میزدید و فکری کنید شاعر هستید . این کار نکنید . به سراحت از این سبب گفتم که تو چند بیشتر نمایی . هدف قهر ما سخن و شعر نگفتن شما نیست بلکه شعر بگو یید . بسیار هم بگو یید تا پخته شوید . اینك نمونه شعر قان .

شادی کنید ای دوستان اکنون زمان از آن ماست کاخ ستم و یران شد کون و مکان از آن ماست

کردند پی پیداد آن دسته شیاد ها رفتند آن جلا د ها اکنون جهان از آن ماست شاداب گوید این شعر با دوستان با اقتضار

با ینده با اتحاد امن وامان از آن ماست دوست عزیز خواجه عبدالله متعلم صنف شوا زدهم لیمه ابو عبید جوز جانی با عرض سلام های سرد و بی شک به شما آغای یا سخگوی صفحه جواب به نامه های علاقمندان ژوندون و سلام های گرم به دیگر کارکنان اداره این مجله محبوب .

بنده از علاقه مندان خیلی قدیمی مجله ژوندون هستم و از خیلی وقت ها با آن آشنا یم و آنرا مطالعه می کنم و این هم اولین نامه ام به اداره مجله ژوندون می باشد و آغاز همکاری با اداره مجله و اگر خفه نشوی در نامه اول يك انتقاد و يك جواب مختصر دارم .

انتقاد من متوجه اداره پسته رسانی می باشد که اکثر روز نامه ها و مجلاتی که شماره فوق العاده اند . به مشترکین و علاقمندان آنها که در ولایات هستند نمی رسانند و نمی فرستند چون تا حال شکایات زیادی به مقامات مربوط تحویل داده ام ولی

نداریم . برای مردم ما همین آمیختن موسیقی شرقی و غربی که مبتکر آن احمد ظاهر است ، بهترین مکتب است .. عمر کو تاهش فرصت آنرا برایش نداد تا مکتبی باز کند .

۹- او جدیداً شروع کرده بود و اینکه اشعار را غلط می خواند خوب میکرد . او عا میانه میخواند . ما عاشق همین اشعار غلطش هستیم و دوست داریم .

۱۰- از اینکه يك عده نمی توانستند به کسرت های احمد ظاهر بروند همین حالا هم نمی توانند به کسرت های دیگران بروند پس گناه از احمد ظاهر نیست و شهادت من هست .

۱۱- آوازسازبان هواخواه بسیار دارد . آیا شهرت او از چیست ؟ معلومدار که شهرت يك خواننده نظر به آواز و آهنگها و طرز بر خورد و پیشا مد او با مردم میباشد و همینگونه از احمد ظاهر بود .

۱۲- آقای م ، مانی قضاوت نادرست کرده است و تجدید قضاوت کند .

۱۳- وقتی که ۹۹٫۹۹ فیصد مردم کابل طرفدار و دوستدار آواز احمد ظاهر هستند این شما یکی دو نفر چرا بر خلاف احساس مردم حرف میزنید .

۱۴- ما اگر م ، مانی را می شناختیم مفصل با او صحبت میکردیم و با حقایق روشن و دلایل واضح قناعت او را فراهم می کردیم .

۱۵- آواز احمد ظاهر در دل ما جا دارد و خواهد داشت و با این گفته ها هیچی کم نمیشود .

جواب نویس :

به دوستان عزیز سلام میگویم و صحت خوب میخوام ، جواب نویس را قسم سوگند داده اید که این نامه را به اشخاص مورد نظر برساند و او را از نظر عقیده شما آگاه بسازد .. به سر شیرین و چهره زیبای قان قسم میخورم که اینکار از دستم بر نمی آید و فرصت و وقتش را کمتر دارم که به پسته خانه به شعبه پسته رسانی مرا سلات دوستان ثبت نام کنم که نامه بر سر احوال دوستان به دشمنان کردم . من را وظیفه دیگری در پیش است که روز نامه نگار گویندش . گرچه کار روز نامه نگار به نحوی کار پسته رسانی است اما خصوصی نیست . پیام مردم است خواست مردم است و عقیده و نظر عوام الناس است که بازتاب آنرا در روزنامه و مجله می بینید . همین مجله و اخبار هم نامه است و هم احوال آدمیان به مردمان . اگر این چنین نیست

سلام علیکم خوانندگان و همکاران عزیز به دعای سلامتی شما می آغازیم به جواب نامه های همکاران ارجمند :

دوستان عزیز قسم می کنم از یو هنجی علوم پو هنتون کابل :

نگاشته اید که « شماره سیزدهم که راجع به احمد ظاهر چندین صفحه نوشته و به چاپ رسیده است مطالعه نمودیم آدرس مسجور جمال ، م ، مانی و غیره را نمی دانیم از این سبب برای مدیریت مجله نامه را از سال میذاریم و به هر کس که این نامه بدستش میرسد قسم میدهم به سر شیرین ترین کس اش و به چیزی که ایمان دارد این نامه را به مسجور جمال ، م ، مانی ، سر مست و تنگیالی و اگر امکان داشت به آقای ظاهر هویدا نیز بدهد آنها از شما قهر نمی شوند چونکه ما شما را قسم داده ایم بقیه ی نوشته این دوستان را که بسیار زیاد است به پشت و روی ورق نگاشته گردیده ، خلاصه میکنیم و ماده وار پیشنهادات و انتقادات شانرا طرح میکنیم که علاقمندان آواز احمد ظاهر از نظر ایشان آگاهی یابند :

۱- هرچه م ، مانی ، مسجور جمال ، تنگیالی مددی ، سر مست و چند نفر دیگر ، گفته اند ، از روی بغض و عقده بوده و حقایق را نگفته اند و اگر دانشمندان هم باشند باز هم دانشمند خلاء میداشته باشد که شما دارید .

۲- نفرین بی پایان ما به قاتل یا قاتلان احمد ظاهر .

۳- آفرین بر توان و قدرت احمد ظاهر نازنین که در ده سال فعالیتش ، محبوب ترین و محبوب ترین هنرمند افغانستان در قرن بیست شد او برای همیشه جاودان می ماند چونکه صدای او زیبایی و جذابیتی را دارد که خداوند تا ابد به زیبایی و جذابیت صدایش بنده یی نخواهد . آورد (۱۱)

۴- حسادت جزء شخصیت ۹۹ فیصد مردم ماست .

۵- دنیا هم احمد ظاهر را دوست داشت واز همه نعمات خود او را بر خوردار ساخته بود . پس شما با دنیا حسادت میوزید نه با احمد ظاهر ...

۶- احمد ظاهر اگر در سالو نها کسرت نمی داد ، در سرکهای عمومی کسرت میداد ؟

۷- آفرین به او که هنوز فوت غربی و هندی را بکلی نمی دانست و نیا موخته بود که به این فراوانی ابتکار قازگی و دانش در موسیقی داشت .

۸- او میخواست مکتب بوجود آورد ، اما گجا ، اینجا مکتب و استاد موسیقی

و همین چه زنان و مردان است که همه در يك صف واحد و فشرده در يك سنگر علیه تعصبات نژادی، لسانی، جنسی و غیره برز مند و دشمنان نهفت و ترقی را نیست و نابود نما یند زیرا در شرایط کنونی جامعه ما به زنان و مردان آگاه، فهیم و فداکار خیلی نیاز مند است زیرا تعمیر و زیر بنای مستحکم آینده به معماران خرد مند و آگاه شدید نیاز مند است برای اینکه در ساختمان و اعمار این بناء زنان و مردان سهم مساوی داشته باشند و از حق و حقوق مساوی بهره برند چه بهتر که همه با يك احساس وطن پرستی درین زنجیر مستحکم چنگ زنند و حلقهات آهنین را آهنین تر سازند. تا با شد که افغان لستان عزیز را معمورتر و مضمون تر سازند.

به این حساب زنان و دختران وطن ما در نهفت های آزادی خواهی و استقلال طلبی رسالت و وظایف خویش را با تعهد وطن پرستی انجام داده اند در این بخش نیز تأثیرات مهم و قابل وصفی را از خود به یادگار گذاشته اند در اثر مجادله و مبارزه

یگبر بخصوص، نهفت نویسن زنان افغان در جامعه گسترده تر شد و حجاب را بدور افکند و به زیاده دان تاریخ سپردند نقش، مسوولیت و رسالت ایشان دو چند شده و در چهره سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جامعه ما اثر و نشانه زحمتکشی و وطن دوستی خویش را ثبت اوراق تاریخ نمودند. اکنون بر همه دوستان و عاشقان خاک

ترجمه نورمحمد «هفتا»

قهرمان اتحاد شوروی باید اماریا کار پوفنا

بایدا م. در سال ۱۹۲۲ در قریه نووی سیوش (سیوش نو) ناحیه کرسناپریکو سیک ایالت کریم تولد شد. بایدا م. در اولین روزهای جنگ میهنی کبیره جبهه رفت. در هنگام دفاع قهرمانا نه سیوا ستویل بایدا م. بحیث مربی و پرستار انجام وظیفه نموده شجاعانه به افسران و سربازان مجروح کمک های صحنی می رساند. به خاطر نجات مجروحین بارها با هینلری هائی به تن مقابل کرده است. در تمام جبهات راجع به قهرمانی و شجاعت وی سخن می گفتند. گروه سربازان این دختر نامی خلق اتحاد شوروی را به حزب پذیرفتند. به تاریخ ۲۰

جون ۱۹۴۲ بایدا م. لقب قهرمان اتحاد شوروی را کسب کرد. مدافعین شهر قهرمان سیواستوپل در آخرین نبردها بایدا م. را بموقف توپچی دفاع همواسی و پنجم گماشتند. در این جنگ در اثنای کمک به یکی از مجروحین قوای سرخ بحری زخم شدید بر داشته امیر شمش شد. این میهن پرست شجاع حتی در امیر گاه فاشیست ها مبارزه خود را ادامه داده و سپارش های سازمان مخفی را انجام میداد. در سال ۱۹۴۵ از اسارت رها گردید. به وطن باز گشت. فعلا بایدا م. در شهر سیواستوپل زندگی می کند.

يك مادر همیشه يك مربی خوب برای اطفال است.

نقش زنان در امور اجتماعی

به میان آمد بالاخره از صبحدم تاریخ تا کنون نقش زن مانند شمس تابناک و روشن است.

و آمد و شد موج های ظلم و استبداد بهره کشی فرد از فرد، پدر سالاری و برده داری هیچ يك نتوانست برای همیشه او را در بند و زنجیر پدر سالاری کشد گرچه گاه گاهی او را به نام های مختلف مورد استثمار قرار میدادند مگر برای همیشه نتوانستند موفق و ارزش انسانی این موجود پر از محبت و صفا و صمیمیت را نادیده گیرند و نقش او را از تاریخ بشری بزدایند.

خوشبختانه امروز نیز که روز نه های از امید به آینده بروی زنان باز شده و زنان ما را واقعا به آینده تا بنات امیدوار میسازد باز هم شاهد آن هستیم که زنان و دختران ما ضمن کار های دیگر انسانی در مزرعه و کارخانه و درمانزل، مسوولیت های اجتماعی را نیز بدوش دارند که در انجام آن خیلی پیروز و موفق اند این مسوولیت ها عبارت اند از داکتری، مهندسی، امور قضایی، انجمنبری خدمات امنیتی، امور قضایی، روزنامه نگاری و امور ما زمان دهی و غیره و غیره که همه و همه در حیات اجتماعی مردمان این وطن سهم ارزنده و برجسته دارند مانند گذشته زنان و مردان مادوروی يك سکه را ساخته اند که یکی را بدون دیگری نمی توان مورد مطالعه قرار داد زیرا آنها لازم و ملزوم یکدیگر اند و در کار ها و فعالیت اجتماعی همکار و یاور هم.

يك نظر عمیق و يك مرور زری میسازد که زنان مبارز کشور ما از گذشته های خیلی دور هم دوش با مردان در همه ساحات زندگی مصروف کار های اجتماعی، اقتصادی سیاسی، و کلتوری بوده و يك لحظه هم نخواسته اند که بار مسوولیت های اجتماعی را از شان تونز نموده و در برابر آن بی تفاوت باشند.

زن میهن ما در همه ساحات بازوی توانا و همکار خوبی با مردان بوده چنانچه اوراق تاریخ کشور ما گواه خوبی برین ادعای عامست.

اگر تاریخ مبارزات و قهرمانی های شیر مردان خود را ورق بزنیم و یا اگر ذکری از بو علی سینا و جمال الدین افغان و سایر افتخارات به زبان آریه نا گزیر می شویم به مقایسه ارج گذاریم که واقعا مقامش قابل ستایش و سپاس است.

این موجود زن است، مادر است و بالاخره با احساس ترین شخصیت انسانی. این زن افغان است که سلاح دو سگف، همدوش مبارزان راه آزادی در جبهات علیه دشمنان میهن رزمیده، که این شجاعت و رشادت شان به مردان نیز تاب مقاومت و صلحشوری بخشیده است در زمینه تولید نیز نقش زن خیلی برجسته و نمایان است زن در همه ادوار چه در زمانیکه عدل و مساوات وجود داشت و چه زمانیکه طبقات و اقتدار

ملاله

لارکي دغليم په مقابل کي دسر بازی،
قر با نسی او د هیواد دسا-
تنی درس ورکړ نو پر غازیانو

او جنگیالو باندی یی داسی غږ-
و کړ:

که په میوند کي شهید نه شوی
خدایو لالیه یی ننګی ته دی ساتینه

خال به دیار له وینو کیسردم
چی په شنکي باغ کي گل گلاب وشو موینه

توری و مه بری به مو می
که بری نه وی خوانان تل په تورو موینه

ددغی فداکاری او وطن پرستۍ
بیغلی «ملاله» غږ په اوریدو و سره

دزلمیانو او ملی مبارزینو په رگ-
و کی افغانی وینی به جوش راغی

پښتنو غازیانو او وطنپال قوتو نه
دیگر غلگر او چیا ولکرو قوتو

نو به مقا بل کي دوطن دساتنی
او ژغورنی په مقصد خپل تیست او

پراک څپو نه له سره په منظم ډول
پاتې په ۵۷ مخکي

۱۲۹۷ هجری کال دبرات دمیال-
شتی په ۱۷ نیټه دانگلکس یرغلکرو

او چیا ولکر عسکرو غوښتل
چی دخپل شوم او مفرضا نه

مقصد دتر سره کولو دپاره
کوم چی یی دافغان او انگلیس په

لومړی جنگ کي دپښتنو میړنو
او زورورو زلمو دلاسه ماتۍ

خوړلی وه تلا فی کولو دپاره ددو یم
خل لپاره زمونږ په پا کتنه

خاوره کوم چی زمونږ دنیکو نو
اویلرو نو په وینو تو یولو سره

آزاده ساتله شوی ده حمله وکړی
او وی نیسی . همغه و چی له دریو

خواو څخه یی دخپل پنځه ویشست
زره عسکرو په واسطه زمونږ په هیواد

باندی حمله وکړه اود کاند هار
ښار یی و نیو .

ملی مبارزین او غیر تسی
افغانان چی ژوند ور تته

دبل تر لاس لاندی له مرگ
څخه په سلکو نو کرته غوره

اوسه ښکار یده دسر دار محمد ایو-
بخان په مشری ددښمن دمقا بلۍ

اود خپلی پاکي خاوری دساتنی
او ژغورنی دپاره له هرات نه دکنډ

هار په لور روان شول .
دافغانانو زړ ورو زلمو اوددښمن

لښکر دمیوند په دشته کی چی
دکنډ هار په ۳۵ کیلو متری کی

پروت دی سره مخامخ شول .
په جنگریزکی سخته خونړی جگړه

روانه وه افغانی غازیان او غازیانی
دخپلی پاکي او سپیڅلی خاوری د

ساتنی دپاره ددښمن له منکلو
څخه . په پښتنی میړانی او غیرت

سره جنگیدل .
داوړی ورځی وی گر مۍ

په تر قی کی وه د میوند په
دښته کی او به هم دښمن نیولی

وی . نژدی ووچی افغانی فدا کار
او پروطن مین زلمیان دتندی له

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروان حله

زهر شیرست مرا

مردم بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم
دیده سیرست مرا جان دلیرست مرا
گفت که دیوانه نه ای لایق این خانه نه ای
گفت که سرمست نه ای و که ازین دست نه ای
گفت که تو کشته نه ای و زعدم آغشته نه ای
گفت که تو زیرکمی مست خیالی و شکمی
گفت که تو شمع شدی قبله این جمع شدی
گفت که شیخی و سری پیش رو و راهبری
گفت که بال و پری من پروبالندم
گفت مرا نولت و راه مرو رنجه مشو
گفت مرا عشق کهن از برما قفل مکن
چشمه خورشید توی سایه گه بید منم
تابش جان یافت دلم و اشد و بشکافت دلم
زهر شدم ماه شدم چرخ دوسم تاه شدم
از نوم ای شهره قمر درمن و درخود بنگر
دولت عشق آمدن من نولت پاینده شدم
زهر شیرست مرا زهره تابنده شدم
رفتم و دیوانه شدم سلسله بندنده شدم
رفتم و سرمست شدم و زطرب آگنده شدم
پیش رخ زنده کنش کشته و افگنده شدم
گول شدم هول شدم و زهره بر کنده شدم
جمع نیم شمع نیم بود پراگنده شدم
شیخ نیم پیش نیم امر ترابنده شدم
در هوس بال و پرش بی پر پرنده شدم
زان که من از لطف کرم سوی تو آینه شدم
گفتم آری نکنم ساکن و پا شنده شدم
چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم
اطلس نوبافت دلم دشمن این زنده شدم
یوسف بودم ز کتون یوسف زاینده شدم
کز اثر خنده تو گلشن خند لده شدم
مولانا جلال الدین محمد بلخی

بهشت

بیا تا گل بر افشایم و مرد ما غر اندا زیم
فلک را مستف بشکایم و طرح تو در اندا زیم
اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد
من و ساقی بهم ما زیم و بینانش بر اندازیم
چو در دست امت رودی خوش بزن مطرب سرودی خوش
که دست افشان غزل خوانیم و پاکوبان سر اندازیم
صبا خاک و جسد ما بدان عالی جناب انداز
بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم
یکی از عقل می لافد یکی طعنه می بسا فد
بیا که این داوری ها را به پیش تا دور اندازیم
بهشت عدن اگر خواهی بیا با ما به می خانه
که از پای خمت يك سر به خوشی کوثر اندا زیم
شراب از غوانی را کلاب اندر قدح ریزم
نسیم عطر گردان را شکر در مجمر اندازیم
سخن دانی و خوش خوانی نمی و زنده در شیراز
بیا حافظ که تا خود را به ملک دیگر اندا زیم

حافظ

دهند و چین

دبری به و یار

هله لیری به ختیج کی
داسیا پر پا که خاوره
به ویتنام اوپه لاوس کی
همدا شان به کمپوچیا کی
سرو لیسکرو به هیواد کی
او دستر هوچی مین کور کی
جنگ روان و به دیرزور کی

خونری جگره جگره وه
دردا او د قورتم
درهستیا او د درواغو
دقیری او خان ساقلو
دشکیلاک او د ژغورون
او د حق او د باطل
دیتنو او بی پتو
ددیوانو او لیوانو
دچارو د مستانو
او دیانگی د غولانو
اتلانو سره جنگ و
ننگیالانو سره جنگ و

دامت شوی به چارو
دایانگو وری تیری
دا مغرور پخیل قوت
دا بی پا که پخیل مت
دا پانده او داکاله
دا بی رحمة نازده سواندی
چی بی مینه پیسی، جنگ ده

او نور هیخ نه پیژنی
نه وگبری نه سری
نه انسان انسان دوستی
دادپانگی لیونیان
دادزور او در مرثیان
دا خرمت امریکایان
دانشکیلونکی اوزبیکونکی
دا داهونکی او خورونکی

لیری لیری له لویدیخ نه
همدا شانه له ختیج نه
له کوریا او آستریانه
له وران شوی واشنگتن نه
له تایلیند او فلپاین نه
له هوا، سمندر، وچی
لین دیدی دیری لیسکری
دوسلو او وسلو زیرمی

حماسه

آمده ام تا ز فرخ دل بشکافم
آمده ام تا ز سنگ گل بدو آرم
آمده ام کز سکوت پرده بوزم
آمده ام کز نسیم شکوه بر آرم

آمده ام تا چو مرغان سبک خیز
بر سر این گله های ابر نسیم پای
رعد ز غوغای بالک من شده خاموش
برق بجند ز بیم خشم من از جای

آمده ام تا بهار تازه نفس را
در دل گلبرگها بلرزده در آرم
تا بکشایم لبان غنچه بلبلخند
تا ز لب مرغ خفته نغمه بر آرم

آمده ام تا چو ابر خسته بگریم
آمده ام تا چو برق تشنه بخندم
آمده ام نقش ما هتاب بشویم
آمده ام ره بر آفتاب بیند

این منم افکنده شور عشق بد لها
وین منم افزوده شوق بو سه بلهها
پیشتر از من زمین خسته و خاموش
گرش بیپوده داشت در دل شهبها

آمده ام تا که گوشت خفته شب را
پر کنم از با ننگ نغمه های دلا و یز
تا که بیخشم بپاده لذت معنی
تا بزنم بر گناه سکه پرهیز

آمده ام راز دار بر سنگ خزانم
آمده ام بوسه گاه باد بهارم
زاده انسان و هم لبرد خدا یان
آمده ام راه باز گشت ندادم

حسن هنر مندی

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروان حله

دین حله... کاروان حله... کاروان حله

تصویر

آینه یی مقابل من ایستاده است
در آن نگاه میکنم و چشمهای من
از دیده ها بروی آینه تصویر میکشد

تصویر ها در آینه بسیار میشوند
پس قصه میرود
آینه از حکومت تصویر های من
لبریز میشود : از غصه
- همچنان

من در مقابلش -
بر لحظه ها هجوم سکونت است حمله ور .

از کوه غصه ها
پس قصه میرود
از قصه های من
تصویر ها در آینه بسیار تر

آینه میکشد من هنوز هم :
لبریز غصه ام .

دلت حسینی

خنجر و نه ماتوی

جذب د حق نا حقه طلسمو له ماتوی-
افکار د آزادی، استعمار و نه ما توی-

ن لسته نامی څوک چی د جاحق په نصب و خوری
داوسپسی ایسی دی پری غاښونه ما توی

دښمن که ډیر قوی شی مه ویریزه تری کهینه
نری لاره دلو و غرو سرو له ما توی

دکمین اثر

دبينا انتخاب

داشول ټول په سر بښندو
او په ډيرو شپېدانو
انسانی پېښلیک یی جوړ کړ
مېړنو زموږ ملګرو
اولسین هوډوال لښکرو
سر بښندونکو افغانو
کاموچیانو لاسیانو
باتورانو وینامیانو .

۱۳۵۵ کال
سنگر

باتو

باتو ...
من ،
از سر زمین صخره ها ،
از مرز بوم عقاب های تیز چنگ ،
من از دیار حماسه آفرین ،

با تو سخن می گویم

هم مبین عزیز من !
چرا خاموشی
چرا آرام نشسته ای !
پر خیز !
تلاش کن !
بنگر به مشرق .
که خورشید سر زده .
بشنو :
بشنو صدای فر شنگان سرخ را .

که می خوانند نغمه آزادی .

ضیاء دستور

دیارو تو امبارونه
سرخوړ سمبال پوځونه
پرنګیالو هیوادونو
په مړونو اولسونو
پانګولۍ کړی تیری و
دایې پوچه پوچه هیله
چی داخلک یی مرغان وی
باداران یی پانګو الان وی
تل خیل وی تل ښکیلاک وی
تل نالان او تل زبېښاک وی

مګر هغو میړنیو
په وینتام ، لاس ، کمپوچیا کی
پنګون پت وکړلو فنګ
شول راپورته په غورځنګه
وی شلول تور زخایرونه
مات یی کړل دزور ښکرونه
داوړدی جګړی په وات کی
هریو پان اوهر کمر
هریو غر ، هره غونډی
سیند ، هر ډاک او هر کمر
ښار او کلی او بانډی
هره پوله - کروندی
پوق ، کانی ، هره څمخه
هره لویشته هره پیڅکه
هریو غیز شو ویتکائکی
ننګیالی او زمزیالی
دډګر لرمیړنی

مېړنو کړی وه پریکړه
پایه ژوندی پایه مړینه
خو ډګره نه پریږدینه
پاکې وینی بېدلی
شوی اړکی پخیدلی
دژوند مینی نریدلی

که وی شفاسته که وه منډه
که لویډنه ، جګیدنه
مغیو تل په وړاندی تلل
پر تر توب وچنګیدل
هغوی هیڅ که تښتیدل
مات یی کړل ټول یرغلګر
ښکیلاک کړ او نا لانګر

خیل وطن یی وژغوره
پیل شو کار دودانی
دګډ ژوند او آبادی
دزبېښاک دشتولو
دپستی ډېر ژولو

دین حله... کاروان حله... کاروان حله

مزمین ، اطفال لمیکه از نگاه جسمی و فزیک
چندان رشد نیافته باشند ، همچنان برای
اطفال لمیکه از نگاه چهار عصبی حساسیت
داشته باشند خواب کردن خیلی ها مفید
و موثر است .

مکتب مکتبی باید دروس روز مریه خود را
در يك وقت معین آماده سازند : اطفال لمیکه
از طرف صبح درس میخوانند برای آماده
کردن دروس خانگی خویش باید از ساعت
شانزده الی هفده مشغول شوند و آنا لمیکه
از طرف پیشین به مکتب میروند به ساعت
۹ صبح آماده گی بگیرند . مانند کارهای
خانگی برای لحظاتی و ساعت آخر عافانه
نیست زیرا در نیمه دوم روز قابلیت کار و
فعالیت شان گردان به اندازه قابل ملاحظه

اطفال امروز

مترجم : جمال لغری

اطفل و مسأله آموختن

می پردازد . فشار و شدت بیشتر مشغولیت
ذهنی ، کیفیت اجرای وظایف را خرابتر
ساخته و آثار خستگی و بی علاقتگی
بظهور میرسد . اگر دوام درسی از آنچه
در بالا از آن تذکر رفت بیشتر شود ممکن
است آثار سو آن در صحت و سلامت طفل
پیدا شده رسد .

ادامه آماده کردن کارهای خانگی وقت
زیاد میگیرد که والدین میخواهند از روی
چبر و زور طفل شانرا به آماده ساختن
دروس فورا پس از آمدن از مکتب وادار
می سازند . در این حالت طفل هنوز موفق
نشده که خستگی مکتب را رفع کند فورا
فشار سنگین دیگری را باید بپذیرد :
در نتیجه این عمل فورا تلاطم خستگی در
وجنات طفل پدید آمده میرسد چنانکه او
حفظ کردن مواد جدید را در برابر خود می
نگرد ، گوی برای او معلوم میشود و وقت
زیادی را بکار ندارد تا کار خانگی خود را
آماده گرداند .

برای آنکه مواد جدید را طفل به خوبی
گرفته بتواند و آنرا درک کرده فرا گیرد
باید استراحت کرده باشد و اثر هیچگونه
خستگی در او پدید نیاید . فاصله بین
دروس مکتب و آغاز تهیه دروس خانگی
در منزل نباید از ۲ الی ۳ ساعت کمتر
باشد . درین مدت طفل باید اضافی وقت
خود را در هوای آزاد بگذراند .

درس میخوانند پس از دروس مکتب باید در
برای اطفالی که در صنف اول الی دو
حدود ۱-۲ ساعت در یک اتاق قهقهه هوای
آن تجدید شده باشد ، بخوابند ، بدلیست
اگر در حین خواب پنجره های اتاق باز مانده
شود . خواب روزانه نسبت به هر نوع
استراحت دیگر قابلیت کار و پشت کار
را در اطفال تجدید مینماید . خالصه برای
اطفال ضعیف الجثه ، مریض مبتلا به امراض

برای شاگردان صنف اول الی يك ساعت
برای شاگردان صنف دوم يك الی يك و نیم
ساعت برای شاگردان صنف سه الی چهار
از يك و نیم الی دو ساعت برای شاگردان
صنف پنج الی هفت دو الی دو و نیم ساعت
و حتی بیشتر از آن همچنان برای شاگردان
صنف بالا تر مدت سه ساعت ، در اخیر
دروس روز مریه هیچگونه تلاطم خستگی
بمشاهده نرسیده اطفال همواره بسادقت و
تمرکز فکر به تهیه نمودن کارهای خانگی

برای سنین مختلفه ، نظر به خصوصیات
آنا تو می فریو لویکی اطفال زمان درس ،
در خانه و در مدرسه تعیین می گردد . برای
اطفالی که در صنف يك الی سه اند هر
روزی از چهار ساعت درسی بیشتر نمیشود
و برای شاگردان صنف پنج الی ده تعداد
ساعتهای درسی پنج الی شش ساعت تعیین
میکرد .

تحقیقات مخصوص و معینی نشان داده است
که به مقصد آماده ساختن دروس خانگی

تفریح ، بازی و سرگرمی سالم ذهن و دماغ اطفال را انکشاف داده و استعداد شانرا
تبارز میدهد صفحه ۳۲

طفل مکتب را در مورد درست نشستن بالای
چونکی رهنمایی کنید

ای پایان می یابد . و از جانب دیگر بسیار
ممکن است ضرورت دیگری پیدا شود و
طفل نتواند هما روز به کارهای خانگی
خود رسیدگی نماید .

اکثر شاگردان صنف بالا تر کار
های خانگی خود را تا نا وقت شب انجام
میدهند . این عمل شان فایده ای نداشته
و حاصله آن خیلی ها کم و نا چیز است ،
فاصله عدت ، ضرورتی به این کار احساس نمی
شود بلکه بیش از همه عدم کنایت درامور
تقسیم بندی اوقات دست داشته را بر ملا
میسازد . والدین اطفال شانرا قبل از آنکه
شانرا مل مکتب شود باید یاد بدهند که
وقت شانرا چگونه تقسیم کنند و بطور
از آن استفاده ببرند .

اطفالی که از طرف پیشین درس میخوانند
دروس خانگی خود را نباید از طرف شب
انجام دهند زیرا قابلیت درک اطفال در اواخر
روز سقوط می کند .

در انای اجرای کارهای خانگی پس از
هر ۴۵ دقیقه باید ۱۰-۱۵ دقیقه تفریح داده
شود . برای اطفال صنف اول تفریح ها بعد
از ۳۰-۳۵ دقیقه داده شود زیرا ۴۵ دقیقه
درس خواندن برای اطفال هفت الی هشت ساله
خیلی ها خسته کن واقع میشود . در زمان
ژوندون

درمورد غسل اطفال نباید فراموش کرد

طفل مكتبي صبح خود را از ادمان آغاز می کند

پروگرامهای تربیوی و فلم های خنده آور و کارتونی باعث انکشاف رشد ذهنی کودکان می گردد

و نزد دکتور چشم مرا جعه گردد اگر به طفل تو عیه شده بود که باید عینک استعمال کند باید طفل را تحت نظر گرفت که هدایت دکتور را حتماً تعمیل نماید. بر عکس صورت اختلالات بصری هر چه بیشتر و جدی تر شده می رود. بین قلمه سینه طفل و کنار میز باید به اندازه یک (چامبه) فاصله باشد. نشستن درست قابلیت کار و فعالیت اطفال را زیاد کرده در عین زمان رشد ونموی کامل قامت و اندام آنها را تقویت می بخشد.

روشتا بی کافی در محل کار طفل وجود داشته باشد، شرایط بسیار خوب بی را به مقتصد موفقانه حاضر کردن کارهای خانگی میسر می گردد. همچنان چشمهای طفل را سالم نگهداشته و سر زدن بی آن نمی رساند. به روشتا بی از کلکین و یا چراغ از جناح چپ بالای کتا بچه و یا کاغذ باید بیفتد تا طفل را هنگام نوشتن مأیبه دستی که با آن می نویسد مزاحمت نکند.

در کنار پنجره گذاشتن گلدان درست نیست چو تکه مانع روشتا بی محل کار شاگرد میشود. مقدار زیاد روشتا بی افتاب را برده ها تیکه در پنجره نصب است جذب مینماید و لو که پرده های مذکور از نازکترین تکه ها هم ساخته شده باشد. به این لحاظ باید حین درس خواندن طفل پرده ها باید تا اخیر کتن شده و نور به قدر اعظمی داخل اتاق گردد. قطع نظر از آنکه شیشه های پنجره تا ۳۰ فیصد امواج ماورای بنفش آفتاب را مانع میشود باوجود آنهم قسمتی از امواج دراز آن بداخل اتاق نفوذ نموده و فعالیت مکرر بی را در داخل فلج مینماید. شیشه های چرک و چتل پنجره مانع از آنکه مانع عبور امواج ماورای بنفش بقیه در صفحه ۵۵

آنها ۱۴۰-۱۴۵ سانتی متر است به عین تر تیب ۶۸ سانتی متر و ۴۱ سانتی متر باید باشد. اگر بلندی میز ۳۰-۳۲ سانتی متر از اونج طفل بلند تر باشد در آن صورت میز مذکور عطا بق به قد طفل است اگر میز بلند باشد در آنحال لازم می افتد تا چو کی نیز بلند انتخاب شود و یا خود بروی چو کی بالش گذاشته شده بروی آن پارچه ای هموار گردد. زیرا پاهای طفل به مقصد استکاء او به زمین هم باید چیزی گذاشت (چو کی کک کوچک). درین سو نه مواقع باید به خاطر داشت که تفاوت ارتفاع بین میز و چو کی نباید کمتر از ۲۱ سانتی متر و یا اضافه تر از ۲۷ سانتی متر باشد.

والدین باید بصورت سیستماتیک طرز نشستن طفل را نسرا هنگام حاضر ساختن درس خانگی تحت نظر بگیرند. در صورتیکه طفل وضعیت درستی را حین نشستن اختیار کرده باشد پاها یی به یک زاویه قائمه قات شده عینک های زانو و لگن خاصره یکجا با همدیگر بروی زمین اتکا کرده، دوائی شوم خسته را نه پای طفل مکتبی روی نشیمنگاه چو کی قرار گرفته، هر دو شانه های او آزادانه روی میز خم شده و به یک خط افقی واقع مینماید. سر و تنه راست قرار میگیرد. مسافه بین چشم و کتاب یا کتا بچه باید از ۳۰ سانتی متر کمتر نباشد. این فاصله را میتوان به شکل ذیل اندازه بگیرد: اگر آرنج ها را بروی میز قرار بد هید، در آنحال چشمها باید به سطح انگشت کلان قرار گیرد. اگر والدین تماشا می کنند که طفل شان مسافه بین کتاب و چشم شانرا از ۲۵ سانتی متر کمتر می سازند و یا خود از ۴۰ سانتی متر بیشتر می کنند باید قوراء بدان قوجه نموده

تفریح باید هوای اتاق تجدید شده و طفل درین وقفه کارهای ذیل را انجام دهد: ۱- دقیقه قدم بزند بعد از آن شخی های دست ها را گرفته هر دو دست خود را به طرف بالا بلند کند عمیق نفس بکشد سپس دوبار کمر خود را بطرف پیشرو و عقبراست وچپ دور بدهد و پاهایش را یکی دو بفسار تکان داده باز هم عمیقاً نه تنفس کند و هر کدام این تمرینات ۵-۶ الی ۱۰-۱۲ بار نظر به سن و سال اطفال و مشکل بودن حرکات تکرار گردند.

اگر طفل کوژ پشت است بهتر آن خواهد بود که در وقت حاضر ساختن کارهای خانگی چند بار پشتی را به عقب قات کند (۳-۵ مرتبه) طفل باید در جای معین و دایمی دروس خانگی خود را آماده گرداند. در وضعیت معین طفل زود تر تمرکز قوای خود را حاصل کرده، دقت او به دروس متوجه شده، حاضر ساختن درس به سهولت و موفقیت انجام میپذیرد.

میز و چو کی که طفل روی آن کارهای خانگی خود را آماده مینماید باید نظر به قد او تنظیم شود. اگر میز و چو کی مطابق با قد طفل مکتبی نباشد، در آن صورت نه خواهد توانست و وضعیت درست را حین اجرای کارهای خانگی بگیرد و عضلات وجودش برودی خسته خواهد شد. نشستن نامست اگر بطول انجامد، قد و قامت را عارضه میزند خفیدگی پشت هویدا شده و از مسافتی قفس سینه دوست نمونخواهد کرد. از قنای میز برای اطفال مکتبی که طول قد آنها ۱۲۰-۱۲۵ سانتی متر باشد باید به بلندی ۵۶ سانتی متر و چو کی آنها به بلندی ۳۴ سانتی متر باشد. برای شاگردانیکه قد ۱۳۰-۱۳۵ سانتی متر دارند ارتفاع میز ۶۲ سانتی متر و بلندی چو کی ۳۸ سانتی متر. شاگردانیکه قد

له هغه وروسته یې د عشق په پاره کې څه ونه ویل او کله کله به یې یوازې د ختر په ورځو، نوی کمال او ددی دسوم ایښودلو په جشن کې لیک ورلیږه. شاهزادې ورا د ننني سوغات د پېښې په باب هم وویل او ان هغه خپل له اسرارو څخه عجیبه لیکل شوی لیک یې تقریباً ټکی په ټکی ورته بیان کړ.

په پای کې جنرال وویل:

هو! ښایي دغه سړو کې سوداګر وي، ښایي ماغزه یې وړان شوی وي، هم ښایي چې یو هیږی، ورا چا هغه عشق چې ښځې یې په خیال کې لري نارینه یې نور د هغه قدرت او لیاقت نه لري. دغه مو تر څو مو ډېر ته را نږدې کړی.

په همدغه ساعت مو تر را ورسیدګوستا و ایوانوویچ هغوی ته ور نږدې شو وی ویل. آنا جان، ستا کالی مې را اخیستې سپره شه او جنرال ته یې وویل. تا مو سپر لږی چې کور ته مو ورسوم.

جنرال ځواب ورکړ:

نه، مننه کوم، او په داسې حال کې چې دورا لاس او ټنډه یې مچ کوله وویل. ښه وراچان خدای په آمان، بیا به ژر ژر راځم. ټولو خدای په آمانی سره وکړه، فریسيه ورا نیکلا یونا یې د خپل کور تر دروازی پورې ورسوله او بیرته لاړ.

میرمن شاهزاده ورا چې کور ته ننوتله له لږې څخه یې دخپل ورور نیکسلا اواز واورید چې په چټکۍ سره په کورته کی ګرځیده او واسیلی لو ویچ د لو بو د میز تر شا ناست و.

نیکلا وویل:

ما څه موده د مخه ټینګار کاوه چې باید دغه احمقا نه لیکو نه باید بند شي. ورا له تا سره لا واده نه وکړی چې ما تا سوته ویل چې ته او ورا دغو لیکو نو ته یوازې په سطحې نظرګوري او دماشومانو په شان په هغو څو ښځا لیرې .. آه پخپله ورا هم را غله .. ورا جان، ما نه واسیلی لوویچ سره د پ،پ ژ په باب خبرې کولی، زه دغه لیک یې همیتي او سپکوی ګڼم.

شه سین په سره سینه دده د خبرو به منځ کې وویل:

هیڅ لیک نه و. یوازې هغه سړی لیکي دی ..

دورا رنګ ددغو خبرو په اوریدو سره سور واوښت او کیناستله نیکسلا یو ویچ په داسې حالت سره چې تریوه دروند پارلاندی ستړی شوی او په ځمکه یې اچولی وی وویل:

له دغو خبرو څخه چې ونی کړی، پخښه غواړم، ورا د خپل میره له ملا تر څخه څو ښځا له شوه او ورور ته یې وویل:

اصلاً زه نه یو هیږم ته ولی هغه زما لوی بولی هغه دوه مړه په ما پورې اړه لري لکه په تا پورې ...

ډیر ښه یو ځل بیا پخښه غواړم. نتیجه دا چې ده یوازې غواړم ووايم چې دهمغه دغه احمقا نه عمل به یې پای ته ورسیدی. بلور وکړی یوازینی شي چې زما داند یښی سبب شوی دورا او ستا، واسیلی لوویچ نیک نوم دی او یوازې ستاسو د نیک نوم دساتلو لپاره هلې ځلې کوم.

شه ټین په اعتراض سره وویل:

نیکلای ګو مان کوم شور جوړوی.

ښایي .. خو ددی ویره شته چې تا مو ډیر ژر ریشخند شي شاهزاده وویل:

نه یو هیږم څرنگه امکان لري چې ریشخند شو.

دافکروکس چې دغه وینې ... نیکلای شور قاب له میز څخه راوا خیمیت او شته یې بل ځای کینود، دا یو عجیب شي چې یوازې دکښانو د نیکلا لپاره ښه دی، نه دا چې له موږ سره یا قی شي. یا یې لری واچوی، یا یې داسا ته وینښی، نو په مخ کې لافي وکړی چې میرمن شاهزاده لومړی به پ،پ ژ د خپلو ملګرو او دوستانو ورا نیکلا و نا شه ټینا دده سوغات مني، دویم دا چې دالو مری چلند به هغه وهڅوی چې سبا د غمی ګوتی او بل سبا دمرغلرو امیل راوړیږی او هغه وخت په و ګوري چې دغلايا ټکی په تور به بندې شي او شاهزاده شه ټین او میرمن شاهزادې به د شاهدانو په توګه محکمي ته ور وغواړی، په رښتیا چې مو ضوع سمه ده.

وا سيلي لوویچ وویل:

نه، نه، وینې باید حتماً بیرته ور ولیرل شي!

ورا وویل: زه هم په همدې فکر يم او فکر کوم چې ډیر ژر ورولیږل شي ښه به وي. خو دا کار باید څه ډول وکړو؟

نه خو دهغه نوم پېژنو نه یې د کورنۍ نوم او نه یې په نښو ټینا نو یو هیږو.

نیکلای نیکلا یوویچ په یې پروای سره وویل:

دا ویره شته چې ریشخند شو.

څه تو پیر کوی د ژاندار مری قوماندان ته ورځم، هغه زما ملګری دی، چې دغه چاپلوس راوغواړی او هغه که خپل حساب په لاس ورکړی.

ورائنده تروشه کړه اووی ویل:

ستژاندارم په وسیله.

شاهزاده ددی خبره تا ټید کړه.

سم وایي، ورا ښه ده چې په دی کار کې هیڅ پردی سړی لاس ونه و ځي، په زر ګونو تبلیغات به وشي، موږ خپل ټول ښاریان ښه پېژنو ټول داسې دی لکه چې د شیشه کې سر پوښ لاندی ژوند کوی ... ښه داده چې زه پخپله دغه ځوان ته ورشم که څه هم خدای یو هیږی، ښایي له شېبې کا او یې هم عمر زیات وي؟ وینې یې بیرته ورکړم او ښه یې خفه او وټکوم.

نیکلای، نیکلا یو ویچ په چټکۍ سره د ده په خبرو کې ور ګډ شو وی ویل:

نو زه هم له تا سره ځم، ته ډیر نرم سړی یې له ده سره خبرې ماته پرېږده ... وروسته یې جیبی ساعت وروا خیمیت ورته ویی کتل او بیایي وویل:

ګرانو دوستانو ما وینښی څو دقیقې خپل اتفاق ته ځم.

ورا زده تازه وویل:

نه یو هیږم ولی مې په دغه یې وزلی زده سوزیږی، نیکلای سملاسي راوگرځید او په کلکه سره یې وویل:

هیڅ زړه سوی نه لری. که چیرې نوښی اولیک دلیر لودغه ناوړه عمل له یوه داسې سړی

دسرو یاقو تووینې

تیر پسی

څخه شوی وایي چې زمونږ سیالوی، شاهزاده واسیلی هغه ته ځواب ور کولی شو، که واسیلی ته وای ورکړی ما ور کاوه او که پخوانی وخت وای نو طویلی او دڅارویو ځای ته مې وږ او ټاټبه مې، ته واسیلی لو ویچ سبا پخپل دفتر کې ما ته سترګې په لار او سه یابه ټیلنوت درته وکړم.

دیوی ودانۍ ترشپږم پوړلاندی شاهزاده واسیلی لو ویچ ودرید او دخپلې ښځې وروسته یې وویل:

لږ صبر وکړه، چې لږ تنفس وکړم، آه نیکلای بایدله ته و چې دغه کار وکړو. دوه پوړه نور پورته شول داسې تیاری شلی (زینی) وی چې نیکلای نیکلا یوویچ مجبور شو چې بیا ودریږی چې د اپار لمان پوړونه وشمیری.

رنګ یې وواکه یوه سپین سړی چاغه ښځه چې اینکې یې په ستر ګو وی را ووتله نیکلای نیکلا یوویچ پوښته وکړه.

ښا غلی ژلتکوف به کورکې دی؟

ښځې څو ځله په اند ییناک حالت وکتل دروازه یې خلاصه کړه وی ویل:

په کورکې دی مېر بانی وکړی د کینې خوا لومړی دروازه بولات - توګانفسکسی په کلکه اراده درې ګوزاره ووهله له کورکې

دا کار ډیر آسان دی، زه ددغه پ،پ ژ د پلار د کورنۍ او دده دتوم په لو مړیو حرو فو پوهیږم ... ورا، څه شي دی؟؟

ډیر ښه. سربربر پردی یو هیږم چې دیوی اندازی غړی دی. دا بس ده، سبا د ښاد دخلکو دنومونو لست راوړم او هغه کارکونکي یا منصبداران چې دتوم لومړی حرف یې دغه شي وی پیدا کوم یې، که پیدا مې نه کړ، نو د پو لیمو اندازی ته خبر ور کوم او ورته لار ښو انه کوم چې وگرځی او پیدایي کړی. که کو مه ستونزه پیدا شوه دغه کا غډ دده دلاس خط له ما سره دی، نتیجه دا چې، سبا له غرمې وروسته ددو بجو په شاوخوا کې ددغه سړی په نښو ټینا نو او د کورنۍ په نوم باید په دقیقه توګه و پوهیږم. کله چې په هغو وپو- هید لم هغه وخت یې ته یوازې خپله زیرمه بیرته ور کوم بلکې داسې تدبیرو نه ونیسو چې نور هیڅ ونه کولی شي موږ ته ځان ونیسي. شاهزاده واسیلی پوښته وکړه.

څه خیال لری څه کار به وکړو.

څه کار؟ ولی صا حب ته ورځم او خواهش تری کوم ...

نه، ولی ته مه ورځه، ته یو هیږی زما منا مبات ور سره څه ډول دی ... دلته خامخا

څخه د خش خشی آواز واوریدل شو، یوځل یې بیا دروازه و ووله. په کمزري آوازی وویل: مېر بانی وکړی. کو ته ډیره پلنه او اوږده وه او ټیټ چت یې درلود.

دکورخاوند لاسونه سره مېتل، لوړ قد یې درلود او ضعیف و.

نیکلای نیکلا یو ویچ په سخته لېجه پوښته وکړه.

که اشتباه ونه کړم باید آفای ژلتکوف وی؟

هو! ژلتکوف. اجازه راکړی ځان معرفي کړم. د کور خاوند دا خبره وکړه او دتوسا نفسکې په لور وډاندی شو، خو نیکلای نیکلا یو ویچ په هماغه شېبه کې د شه ټین په لور و و ګرځید وی ویل:

سما تا ته نه ویل چې اشتباه مې نه ده کړی ژلتکوف چې په ښکاره دیرش یا پنځه دیرش کلن معلومیده او په داسې حال کې چې په شر مندګی سره یې تعظیم کاوه وی ویل:

خواهش کوم مېر بانی وکړی کښنۍ. شاهزاده شه ټین په ډیر نکت سره هغه له سره خفه تر پښو پورې له نظر تیراوپه ساده لېجه یې ورته وویل:

په داسې حال کې چې ولاړ دی مننه کوم نیکلای نیکلا یوویچ وویل:

موږ یوازې د څو دقیقو لپاره را غلی یو دغه د شهر ستان د ښار دشرافو سرکرده شاهزاده واسیلی لوویچ شه ټین دی. زما دکور نی نوم میرزا بولات تو ګا نفسکې دی. زه د محکمي مر ستیال يم، هغه ټکی او مطلب چې موږ یې په پام کې لرو تاسو مبارک ته ور سوم او تر یوی اندازی په شاهزاده او په ما یا په سمه توګه د شاهزاده په میرمن او زما په خور پورې اړه لری. ژلتکوف چې پښې یې خپل ځان له لاسه ورکړی و نا ځایه کیناست او په لرزیدلۍ آواز سره یې چې شونتوی یې لږزیدي وویل:

(ښا غلو، هیله کوم، مېر بانی وکړی کښنۍ) خو دریاد شول چې دهمغه یې دا خبره وکړه خو چا پروا پری ونه کړه.

له ځایه پورته شو او په داسې حال کې چې په وینتا نو یې لاس را کښه د پنجرې په لور و تښتید او بیا بیرته خپل ځای ته راغی بیایي هم لاسو ته تړیدل، کله به یې ټکمی خلاصو لی او کله به یې یې ضرورته بدن ښوراوله.

په پای کې په داسې حال کې چې واسیلی لو ویچ ته یې کتل په خوا ښینو لکی آواز سره یې وویل:

ګرانو، بنده خدمت ته ټیږدی خوشه ټین غلی و نیکلای نیکلا یو ویچ خبرې پیل کړی وی ویل:

لومړی اجازه راکړی هغه شي چې مورالیرلی وه تاسو ته یې بیرته درکړم.

او سور قاب یې له جیبه راویو ست او په میزبانندی یې کښود. البته دداسې څرګندوی چې تا مو ډیره ښه سلیقه لری خو موږ غو ښتل له تا مو څخه عا جزانه هیله وکړم چې دغه شان غیر منتظره مو غاڅو له بیا راونه لیري.

ژلتکوف په داسې حال کې چې سوراوښتی و او سړی ټیټ اچولی و او د کونې کل ته یې کتل وی ویل:

ډیر ښه ، ویی لیکه .

ژلتکوف په داسې حال کې چې له کبړه
 ټکه خندا یې په شونډو کې وه وویل -
 - والسلام ، پای ته ورسید . تا سو په
 نورما په پر خه کې هېڅ شی وانه وری او
 البته نور به ما هېڅکله ونه وینی . میرمن
 شاهزاده ورا نیکلایو نا اصلا و نه غوښتل
 له ما سره خبرې وکړي . کله چې له
 هغوی څخه یو ښتنه وکړه ، آیا امکان لری
 په ښار کې یا تی شم چې لږ تر لږه کله
 هغوی ووینم ، هغوی ځواب راوړ : (آه ، که
 تا سو یو هیدلی دنه جر یان څومره زه به
 تنگ کړی یم ! هیله کوم څومره چې ورس-
 لری ډیر ژر یې بند کړی) . زه هم ټول دنه
 جریان بند وم . لکه دا چې هر څه زما دلاسه
 کیدل ومی کړل و

نښې کله چې واسیلی لویوچ کورته راغی
 له ژلتکوف سره یې دکتی ټول جریان خپلی
 میرمنې ته بیان کړ چې گټی ځان یې موظف
 یا له چې دنه کار وکړی .

که څه هم ورا ډاډه وه ، خو تعجب یې و نه
 کړ او حیرانه نه شوه دنه شپې په پای کې
 کله یې چې میرمن دده بستری ته ورغله ،
 ورا ناڅاپه ددیوال په لور راو گرځیدله
 ویی ویل :
 - باور وکړه ، زه یو هیزم چې دنه سړی
 به ځان و وړی .

میرمن شاهزاده ورا نیکلایو نا هېڅکله
 و رځپاڼه نه لو ستله ، ځکه خو ټو راوه او
 بل یې نه شواي کولی به هغې ژبه چې
 ورځپاڼه پرې خپریده پوه شی .
 خو خپل سر نو شت مجبوره کړه نورڅ
 پایی هماغه مخ راواپوی او سلاسی یې به
 هماغه ستون سترگی و لگیدی چې هلته
 لیکل شوی و :

(له اسراره څک مرگت : بیگا په اووېجو
 دپلنې د اشارې منښداز ژلتکوف ځان وواژه ،
 دخپرنی د مقاماتو د خبرله مسخی دهغه
 د ځان وژلو سبب د دولت د پیسو خوړل و .
 په هرحال پخپله ده پخپل لیک کې دنه لیکي
 یاد کړی . لکه چې د شاهدا نو د شهادت
 له مخې به دنه عمل کې پخپله اراده څرگنده
 شوی ده . تصمیم یې ونیوده جنازه کالبد
 ما ټو لو ته و نه لیری) .
 ورا فکر وکړ .

(ولی می نا کار دنه مخه حس کاوه ؟ ولی
 می دنه دناوې پېښې عواقب حس کول ؟ دا
 څه و . عشق یا لیو ټوب ؟)
 ورا ټوله ورځ د سلا نو په باغچه اونه یو
 په بڼې کې مگر خیده . نا آرامی چې شپبه ،
 په شپه ورته زیا تیده . دا یې آرام ته نه
 پرېښوده ټول فکر یې نا معلوم شخصې پ.ب
 ژ ته چې هېڅکله یې نه و لیدلی او هېڅکله
 به یې و نه وینی متوجه و .

نور بیا

- اجازه را کوی دنسو دن قیفو لپاره له
 تاسو څخه لاپشم ؟ زه یې له تاسو نسه
 پتوم چې څه له میرمن شاهزاده ورا نیکلای
 یو نا سره په ټیلفون کې خبرې کوم او په
 دی ترڅ کې وعده در کوم هر څه چې دویلو
 امکان و لری ، تا سو ته یې وایم .
 ښه ټین وویل :

مهربانی وکړی .
 کله چې واسیلی لو وېچ او ټو گا تفکري
 یوازی یا تی شول ، نیکلای نیکلای یو وېچ
 سلاسی دخپلی خور میرمه ته په سختی سره
 وویل :

داسې نه کړی ! اصلا داسې نه کبیری
 ما دنه ټا ته وویل چې ټولی رسمی خبرې
 زه پخپله غاډه اخلم ، خو ته مست شوی
 او پری دی ښود چې هغه دخپلو احساساتو
 په باره کې خبرې وکړی ما په ټو کلمو کې
 کار تمامه وه .

شاهزاده واسیلی لویوچ وویل :
 صبر وکړه ، اوس هرشی څرگندیدلای .
 مېمه مسا له دانه چې زه دی گورم ، پوهیږم
 چې دنه سړی نه شی کولی علماً دروغ ووايي
 او چل ول وکړی . پهرښتیا سره فکر وکړه
 نیکلای ، دنه سړی په هغې مینه کې چې
 لری یې مټا هکار دی مگر کیدی شی عشق
 په شان د حس واگي (قبضه) چې تر اوسه
 چاو تشواری کولی هغه تفسیر کړی په لاس
 کې ونیسی !
 شاهزاده له لږ څه فکر وروسته زیا ته
 کړه :

زما زده ددغه سړی په حال سوڅیږی .
 نه یوازی زده می سو څیری بلکې داحس
 کوم چې په یوه ستره روحی پېښه کې گیر
 شوی یم .

نیکلای نیکلای یو وېچ وویل :
 ناگوروی ده .

له لسو دقیقو وروسته ژلتکوف راستون
 شو ، سترگې یې ژورې پرتې وې او خلیدلی
 چې گټی له اوښکو ډکې دی ، څرگندیدنه
 چې هغه ادب او د معاشرت دود هیر کړی
 چې څوک چیر ته کبښی او نور چلند یې
 معقول نه و . بیا هم شاهزاده ښه ټین په دی
 ټکی پوه شو او په غوښه شو .
 ژلتکوف وویل .

- زه حاضر یم او سبا به نور تا می زما
 په باره کې هېڅ شی وانه وری ، چې گټی
 تا سو لپاره مریم . خو په یوه شرط .
 شاهزاده واسیلی لویوچ ، زه دنه ټکسې
 تاسو ته وایم ، پوهیږی ، ما د دولت پېښې
 لگولی دی او څا مخا باید له دنه ښار څخه
 و تښتم ، اجازه را کوی میرمن شاهزاده
 ورا ته وروستی لیک ولیکم ؟

نیکلای نیکلای یو وېچ جغه کړه :
 نه هېڅ لیک مه لیکه
 ښه ټین وویل .

خبره نیسم ...

مهربانی وکړی ، زه غوښ ورتنه نیسم .
 خو زه څو خبرې لرم چې غواړم شاهزاده
 واسیلی لویوچ ته یې وکړم .

ژلتکوف نا وویل او پرته له دی چې نور
 ټو گا تفکري ته و گوری ښه ټین ته یې
 وویل .

- اوس زما دن ژوند ډیره مخه شپبه را
 رسیدلی ده .

مختر ما ، زه باید له تاسو سره پرته
 له هر ډول تکلیف او قیدو شرط څخه خبرې وکړی
 .. زما عرض ته غوښ نیسی ؟

ښه ټین وویل :
 مهربانی وکړی ، او څرنگه چې دن ټو گا
 نفسکې غوسه ناگورکوتوتونه مستوجه
 شو په یې څو صلی سره یې ورته وویل :
 اخ ، نیکلای ، بس کړه ... مهربانی
 وکړی .

ژلتکوف څو ثانیې تنفس وکړ او نا څا په
 یې پرته له پسی خبرې وکړی او شندی یې
 سپینې لکه دهرې شونډې یې حرکت وکړی .
 او داسې یې وویل : زه مټا دن ښځې عشق
 یم کار سخت دی ، خو اووه کا له پوره له
 نزاکت او له ناامیدیدو څخه عشق ما ته دا
 حق را کوی ، دا منم چې لو مری کله چې
 ورا نیلا یو نا جنی وه ما ، هغې ته احمقانه
 خطو ته او لیکو ته لیرل او آن دن ځواب
 انتظار می هم در لود ، دا منم چې زما وروستی
 عمل یعنی هماغه ښځې لیرل زیان احمقوتوب
 و . خو .. زه اوس مخا مخ تا سو ته گورم
 او احسا سوم چې تا سو زما په حالت پوهیږی
 په دی یو هیزم چې هېڅکله نه شم کولی
 دن هغوی مینه له زړه و با سم ...

مختر ما په دی هم یو هیزم چې دنه کار
 تاسو لپاره څو ا ښیو نکي خواخوږی وایاست
 وگورم چې دنه عشق او مینه زما له زړه څخه
 لری کړی مټا سو له لاسه څه کیدای شی
 لکه چې نیکلای نیکلای یو وېچ وویل ، ما کوم
 بل ښارته تبعید کوی په هر صورت ، هلته
 به هم دن همدی ځای په شان ورا نیکلایو نا
 راته سرانه وې ، ما بندی کوی کو مومسله
 په پیدا کړم چې په بند یخانه کې هم هغوی
 له خپل خانه خبره کړم . یوازی یوشی پاتی
 کبیری هغه هم مرگت .. زه حاضر یم په
 هر بڼه چې تا سو و غواړی مرگت په پراستی
 تیر منم .

نیکلای نیکلای یو وېچ وویل :
 مسا له ډیره اسانه ده ، یو دوه کارونه
 تا سو ته پیشنهاد کوو یا دن ټل لپاره له
 میرمن ورا نیکلایو نا څخه لاس واخلمه باکسه
 دنه پیشنهاد نه منی ، نو موږ به هغه تدبیر
 ونه چې مقام . درېځ ، آشنایی اونورادیکسی
 او اړتیا طات موږ ته حق را کوی ، ونیسو .
 خو ژلتکوف سره ددی چې دن نیکلای نیکلای
 یو وېچ خبرې یې وواو ریدی حتی ده ته یې
 و هم نه کتل . هغه شاهزاده واسیلی لو وېچ
 ته وویل .

وبڅیښ ... زه پخپله یو هیزم چې ډیر گټا
 هکار یم . ښایي اجازه را کړی چې مټا سو په
 خدمت کې جای وپاندي کړم ؟

نیکلای نیکلای یو وېچ په داسې حال کې
 چې گټی دن ژلتکوف دنه خبرې یې نه دی
 اورید لی خپلو خبرو ته دوام ورکړ .

پوهیږی ، ښاغلی ژلتکوف ، زما پسر
 خوشحاله یم چې تاسو یو پاک او هوښیار
 سرباستی چې په یوه اشاره په مطلب پوه
 شوی ، کومان کوم چې موږ سلاسی سره
 خبرو سره یو هیږو ، که اشتباه ونه کړم
 لږدی اووه او اته کا له کبیری چې تا سو میرمن
 شاهزاده ورا نیکلایو نا تعقیبوی ؟

- هو ! او احترام له مخې یې ستر گي
 آتی واجو لی .

موږ هم تر اوسه مټا په مقابل کې هېڅ
 تدبیر نه دی نیولی ، خوباور وکړی چې
 نه یوازی کولی می شول بلکې ښا یسی
 تدبیرو نه می نیولی وایم .

هو ، سمه ده .
 هو ، خو تا سو پخپل وروستی عمل
 یعنی هماغه د سرو یا قوتو دوښمنۍ په
 رالیر لو سره ، له هغې اندازی څخه چې دن
 صبر کا سه ټو ټیږی گام مو پورته کړی
 دی ، پوهیږی ، زموږ دصبر کا سه ټو ټیږی
 زه یې له تا سو نه پتوم ، لومړی چې زموږ
 په فکر کې راغلل دا و چې ټولی عفا ماتو ته
 ورشو او هر سته وغواړو ، خو دنه کارمو
 ونه کړ ، او زه ډیر خوشحاله یم چې دنه
 کار مو ونه کړ ، ځکه بیا وایم زه سلاسی
 پوه شوم چې تاسو پوه او هو ښایر یاستی .
 ژلتکوف نا څا په په دقت سره ورته وکتل
 او یو ښتنه یې وکړه .

وبڅیښ څه مو وویل ؟ غوښتل مو شولنی
 مټا ما ټو ته مرا جعه وکړی .. دا مو وویل ؟
 او په قاف قاف یې و خندل ، لاسو نه یې په
 جیب کې کړل او بیا یې سگرت و لگاوه
 ویی ویل .

- او مو وویل چې غو ښتل مو له ټولنی
 عفا ماتو سره تماس ونیسی . ښه ټین وویل
 مختر ما ، غواړم ، وبڅیښ چې زه نامت یم
 ښه مو ویل ؟

ښه ټین پوه صند لی را وپاندي کړه او
 پرې کیناست هغه په حیرانتیا او کنجکاوی
 سره دنه سړی ته کتل او ستر گي یې نه
 قری اېولی .
 نیکلای نیکلای یو وېچ په سختی سره دوام
 ورکړ .

پوهیږی ، ښا غلبه ، دا تدبیر هر وخت
 کیدای شی چې مټا سو په مقابل کې یې
 ... و . دن نورود کورنی له مقدس بللو څخه
 تیری ... وبڅیښ زه مټا سو خبرې نیسم .
 دن محکمې هر سنبال په لوږ اواز وویل .
 ښه خبر ! وبڅیښ ، اوس زه مټا سو

زینگیستی های رنگارنگ جهان

ترجمه نورمحمد «هفتا»

از مجله سپو تیک

تولد بعد از مرگ

«گالینه» در هشتمین ماه حاملگی خود مرگ کلنیک را متقبل شد. او را از مرگ نجات دادند و مو فقا نه تولد کرد. البته این حادثه خاصی است.
«در تمام نشریه های طبی تنها یک حادثه مشابه به آن در سال ۱۹۷۷ در استر لیا دیده میشود، اما در آنجا توانستند مادر را نجات دهند مگر طفل تلف شد»
(*) مرگ کلنیک عبارت از مرگ اول مرگ بیا لوژیکی است که در این مرحله از جسم از فعالیت باز مانده تنها حشرات آن میتوانند چند دقیقه محدود زنده بمانند

در اتاق مخصوص دوکوران گالینه را برای ولادت آماده می‌سازند.

زن جوانی بیست و پنج ساله احساس کمالت کرد، دکتر خواسته شده بغانه مسال اندیشانه او را به شفا خانه فرستاد. وضع مریض در شفا خانه بدتر شد، ناگاه از خود رفت، تنفسش قطع شد، قلب از آتش باز ماند و فوت کرد.
دکتران مؤلف کمک های اولیه فوری و عملیات را شروع کردند. «تنفس مصنوعی را از طریق دهن توسط دهن و مساز بسته قلب داده شد. بعد از نود ثانیه قلب دوباره

ریوی است. در گذشته نزدیک لخته شدن خون رادر وجود به فقا و قدر ارتباط میدادند. امروز نیز در تمام دنیا بیست و یک فیصد از تعداد عمو می کسانیکه سا لانه می میرند از اثر این مرض می پوئد و این تعداد رو به افزایش است.

جهت مجادله با این خطر روز افزون در اتحاد شوروی مرکز سر تا سری تشخیص و تداوی فوری چنین امراض ناگهانی تأسیس شده است. متخصصین طبی اینکه در این مرکز کار میکنند به گروپ کمک های اولیه و عاجل و سرویس هوایی طب و قایوی ارتباط

نزدیک دارند. یا به عبارته دیگر متخصصین این مرکز مریضانرا معالجه می نمایند که میتوان امراض شایع را به حریق ناگهانی مقا یسه کرد.

در این مرکز صبحی «آتشکده» دکتر جراح جاندا نا قراندزی مدت بیست سال است که کار می کند و فعلا رهبری مرکز مذکور را نیز بعهده دارد. تجارب مبارزه با مبرده با چنین امراض در حفظ الصحة اتحاد شوروی عملی، مطالبه و تعمیم بخشیده میشود.

در سال ۱۹۶۶ جاندا نا قراندزی با دکتر داخله پاول زلو چیفسکی اولین تحقیق خود را در کلنیک انجام دادند. خواستند مریضی را نجات دهند که چون گا لینه به مرض لخته شدن خون در حجاب سینه مصاب بود. طریقه تداوی دکتر ناقراندزی در آنوقت مو تر واقع نشد اما نا مبرده به مبارزه خود ادامه داد. وی در مدت کارش از هشتاد و سه نفر یکه به مرض لخته شدن خسون مصاب بودند شصت و نه نفر انها را نجات داد. دکتر جاندا نا قراندزی با گروپ متخصصین به کمک گا لینه نیز شفا فت، مسئله ایراکه باید حل میشد با چندین مشکل دیگری در

مقا بل دکتر نا قراندزی قرار گرفت. یعنی در شرایط دشوار مرض لخته شدن خون باید هم مادر و هم طفل نجات داده شود. نا ترا دزی عملیاتی را روی دست گسرفت که تصور آن در چو کات شرایط عملیات نمی گنجید. مریض را در میز عملیات گذاشته بی حس سا ختند، عملیات شروع شد. در دست جراح عو ضی نشتر جراحی پایب طویل، نازک و مخصوص قرار داشت و رید آونج دست راعریان و توسط گیرایی مخصوص محکم گرفته آرا پاره کرد. پایب مذکور را در آن فرو برد هم چنان سیستم رادیو سکویی ارتباطی عیار و پرده

تلو یز یو نی آن روشن شد. مسیر نازک پایب در پرده رادیو سکوپ تمیز و منعکس می شد. پایب در عمیق حشرات سینه نفوذ و از طریق ورید مجوف بد هلیز راست قلب پیشبرده شده در بطن راست نمایان شد.

بالاخره تا شاه رنگ ریوی رسیده و در دخول به شش متوقف شد که محل عارضه بود. فلم برداری رادیو سکوپ بی بدون وقفه

ادامه داشت. محدودیت و حجم صد مه رنگ های ریوی تعیین می شد در پرده تلویزیونی واضح دیده میشد جراح در شرایط ذیقی عمل

می کرد. دشواری حالت در تنایج مطالعات فیزیولوژیکی نیز منعکس می شد فشار در شاه رنگ های ریوی شدیداً بالا رفته

حرکت نفس بسیار ضعیف و ضربان قلب یکصد و چهل یعنی تقریباً دو مر تبه بالا تر از حالت تعادل بود.

پرده تلویزیونی دوباره روشن شد، انجام پایب فرو برده شده در شاه رنگ ریوی دوباره بحرکت درآمد، عبور از مجرای

اصلی آسیب رسیده شفا تاهین شد. هسم زمان جریان خون قطع شده نیز برقرار شد. ایضا قی عجیبی رخ داد: چهره گا لینه

تغیر خورد کبودی بر حمت جی خود را به رنگ قایل شناخت داد. قرن ها به لرزه در آمد یعنی مریض واضح تلفظ و سهولت تنفس می کرد.

گالینه مادر شد و پسر سالمی بدنيا آورد

خود کشی نهنگ‌ها

بفاصله دو صد کیلو متری شمال سند نی کدام علتی نیا فتند ، مگر اکثر آنها چنین بهلا حظه رسید که به تعداد شصت نهنگ ابراز نظر نموده اند که این حیوانات تحمل باثر شناوری شان بسوی ساحل و پر تاب شانرا از دست داده بودند . سال گذشته نیز کرده نشان درخشکه خودکشی نموده بودند . تقریباً پنجاه نهنگ بهمین تراژدی جهان ما هرین برای اینگو نه انتظار دسته جمعی سپرده بودند .

تشخیص امراض توسط موی

داکتر ای کار شوس مر یوط یو هنتون مشیگان امریکا در نتیجه تحقیقاتی با یسن فیصله رسیده که موی سر دانش آموزان ذکی نسبت به همتاگران عقب مانده شان دارای مقدار بیشتر مس و جست و مقدار کمتر آبودین ، سرپ و کادمیوم می باشد . از محتویات عناصر ذره بینی که در موی مو چون است میتوان به بیماری منبو است بیماری مورد استفاده عام قرار خواهد گرفت .

از قباط دوش باصحت

مرد هفتاد و چهار ساله هندی مو مو ۴ به جنا بی از جمله هفت هزار کیلو متر مسافه معینه راه پیمایی اش تاحال هزار کیلو متر آنرا طی نموده است . بناریخ سی اپریل امسال وی از سر نیگر کشمیر حرکت کرد و توقع دارد که تا اخیر د سمبر طویل بر خوردار شود باید بدوید .

در زیر کوه های آتشفشان !

آثار و علا یمی از یونان باستان از شهر قدیمی (تیرا) در یکی از جزایر یونان کشف گردید . ۱۰ یسن شهر که با آثار قدیمی اثر از زیر کوه های آتشفشان آزاد ساخته شده برای یستان شنا سان یونانی قابل ارزش و اهمیت بزرگ است . شهر (تیرا) یک هزار و پنجاه سال قبل از میلاد مسیح اعمار گردیده و در زیر مواد مذاب کوه های آتشفشان مدفون بوده است . و امروز بحیث مرکز جزیره نی

که تحت رهبری ولادیمیر رادیو نوف درین بخش کار میکرد ند سوال ایجاد شد : اثرات لخته شدن خون را که باعث مرگ کلتیکی شده بود از وجود گالینه بزدايند . گالینه در اتاق عملیات بخش دا خله که بصورت خاصی تجهیز شده بود تحت فشار اضافی اتمو سفیر او کسبیچ را تنفس می کرد تا به تدریج قلت او کسبیچ در وجود گالینه تکمیل شد .

در اتاق تجهیز شده بصورت خاص داکتر ان گالینه را برای ولادت آماده می سازند . متخصصین تصمیم گرفتند که گالینه به شکل طبیعی چون زن سالم و حامله دار باید تولد کند . قابله ها برای اینکه ولادت طول نکشد با احتیاط زیاد گالینه را برای اجرای این عمل عیار ساختند و گالینه نیز بسر مقبول و صحتمندی را تولد کرد .

تشو شات رفع شد ، گالینه مادر شد ، نامبرده پسر سالمی را بدنیا آورد .

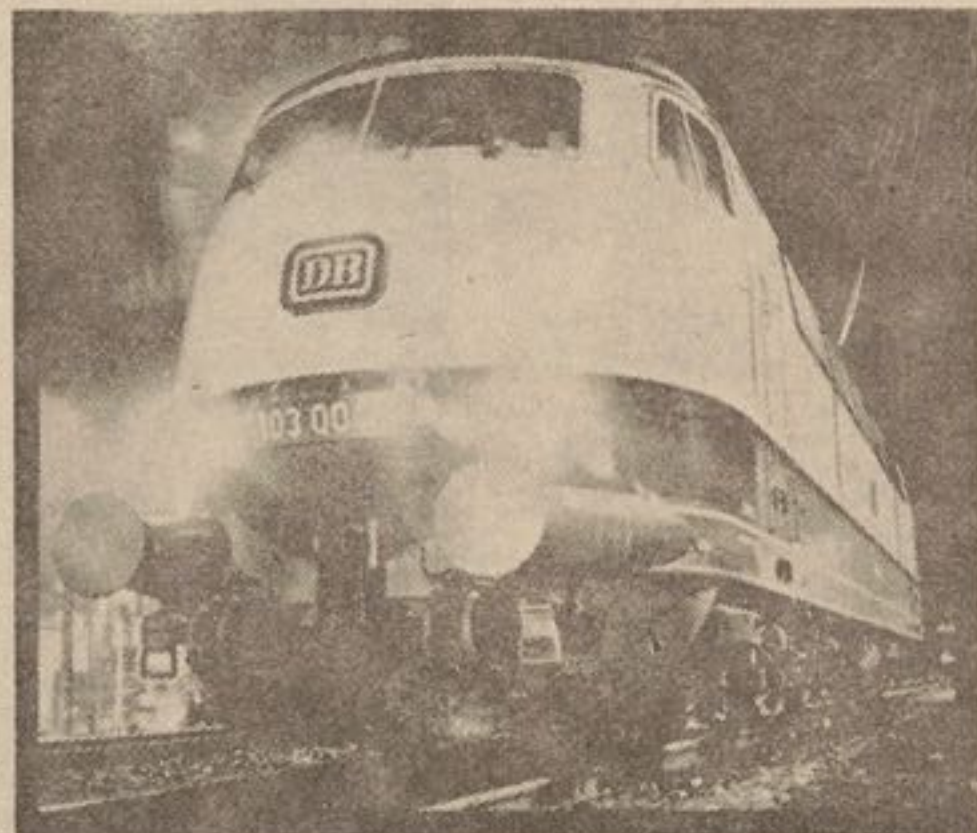
مر حله دوم تدای فرا رسید . از طریق همان پسر تر کبیی که لخته های خون را منحل می کرد عبور داده شد ، قابلیت انتقال رگ ها کا ملا بحالت عادی بر گشت ، خون بطور عادی به مشبوع شدن از اکسیجن آغاز کرد فکر می شد که خطر بر طرف شد . اما قلت متداوم اکسیجن تولد قبل از وقت را بار می آورد ، واین خود سوال پیچیده دیگری را در منا بل جراح ناآرا نذی قرار داد که از چاره خارج است چون بعد از منحل سا ختن لخته های خون لحظاتی دوران آن تکمیل نمیشود ، اگر ولادت صورت گیرد امکان دارد که از خو لریزی فراوان گالینه بمیرد هم چنان اگر عملیات رحم جهت نجات طائل اجرا شود گالینه نیز جان بسلا مت نمی برد .

به این اساس یخا طر نجات زن جوان ، بخش داخله مرکز سر تا سری تشخیص و تدای فوری انستیتوت تجربی عیار و گالینه به آنجا انتقال داده شد . نزد متخصصین

ترجمه محمد اکبر نظری

یک وسیله ترانسپورتی غولپیکر

اداره قطار آهن آلمان چندی قبل طرح سا ختن یک قطار آهن بار بر را به قوه نی (۸۴۰۰۰) اسب پاور روی دست گرفته و فخت چهار عدد از این وسایل سریع امیر را طور امتحانی به استفاده نی شرکت بارچالانی (ترانس اروپا اکپرس) قرار داد . این یگانه قطار است که قدرت بزرگ و سرعت فوق العاده سریع آن باعث تعجب مسا فرین

عهد حجر

در اطراف و اکناف اند یانا در مناطق آمازون سکونت دارند استفاده کرد . چنین فکر میشود این طاقه یی نو پیدا نسبت به نژاد (یوری) که قرن ها با اینطرف مرده و نیست شده اند زیاد عمر داشته اند . این ها مجموعاً دو صد نفر در یک خانه یی سنتی گسترده زندگی میکنند . این اندیله نائی های عهد حجر ، حین جستجوی یسک تا جر یو ست که مقنود الاثر شده بود کشف گردیدند .

درست در میان چشمه زار ها و دریا چه های خروشان آمازون در کوه لمبیا طاقه نی از نژاد و خویشا وندان اند یا نائی ها کشف گردید . که آن ها هنوز از آلات و ابزار سنتی سنگی استفاده می نمایند ، آن ها لفظ عجیبی دارند که برای فهم زبان آنها بایست از با نژده لسان مختلف اهالی دیگری که

نانهایی از هفت اقلیم

تنظیم و ترجمه از : حسامالدین برومند

زنان مبارز در نبرد بخاطر صلح

جهانی

علاوت و ناتوانی های اجتماعی و محو بیداری های جهان سر مایه داری و قدرت ها و نیرو های اجتماعی ، فعالیت های پیگیر ادامه دارد و جنبش های زنان علیه پرو بلم های موجود ناشی از عوا مل فوق روز تا

فدراسیون بین المللی زنان دموکراتیک جهان ، امسال در روز بین المللی زن در مورد اظهار همبستگی و کار دستجمعی با زنان مبارز جهان ، در نبرد بخاطر صلح و آسایش مردمان و در مورد مبارزه علیه مسا بقات تسلیحاتی بمنظور آمادگی برای استقلال ملی ، آزادی و ترقی اجتماعی کشور های در بند و در مجموع برای تساوی حقوق زنان و تأمین سعادت و خوشبختی این موجودات بیش از پیش ابراز علاقمندی کردند . صلح و جنگ منجبت دو پدیده متضاده همیشه مورد سوال جنبش های بین المللی زنان قرار گرفته

در همین رابطه فعالیت فدراسیون بین المللی زنان دموکراتیک جهان برای تحکیم وحدت و همبستگی زنان در مبارزه به خاطر تأمین صلح در سراسر گیتی از ارزش بزرگ بر خوردار بوده است . به خصوص زنان کشور های سوسیالیستی منجبت نیرو و قوه فعال و مثبت ، این جنبش ها را توانا یی بیشتر بخشیده و تمامی زنان را از پروگرام های مصممانه برای ادامه نبرد برای صلح و کار دستجمعی ، برای آزادی و استقلال خلق ها و بالاخره نبرد برای صلح پایدار و ترقی اجتماعی آگاه نموده و یک روند تازه را در نهفت زنان گشوده اند . گر چه زنان در کشور های سوسیالیستی به حقوق انسانی خویش ، حقوقی که بدان نیاز داشته و خواست مشروع شایسته ، نایل آمده . با این وصف همیشه کوشیده اند حلال پرو بلم های سایر زنان جهان باشند . تا باشد که صلح را میان کشور ها ئیکه با سیستم های متفاوت اجتماعی زندگی دارد ، در احیای حقوق شان کمک کرده و صلح را منجبت یک ضرورت بزرگ عصر کنونی و یگانه راه برای ترقی اجتماعی معرفی کرده باشند و از همین لحاظ امروز نبرد برای استقلال و حاکمیت ملی بیش از پیش بالا گرفته است . برای دموکراتیزه ساختن زندگی عموم مردم ، ملل جهان برای تساوی حقوق زنان برای بر طرفی مر یفی ها و

روز ازدیاد یا فته و اوج میگیرد و زنان در اثر لایقیدای های اجتماعی و بی تفاوتی ها و بی علاقهی اولیای امور کشور های امپریالیستی و از تجا عی و در مورد آن رویداد ها و حوادث جهانی که سعادت ، صلح و ترقی اجتماعی را بهم میزند ، مبارزه متین و محکم را راه انداخته اند . سال پسال تشریک مسا عی و نفوذ زنان رشد بیشتر یافته است . جنبش های زنان برای حل پرو بلم های زنا ئیکه در اسارت پسر میبرند و یا در تحت شرایط نامساعد زندگی میدارند خیلی ها مو ثر ثابت گردیده و پرو سته چشمگیر بوده است صرف نظر از تصا میم ناشی که در زمینه کار بیشتر به خاطر گسترش صلح و تساوی حقوق زنان صورت گرفته با یست نتایج کنفرانس جهانی مسکو در خزان سال گذشته که در آن برای یک زندگی صلح آمیز و خوشبختی آفرین برای همه اطفال آینده تصا میم سود مندی اتخاذ گردید ، میتواند مهمترین تد بیر و مهمترین فعالیت در سال بین المللی طفل از طرف اتحاد شوروی باشد . بهمین منوال در سند غمده که در کنفرانس سوسی و چهارمین سال روز ملل متحد که در آن نمایندگان و مشمولین تمام کشور ها اشتراك داشت ، این مطلب صراحت کامل پیدا کرد که فقط و فقط با یستی از همه امکانات دست داشته در قبال جلو جبهه بین

المللی برای تحکیم و گسترش صلح با یستی بیش از پیش کوشید . در سند تذکر رفته بود که مسابقات تسلیحاتی بایستی توقف یابد ، منع سلاح های هستوی و خلع سلاح عام و تمام صورت گیرد و با خلع سلاح است که تمام بزرگی در جهت انسان دوستی و اهداف نجیبانه بشریت آگاه و مترقی بر داشته میشود ، با یستی حقوق اطفال را احیاء نمود ، پتر ئیکه بشریت و وظیفه دارد ، بهترین چیز ها یی را که در اختیار دارد ، برای اطفال بدهند پیشنهاد اتحاد شوروی در سوسی و چهارمین سال روز مجمع ملل متحد در مورد غیر قابل قبولی یک سیاست هگمونیمی در مناسبات بین المللی ، حمایت کامل یا فته اعضای قرار داد سال ۱۹۴۵ میان اتحاد شوروی و امریکا در تحکیم مناسبات یک جهانی و روابط سوسیالیست مهم تلقی گردید . سهم آشکارا و علنی زنان بر علیه تصا میم و پلان ها یی (نا تو) درباره اعمار یا یگاه های جدید امریکا یی و راکت های جدید در غرب اروپا ، بخصوص قدرت تصمیم طلبی زنان شوروی را بیش از پیش توانا یی بیشتر بخشیده است . لئونید - بریژنیف رژیم حزبی شوروی بمناسبت سوسی آمین سال روز جمهوری دموکراتیک آلمان متذکر گردیده بود که میلیون ها انسان در جهان به این مسئله می اندیشند که توازن و تساوی قوا در اروپا میتواند و مجبور است حفظ گردد البته آنها از طریق خلع سلاح که یک اتو مسفر اعتماد و اطمینان ایجاد مینماید . در سالان اخیر جنبش های زنان در سطح بین المللی در نتیجه پلان خلع سلاح همیشه قاطعیت و ملاحظه پسوده است . نظر به عطش زنان ملل گیتی به صلح و آزادی ، در وین سمیناری دایر گردید ، در آن تذکر رفته بود که هزینه های گزافی که از طرف کشور های (نا تو) وقف اسلحه های مخرب میگردند زندگی ملل را هم به مخاطره می اندازد بهمینگو نه پرو بلم های زنان کارگر در مجمع زنان دموکراتیک بین المللی در پوداپست مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفت کمیته زنان اتحاد شوروی سهم بین المللی شانرا ایفا و تازاحتی شانرا در برابر نیرو های امپریالیستی که مقرر صلح آزادی زنان در کشور های امپریالیستی اند ، ابراز داشتند بیشتر از همه حلقه های ارتباطی اصلاح متحده امریکا می خواهند پرو سه پیشرو و تکاملی صلح را در عرصه بین المللی سد شوند و متوقف گردانند زنان شوروی بنا ابراز داشتند ما زنان اتحاد شوروی علیه تصا میم و نیت دامن زننده که جنگ سردنیزاست ، اعتراض مینماییم . بدون شك این سیاست خطرناك در صلح و امنیت جهانی صدمه وارد می آورد اما همه زنان آگاه و مترقی معتقد بدین اصل اند که سیاست صلحجویانه دول سوسیالیستی خدشه نا پذیر است .

در صد تخلیه یخچال های طبیعی

فیلسوف یونان قدیم (قالی فون میل) که در (۲۶۰۰) سال قبل المیلاد میزیست آبرامیاء همه موجودات میدانست . اگر خوب دقیق شویم آب ماده ایست که در طبیعت هیچ ماده ای قدر آن چنین وافر شده ، چونکه دو سوم حصه سیاره را که بالای آن زندگی میکنیم ، از آب متشکل گردیده است و در ترکیب موجودات حیة نیز آب بقدر کافی وجود دارد . و چون يك انسان با لغ در مجموع از هفتاد و پنج ترکیب یافته که ده فیصد آن آب میباشد . بقضا ساختن ارگانیسم وجود بسا موجودات پرتیقی است که حتی تا (۴۰۱) روز امکان زیستن بدون آبرو دارد که از جمله میشود از شترنادر . اما در مورد انسان مسئله برعکس است . شاید برای چند روز محدودی انسان بتواند بدون غذا زنده بماند اما بعضی اینکه وجود ده فیصد آب خویش را از دست بدهد . برای ارگانیسم وجود مرگ بر مانی آورد . معنای بسیاری از محققینی که برای تعیین آب آشامیدنی برای آینده مصروف بررسی اند . از روزی هراس و وحشت دارند که تشنگی در آلوده بعضی انسان هادست بدهد چندان که زمین را میشود (سیاره آبی) نیز تا مید چرا که سه چهارم حصه زمین را آب فرا گرفته است . درست (۹۷٫۵) فیصد آب بحرینکی و تلخ بوده و تنها (۲٫۵) فیصد یا بعبارة نود میلیون کیلو متر مکعب آب شیرین بصورت طبیعی در طبیعت موجود است . و آب آشامیدنی شیرین که انسان ها برای خوراک از آن میتوانند استفاده ببرند از همین (۲٫۵) فیصد استفاده میشود . از طرفی بسیاری زمین های لم یزرع و خشک از عدم موجودیت آب شیرین رنج میبرند . در بسیاری شهرها و مراکز صنعتی نیز وقت بوقت قنایر ذخیره ی آب های شیرین اتخاذ میگردد کنون چون فقط (۲٫۵) فیصد آب شیرین کفایت اینهمه مصارف مردم را نمی کند ، کشور های جهان در صدد باز کردن راه های حل جدید برای شیرین ساختن آب های شور اند قنایر ترکیب نیاز آب های شیرین را قنایر دیده باشند . بطور عموم پروبلم ذخایر آب های شیرین پروبلم بزرگ است يك قسمت آب های شیرینی که در تحت الارضی ها ذخیره شده اند که از طریق فوران ها عندالزوم بیرون کشیده میشوند و یا هم هستند مخازن آب های شیرین بصورت منجمد و کوه های یخ . در واقع يك صدم حصه آب ها منجمد اند نظریه مطالعات تنها در بحیره با یكال يك پنجم حصه ذخایر آب های شیرین نهفته است . اگر از نگاه فیصدی آبهای شیرین موجوده زمین محاسبه گردد ، ۲۱ فیصد آب های شیرین از جمله صدم فیصد برای مصارف صنعت و زراعت بصرف میرسد و متباقی صرف خوراک می گردد از همینرو تلاش برای بدست آوردن آب های شیرین يك مسئله پیچیدگی ها را در صحنه صنعت بار آورده و از طرفی باعث کثافت بخش بیوسفر زمین گردیده است . از (راین) هرامه (۱۲۵۰) تن نمک بیرون می آورند . در بسیاری از کشور ها برای امور تدبیر منزل و سایر امور اقتصادی مجموعاً (۳۶۰۰۰۰) کیلو متر مکعب آب در سال

بکار برده میشود که این مقدار آب بکلی آب شیرین طبیعی نبوده بلکه آب های شور را شیرین ساخته اند یعنی آب های شیرین مصنوعی ، است . از همین (۲٫۵) فیصد آب شیرین برای آبیاری ، زراعت ، پرورش های محصولی و غیره استفاده میگردد . با اینهمه ضرورتیکه به این فیصدی نا چیز آب های شیرین محسوس است آبیازرودی این (۲٫۵) فیصد آب شیرین به اتمام نمی رسد درینصورت فردا معضله کم آبی چگونه مرفوع خواهد گردید چه از طرفی تقوس زمین تا سال (۲۰۰۰) دو چندان خواهد گردید بهمین مقیاس محصولات صنعتی در جهان ۱۵ چند میشود . تولیدات برقی ۱۸ چند و محصولات وسایل خوراکی حداقل سه چند میگردد که نیاز به آب نظریه مطالعات و سنجش های علمی به هشت چند بالامیروند آبا يك کاری آب های شور میتواند کلیه پروبلم های کم آبی راحل بنماید ؟ بهیچوجه ، سالانه تا (۴۵۰) میلیارد متر مکعب آب بشکل باران های مصنوعی در آمده و دوباره سر از زیر میگردند . در حال حاضر نیاز به آب شیرین به بالاتر از شش میلیون متر مکعب بالغ گردیده ، مسلماً تا سال (۲۰۰۰) گام های سوده مندی برای شفاف و تصفیه کاری آب های طبیعت برناشته خواهد شد زیرا قنایر مولری در دست اجرا و یا در حال اتخاذ است . مطالعات نشان داده که در آب های ابحار و دریا ها بقدر کافی محلول پتريت و نیتروژن موجود بوده و برای شفاف ساختن و قابیل استفاده گردانیدن آب لازمست محلول های متذکره را از آب جدا نمائیم که درین قسمت کار های انجام پذیرفته . سیستم های گوناگونی برای تهیه آب شیرین از آب های شور در دست اجراست . نامبرد . تصفیه خانه از (نوتوکوفسکی) تا نود و هفت فیصد آب شیرین را میتواند فعلاً برای کشوریکه تصفیه خانه در آن ساخته شده تهیه بدارد . برتیبیکه نود و هفت فیصد آب در سیستم نورانی چرخ زده و در ذخیره های آب شیرین جمع میگردد فقط سه فیصد آب دو باره بدریا و ابحار میریزد . اولیای امور در دریای (ولگا) نیز عین همین (سیستم نورانی) را برای تهیه آب آشامیدنی و مجزا ساختن آب شور از آب های شیرین بکار بسته اند . متخصصین در صدد اند شرایط و امکاناتی را بیابند که این پروسه عمرانی سریع و شدت بیشتر یابد . از یسرو همکاران انستیتوت (فودگن) از طریق عملیه اکمیدیشن بوشیمیک پیروزی های چشمگیری در زمینه بدست آورده اند و ازین طریق تصفیه کاری و تقطیر آب شیرین خیلی ارزاتر بدست می آید . از یکطرفه برقی که در موجودیت ذرات آیدروکسید آهن عملی میگردد و يك آزمایش بس ساده میباشد و آنرا سیستم آزاد میخوانند روزانه ده هزار متر مکعب آب در شهر جریان پیدا میکند . این سیستم فعلاً در امریکا ، بریتانیا ، فرانسه و ایتالیا مترغنی الاجرا بنوده و از جمله پروگرام های همه جانبه قنایر برای حفاظت بشر و دسترس به آب های

مورد نیاز ، محسوب میگردند . در حصص داخلی (ولگا) و اورال (۳۲۶) نسوع فعالیت در زمینه تهیه آب های شیرین صورت گرفته و روزانه در حدود چهار میلیون متر مکعب آب شفاف بدست می آید . در ۲۲ شهر بزرگ جهان وسایل شیمیایی نیز برای آب های منازل ساخته شده که تا حدودی در تهیه آب آشامیدنی مولریش را بجا گذاشته است ، در حدود يك میلیون متر مکعب آب روزانه از منابع آب های غیر شیرین و غیر تصفیه شده بحیره سیاه و بحیره آزوف کاسته میشود و مسلماً این مقدار آب کاسته شده ، آبست که دیگر طرف استفاده قرار گرفته میتواند که در اثر مساعی قابل استفاده شده بقیه در صفحه ۴۲

گرایش و تمایل به فلم های ریالیستیکی

در سال ۱۹۶۵ در فستیوال بین المللی فلم در کار لوی دالوی در سال ۱۹۶۶ در فستیوال بین المللی فلم در فرانکفورت آلمان دو جایزه بزرگ به دو فلمی داده شده بود که از طرف موسسه فلمبرداری قرغزستان اتحاد شوروی تهیه دیده شده بود و این جای بسیار مباحات است چه در حدود یکصد سال قبل مردم قرغزستان بجز زندگی کوچگری در زندگی بدوی از تمدن یسک سره بیخبر بودند و لی الحال لحظاتی فرا رسیده که فلم های این سرزمین ، اینهمه استقبال میگردند و در قطار فلم های بین المللی قرار میگیرد ازین که بگذریم در طول دهه هفتاد و بخصوص در سال ۱۹۷۰ ، ۱۹۷۱ و ۱۹۷۶ فلم های ساخته شده در جمهوری قرغزستان در فستیوال های ملی و بین المللی از ارزش خاصی برخوردار گردید از آنجا ئیکه در بارور ساختن هنر سینما رسالت های ادبی و فرهنگی صنعت فلمبرداری را غنا می بخشد معذالك تما می فلم های قرغز که الهامیست از آفریده های نویسندگان معروف قرغز خاصاً چنگیز - اقیما توف که در ۱۹۲۸ متولد گردیده ، آفریده های ادبی اش حتی تا دوردست هاشمیرتش نویده سینمای قرغز را وارد مرحله جدیدی ساخت بسال ۱۹۶۰ نقطه مهمی برای فلم های قرغز بشمار می آید زیرا لمره کار دایرکتران ، سناریو نویسان و ممثلین تحصیل دیده ای که بتازگی در صدد تهیه يك فلم جدید گردیدند ، در ساحه هنر سینما رو نما گردید . اولین محصول ازین ردیف فلم «معلم» که البته از روی یکی از آثار زبده چنگیز اقیما توف ساخته شده بود ، میباشد . این فلم در واقع تصویر به بیننده میسپارد زندگی مردمان قرغز در عصر حکمروایی قزار های روس . و درین فلم بیشتر عظمت انسان چیز فهم منعکس یافته بود برتیبیکه در زمستان های سرد چمان پدري اطفالش بقیه در صفحه ۴۲

پسر بدله گو

خانمی از پسر همسایه خود پرسید: احمد جان دست پدرت را چه شده که بسته است.

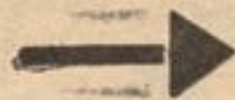
پسر جواب داد:

دستش را داخل دهان اسپ کرد تا دندان هایش را شمار کند که چند ساله است.

خانم گفت: و بعدش چه شد.

پسر جواب داد:

بعد هم اسپ دهانش را بست تا انگشتان پدرم را شمار کند که چند انگشت دارد.

درماینه خانه دوکتور حیوانات

دختر زیرک

پس از آنکه دو دوست با هم تا مزد شدند

پسر گفت:

عزیزم ... لطفاً درینباره با کسی حرف نزن ... تا وقتی عروسی نکرده ایم به هیچکس نگو که با هم تا مزد شده ایم.

- ولی به يك نفر حتماً میگویم.

- به کی؟

- به زانت

چرا؟

- چون او به من گفته بود هیچ احقنی حاضر به ازدواج بامن نمیشود.

وای چند مصروفی ساخته است.

فرق بین حادثه و بدبختی

پسری از پدرش پرسید:

پدر جان: فرق بین کلمه حادثه و بدبختی چیست؟

پدر جواب داد:

پسر: بسیار روشن و ساده است. مثلاً وقتی مادرت در دریا بیفتد میگویند حادثه ولی اگر کسی او را از غرق شدن نجات بدهد آنرا میگویند بدبختی.

همینطور حدس بزنی

شخصی در جستجوی پیدا کردن خانه بود و در جاده فریاد می زد: احمد، خانه کرائی کجا است؟ عابری از کنار او می گذشت پرسید: از کجا فهمیدی اسم من احمد است: آن مرد جواب داد: همینطور حدس زدم بسیار خوب، سپس حالا هم همینطور حدس بزنی که خانه کرائی کجا است.

در محاکمه

مردی را که صاحب دو زن بود بجرم رشوه خوری محاکمه میکردند در

محاکمه زنان وی به جرم وی شهادت دادند ولی او را در حالیکه قیافه ای به خود گرفته و دستپایش را بهم گره کرده بودند به قاضی محاکمه گفت:

- قاضی ما حب قسم میخورم که زنهای من شهادت دروغ میدهند خواهش می کنم مرا به زندان بفرستید.

پدر مشکل تراش

خسری که هیچ دل خوش از داماد نداشت در مجلس خواستگاری به او گفت: جوان راستی را بگویم من بکلی مخالفم و دستپایش را بهم گره کرده بودند به قاضی محاکمه گفت: تو آدم احق زندگی کنی داماد تو را جواب داد:

- همین است که آدمم به خواستگاری زنی جان و می خواهم او را از پیش شما ببرم.

درصد د تخلیه یخچال

های متعدد در حال حاضر تحقیقات همه جابه را درین زمینه آغاز کرده اند . مقدار آب های شیرین در کمین و بحیره آذوقه برآب بالا رفته و این امکانات را فراهم آورده تا بطور قطع پروبلم آبیاری در منطقه ولگا نیز حل گردد .

سالانه ۲۰ کیلو متر مکعب آب شیرین از طریق قسمت علیا در اورال، در جمهوری های آسیای میانه ، در دریای آمو دریا و

سیر دریا هدایت میگردند . در نیمه جزایر عرب و قسمت های پست کمین آب های شیرین زیاد تدارک دیده شده است . از طریق کارخانه های نیروی هستوی و به کمک تکنالوژی معاصر باریاکتورهای سریع المیر

پروبلیم کمی آب شیرین تا حدودی مرفوع گردیده ، علاوه پروژه های هم اکنون در حال فعالیت است که پروژه های وسیعی را در بر داشته و با قیمت ارزاتر کوه های یخ انترکتیکا و آب های منجمد گرینلند را ذوب می نماید و باید گفت بصورت مجموعی هفتاد فیصد آب های شیرینی (صرف نظر از محاسبه ۲۰ فیصد آب شیرین) در انترکتیکا به صورت ذخایر منجمد متمرکز و آببار گردیده و میلیون ها تن آب شیرین در (۳۰۰۰۰) کوه های یخ بصورت منجمد و یخ بسته وجود دارد که اینک بشر در صدد ذوب آنست . در اواخر قرن نوزده پس از تلاش ها و تفحصات فراوان مقداری ازین یخ ها را در مناطق خشک انتقال میدادند . در بعضی از ممالک با بخار

کوه های یخ مشکل کمبود آب های شیرین را برطرف داشته اند . در نظر است تا در انترکتیکا و گرینلند کارخانه های قوای هستوی ساخته شود تا که آب هارا ذوب بنماید تا باشد که همچو آب ها بوسیله

لوله های لاستیکی هدایت شوند، چه طوریکه گفته آمدیم هفتاد فیصد آب های شیرین جهان درین منطقه جهان بشکل انجماد متمرکز یافته کجا معلوم که انترکتیکا روزگاری بتواند مرفوع کننده پروبلیم های آب شیرین و نوشیدنی باشد در هر حال بدین تازگی ها تلاش بخاطر تخلیه یخچال های طبیعی و انتقال در سایر حصص جهان با جدیت پیش میرود .

شیرین و شفاف را غنای بیشتر می بخشد تصفیه سازی آب که از طریق دستگاه های پتروشیمی پورگاز و بلغاریا ، جمهوری دموکراتیک آلمان پروژه آن فعلا فعالیت دارد و از طرف دیگر قسمیکه تجارب کشور های سوسیالیستی در اوقیاط با کار های پیگیر و دستجمعی نشان میدهد، ارزش مفیدیت و تکاپوی اولیای امور کشور های متذکره را بیش از هر وقت دیگر بالا میبرد و میتواند حلال پروگرام های عمده جهان بشیریت ،

بحساب آید و فقط با دقت ملاحظه و تیک اندیشی به سعادت کثله بشری است که این امر انسانی یعنی تامین آب شیرین برای رفیع نیازمندی بشر میتواند مظهر امر واقع گردد بعضا آب ها ییکه در مواقع بروز تشنگی در شیر دهن های منازل جاری گردیده و ما از آن مینوشیم ، بدون توجه به آنکه

بیشدیشیم که آب های متذکره چه منبعی دارد و از کجا آمده ؟ فقط در ممالک عقبمانده همچو روش مطرح است در حالیکه ممالک پیشرفته آب های کنترل شده و کاملاً صحتی و شیرین در منازل آنجا جریان پیدا میکند در قصر های فراغت در مصر قدیم با یایب ها و لول های چوبی و نلوان های ساخته شده از چوب و در اروپا از طریق لوله ها و کانال های سنگی در قرون ۱۲ و ۱۳ انتقال می یافت و همچو آب ها بشکل مدون امروز که خود یک سیستم مغلق تکنیکی است هدایت میشد و فقط آب از طریق چشمه ها و فوران ها به تل ها انتقال می یافت و بعضاً دستگاه های پمپ انتقال آب ها را برعهده داشت . امروز مسکو چهارکار خانه آب در اختیار دارد . مردم شوروی بخاطر دارند که تا چند سال قبل آب مزه کلوروا میداد حالانکه امروز آب طرف استفاده در مسکو شفافترین و با مزه ترین آبهاست . از طریق بکار گرفتن ماده بنام (اوزون) نیز در تصفیه و تقطیر آب استفاده بعمل آمده و (۱۲) میلیون متر مکعب آب شیرین تهیه میگردند (اوزون) خاصیت از بین بردن باکتری را داراست که علاوه کار تصفیه ، مزه آبرا شیرین میسازد خوب چگونه میشود آبرا در مناطق خشک انتقال داد؟ این مسئله نیز دیگر حل است. (۱۲۰) گروه های دستجمعی علمی و پروژه

جبهه صفحه ۳۹

گرایش و تمایل ...

آثار دیگری جنگیز آیماتوف که بنام (کشتی سفید) بودی برآب ماهرانه تر از فیلم معلم ظاهر گردید .

در جمهوری فدرالی آلمان این فیلم جایزه دوم را بخاطر محتوای عالی اش دریافت داشت . فیلم جوان و ی البته جایزه اول فستوال بین المللی منهایم را ربوده پسود . از دایرگترین جیره دست این سینما که بهمین تازگی ها لقب (بهترین دایرگتر قرغزی) را از طرف مقامات هنسری دریافت داشت (قولوش اوکیوف) میباشد .

را از کوه های پربرف عبور داده و برای فراگیری تحصیل به مکتب آسموی کسوه میرود . از چهره های ممتاز سینمای یکی هم (بلوت بشتالیف) در سینمای قرغزستان میباشد .

او در اجرای هرگونه نقشی یکه تاز بوده و همیشه از همکاران خود پیشی گرفته است. او نه تنها یک ممثل و ورزیده است بلکه از قدرت فلمبرداری نیز بقدر فوق العاده بهره مند است او هر چند از فلمبرداری کارش را آغاز کرد ولی الحال او پیوند عمیق با فلم های ریالیستی قرغزی دارد . ولی در یکی از

صفحه ۴۲

Der Hunger unserer Kindheit

د ه بخ پانی

تاریخ شاهد دی چی ...

سر او شت چی د ایران دخلکو د قهر به خپو کی له مینځه لاړ د سینې او د نړۍ د ټولو مر تجعینو لپاره ټپه درس دی) او د هغه پوا سله خپل تیری کو لکی سیاست مخی ته یو زی د امر یکی امیر یا لیزم چی نن د پخوا نه زیات په نړۍ کی تجرید شوی او د نړۍ ټول خلک د هغه په اصلی ما هیت باندی یو هیدلی دی زیار یا سی چی دافغان-نستان د تن په نامه موضوع به پلمه نر - یوال ذهنیت ته بدلون ورکړی خو سوز

وایو چی دا کار یواځی دخان تیرایستل دی او د نړۍ خلک پداسی کارو نو او درواغو نه غولیدی د امریکی امپریالیزم چی خپل جاسوس (حفیظ الله امین) یی به افغانستان

کی له لاسه ورکړی به ډیره ټسکاره ټوسه اقدام او تبلیغ کوی خو موږ ورته په داسی وایو چی ددی کار نه به د رسوایی څخه پرته بل کوم شی لاس ته ورته ویی . لکه

څنگه چی د نور انقلاب د دوهم پړاو او بریا- لیتوب څخه وروسته موږ د دمو کراتیک جمهوریت دولت د بهرنیو چارو د وزارت نطق زموږ د هیواد دريځ د امریکی د امپریالیزم د گواښ نه ډک سیاست په وهاندی داسی

خرمند کړ . دپاکستان او دمنځنی ختیځ ځینو نورو هیواد و ته ډیر ژبنسکی مسافرت او په تیره بیاد هغو سیمو څخه یی امپریال- لیستی منا یع هغه مها جرینو د کمپو نو په نامه پاک کړیدی د هغه مغرضانه دريځ خرگندوی کړم چی د نور انقلاب د دوهم

پړاونه راپدیخوا د امریکی امپریالیزم دافغانستان په وړاندی غوره کړیدلی . د ټولی نړۍ مسلمان خلک به څیکله هیرتکړی چی د امیر یا لیزم او په سر کی یی د امریکی پانی په ۵۶ مخ کی

دښمنی هیر کړ او دکمپ دیوید دشرم نه ډک سازش ته وروسته اوس اوس دخپل ولسی نعمت او پادار یعنی ښاغلی کارگر په حکم او هدایت زموږ د هیواد پولوکسی دښمنو او قوطو دمنلی کولو لپاره فعالیت کوی او د مصر دخواره خلکو د زیار څخه لاس نه راغلی بیسی یی حاتم طایی په څیر د امپریالیزم گوداگیانو (په اصطلاح افغانی مهاجرینو) ته ورکوی . همدارنگه پاکستان خلک چی نن ورځ دهغوی هیواد دمر تجعو نظامی واکدارانو

عاقبت نه منجونکی چال چلند سره دښمنی سوله او آرامی یی په خطر کی اچولی څپه دپاکستان خلک څیکله ددغو چارو پلوی نه کوی کوم چی د امپریالیزم لاس پوخی نظامی واکداران یی سرته رسوی . دپاکستان خلک په هیرتکړی چی انگریزی استعمارگر یونیم سل کاله دهغوی وینی خکلی دی او دهغوی په مینځ کی نفاق او گډوډی اچولی دی دپاکستان دمر تجعو نظامی واکداران چی خپل

لاس ټولو امپریالیستی ټولټولنه اوږد کړی چی په اصطلاح د افغانی مهاجرینو لپاره مرسته قرلاسه کړی اوس اوس یی دپاکستان خاوره د امپریالیزم د نظامی انی په ټپه جوړ کړی اول وړخ تر وړخ ددغو مرستو ذیا توالی غواړی . خو موده مخکی کله چی پر ژبنسکی (د امریکی د متحده ای- لاتو د امنیتي چار و سلا کار) د څیښه او سر گردان ارواح په څیر په اصطلاح دافغان-نستان د موضوع نغاړه یی په غاړه کسی اچولی و او پاکستان ته یی هم سفر وکړ . امریکه چی د خپل د غو فعالیتونسی سره غواړی چی یو بل ژاندارم په سیمه کرمنځ ته راوړی (د ایران داسلامی انقلاب څخه مخکی برضا شاه د سیمې د ژاندارم دنده سرته رسول خو باید وویل شی چی د رضا شاه

ژوندون

های مقابل را شکست دادند آنهادر دوازده میدان بیروز شده هشت امتیاز را نصیب شدند. عده بی ازوالیالیست های کارگرها در تیم اتحادیه کارگری به حیت تیم مدعی جایگیری درگوشه جدول در مسابقات نفا سر شدند.

با پایان دادن مسابقات خوبی شان در دور اول در سه مسابقه پیروز شدند در سیزده میدان بر تیم های مقابل غلبه حاصل نموده صرف در نه میدان شکست خوردند و شش امتیاز را گماهی نمودند. تیم های کارگری بناروالی و تعلیم و تربیه نیز یکسلسله مسابقات را طبق پروگرام مرتبه پشت سر گذاشتند و هر یک با داشتن دو امتیاز مسابقات شان را پایان دادند نتوانستند با این نتیجه گیری به مرحله بعدی مسابقات قدم بگذارند.

از گروپ دوم تیم دافغانستان بانک با انجام دادن شش مسابقه در هزده میدان به تیم های مقابل پیروز گردیده در شش میدان شکست خورده با داشتن دوازده امتیاز به مرحله دوم مسابقات به حیت تیم صدر نشین جا گرفت. تیم بوختون کابل که یکی از مدعی های سر سخت جایگیری صدر جدول در دور اول بود در

پنج مسابقه تیم های مقابل را شکست داده در یازده میدان پیروز بوده سه بار شکست تیم های مقابل را در سه میدان خورده با داشتن ده امتیاز به دور دوم مسابقات قدم گذاشت تیم قوای مسلح که سخت علاقه داشت در دور دوم مسابقات جایگیرد آنها با چنین نتیجه شان یعنی در چهار مسابقه پیروز شده دو بار مغلوب حریفان را خورده در دوازده میدان پیروز گردیده و در یازده میدان شکست خورده اند و هشت امتیاز گماهی نمودند. تیم رادیو تلویزیون در مجموع شش مسابقه شان سه برد و سه باخت داشته در یازده میدان بقیه در صفحه ۵۵

سپورت

نوشته از: عبدالکریم «لطیف»

طی مسابقات انتخاباتی والیبال بازیکنان کلهپها و موسسات در تیم منته خبر راه یافته اند

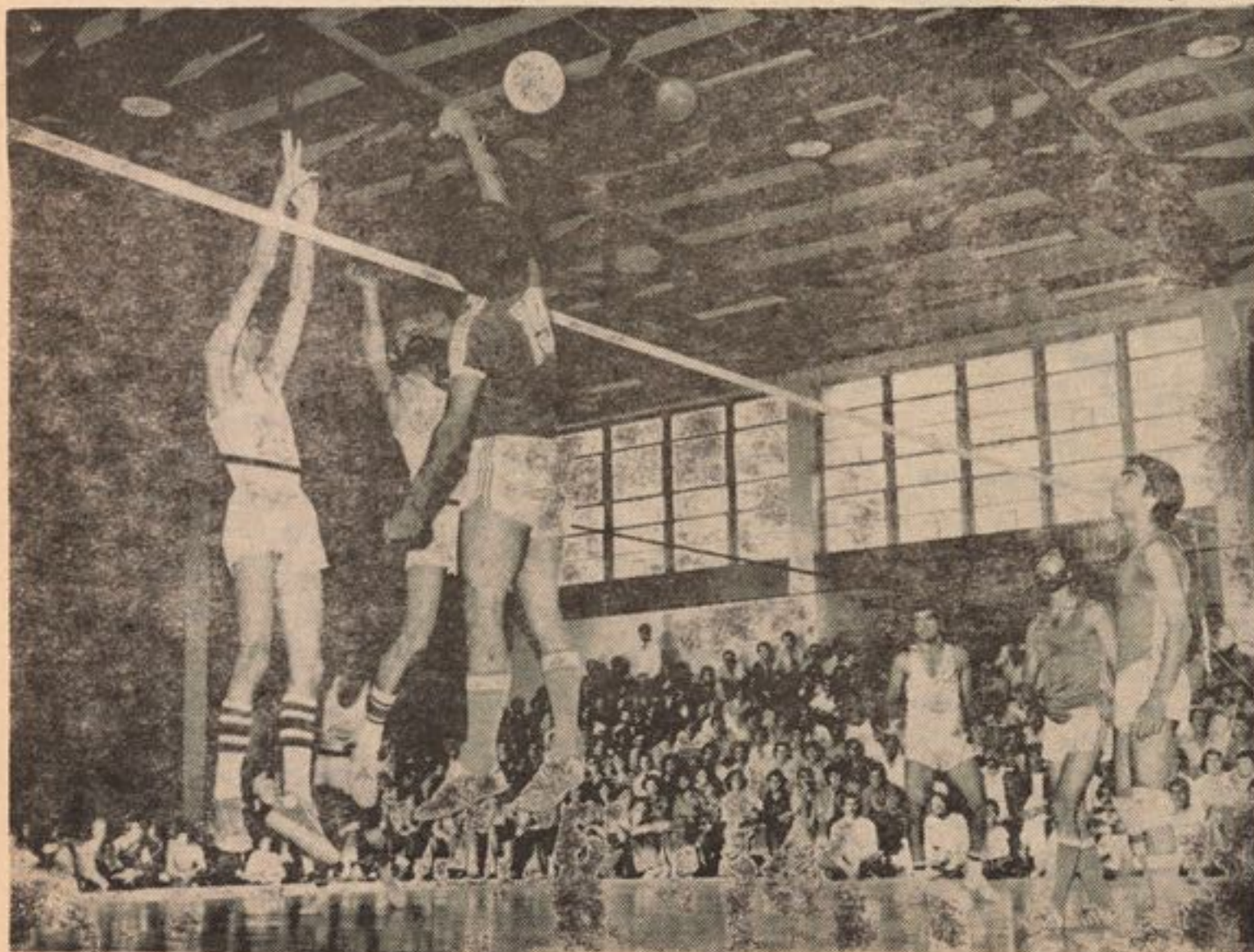
غلبه کنند آنها طی انجام دادن شش مسابقه در سه میدان از طرف تیم های مقابل شکست خوردند. و با داشتن دوازده امتیاز روانه مرحله دوم مسابقات شدند. تیم اکادمی خا رندوی مجموعاً پنج دیدار نمودند که در خلال پنج مسابقه در شانزده میدان پیروز شدند و در چهار میدان شکست خورده به حیت تیم دوم به مرحله دوم مسابقات قدم ماندند. تیم کلهپش که رقیب خوبی مقابل تیم اکادمی خا رندوی و مسابقات شانرا با مهارت علاقمندی دنبال نمودند آنها در دور اول مسابقات چهار بار تیم

و مقررات طرح شده هر یک مجموعاً شش مسابقه را یکی بعد دیگر در گروپ هایشان در دور اول انجام دادند که طبق مقررات در پایان دور اول دو تیم بیشتر وارد مرحله دوم مسابقات شدند که اینها تیم های کابورا و اکادمی خا رندوی از گروپ اول و تیم های بوختون کابل و دافغانستان بانک از گروپ دوم بود. نتایج دور اول مسابقات نشان داد که تیم کابورا با انجام دادن شش مسابقه شان توانستند در هزده میدان با مهارت و شطارت های زاید الوصف شان بر تیم های مقابل

دوستان و ورزش افلاخ خواهند داشت که هفته پیش مسابقه بزرگ ورزشی در جمنازیوم بوختون کابل رخداد این حادثه آغاز و انجام مسابقات انتخاباتی والیبال کشور بود که از طرف ریاست عالی ورزش بایک گردهم آیی یکتعداد تیم های والیبال کلهپها و موسسات ورزشی کابل دایر گردیده بود. مسابقات به گونه ای پیش برده شد که با گذشت هر روز آن بازیها جالب و دیدنی شده میرفت بازیکنان تیم ها با گذشت هر روز مسابقات شان بایک آمادگی بیشتر و بیشتر در برابر هم موقعیت میگرفتند. تماشاگران لحظه از مهارت ها و شطارت های بازیکنان در جریان مسابقات دور نبودند.

درین مسابقات تیم های والیبال بوختون کابل، دافغانستان بانک، اکادمی خا رندوی تعلیم و تربیه، قوای مسلح، رادیو تلویزیون بناروالی، اتحادیه کارگری، جیش، کارگر، پیا م، همت، همکار و کابورا شرکت داشتند که اینها مسابقات شانرا در دو گروپ هفت تیمی به سیستم «دور» تحت نظر هیات مؤلف طبق برنامه ترتیب شده پیش بردند که شش هر روز مسابقات تیم های براننده را در جدول مسابقات نمایان ساخت تماشاگران در جریان مسابقات پیش بینی هایی داشتند که هر یک و یا هر دسته بی از آنها در مورد تیم های مورد نظر شان قضاوت هایی میکردند که بانه پایان رسیدن مسابقات ملاحظه جدول نتایج دوره های اول و دوم محک قضاوت آنها گردید.

طوری که تذکر دادیم تیم های اشتراک کننده در دو گروپ هفت تیمی دسته بندی شدند چنانکه در گروپ اول تیم های تعلیم و تربیه، بناروالی، اتحادیه کارگری، اکادمی خا رندوی، کارگر، جیش و در گروپ دوم تیم های قوای مسلح، رادیو تلویزیون، بوختون کابل، همت، همکار و دافغانستان بانک شامل بودند. تیم های شرکت کننده طبق پروگرام مرتبه

صحنه ای از مسابقات انتخاباتی والیبال

انسانی

این سینا چنانکه خود در ترجمه احوالش گفته است، در دهی نزدیک بخارا مرکز حکومت نوح بن منصور سامانی به دنیا آمد. پدرش کارمند یا یمن رتبه یی بود که از بلخ، با خنجر باستان مهاجرت کرد و در دهی نزدیک بخارا به کار گماشته شد. اندکی پس از رسیدن به بخارا دختری را به زنی گرفت و از و دارای چند طفل شد یکی از آنان ابو علی ابن سینا بود. بخارا در آن هنگام مرکز فعالیت علوم و ادبیات بود این درست است که دقتی شاهنامه بزرگ را آغاز کرد پس از وی فردوسی آثار ادامه داد و تکمیل کرد و این نوح بن منصور بود که دانشمند معروف صاحب بن عباد را به وزارت خویش دعوت کرد، صاحب بن عباد این **الفخر را** لقب گرفت خاص برای آنکه دو هزار شتر به کار بود تا کتابخانه اش را انتقال دهد.

این سینا هنوز طفل بود که خانواده اش از ده پدري به پایتخت رفتند و او در آن شهر سامانل مکتب شد. مثل بسیاری از نوابغ او در همان آغاز زندگی میزان لیاقت و استعدادش را نمایان ساخت. در ده سالگی وی قرآن را حفظ کرد و مقامین داخل متون درسی را به نحوی آموخت که خانواده اش را شگفت زده ساخت.

او در شرح احوال خویش این حقیقت دلچسپ را ذکر می کند که چگونگی و وقتی رباعیات می آموخت به دانشمندی ارقام هندی که حال ارقام عربی خوانده می شود نیاز پیدا کرد و آن را از بنایی که در بازار بخارا دوکان داشت آموخت. وی پس از

آموختن علوم مقدّماتی، فلسفه یونان را از دانشمند معروف ابو عبد الله الناقلی فراگرفت، این مرد در زندگی بعدی ابن سینا تا حدی اثر گذاشت زیرا هم او بود که به پدرش خاطر نشان ساخت که این طفل در آینده دانشمندی بار خواهد آمد و از گماشتن فرزند به کار دیگر بر حذر داشت و تشویقش نمود تا بگذارد فرزندش

درس بخواند. وقتی تا تلی بخارا را ترک گفت، ابن سینا خود را وقف علوم طبیعی و الهیات کرد و چنانکه خود می گوید، دروازه های علوم برویش گشوده شدن گرفت از اینجا او میل به آموختن طب نمود که به قول خودش از علوم دشوار نبود. به یک حساب این درست است زیرا اهداف و مقاصد

فردانش و طبابت از پیچیدگی های فلسفی آزاد و تعریف آن سهل است وی همراه با خواندن متون طبی به توجه در احوال بیمار می پرداخت و به دریافت راه های درمان و عملیات نایل می گشت.

در همه این احوال وی به مطالعه قانون و فلسفه می پرداخت در فاصله شانزده تا هفده و نیم سالگی چنانکه خود می گوید به قدرت شبی را سراسر خفته است. به تفکر مغزوی می توان از این برداشت کرد که تنها پنج و شش قضیه اول اقلیدوس را آموخت و دیگر تا آخر خودش کار کرد.

وی هنگامیکه اتفاقاً به مسالغی بر می خورد که حل آن دشوار می نمود به مسجد می رفت و با ادای نماز از خداوند در حل مشکل علمی استعانت می جست. بدین روش او در می یافت که دروازه های که به رویش بسته بود اند گشوده می شوند و غوامض مسالغی که او را به زانو درمی آوردند حل می شوند.

به نام

در یک جهت آزمایش های وی هر چند نا شناخته نبود غیر عادی بود.

کوشش هایی که می کرد و توفیقاتی که نصیبش می شد وی را صاحب شهرتی ساخت که توجه در بار را هم جلب کرد. چون نوح بن منصور بیمار شد، طبیب جوان که هنوز کمتر از هژده سال داشت به مشوره خوانده شد و طبیب شاهزاده گشت این اهمیت ذهنش را نشان می دهد که اندکی پس از این سن از کشف واقعیت های مزید دست کشید و کوشید آنچه را آموخته انکشاف دهد.

الجوزجانی دو سنتی که شرح زندگی ابن سینا را پس از دوره یی که او خود در ترجمه شرح حال خویش آورده نوشته است، می گوید که او هرگز کتابی را که آغاز می کرد به پایان نمی رسانید مگر آنکه غواض و ابهامات آن را می فهمید و هر آنچه را که نموده پیرامون پیچیدگی های موضوع نوشته بود می خواند.

با مرگ پدر، در رو حیه دانشمند جوان

اضطرابی پدید آمد و علی الرغم موقعیت فوق العاده یی که نزدیک شهباز داشت، تصمیم به ترک بخارا گرفت. او از یک دربار ترکستان به دیگری آواره می شد تا سر انجام به خدمت شهباز مشهور گزرگان قابوس رسید. پیش از آنکه ابن سینا و ظافیش را اشغال کند شهباز وفات کرد. ابن سینا نو میدانه و فارغ از اوامع شعری ساخت و در آن از کمالات علمی خویش شکوه سر داد.

شرح حال ابن سینا بقلم خودش متأسفانه هنگامی پایان می پذیرد که او قلوب قایم ۲۱ سالگی زندگی خویش را شرح می دهد از این تاریخ به بعد دقیق احوال را جواز جانی به دست می دهد و می گوید اندکی پس از آنکه ابن سینا شرح زندگی خویش را نگاشت دستخوش نا بسامانی های سیاسی زمان شد. در حال مراقبت شاهختی در ری او به خاطر کشمکش های سلسله یی ناسمجز به ترک ری را شد و اوایل به قزوین و بعد به همدان رفت. در شهر اخیر الذکر به تدوین بیماری داخلی یکی از امرا آل بو به فرا خوانده شد.

شهباز چنان فریفته شخصیت وی شد که او را در جمع درباریان در آورد و بعد وزیر خویش ساخت، اما به زودی گرفتار حسد درباریان شد که می خواستند قدرت تنها در دست آنان باشد. ولی خوش

بخانه شهباز به در مان مجرب محتاج شد و طبیب رها گردید. در زندان بود که کتاب فلسفی معروفی شفا را آغاز کرد در حالی

ابن

که قبلاً نخستین کتاب «قانون» را تمام کرده بود. این کتاب که در مان طبی را به صورت سیستماتیک ارائه می دارد به اصول و ابواب جداگانه تقسیم شده است، درین کتاب بخشی ها یی در طب عمومی، بیماری

هایی که عارضی به تمام اعضا از سر تا پا می شود، آسیب شناسی خصوصاً و دوا سازی گنجانیده شده است. در آن همچنان بخشی ها یی در مفاهیم کلیات کلتیکی که

نویسنده خود از آزمایش های خویش گرد آورده مثلاً طبایع بیماران گسترش

بیماری به وسیله آب و خاک، طبیعت بیماری های مشخص یی و سنی وقایع یی نظمی های اعضای تناسلی و بیماری های اعصاب شامل است. ابن سینا به حیث یک نویسنده قابلیت حیرت انگیزی در مواجه با واقعیت ها و موضوعات مهم و بزرگ و البته برای کار های دشوار و نیروی تمرکز از خود نشان می داد. به هر یک از منازل شاهانه که کتابخانه یی می یافت می نشست و به مطالعه و تحقیق می پرداخت. در سفر ها و در فاصله مشغولیت های دیگرش مثل یک دری زبان

واقعی به سرودن شعر می پرداخت و برخی از رباعیات که به عمر خیام منسوب است می تواند بهج رات به این سینا نسبت داده شود. تعدادی ازین رباعیات نیروی اندک و احساس ظرافت و اندیشه انتقادی او را نشان می دهد.

زندگی پر مصروفیت ابن سینا همچون زندگی آن گروه نوابغ بود که خود را از کار زیاد و خواب کم کاهش می دادند. روز ها یی به کار رسمی می گذشت و اتاقت در ساعات دراز شب از دانشجویانی پر بود که مشتاق آموختن بودند و چون آنان می رفتند او اکثر اوقات نوازندگان

و رقاصهانی داشت که او را سرگرم می ساختند. سفر ها یی پیهم و با مشکلات همراه بود. پس از گرفتاری وقتی به اصفهان دعوت شد. وی و همراه ها نش برای گریز از جلب توجه های ناگوار ناگزیر بودند که چون در اویش صوفیه سفر کنند، و چون نزدیک اصفهان رسیدند شهباز به علاء الدوله و رفقا یی با اسبی به استقبال آنان آمدند و آنان جامه عوض کردند.

هنگام عزیمت از اصفهان به جانب همدان وی دانست که جدا بیمار است و می گفت: «مدری که تدبیر و جود من همی کرد از کار فروماند، آن مغز اندیشمند و نیروی عالی که باعث پیشرفت وی در علوم می شد متوقف ماند و وی پیش از رسیدن به منزل به سن پنجاه و هشت سالگی پدرو حیات گفت.

این ناسمجز از سو یی با ما لن و از سو یی بالبو نارد داو پنجی مقایسه شده است. از یک نظر وی از هر دو گذشته است، مخصوصاً از نظر مسامحی وی در فلسفه و تشریح وی از جهان که مورد قبول فلاسفه شرق و غرب واقع گردیده است.

سینا

دريغه دريغه جسي يي ياره خسي بهاره
 زادي غاړي غرونه به احوال دعاغانو
 سيل دواورونه دي چي رادرومي له كوڅساره
 اور دخو ډ وژونو چي دغه بهونول شو
 شني ډووزي خيري له نېستره له چناره
 غواړي چي احوال دقاچنو در معلوم شي
 كوره هغه ز په چي جدا كي له قطاره
 داسي معلوم چي جهان دعام خاي دي
 شني اغوستي دي طو طيانو له چقاره
 نوري تاري تشته خو تاري ديبلتا نه دي
 راشه كه يي اوري در باب له هر تاره
 ونځ مي نه كيري په زمان زمان زياتيري
 زر راځه طيبه كنه هرم دخداي لپاره
 خوشحال خان او علم ويو هه
 خوشحال خان په پوهي مين او په اهميت
 يي ډير ښه پوهيدلي نوځكه يي دپښتو له
 ناپوهي نه ډير سر ټكولي او دخپل اولس لويه
 نيمگي تيا ناپوهي كڼلي ده .
 كه دروغ كا كه رښتيا
 هر څه ښه دي دد انسا
 تر دانسا دي زه خايريم
 نسا دا نان واده ارميا
 نادان خان لسه بلا دي
 هم جهان لسه بلا
 كار او زيار داسي ستايي :
 خوشحال بابا دشاعري ترڅنگ لوي كارونه
 هم سرته رسول او په عملي دنياكسي يي ستره
 برخه در لودله نوځكه يي پخپلو اشعار وكي دكار

وي درزم او درزم به مجلس كسي
 هلته باز دلته بلبل هزار دا ستانه
 عشق او ذوق فکرو ته پير، اراده، عزم
 ستا به برخه رسيدلي وو بيشانه
 هم رستم هم فردوسي ديو داستان يي
 هم شاعر مفكر هم پهلوان يسي
 خوشحال خان افكار او نظريات
 خوشحال خان يوازي شاعر انه فريحي او
 ادبي ذوق خاوند نه وبلكه د عزم دارادي اود عمل
 خاوند هم و او د فکر له پلوه يو خاص امتياز لري
 چي په دغه لحاظ هم دده اشعار او آثار دډيري
 خيري وړدي .
 ده ديوه فکروال په توگه دخانگري او ټولنيز
 ژوند په بيلابيلو څو او اوپه ډيرو ټولنيزو
 مسايلو كي خپل افكار او نظريات څرگند کړي
 دي چي دده په پيژندنه كي لوي او ستر اهميت
 لري او داويلي شو چي په ځينو خبرو كي له
 خپل وخت نه ډير وړاندي و .
 كه چيري خوشحال بابا افكار او نظرياتو
 په هكله وگړيو ډيرو خبرو ته اړتيا پيدا كړي
 نوددي لپاره چي خبره اوږده نه شي دهغه د
 نظرياتو په بيلابيلو اړخو نو باندې لثم نظر
 اچوو .
 انسان دا خدا دو په رڼا كي داسي گوري :
 هم تركيب دنيك و بسد دي
 هم معجون د خير و شر
 كله اور كله او به شي

د ايريل داگامې غړي پخپل كتاب كي ليكلي
 دي چي خوشحال خان شعر په ديوان سر بيره
 ډير نور تاليفات او ژباړني هم لري چي
 ځينو ختيځ پوهانو ترسلي ټوكو پوري ښودلي
 اور اور يي دوه پنځوس ټوكه گڼي .
 مگر كه دشعير له پلوه هر څومره وي له
 ټولو آثارو څخه يي چي تر اوسه پوري يي
 ډير وږته ناڅرگنده ده يوازي يو څو كتابونه
 پاتي شوي چي په ځينو كتابتونو كي شته لكه
 فضل نامه، فراقنامه، رياض الحقيقت، هدايه
 دستار نامه - صحت البدن - سوانح نامه - عبار
 دانش، آيينه، باز نامه اونور .
 مرد به شي به كلتار
 خو پيدا نه كړي كسردار
 چي دي وگنځي مردنه دي
 كله تسانه وي به ډار
 چي عزت ور څخه نه وي
 هغه مسرد نه دي په كار
 چي هم تندر هم باران وي
 ترغو مسرد انو خسار
 نا مرد فخر به نسب كا
 مرد نه مور لري نه پلار
 خوشحال داو سنډو شاعر انو په ليديكي .
 حمزه شينواري يي هكله داسي ليكي:
 يوزپه و چي دكام په محبت كي خپله
 تياروباندي دكام لكه دشعري ژبيده
 خوشحال خان تورپالي شاعر اومشهور خانو تنگسي يي را مړولي حوادث يي رانغاړل

پير محمد كاكړ دده په هكله داسي وايي :
 بل په شعر كي هم سيال دخوشحال نشته
 څه نه درشت دي دا دده سخندان شعر
 كه څوك بهر مواج وايي و رته ښا يسي
 په ديوان كي يي موندل شي هر شان شعر
 هيڅ تر شعر در جهان به څه كم نه وي
 و دصفت نه دختك خوشحال خان شعر
 لكه شعر دي دده په پښتو نخوا كسي
 بل به كم وي په داوخت كي دافغان شعر
 مير احمد شاه رضواني داسي ويلي دي:
 دپښتو ژبي كه ډير دي شاعران
 خو په وارو كي بادشاه دي خوشحال خان
 هيڅ حصار نه دي، په لوده به ژوره
 نه پوهيږم ابا سين دي كه توفان
 منظومات يي دي لري دهر غلر و
 كه نسبي دي دياقوت او د هر جهان
 دخوشحال دژبه لطيفي څه شي نه دي
 چي سيالي به يي كاندې لعل دبدخشان
 په آثارو دقدرت كي چي را چل شي
 تبه وايي چي غومړي ديو انسان
 ښكوه داوړ گزيب او دبهرام كسي
 فردوسي هم و رته پاتي شي حيران
 تر شير از خون و الفانويي خاريري
 ډير خسرو غوندي طوطيان د هندوستان
 اسلامي انسانگلو پيدا يي په باره كي
 داسي ليكلي دي :
 خوشحال خان تورپالي شاعر اومشهور خانو تنگسي يي را مړولي حوادث يي رانغاړل

نوشته حال ننگ

شرورت څرگند كړي دي .
 پخپل شعر كي دزيارايستونكولانې كوي اود
 وړيا خوړو پر ضد خپله كړكه داسي ښكاره
 كوي :
 څوك چي ډوډي ددهقاني خوړي
 خواړه دجوړو دمهمني خوړي
 چي يي به ظلم خوړي واده دي زهر شي
 كه سا لټونه دسلطاني خوړي
 ژوند او خوشحال :
 خوشحال خټك دژوندانه هنر ډير ښه پيژندلي
 دي . دده په تفكر كي ژوند دليات اود مقاومت
 اوڅو خټت نوم دي چي هميشي خوځښت له
 ژوند سره لازم او ضروري گڼي :
 چي په عشق سره ژوند دي هغه نهمري
 چي يي عشقه ژوند كي گرځي هر هغه
 خوشحال او آزادي :
 آزادي تر يا دشا هيه لاتبري كا
 چي دبل تر حكم لاندې شي زندان شي
 خوشحال خان په آزادي مين او دمر نيتوب
 دشمن ونوځكه يي دخپل اولس دژغورون لپاره
 ملاوتړله او دژند تر پايه پوري په همدې لار كي
 وچنگيد :
 چي نوگري كا څوك ډير گنده كا
 سړي آزاد وي خپل خان بنده كا
 تر آزادي بهتر هيڅ نشته
 چه څوك په كور كي خپله دنده كا
 پاتي په ۵۳ مخ كي
 صفحه ۴

كله توره كله سپر
 كله خوږ شي له باده
 كله بيا به هيڅ د تگر
 لكه دي دي به جهان كي
 بل به نه وي ديدنه وړ
 څه خو لږ تر خداي را كوز دي
 كه يسي نه دي برا سر
 دشخصيت لپاره ناريتوب معك گڼي او له
 وينا سره عمل
 خو وانخلي له غلميه انتقام
 مرد نه خوږ كانه خوراك كانه آرام
 چي دتنگ اود ناموس اندوه يي نه وي
 دهغه سړي به نه وي احترام
 چي دبل تر لاسه ورغي دبل شو
 مرد به خپل لري دخپل فكر زمام
 درزم او جگړي په كار كي جگړن اور زمي
 شعرونه ليكي خو دميني په كار كي له عيجا كم نه
 دي او عشق ته به درنده سترگه كوري اوپه نا زك
 خيالي سره يي لهانځي لكه چي وايي:
 زړه چي نه وي مښلا
 پري دي سازه شي بېلا
 تر عاشق دي صدقه شي
 كه زاهد دي كه ملا
 عاشق هر زمان غمزا كا
 بيه تيره توره دلا
 ياد اچي وايي :
 وخت دنوبهار دي زه جدا له خپله ياره

مخفوظ به ودتوري په پرهر به موسيده
 بريښناوه چي يو ځل تشو داگير خوشحال خټك
 په تنگ دپښتانه لهره تير څو شحال خټك
 مجروح و نه داسي خطاب كوي:
 پاڅه پاڅه بيا كتاب دي كړه ترڅنگه
 بيادي خپلي گيلي وگر له اورنگه
 وايه بيا سيني سپيڅلي پښتو ته
 بيادي و كڅه اشعار وكي يي ننگه
 بيا سبق دپښتو نوالي موز ته راكړه
 چي وانخلو موز كوم بد رنگ له فرنگه
 محمد اسلم كمال يي داسي ستايي:
 دغالب عسي دتير نظر خوند و ي
 يي نظره دي ضمير و جسام دجم
 سكندر وي دملت په دي وطن كي
 مغل وه په تراده ستا له خشم
 روښان لمر وي په آسمان دسياست كي
 غمگير كړي څكه ښه دستم
 خداي بشلي گل باجا الفت يي داول ستاينه
 كوي :
 د ادب او شعر لويه قربمانه
 دمغولو په كور تندر داسما ته
 دوطن دآزادي سخنو جگړو كي
 له هر چانه زهرو مرد ميدانه
 ستاد شعر مصرع لاډيره تيره ده
 يي ننگي ټوټي ټوټي ستا له بيانه

چي اشعار يي له عيواد پالني نه ډك دي .
 راوړي ليكلي دي :
 خوشحال خان دپښتو ډير نامتو ادب
 دي چي اشعارو ته يي په ارويا كي په درنده
 سترگه ليدل كيري او پخپل كتاب (گلشن
 روه) چي په ۱۸۶۰ ع كال كي خپور شوي
 دخوشحال غوره اشعار اخستي دي اوپه ډير
 لوي حق ورته قايل دي .
 دارمستر ويلي دي چي خوشحال دتورپال
 نيتوب او شعر كم روح درلود .
 ابراهيم گريز سن وايي چي خوشحال د خټكو
 تورپالي مشرو چي شعري دنورو شاعرانو له
 شعر نه ډير خوږ دي .
 سي ۱۰۰۰ پېډولف پخپل كتاب كي چي په
 ۱۸۹۰ ع كال په انگلينډ كي خپور شوي د
 خوشحال پخپل بوللي . شپږ څلوېښت
 غزلي او اتلس ټوټي په انگليسي ژباړلي او
 ويلي يي دي: خوشحال خان ډير لوي استعداد
 او ژبه پوه درلوده او هيڅ مضمون نه دي
 پاتي چي په شعر كي يي نه وي ويلي او اشعار يي
 له عيواد پالني ډك دي .
 پخپل نام ونگ چي راشم ليوني شم
 خبر دار كله په سود اوزيان دلك يم
 چي ښولي مي دا عود دنام و ننگ دي
 كه له خپله عوده واوړم گنيزك يم
 ډاكتر پير بهار ډورن دپترزبورگ دسائيس

گلہا با بہار می آیند

چلو کلکین ایستاده بودم . به بیرون نگاه میکردم دانه هایی سفید برف که روی زمین گل آلود آب میشدند میدادم . همگی یکسان و به عین شکل آب میشدند . فقط در کنار دیوار ها به سختی رنگت سفیدشانرا مشخص میسا خند . خود ها از چار چشمک خود رو بالا میرفند ، آنها هم ما ند بر فها در آسمان خا کمتری رنگت نا پدید می شدند . آسمان تر کبی از رنگت خود ها که نا بود شان میکرد و بر فهایی که آنها را میریخت ، بود .

به شیشه نزدیک شدم کف کردم بباری بربنگ روی شیشه نشست ، با سر انگشتم رسم یک گل کشیدم . ازش خوشم نیامد . با آستینم پاکش کردم . دو باره دهانم کرد شد و کف کرد اما این بار هیچ چیزی تشکیل نه شد . موجی از چراغا و شایند ها در فکرم نبودند . سوالها اوج گر فتند و با یا سخای درست و نا درست بایین ریختند . نگاه خسته ام از شیشه کنده شد و در دانه روی دیوار های کاهگلی خزید ند . در ذهن خسته ام تصویر هایی از نقش آب بر دیوار خاکی همراه با سفیدی برف می کشیدم : تصویر گل ، بعد بر گها بش و چسه چسه گلدانی را هم میا قتم و شکل هایی که به هیچ چیز شبیه نبودند و بالاخره تصویر یک زن مهر بان ، درست مثل یک مادر . نمیدا تم چرا آن نقش را مثل یک مادر دیدم . تصویر تر ذهنم زنده شد . اندام باریک ، صورت استخوانی و لبخندش را نقش دیوار دیدم . پرند از اشک در چشم هایم کشیده شد بلکها یم روی هم فشرده شد بد و دو قطره اشک روی گو نه هایی کفیده ام او لیدند .

یکبار دیگر روی شیشه کف کردم روی آن نوشتم مادر .

مادر م جعفر مهربان بود . از آن روز وقتی دانه های زاله همه شاخ و برگ گلہا یم را شکست و من برای آنها گریستم ، او برایم با مهربانی یک قطی حلیی داد که در زیر سقف اتاق کوچک ما گلہا یم را بیروانم دیگر او را میپرستیدم . در تبسم مسادرم شگفتن گلہا را میدیدم . در غمگینی اش پژمرده شدن و در حرف زدنش هیچ آنہا را احساس میکردم .

اما یکروز بیشین که از مکتب آمدم ، کتاب و قلم را روی زمین ریختم و کتا یم را باز کردم . آرام میخواندم : «نچف دو خروس دارد ، خروس های نچف دانه می خورند .»

حیران بودم چرا تو شته اند که نچف بسیار گل دارد ، گلہای نچف آب میخورند شرق رویا ها یم بودم که نا گہان پدرم در

آستانہ در پیدا شد . نیسی از دروازه را نه بزرگش گرفته بود میدا نسیم که مثل هر روز از کار خسته میاید اما امروز شعله دای از غضب در چشمان سبگو نش زبانہ میکشید لحظه بعد صدای ناله مادرم با فریاد شای پدرم فضای اتاق ما را پر کرد . سا غنی بعد مادرم را که چاندی زیره یی به سر داشت دیدم که از دروازه حویلی بیرون شد . با برس از عقیق بیرون بر آمدم اما میلی پدرم که پس گردنم نشست مرا از یاد مادرم انداخت . فریادم بلند شد . سو نش شدیدی در گردن و دود فرموزی سراسر بدنم را گرفت . از آن روز به بعد هرگز مادرم را ندیدم . در حا لیکه تصویری از لبخند . اندام و صورتش تر ذهنم باقی مانده بود .

از این کار ها هیچ چیزی نصیب عئل کو چکم نشد ، با وجود بکه هر روز شاهد فریاد های پدرم و گر به هایی مادرم بودم و این کار شان برایم بیگانه بود . پدرم گلہا یم را دوست داشت ، شاید به همین سبب از من که بگانه فرزندش بودم بدش میامد . بر سرم خرده میگرفت . میلی های خشکن را همیشه نصیب سر و گو نه ام میکرد . به جای لبخند ، سگرت از آن قیمتی به کنج لب داشت . چندی بعد پدرم دنبال کارش رفت و مرا به یاد خدا گذاشت .

از آن پس رشتہ زندگی ام بدست مادر کلانہ افتاد . وقتی پهلوی نامش کلمه مادر را میدیدم به فکر تبسم و مهر با لبہای مادرم میا فنادم . اما بعد ها دانستم که این نام کلان تر کبب مهر بانی را نمید هد ، شاید مادر کلانہ هم مرا دوست نداشت . شبها برایم طو طی وار قصه های ترستا کی از گلہا میکرد . میگفت که شبها دیو هسا برای بردن گلہا میایند چون گلہا در اول بری بودند و بعد در قالب گلہا در آمدند و ازین ما چرا ها آ ننددر میگفت که ترس در رنگ رگم ریشه میلوایند و من میخو استم زود تر خوابم ببرد . اما با آن هم پیش خود میگفتم :

من مثل بچه پاچا دیو ها را میکشم . بر سیم رخ پیش بینی شان نود میکنم که خواب شان ببرد . باز میکششان . نمرانم که گلہا یم ، بر لبایم را کسی ببرد .

از این که دیو ها از من ترسیده بودند و جرات نکردند اند که به گلہای پژمرده ام گزند رسانند ، احساس غرور میکردم . خودم را قویتر از دیو های سیاه و بزرگ حس میکردم . در رویا ها یم همیشه جنگی میان من و دیوها جاری بود . شاید از همین خاطر بر ستاری گلہا یم را کم کم به دست فراموشی سپرده بودم .

مادر کلانہ به درس و مکتبم هیچ کاری نداشت اما وقتی دلش میخواست چلو مہمانا خیلی خوش را علاقمند به شہ آنها نشان میداد و در پهلوی آن همیشه در یاد کردن از ششم به گلہا زبان شوری داشت و مادام مرا با گلہا یم به خاک و آتش میسوزد .

یکروز زنبهای زیادی در اتاق کوچکم مسا جمع شده بودند . بعضها اشک میر ریختند غده یی صدا اندا خه بودند . حرکت عجیبی در فضای خانه ما به چشم میخورد . همگی میجنبیدن اما فقط یک جسم بیجان وسط خانه نمیجنبید و او مادر کلانہ بود . دیگر برایم کسی سر ز نشگرانه قصه دیو ها را به خاطر گلہا نگفت . یکی تو روز بعد تر غنه ام که ف لاکاری به کارم نداشت ، آمد و به اصطلاح خوش سر برستی ام را به عہدہ گرفت ، هیچ چیزش شبیه مادرم نبود . نه خنده اش که صرف لبهایش پس میر فتد و دندانهای بد ریخت و رنگت زده اش را به لعابش میگذاشتند ، و نه دید نا مهر بانش به نگاه های گرم مادرم میماند . از او هیچ خوشم نمیآمد . چندین بار گلہا یم را بیرون ریخته بود و با او دهان به دهان شده بودم و هم داغ هایی از ضرب بوت و آتشگیری در بدنم سراخ داشتم . وقتی از عمو اصغر که در نزد یکی خانه ما دکان حلیی سازی داشت تعریف میکرد ، بیشتر ازش بدم میامد عه ام مثل مادر کلانہ زیاد گپ میزد . میگفت :

« اگر پیش عمو اصغر بروی ، کسبی میشوی ، پسه دار میشوی . هیچ حرف نمیزدم ، فکر میکردم که یک روز معلم خواهم شد و بچه هارا درس میدهم ازیشان درس بر سان میکنم یا کاتب می سوم : پشت میز میشینم . گانده های سفید را سیاه میسازم ، عر یضه میخوانم و افساد میکنم . گلہا را هم فراموش نمیکتم . نمی مانم که مثل امروز گلبرگها یشان پژمرده شود ، دیگر آن وقت برگ گلہا یم زرد نخواهند شد .

از سا لبها پیش وقتی عمو اصغر را باری سرود و شکم از بینی بریده اش دیده بودم ، ازش خوشم نیامده بود ، به کمیش هم علاقه نگر قتم ، فکر میکردم همه حلیی ساز ها مثل او وقتی خنده میکنند ، وقتی گپ میزنند ، تصنعی و محیلا نه است . برای آتم در هر باره دروغ میگو یند ، سر بچه های خرد دم دکانها یشان بهزور کار میکنند ، وقتی هم از پیش دکانش تیر میشدم ، گام هایسم بزدگتر میشدند ، چشمهایم زمین یا آسمان را میدید . دلم نمیخواست لبسه چشمان تنگش نگاه کنم . یک روز عه نسیم را گرفت و نزد اصغر

حلیی ساز برد . نسیم را به دستش داد و گفت :

«نچف درس خوانده نمیتواند . کله س خالی است . مثل بچه ات کار یادش بده . اول هیچ چیز نسیمیدم . ندانستم که کله چه کشتی را خالی میگوید . از خالی بودن کله ها خنده ام گرفت ، حیران بودم . گہان فکر کردم به من . بد گفته است . دندان هایم را فشردم . نسیم را از دستش کشیدم میلی ابداری روی گو نه ام نشست . حلیی ها ، اصغر حلیی ساز و چاندی چاندی تنه ام در پیش چشم لم بلبل کردند ، بیرون معطلی گریه کردم ، عمو اصغر که بعد ها خلیفه اصغرم شد ، زیر لب شوم کرد از پشت پرده اشک به دقت بریش او یی زچهره سوخته اش را دیدم م . پیشتر از پیش ازین بدم آمد . دکانش از آواز پر بود . تق و تقی که یک لحظه دم نمیکرفت از آواز چکنی دی جو یی و آشی یی بود که بچه های خرد و بزرگ گر از من بر آنها میگو فتند . بچه ها سر های پر گرد شانرا بلند نمیکردند و اگر گاهی هم برای بالا کشیدن بیستی شان گرشن دی اقی شان عمو یی میزدند چشم عمو اصغر به زمین میساختشان .

از فریاد همان روز به بعد من هم جزو بچه های او شدم ، بدون گفتن کلمه یی کار میکردم چهره ام رنگت آهن رنگت زده را داشت اما وقتی آنرا میشستم رنگت آتوب برسمها را داشتم . بر خلاق مدار قها به گندی قد میکشیدم . درو دروازه مکتب را بر سر م بو سالدند ، فکر گلہا یم را از سرم بیرون کردند . صبح وقت از خواب بر میخو استم ، میر قتم برای عمو اصغر تا نذا شام کار میکردم . آن وقت خانه مادرم دستهزدم راکف دست عمو میکذاشتم . ازین خسته میبودم زود خوابم میبرد . دیگر ترس از دیو ها در رنگ رگم ریشه نمیدوانید . بلکها یم بر اختیار روی هم میچسبیدند و به چشمهایم شکل تو خط میبام میدادند .

اوایل جاشت بود و خواب روی مزه هایم سنگینی میکرد . خلیفه اصغر با وجود صدای تق و تق بچه ها نشسته خوابهای خوشی میدید . نا گہان قطی حلیی یی میان درجه های حلیی یافتم کسه خاطره های مادرم را همراه با گلہا یم در من زنده کرد . بزذانه گرفتیش . با دستها یم لمس کردم . دلم پس از ما هبا برای مادرم و گلہا یم بود به عجله از دکان بر آمدم ، به خانه رفتم .

عنه از دیدنم تعجب کرد و گفت :

« چطور آمدی ؟

گفتم :

« هیچ و هستطور آمدم .

میخواستند دروغ غسی بگویم اما نتوانستم به طرف ناگ تگر رستم . قطی حلیی ام را کا لاژنگت زده بود . دوتش از گل کفیده ای درست مثل دست ورو یم بر سر و روی آن گلبر گهای خشکی دیده میشد . نسیم را پیش بردم وبسه شاخهایش زدم . خش خش کم شوامی شنیده شد و به لبالب آن موجی از خاک بلند شد و بر گهای خاکت بایین ریختند . به زمین دو زانو نشستم . حق حق گریه کردم . وقتی عموام را دیدم . کور لبای پا هایم را به زمین زدم گرد سبکی از گلیم بلند شد ، بر سرم فریاد زد :

بازجه گلی به آب دادی . مثلیکه بسر
سرعمو اصغر بیچاره از قدم بدت بلای آوردی
عنده ام تر کید . چیخ زدم :

من گلپایم را میخواهم .
خنده اش بیشتر بر خشم افزود . گفتیم :
گلپایم که خشک شدند ، گلپایم که

دوست شان داشتیم .
از پشت گردنم گرفت و به طرف دروازه
ایله ام کرد . من دیگر آن نجف نجف
نمودم چو چکشهای حلبی سازی بازوهایم را
سنگی ساختن بودند اما از حیا دستم بالا
نبرد فت تابادستهای کفیده ام لبها ، بینی
و دندانهای بد ریختن را به خون نشویم .
ازوها رسم گرفت . به طرف خودش کله -
ام را میکشید . بعد از خود دورش میکرد .
درد در سراسر بدنم ریشه دوانید . چشمانم
در میان پرده سیاه های دایره های بیرنگی
دیدند . دهانم به فریاد پر گتر از حالت
عادی شد . تنم با صدای بلند گریه
کردم . اشکهای بیرنگ از هر چار طرف
چشمم جمع میشدند . بعد وقتی با چرخ رویم
یکجا میگفتند ، رنگ سیاه به خود می
فتند و قبل از چکیدن روی زانوهایم خط مشخصی
روی چهره ام میکشیدند . آنروز تا شام به
پادمانم به خاطر گلپایم بی وقفه چندین
بار اشک ریختم .

فریاد آنروز بر خلاف معمول چشمانم دیر
تر از خواب باز شدند ، هیچ دلم نمیخواست
باز پیش خلیفه اصغر بروم سرم به شدت
درد میکرد . مثلی که چیزی میخواست به
زور از شقیقه هایم بیرون شود ، فازه درازی
کشیدم ، شاید میخواستم دو باره بخورم .
دهانم بهرزه تر از هر صبح دیگر بود . تا
گهان سر و کله عمو با گفتارهای همیشگی
اش بر شدت درد سرم افزود . وقتی دیدمش
فریاد زدم :

من دیگر نمیروم .
او میدانست که دلم نمیخواهد بروم هیچ
کس نزد ، رفت با جارویی دو باره از در آمد
گفت :

چرا نمیروی .
دلم بیشتر و نیز تر مینمید . هیچ بهانه ای
به فکر نمیبردید . حیران بودم چرا یکباره
بطور گفتم . اما وقتی چشمم به گلپای
خشکم که بیشتر از دیروز پر گهای شان
ریخته بود ، افتاد ، چیخ زدم :
به خاطر گلپایم ، گلپایم که خشک
شدند کل کار از دست تو و عمو اصغر
است .

دیگر گریه نمیکردم ، رویم مثل کوره
سرخ شده بود و در تب داغی میسوخت .
لبایم به نظرم گرنگتر میآمدند عمو بدون
آنکه چیزی بگوید بادهسته جاروب به کمرم
زد جاروب را با دستم گرفتم . اما دستم
بیشتر درد کرد ، چون سیم آن در گوشتش
فرو رفته بود ، خون مثلیکه منتظر همین
فرصت بود ، بدون معطلی بیرون پرید . همان
جای تنم را لای دندانهایم گرفتم . قطره
خون جانت و کلوله ترشد و نقش دندان
هایم آنرا حلقه زد . بعد هم چندین سرو ته
جاروب به کمر و کله ام خورد . باوجودیکه
از دیر ها به این طرف بدنم به ضرب مشت
و لگد عادت کرده بود ، سو زشی سراسر
بدنم را گرفت ، اما با آن هم اشک گرد
چشمانم را حلقه زد چون منو چه شده بودم
که اشکهایم برای همه جز مادرم بی ارزش

بوده است و هم التیا میبخش درد ها ایستند
برای رهایی از کنجی به کنجی میرویدم .
گفتم :

زن ، زن ! میرو . اما
به گیم گوش نداد . باز هم جاروب بالا
میرفت و گاهی به دیوار ها و اما بیشتر به
جان من میخورد . پس از لحظه آرام شد و
لبخندی بیروز مندا نه ای چین لبهایم را
صاف کرد . وقتی لبخندش را دیدم ، دیگر
بدنم نلر زید . باقوت هرچه تمامتر فریاد
زدم :

ساگر برایم يك گلدان نخری ، به والله
باز هم نمیروم .

عمو خسته شده بود و فقط به کشتن کردن
مو های چرمی اکتفا کرد و گفت :
لغت به چشم سفیدت . چشم نیست ،
سنگ است ، سنگ . شکمت از نان سیر
نشده گل و گلدان میخواهی .
دیگر رهایم کرد . باز هم مثل همان روز که
مرا نزد عمو اصغر برد ، جادری چناری اش را

به سر کرد و از دروازه بیرون بر آمد به
نظرم رفته بود ، دکان عمو اصغر که عذرم
را بخوند .

تنها ماندم . دلم دیگر درچار دیواری خاله
تنگ شده دیوار های رنگ و رو رفته و دروازه
چوبی همه برایم خسته کن شده بودند . درد
سرم هر لحظه بیشتر میشد . از دروازه بایم
را بیرون نهادم . نور آفتاب بایی میلی سرا
بایم را شست . سردی بادها یی بدنم را
لرزاند . نفس عمیقی کشیدم ، سوزشی در
بینی ام دوییدن گرفت . ناگهان بوی خوش
گلپا را حس کردم . حتما از خانه همسایه
میآمد ، چون حو یلی خود ما از دیر ها به
این طرف از بوی گنده ای بر خور دار بود
آرام به طرف دیوار کاهگلی که میان ما
مشتربك بود ، رفتم دستم را بلند کردم اما
قدمم کو تا هتر از آن بود که بتوانم آن
طرف دیوار را ببینم و این نا امیدی دلم را
سنگینتر ساخت ، بالاخره وقتی پا یم را
روی سنگها گذاشتم فقط توانستم کله ام
را از دیوار بلند تر سازم . همگی غمپایم

را فراموش کردم ، گلپای سفید ، سرخ ،
زرد و آبی که من به همه شان عشق میوردم
در برابر صاف آراسته بودند . از گلپا ،
با غچه منظم و صفائی آنجا خوشم آمد ،
میخواستیم ما غتها جلو آنها بنشینیم ، به
رنگهای گلپا نگاه کنیم و بوی آنها را تا
اعما قدیم کش کنیم . پس از آن به فکرم
رسید که کاش این با غچه مال من میبود
که در گلبرگهای گلپا لبهای مسادر م را
با تبسم همیشگی و در یخج آنها گیزدن
مادرم را احساس کنیم . از حرص لگام
گسیخته ام خنده ام گرفت که ناگهان
دست گوشتی بایم رابه پسایین کشید و
افکارم را از هو ریخت .

روییم را بر گرداندم ، رنگ از رخم پرید
وقتی با بین افتادم عمو ام را در روز روشن
میان ستاره ها دیدم چشما نش از حلقه بر
آمده بود . سلی اش که به رویم نشست ،
تعداد ستاره های چار سمتم را بیشتر ساخت
بقیه در صفحه ۵۳

مطالعه راهی که انسان را به زندگی

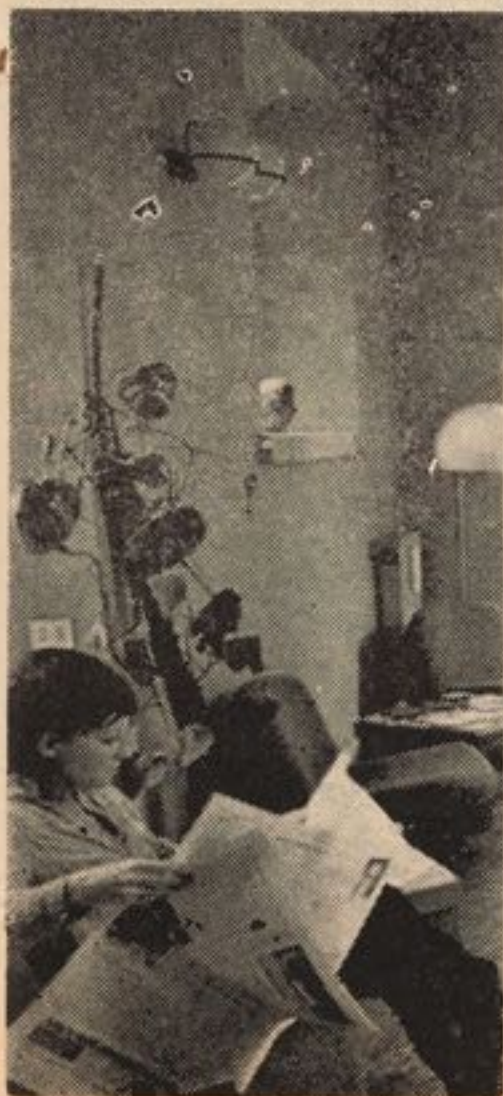
آشنایم سازد

احوال و اوضاع جهان با خبر باشد و قتی که امروز جوان ما خود را جوان میگوید با یسد از او ضاع جهان با خبر باشد. زیرا جهان امروز ما جهان چهار چوب خانه او نیست بلکه جهانی است که تمام عالم لک جهان، ابحار و کاینات را در بر میگیرد. پس وقوف داشتن بر این جهان پهناور مستلزم مطالعه و تتبع در این مسایل است. و دست یافتن به آن صرف با مطالعه آثار نویسنده گان و دانشمندان متصور است و پس.

برای اینکه مطالعه یکتوع عادت شود باید از همان آوانیکه انسان توانست خط را بنماید و حروف را بداند یعنی تا اندازه سواد حاصل کند که بتواند مطلبی را بخواند باید از

ابتدایی ترین مطالب شروع کند و آن را مطالعه کند بعد ها آهسته آهسته و به مرور زمان که هر قدر سطح آگاهی و سواد او بلند می رود به همان پیمانه بوسعت مطالعه خویش بیفزاید. و قتی که این عمل صورت گرفت و مطالعه جز پرو گرام زندگی انسان شد دیگر ترك آن مشکل است و چه بهتر که ترك آن مشکل باشد.

آشنایی با جهان امروز صرف از روی مطالعه امکان پذیر است و پس اگر خواسته باشیم که فلان مملکت را با تمام خوبی و بدی هایش بشناسیم و اگر علاقه مند معرفی با فلان نویسنده مورخ، هنرمند و... باشیم پس یگانه راه شناختن و دست رسی به آن از راه مطالعه ممکن است.

مطالعه روز نامه و دیگر مجلات و کتب امروز یکی از ضروریات های مهم در زندگی انسانها بشمار می رود. مخصوصاً اطلاع از اخبار و وقایع جهان بخش عمده علاقمندی خوانندگان و مطالعه کنندگان را می سازد. یکصد دیگر هم بخش های دیگر روز نامه را می پسندند و بدان دلچسپی نشان میدهند و از همین رو است که مطالعه روز نامه در اکثر نقاط جهان شکل عادت را گرفته است و هر اشترك کننده در حین جای صبح روز نامه را مطالعه میکنند و در هنگام شب روز نامه و یا مجله مورد علاقه خویش را مطالعه میکند. این عادت پسندیده یکی از خصایص خوب است که باید آن را پرورش داد.

ما سفاهه در کشور ما تعداد روز نامه خوان و بصورت عموم تعداد مطالعه کنندگان کم است و این ناشی از عدم علاقه و یا تعداد بی سواد است. ولی خوشبختانه امروز جوانان ما و همه کسانی که تا اندازه از سواد بهره دارند به مطالعه روز نامه علاقه گرفته اند و کمتر این اشخاص را می بینیم که روز نامه را در خانه و یا دفتر مطالعه نکنند اما بنظر ما این کافی نیست که تنها به مطالعه روزنامه اکتفا و بسنده گرد بلکه لازم است و بخصوص بر جوانان است که بر دامنه مطالعات خویش بیفزایند و آن را وسعت بیشتری بدهند. مخصوصاً مطالعه و خواندن کتاب برای هر جوان ضروری و لازمی پنداشته میشود مطالعه کتب علاوه بر اینکه بر دانش و معلومات عامی افزاید یکتوع سرگرمی دلچسپ و جالبی است که انسان را از بسا کارها و اعمال نا سواب باز میدارد.

جوانی که به کتاب و مطالعه علاقه مند است در آینده میتواند کار های مهمی را از پیش ببرد. ولی یکنکته را نباید از نظر دور داشت که وقتی انسان مطالعه میکند و زمانی که وقت صرف می نماید باید کتب و مطالبی را مطالعه کند که به درد خود و اجتماعش بخورد. یا بهتر است بگویم چیزی را مطالعه کند که به ارزش خواندن آن ببارزد. یکصد جوانان صرف به کتب ناول علاقه میگیرند در حالی که اگر این عده تنها به کتب ناول و کتاب های پلیسی اکتفا نکرده و منظور شان وقت گذرانی نباشد و کتب به درد بخور که بتواند بر دانش و معلومات انسان بیفزاید مطالعه بنمایند علاوه بر اینکه وقت خویش را به مفت ضایع نکرده اند و در ثانی استفاده خوبی از آن نموده اند پس به این ترتیب بر هر جوان ما لازم است که کتاب بخواند و خود را به مطالعه عادت بدهد. و قتی که انسان عادت به مطالعه پیدا نمود دیگر برای او اینکار یکتوع عمل خواهد شد که بدون آن نمیتوان از آن دوری نماید.

شرایط زندگی امروزی هم ایجاب این را می نماید که باید هر جوان ما تا اندازه از

پوسته یگانه

از تاریخ باید آموخت

آوانیکه جامعه فیودالی رخت بر بسته و جای خود را به رژیم سرمایه داری خالی می کرد بمقا یسه دوره های قبل عده بیشتری از مورخین کوشیدند که جوهر اصلی تاریخ را ترك کنند هستند عده ای از مورخین که به این کار دست یافتند درین عده می توان از «توین بی» و «اشنگلر میسون» نام برد. آوانیکه آثار ایندو مورخ جامعه سرمایه داری را بدقت مطالعه نمائیم می بینیم که مقصود ن ترك تاریخ اینها با مورخان دیگر بوضوح مبایست دارد. توین بی می گوید: «هر اندیشه تاریخی حتماً نسبی است و تابع شرایط زمانی و مکانی صاحب اندیشه آن است. این قانون طبیعت بشری است....»

بعد از آنکه جامعه کمون اولیه جای خود را به جامعه برده داری گذاشت و در مرحله دوم آوانیکه فیودالیزم جای نشین برده گیری گردید و با اخره زمانه رژیم بورژوازی بجای فیودالیزم مستقر گشت تاریخ نقطه های عطف خود را می گذراند یعنی پس از يك تحول انقلابی نظام های جدید بجای نظام های کهن مستقر می گشتند ولی درین تحولات يك پدیده عمده و اساسی عام بود و آن اینکه در هر يك از انقلابات اجتماعی - اقتصادی يك نظام اجتماعی مرکب از طبقات متضاد و آشتی نا پذیر جای خود را به نظام دیگری ازین قبیل می داد ولی قرن بیستم (سال ۱۹۱۷) شاهد رویداد بزرگ شگرف و بی مانند ای است یعنی سوسیالیسم نقطه عطف انقلابی در جهان اول در روسیه رخ داد. همه سیستم های اجتماعی اقتصادی در بطن خود جای نشین خود را می پرورید ولی جای نشین آنها نیز يك وجه مشترك با سلف خود می داشت و آن موجودیت پدیدار استثمار فرد از فرد بود اما سوسیالیسم نقطه عطف تاریخی و یا به عبارت دیگر تحول انقلابی که توسط انقلاب سوسیالیستی به میان آمد با تحولات گذشته يك فرق بقیه در صفحه ۵۴

از تاریخ حرف می زدیم از مورخین باستان از آنانیکه تاریخ را در خدمت طبقات حاکم و تو صیف کار نامه های آنان قرار می دادند و هم چنان از آنانیکه کوشش کرده اند تا وقایع تاریخی و تاریخ تکامل بشری را بشکل او برکنیف (عینی) بنگارند و توده های مردم را که سازندگان اصلی تاریخ اند تو صیف نمایند. به این بحث ادامه می دهیم:

در قدم اول باید دانست که در گذشته همه نظریه علم و سواد ما تند امروز عام نبود و هر کسی را نه قدرت فرا گیری علم و تحصیل بود و نه اجازه آن. یعنی در زمانه های قدیم و بخصوص قبل از انقلاب صنعتی انقلاب کبیر فرانسه (انقلاب بورژوازی ۱۷۸۹)، همه نظریه ریکه امتیازات طبقاتی و نعم مادی و معنوی در انحصار طبقات حاکم جوامع بشری بود فرا گیری سواد و تحصیل نیز به همان پیمانه محدود بود. منطبق با همین امکانات علمای علوم مختلفه منجمه تاریخ هم محدود و انگشت شمار بود و ازین عده انگشت شمار تنها تنی چند در صدد آن پر آمدند تا وقایع را بشکل واقعی آن ارزیابی و تحلیل نموده برشته نگارش در آورند. یعنی از زمان باستان تا آخرین هوا حل نظام سرمایه داری مورخانی بوده اند که می کوشیدند جوهر اصلی تاریخ و فلسفه تاریخ را ترك نمایند و به علل اصلی وقایع تاریخی پی ببرند و آنرا از زیا پی کنند ولی باید يك نکته عمده را که خیلی با ارزش است بیاد داشته باشیم که درك تاریخی علمای تاریخ و لو آنانیکه کوشیده اند آنرا عینی و واقعی درك و ارژ یا بی نمایند این از زیا بی شان نمی توانست از شایرة تأثیر شرایط زمانی و مکانی وقت بیرون رود. اکثر مورخین در مقطع های خاص تاریخی یعنی در زمان چرخش های عظیم تاریخی ظهور کرده اند آن زمانانیکه تحولات بزرگ اقتصادی و اجتماعی تدارک می شد. در آخرین چرخش تاریخی قبل از انقلاب سوسیالیستی یعنی

موسیقی زبان مشترک ملت‌هاست

از دیر باز موسیقی پدیده شناخته شده و مهم حیاتی بشمار می رود، واز زمانه های قدیم تا به امروز در بین جوامع راه داشته و تا جهان باقی است راه خواهد داشت اگر به تاریخچه موسیقی نظر بیاندازیم در می یابیم که موسیقی نه تنها بحیثیت عامل تفریح و سرور بشمار می رود بلکه در بعضی از جوامع داخل مذهب شده و انکشاف یافته است.

اما برعکس این پدیده در بعضی از جوامع نظر به خصوصیات خود آن جا که چندان انکشاف نیافته است. بهر حال موسیقی این است که موسیقی بحیثیت یگانه عامل تفاهم بین جوامع در طول تاریخ نقش ارزنده داشته است.

اما برعکس این پدیده در بعضی از جوامع نظر به خصوصیات خود آن جا که چندان انکشاف نیافته است. بهر حال موسیقی این است که موسیقی بحیثیت یگانه عامل تفاهم بین جوامع در طول تاریخ نقش ارزنده داشته است.

اما برعکس این پدیده در بعضی از جوامع نظر به خصوصیات خود آن جا که چندان انکشاف نیافته است. بهر حال موسیقی این است که موسیقی بحیثیت یگانه عامل تفاهم بین جوامع در طول تاریخ نقش ارزنده داشته است.

خوشبختانه امروز در کشور ما به ارزش این پدیده حیاتی و نقش آن در روحیه جوانان و نو جوانان و تمام اقشار و طبقات اجتماع پی برده شده و از همین روزه روزگارانکشافات و تازه آفرینی هایی در این راه به مشاهد می رسد که آینده بهتری را میتوان از همین حالا پیشبینی کرد.

در گذشته موسیقی در بعضی از خانواده ها بشکلی تعبیر میگردید که فکر میکردند اگر جوانان شان به موسیقی علاقه گیرند یا به یکی از آلات موسیقی آشنایی حاصل کنند آن جوان به بیراهه کشانیده میشود و از تمام مسائل حیاتی و زندگی بدور می ماند در حالیکه امروز خوشبختانه این نوع برداشت های کهنه و فرسوده بکلی از بین رفته و از همین رو است که در هر خانواده و در هر خانه یکی دو نفر از اعضای خانواده به یکی دو نوع از آلات موسیقی آشنایی داشته و میتوانند آن را بنوازند.

خوشبختانه امروز در کشور ما به ارزش این پدیده حیاتی و نقش آن در روحیه جوانان و نو جوانان و تمام اقشار و طبقات اجتماع پی برده شده و از همین روزه روزگارانکشافات و تازه آفرینی هایی در این راه به مشاهد می رسد که آینده بهتری را میتوان از همین حالا پیشبینی کرد.

جوانان باید در برابر دست آورد

های انقلاب بی تفاوت نباشند

نوع خود گذری، ایثار و فدا کاری دروغ نوازند زیرا در برابر پسمانی ها، تا بسامانی های جا که معنویت بزرگی را بعهده دارند تا از هر راهی که قدرت و توان آنرا داشته باشند برای مردم و کشور خود که منافع اکثریت در آن نهفته باشد مقید واقع شد و خدمت ارزنده یی را انجام داد.

باید متذکر شد که قشر جوان ما باید باندک مسوولیت و رسالت تاریخی و شرایط انقلابی، روحیه و طهرستی و مردم دوستی نوع پروری، پر خورده انسانی و صداقت و راستی را شعار خویش قرار داده و همیشه در راه نیل و اهداف عالی انسانی زحمات خستگی ناپذیری را متحمل شوند تا بتوانند کشور خود را از ورطه بدبختی ها رنج ها و نا بسامانی ها بیکه از نظام های فر قوت گذشته بارت مانده است نجات دهند و جامعه رفاه و آسایش را برای خلق خود به ارمغان بیاورند.

پس هر زمانیکه جوانان منافع اکثریت را بر منافع شخصی و فردی ترجیح داده و از فکر شخصی بدر آیند و در فکر کشور، مردم و راه حل مشکلات آنها بپند باشند و فکر کنند که آیا در طول دوره زندگی چقدر توانسته اند که خدمتی را برای مردم و کشور خود انجام داده و مفید واقع شده، پس یقین داریم که اگر هر کدام این سوالات را از خود بکنند خواهیم دید که منحصبت اعضای جامعه مسوولیت هایی در برابر انقلاب و دست آورد های انقلاب و با لایحه در برابر کشور خویش داریم که باید آنرا ایفا کنیم و با احساس انقلابی و درك ملی وظیفه خود را عملاً انجام دهیم زیرا هر وقت چنین درك و احساس نزد ما پیدا شود دیگر در برابر مسائل ملی و انقلابی خود بی تفاوت نخواهیم بود.

هر گاه به تاریخ جوامع بشری نظر اندازی کنیم خواهیم دید که در جوامع بشری جوانان با درد، روشن فکر و میهن پرست قشر فعال و پر قدرت جا که معنویت را تشکیل داده و در پیشرفت و ترقی، شگوفانی و اعتلای میهن نقش عمده و بسزایی را بازی کرده و میکنند. زیرا همین جوانان نیرو مند و پر توان هستند که در آینده بحیثیت کارمندان واقعی وطن رسالت تاریخی شان را بر عهده خدمت بخلاق درك نموده اند و در راه پیشرفت و ترقی وطن و آرا مشی مردم مساعی همه جا به نموده و به خاطر دفاع از میهن و ناموس وطن و دست آورد های علمی و متمدنی که به نفع اکثریت مردم جا که باشد بیکار دلیرا نه می نمایند.

پس چه خوب است که جوانان ما با قدم گذاری درین راه مقدس، درین مبارزه وطن پر ستانه و همگانی با نا همواری ها و دشواری ها هر کدام منجبت افراد مسوول جامعه افغانی اهداف انقلاب واقعی و حقیقی خود را درك کنیم و با فهم و درك آن برای تحقق آن قدم های عملی بگذاریم.

در شرایط امروزی هر فردی از جا که به و بخصوص جوانان مسوولیت دارند از جوکات محدود مسا یل فردی بدر آمده خود را به مسا یل ملی و متمدنی آگاه سازند و برای اعتلا و ترقی و آرا می مردم و کشور خود بپند باشند و راه حل آنرا جستجو و تحقیق و مطالعه نمایند. زیرا اگر جوانان امروزی فقط تما شای حوادث درنصورت وقت گرانهای خود را که باید برای آبا دانی کشور به مصرف برسانند، بسپوده اندست داده اند از اینکه جوانان نقش مشعلدار هر جا که را بازی می نمایند باید در جهت روشن ساختن افکار و اندیشه های خلق و اهداف والای جا که معنویت باید از هیچ

من دیگر کودک دیروز نیستم

ولی آرزو دارم که باز هم تحصیل نمایم و علم بیاورم، دو سال قبل از تواج کرده و صاحب یک کودک یک ساله نیز هستم. من با پدر و مادرم و دیگر اعضای فامیلم یکجا زندگی میکنم یعنی شرایط زندگی من طوری است که نمیتوانم به تنهایی زندگی مستقلی داشته باشم.

همسرم در یکی از موسسات کار میکند و من نیز صاحب کاری هستم. این نکات را برای این خدمت شما نوشتم که به زندگی خانوادگی ما آشنایی حاصل کنید تا بعداً در باره بتوانید عادلانه قضاوت نمایید.

برای يك جوان شاید بر ازنده نباشد که از فامیل خود از زندگی خانوادگی خود و بالاخره از عادات و اطوار خانوادگی خود حرف های ته و بالا بزند، ولی امروز شرایط زندگی طوری آماده گردیده که باید خوب و بد زندگی را بیون پرده پوشی و بدون قضاوت بیان نماید و آشکارا آنچه که تماماً ضعف زندگی محسوب میگردد در میان نهد بلسی، من هم بدین ملحوظ خواستم حرف های خود را گله های دوستانه اما جدی خود را از فامیل و معصوم ما از پدرم بدین وسیله ابراز بدارم.

جوانی هستم بیست و پنج ساله، تحصیلات خود را تا بدرجه لیسانس تکمیل نموده ام

بقیه در صفحه ۵۴

برگزیده‌های ازمیان

فرستاده‌های شما

تاج محمد یاری

غافل منشین

ای تازه جوان چید در ایام بکن
غافل منشین کار خود انجام بکن
بپوده مشو منظر سا فی دهر
تا پاده رسد تپه جام بکن

گو یند عروس دهر شوخ و سنگ است
با هر کی بود همیشه در یک رنگ است
زنها در به او طرح محبت مکن
زیرا که گپی شیشهو گاهر سنگ است

بنگر که جها نیا ن بر فتنه به پیش
کردند علوم زان خویش
بر خیز به نرد علم زن طاس کمال
پانچم خرد به بین که آید شش و بیش
میر محمد کاظم هاشمی

تاسره مینه لرم

مینه می زده کینی خوخی گرانی دامتا به خاطر
ستا دویادلی بنا یستستا دینکلا به خاطر
ستابی مثاله بنا یست هر خولید لسی نه شی
یوازی خای لر ینه بنکلی زما به خاطر
ستا د بنکلا شمع دی همیش رویناه اوسی
نوقی دحسن دیشه ، گل دیو را به خاطر
ستا نا خویری خبری ستا به زده پوری ادا
دانظار به شبه کی ناست د سبانه خاطر
فکر اوخیال می همیش بنکلی له تاسره دی
مینه توپو نه وهی زده کینی می ستا به خاطر
که تا نه لری به خیال دی همیش داسره
خویش یی سا تلی ینه ستا د خندا به خاطر
کا بشکی چه مینه دی وای زده کینی یاری سر ستا
جوده خویشی به وه پری ستا دو قسا خاطر

حریم محبت

تو شاه عروس لطف و نکویی و خلق عظیم
جو شیرینترین سرود آهنگین
به موج موج وجودم در خرام شکوهر

به گوشت

پوست

و

مغر استخوان میکند احساس

آه!

مرا بشناس

به هم ایمان داریم

و

زانو زیم در این محراب مقدس

حریم محبت

غلام حیدر یگانه جوت ۱۳۵۸

تبع و نگارش از : خلود «پدرام»

یادی از علامه اقبال لاهوری

هنگامیکه يك انسان بزرگ را می
شناسیم که در زندگی مو فی زیسته است،
روح او را در کالبد خویش می‌بینیم و با او
زندگی می‌کنیم و این ما را حیات دو باره می
بخشد

شائیل (دفتر های سین)

یکه به اشعار حافظ و سعدی سخت علاقمند
بود، اشعار عارفانه مولانا را بیشتر مو افق
حال خویش می یافت. علاوه بر زبان فارسی
انگلیسی و عربی را هم خوب می‌دانست اما
به این دوزبان شعر می‌سرود.

در سال ۱۹۱۵ اولین مثنوی اقبال انتشار
یافت. اما تا آنروز کاران شهرت اقبال
محدود به سر زمین هند وستان بود. ترجمه
این مثنوی بواسطه نیکلشن - محقق و
اندیشمند معروف باعث شهرت اقبال در اروپا و
جهان غرب گردید.

در سال ۱۹۰۵ میلادی به اروپا رفته بود و
یادریافت دکتر ا در فلسفه دو باره به
وطنش باز گشت و با کنگره ملی هند،
هندو نپا میا، جمعیت العلماء شیعه، مجلس
احراد، جماعت خا کمار و انجمن اتحاد
مسلمین و بعضی دستجات ملی و دمو کرات
دیگر که هنوز غبار آندوه شکست شورش
۱۸۵۷ از آیین افکار شان کاملاً ز دوده
نشده بود بنای همکاری گذاشت. با عمل و
اندیشه به میدان مبارزه تاخت. پشتیبانی
جندی خود را از دلیک - (لیک) که بعد از اوج
گیری تحولات سیاسی هند از کنگره جدا
شده بود، بعداً به (مسلملیک) معبر و ف
گردید. اقبال هنگام این انشعاب در اروپا بود
در قیودی و عمل اعلام کرد. و بیان شوکت علی

وسيله گوش فرمان مظلمه استعمار گردد.
فکر اروپائی او را با خویش بیگانه نکرد.
ایمان مذهبی او را به تعصب نکشاند، ریزه
کاری های فلسفی او را از لذت شعر و هنر
محروم نداشت. روح عارفانه اش او را از
مصایب زمین و ملت اسیرش آواره نکرد
و بقول نویسنده بی «همچون بر گشتون می
اندیشید و همچون مولانا عشق میورزید و
همچون نا صر خسرو برای ایمانش می‌سرود»
«و همچون کارل دیمین روح و عشق را در
کالبد خشک زندگی انسان امروز آرزو می
کرد و همچون لوتر و کالون، (توبه‌یست
اندیشه مذهبی) را در مذ هب خویش و
(رسانشی اسلامی) را در این عصر هدف
خویش ساخته بود» (۱) - برای همین،
اقبال مردی نبوده است، که فرصت کو تاه
خود را بر متوال بحث های از گونه مشاجرات
بی هدف موسوی، سنی، بودائی، کثنو -
سیانتی و غیره بگذراند و این یکی دیگر از
انگیزه های محبوبیت اقبال است.

اقبال، زبان فارسی را در سر زمین هندو -
ستان فرا گرفت. مثنوی مولانا گلستان
و بوستان سعدی را به تکرار خواند. تا
تقریب و مهارت خود را در زمینه شناسایی
قواعد شعر فارسی انسجام ببخشد. با وجود

(۱) - علامه اقبال - صفحه ۲۱.

سر پا ایستاد. در زیر آسمان خویش شاخ
و پنجه زد. بر کویری سوخته آب شد
تا بدانو سیله نخلستانی بیاراید. و آن
اقبال بود.

اقبال - مرد دین و سیاست و اندیشه. در
کلکسیون عظیم کتابها صرف به قرآن می
اندیشید. بر سلسله طو لانی آموز شگاهها
به شیوه آموزش مسجد پیامبر علاقمند بود
و از زعمانی جهان پیامبر رهنما انتخاب کرده
بود. اقبال میا ستعمار، اقبال انقلابی، اقبال
جامعه شناس، اقبال روانشناس، اقبال مردم
شناس اقبال اسلام شناس و اقبال فیلسوف
پرورنده چنین دستگا هی است و چنین
مکتبی!

اقبال، يك عمر غرق مطالعه، تحقیق و
بررسی معارف اسلامی بود. ولی این غرق
شدن در هزاره چند صد سال پیش هر گز
او را از جهان و تمدن امروزی غافل نداشت
چنانکه تحصیل گشت و گذار در اروپا اندک
تغییری در روح اسلامی و مگر کتر ملی او
وارد نکرد. و این یکی از صد ها صفت بر
جسته اقبال است. از تباران رو شناسگر -
انی نبود که با چند سالی در اروپا بودن،
با فر هنگ و تمدن سر زمین خویش
بیگانه شود، ملت خویش را فراموش کند،
برای آنکه متجددش بخواند به خوی و
خلق هم وطن خود پشت پا بزند. و بدین

علامه محمد اقبال لاهوری یکی از چهره
های درخشان علم، حکمت و ادب فارسی
است. دنیائی گسترده بشریت، انسانهای
به چنین گسترده گی در ابعاد گو نا گون
شرف و کمال را، با رها به جامعه تقدیم
نموده است. اما آنچه که اقبال را به گونه
ای که می شناسیم، ممتاز کرده است،
محصول چه معجزه تواند بود؟

این سبز جنگل بارور در عصری به برکت
و بار نشت، که تفکر اسلامی به علت هجوم
سیل آسائی استعمار غرب در سکوت مرگ
آلود پائیزی دست و پا میزد، و ملتی و
سرزمینی همه آرزو های دیرینه خود را بر
پاد رفته می بیند داشت.

آری! در چنین فصلی که جز سردی
وحشت انگیزی سکوت سنگستان آوازی
بشارتی شنیده نمی شد، از شوره زار آن
جغرافیائی ویران شده سرو آزاده تی سر
کشید و جهانیان را خیزه ساخت. که همه
به رویش بعد از مرگ غنچه ها و بند هائی
که در آغاز شکفتن و شکافتن و سر از
خاک بیرون کشیدن، به پی عا طفسگی و
سنگدلی تمام زیر خراوار ها خاک یاس و نا
امیدی مدفون شده بودند، ایمان می آوردند!
دیری نگلشته بود، که نو جوانی نیرو -
مند و مستحاضی به صلابت کوه قامت بر -
افراشت، در مقابل طوفان های مخالف

دکتر انصاری، اجمل خان، ابوالکلام آزاد و سید احمد خان (مؤسسان جامعه اسلامی علیگرمه) وارد میدان میبایست شد. نحو لات عظیمی، که در دهه سوم قرن بیستم میلادی جریان های سیاسی و ارکان های آزادی طلب هندوستان را فسر گرفت، اقبال را بر آن داشت، که در چار

چوب هند اسلامی اسباب ایجاد نظام انسانی و واحد ایدئولوژیکی را بر سرای استوار داد. کامل حاکمیت ملی هندوستان قدارک ببیند. همان بود، که طرح این نظام را در اجلاس سالیانه مسلمانان که در آله آباد بر پا شده بود تقدیم نموده خواهان مشاجره شد (سال ۱۹۳۰) دیری نگذشت، که این نظریه در عالم اضطراب و پریشانی شکفت انگیز سیاسی بوسیله زعيم عالقدر محمدعلی جناح بمنصه اجراء گذارده شد. (۱۹۴۷ میلادی) برای همین نقش اقبال برای آزادی سرزمین هندوستان شایان اهمیت پس عظیم است. اندیشه پان اسلامیتی اقبال، که طرح هائی از آن در همان اجلاس مسلمانان به بحث گذارده شده بودند غیر از اندیشه (اتحاد) مسلمانان متعصب، برای دشمنی و نفوذیت کامل با غرب و آرزوی نابودی تمدن غربی به عنوان ملتی و سرزمینی از کره ارضی است. دیدگاه اقبال در این مورد فقط بر اساس مبارزه علیه زور کسویی و استبعاد گرائی استوار گردیده و این خود میرساند، که او طرفدار ملت برتر، فرهنگ برتر، نژاد برتر و جغرافیایی برتری نیست. و ستیزه او بر ضد غرب و خصوصاً بریتانیا از اینجا متشعب می گردد، که آنها افتخارات ملی، فرهنگ مادی و معنوی نیم قاره هند را و حقیقتاً تاراج کرده اند. بلی: برای او زرد و سیاه و سپید و تگرو مطرح نیست، چنانچه می گوید:

نه افغانی و نه ترک و تناریم
چمن زاریم و از يك شاخساریم
تمیز رنگ و بو بر ما حرام است
که ما پرورده يك نو بهاریم

و باز می گوید:

هنوز از بند آب و گل نرسنی
نو گوئی رومی و افغانی من
من اول آدم بی رنگ و بویم
از آن پس هندو تورانم من

اقبال - آدمی را در فرا خنای اعمال اجتماعی اش مورد مطالعه قرار میدهد برای معایل قنری و طبقاتی چنان اسناد حا کمیت و محکومیت ذاتی آدمی نگاه نمیکند. زموید ایرانی آفتقد نفرت دارد که از اشعب گرائی بیود، و از پاپ و وائیکان آفتقد بیزار است که از برهنه هند.

اقبال شور سر زمین اشغال شده است اقبال بی در نظر داشت کم و کاست های قرار دای و سنتی، از تمام کسا نیکه در زنجیر استبداد و استعمار دست و پا میزنند می طلبد تا دینی بهم دادم بشر کاء بند های برهمنی را پاره کنند. اما در این روند نه به کار و تلاش ناسازمان یافته معتقد است و نه بتقلید کور کورانه از اسالیب دیکته شده بی متد مبارزه غربی، چون میدانست که گره کار ما با اطاعت برده وار از غرب گوده نمیشود.

شرق را از خود برد تقلید غرب
باید این اقوام را تنقید غرب
قوت مغرب نه از جنگ و ر با ب
نی ز رقص دختران بی حجاب

شماره ۲۳

نی ز مهر ساحران لاله دوست
نی ز غریبان ساقو نی از قطع دوست
محکمی او را نه از لا دینی است
نی فرو غش از خط لاتینی است
قوت افرتک از علم و فن است
از همین آتش چرا غش روشن است
حکمت از قطع و برید جامه نیست
مانع علم و هنر عسایه نیست
علم و فن را ای جوان شوخ و شنگ
مغز می باید نه ملبوس فرنگ
اند رین ره جزنگه مطلوب نیست
این گله یا آن گله مطلوب نیست
فکر جالاکي اگر داری پس است
طبع دراکي اگر داری پس است
تا لہات اقبال:

از قالیات منشور و معروف علامه محمد -
اقبال لاهوری یکی (سیر فلسفه در ایران)
است و دیگری (تجدید بنائی فکر دینی) این
دو می اکنون در قالار مطالعه کتا بخانه علامه
کابل موجود است.

غیر از آلوری که بزبان فارسی و ترجمه
فارسی در دسترس ما هستند، رساله های
زیادی به اردو و انگلیسی نیز دارد. اما آنچه
که با عث شهرت اقبال گردیده است، آثار
منظوم او بزبان فارسی میباشد. که ازین قرار
اند:

۱- جاوید نامه:

این کتاب تقریباً نوعی سوال و جواب می
باشد. این کتاب که حالت روحانی اقبال
را در اوج کمال انسانی و وار سنگی آذانه
ترین مرد دنیا نشان میدهد، با این بیت
آغاز می گردد:

بندل خود گفتگو ها داشتیم
آرزو ها، جستجو ها، داشتیم
در جائی دیگری این کتاب می گوید:

آدمی اندر جهان هفت رنگ
هر زمان گرم فغان ما نند جنگ!
آرزوئی هم نفس میسوزد ش
نالهای دل نسواز آمو زد ش
لیکن این عالم که از آب و گل است
کی توان گفتن که دارائی دل است!
بحر و دشت و کوه و خاموش و کر
آسمان و مری و ماه خا موشی کر!
گر چه بر گردون هجوم اختراست
هر یکی از دیگری تنهاراست!
هر یکی مافندما بیچاره است
در فضای لیلگون آواره است!
کاروان برگ سفر ناکرده ساز!
بیگوان افلاک و شب عادی ر یاز!
این جهان صید است و صیادیم ما!
بالاسیر رفته از یادیم ما!
زار قالیدم صدایی برخاست
هم نفس فرزند آدم را کجاست! (۱)

۲- ارمغان حجاز:

این کتاب، که در پایان حاوی چندین
ترانه به زبان اردو است دارای چهار صد
ترانه می باشد.

بعضی ترانه های این کتاب:

ز قرآن پیش خود آئینه آویز
دگرگون گشته از خویش بگریز
تسارویی بنه کبردار خود را
قیامت های پیشین را بر انگیز
یکام خود دگر آن کهنه می ریز
که با جامش تیرزد ملک پرویز

(۱) - جاوید نامه صفحه ۲۰۱

(۲) - ارمغان، صفحه ۱۰۴

زاشعار جلال الدین رو مسی
به دیوار حرم دل بیاو بسز (۲)
نهیگی بجه خود را چه خوش گفت
به دین ما حرام آمد کسرا نه
ببوج آویز از ساحل بر هیز
هیه در یاست ما را آشیائسه
نو در دریاه نی او در بر تست
به توفان در فتنان جوهر تست
چو يك دم از قلاطم ها بیامود
همین دریاسازی تو غارتگر تست (۳)

۳- پس چه باید کرد: (۴)

پس چه باید کرد ای اقوام شرق؟ در سال
۱۳۱۱ در جریان مسافرت به افغانستا ن
سروده شده است.

آدمیت زار نالید از فرنگ
زندگی هنگامه بر جید از فرنگ
پس چه باید کرد ای اقوام شرق؟
باز روشن میشود آیام شرق
در ضمیر ش انقلاب آمد بسزید
شب گشت و آفتاب آمد بدید
یورپ از ضمیر خود بسمل فتاد
زیر گردون رسم لادینی نهاد
گرگسی اندر بسوسن بره
هر زمان اندر کمین بسره
مشکلات حضرت انسان از اوست
آدمیت را غم پنهان از اوست
در نگاهش آدمی آب و گل است
کاروان زندگی بی منزل است (۵)

۴- پیام مشرق:

عنوان این مثنوی که برای غازی امان الله
خان میباشد، در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی
تالیف گردیده است.

زندگی جهد است و استحقاق نیست
جز بعلم النفس و آفاق نیست
گفت حکمت را خدا خبر کثیر
هر کجا این خبر را بینی بگیر
سید گل، صاحب ام الکتاب
برد گویا بر ضمیرش بسی حجاب
گر چه عین ذات را بی پرده دید

ر ب ز دنی از زبان او چکید
علم اشیاء علم الا سعا سنی
هم عصا و هم ید بضا سنی
علم اشیاء داد مغرب را فر و غ
حکمت او ما ست می بند د ز و غ
جان ما را لذت احسا س نیست
خاک ده جز ریزه العا س نیست

علم و دولت نظم کار ملت است
علم و دولت اعتبار ملت است
آن یکی از سینه احرا ر گیر
وان دیگر از سینه کهما ر گیر
دشته زن در پیکر این کسانا ت

در شکم دارد گهر چون سونبات
لعل ناب اندر بد خنان تو است
برق سینا در قهستان تو است (۶)

(۳) - ارمغان حجاز صفحه ۱۴۶-۱۴۷
(۴) - و مسافر دریک مجلد نشر شده اند.
(۵) - پس چه باید ... صفحه ۵۶.
(۶) - پیام مشرق صفحه ۷۰
(۷) - از مجموع زیور عجم.
(۸) - اسرار و رموز صفحه ۱۲۹-۱۳۰.

۵- زیور عجم:

این کتاب که در سال ۱۳۰۱ هجری به
نظم آمده دارای چهار قسمت است. بعضی
از ابیات این کتاب:

تا موس ازل را تو امینی، تو امینی
دارای جهان را تو داری تسو یعنی
ای بنده خاکسی، تو زمانی تو زمینی
صیهای یقین درکش واز دیرگهان خیز
از خواب گران خیز (۷)

۶- اسرار و رموز:

این کتاب با چهار هزار بیت به میک
مثنوی مولانا بوده، در سال ۱۲۹۵ هجری
شمسی سروده شده است. این کتاب دو
قسمت دارد:

(اسرار خونی) و (رموز پیخونی).

شعری از این مجموع ه:

جوهر ما با مقامی بسته نیست
باده تندش بجا می بسته نیست
هندی و چینی غل جام ما ست

رومی و شامی گل اندام ما ست
قلب ما از هند و روم و شام نیست
مرزو بوم او بجز اسلام نیست
پیش پیغمبر چر کعب پا کزاد
هدیه آورد از با لت سعادت
در فنا یش گو هر شتاب سفت
سیف مسلول از سیوف الیهد گفت
آن مقامش بر فراز چرخ بلند

نآمدش نسبت با قبلی پیسنند
گفت سیف من سیوف الله گو
حق پرستی جز براه حق میو
هیچنان آن راز دان جز ووکل

گرد پایش سر به چشم رمل (۸)

در پایان باید بگویم، که شناختن
اقبال به هما نگو نه که بوده است کسار
نشواری است. زیرا اقبال مرئی است گمترده
در ابعاد گوناگون اندیشه و خیال حفر،
که چه از نظر معانی و چه از نظر الفظی
در خود بیان حالات اقبال شدیداً احساس
کمبونی می کند؟ هر گز و بهیچوجه مدعی
آن نتواند بود، که اقبال را می شنا سد،
بلکه مدعی آن میتواند باشد که به اقبال
اخلاص و عقیدتی دارد. بناء بهتر است که
مختصری از هموطنش را شد پاکستانی
باشویم:

(اقبال نه تنها شاعر همه مکانهاست بلکه
شاعر همه افکار نیز هست و این راز بزرگ
وی به عنوان يك شاعر و يك انسان است.
ونه تنها خود را از بند زمان و مکان رهایی
بخشید، بلکه با بر گزیدن انسانیت به
عنوان فکری شعر خود شاعری را یکی از
بزرگترین سر چشمه های الهام تبد بل
نمود.

اقبال در سن ۶۳ سالگی زندگی را بدرود
گفت.

* ابن سینای بلخی *

یو علی سینا (۲۶۴۰) علامت را شام است درحالیکه دایرة المعارف ازبکی شو و ی محتوای تحقیق مربوط به زندگی و فعالیت علمی ابن سینا را سی و هشت هزار علامت شامل می باشد و این خود مظهر میزان مکمل و روشنگر اطلاعات همه جا به و متمم موضوع ازبکی می تواند شد .

قرار گزارش مطبوعات از پاکستان منتشره شماره ششم ۱۹۸۰ مجله «ازبکستان شوروی» اخیرا درین سرزمین علمی و فرهنگی آسیای میانه ، یکسلسله نشر یا کی درمورد زندگی ابن سینا بزبان اسپرانتو (زبان بین المللی) نیز برگردانیده شده است .

نا مگذاری برخی مواضع و بعضی اعلام با سم ابن سینا :

طوری که مشهود و معلوم است بخاطر طریقت و بود جاویدانی مقام ۴ معنوی ابن سینا در سر زمینهای شرق و غرب برخی مواضع و مواضع تعلیمی ، فرهنگی و طبی را به اسم وی مسمی ساخته اند . بطور مثال :

در افغانستان از سالها بدین طرف چنین نامگذاریهای ، مورد نظر و عمل بوده و بعضی مواضع بنام ابن دانشور نام می یابند میگردد . مانند : دابن سینا روغتون (شمال)

خانه ابن سینا ، دابن سینا درمختون (ادویه فروشی ابن سینا) ، دابن سینا پلورنخشی (فروشگاه ابن سینا) که مقصد آن کتاب فروشی دولتی در یکی از جاده های کابل است . دابن سینا وات (جاده ابن سینا) و امثال آن که بیشتر مواضع یاد شده در با تخت کشور و بعضا در برخی ولایات پتزر رسیده است .

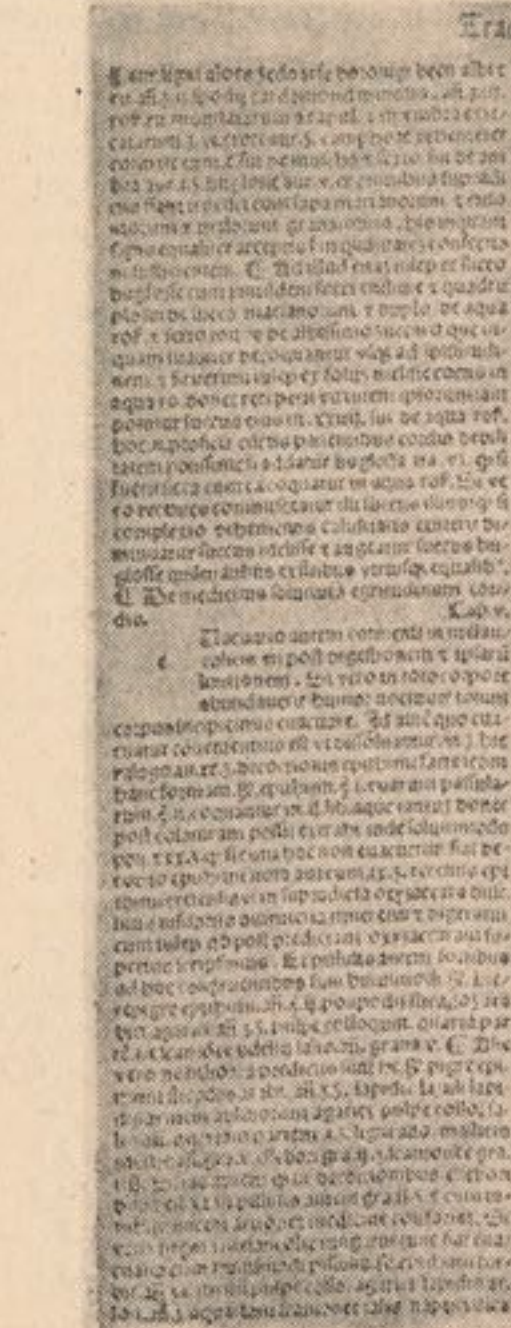
همچنان در غده از کشور های مشرق زمین چون مالک عربی و ایران نیز بعضی جای ها و مواضع بنام ابن سینا یا پور سینا رسماء شناخته شده است که اعلام مشخص آن دلیل ثابت و واضحی مبنی بر شناخت شخصیت علمی و موقف معنوی آن مسرد دانشور درجهان فضل و دانش مشخص گردیده و او را بیان طوریکه در شروع مبحث نیز بدان اشاره کردیم چه در آثار و تالیفات خویش و چه در نامگذاری ها آنرا بنام «ابو سینا» یاد کرده اند . در سر زمینهای آسیای میانه یا همجوار شمالی افغانستان نیز چنین نشانه های به بلا حظه میرسد .

مثلا در ردیف انجمنها و کمیسیونهای وابسته به هیات رئیسه فرهنگستان علوم جمهوری شوروی سوسیالیستی از پاکستان «کمیته ویژه بر رسی (میراث علمی) ابو علی ابن سینا» نیز موجود بوده و درخیابان نو مره پانزده «گویشیف» شهر تا شکند پایتخت ازبکستان واقع می باشد که وظایف مجامع و کمیسیونهای علمی متذکره و امثال آن عبارت از جلب محافل وسیع علمی در جهت بر رسی مهمترین مسائل مربوط به رشتنهای مختلف دانش و کمک به تعلیم کامیابی های دانش در اقتصاد ملی و تعلیم علم و دانش بین دوستان دانش و زحمت کشان از پاکستان و سایر کشور های ذی علاقه می باشد .

درباره بخشید . طی نیمه اول سال جاری (۱۹۷۹) دو جلد کتاب سوم از طبع بیرون می آیند و سپس بی در بی تا آخر سال ۱۹۸۰ جلد های چهارم و پنجم کتابهای دوم و سوم ارائه میشوند . همزمان انتشار آنها به زود از یکی با تیراژ پنجهزار نسخه آغاز می گردد . چاپ و نشر تر جمه های مذکور برای هزار مین سالگرد تولد ابن سینا منظور گردیده است .

از روی تحلیل و تفسیر غیب الله سلاموف رئیس گرسی پوهنخی ادب شناسی پوهنتون تا شکند و کامل جان جوهره یف استاد دانشد انستیتوت پیدا گوژی زبانها در شهر ایلد ایجان از پاکستان تحت عنوان «دایرة المعارف ازبکستان شوروی» منتشره «مطبوعات آن کشور در سال ۱۹۷۸ بر می آید که درمورد متون امثال یکلوی پیدای چهارده جلدی یاد شده که ده جلد آن تا حال به چاپ رسیده است ، نقش و اهمیت متفکران و دانشمندان معروف آسیای میانه با دقت خاصی تشریح گردیده و در لایه های آن پیرامون موضوع زندگی ، ابتکارات و فعالیت های ابو علی ابن سینا و سایر دانشمندان دیگر معلومات جامع و کاملی گنجا نیده شده است .

بخشیکه طبق تفسیر متذکره ، معیاراطلاعات مورد نظر در دیگر دایرة المعارف های «طیوع جهان در باره ابن دانشمند بلخی و امثال آن به سطح دایرة المعارف ازبکستان» جامع افراد و مانع اغیار نیست . مثلا : در دایرة المعارف بریتانیا مقاله و مطالب مربوط به

یک صفحه از ترجمه لاتین کتاب قانون ابن سینا که به سال ۱۵۰۸ میلادی در شهر وینز چاپ شده و به سال ۱۹۶۴ در شهر هیلدلم آلمان نیز تجدید طبع گردیده و موجود است .

خود بنحو کامل ، محتوای همه طب خاور سد های میانه را مطرح ساخته و رشد هزاران سال علم باستانی را تعمیق داده و آنرا بسطج نور رسانیده و بسیاری از دستاوردهای پزشکی قرون بعدی را حدس زده . در کتاب (قانون) که در حوالی سالهای ۱۰۲۲ و ۱۰۲۳ بزبان عربی آماده شده بود حتی در قرن دوازدهم هم بزبان لاتین ترجمه شد و طی پنجاه سال کتاب رومیزی اطببای آسیا و اروپا را تشکیل داده و تا پایان قرن هفده کتاب درسی اساسی طب در همه پوهنتونهای کهن اروپا بوده است . تا زمانهای اخیر تر جمه کامل (قانون) به زبانهای معاصر و جود نداشته و ترجمه منحصر بفرد جهان با تفسیر علمی ابن السیر بدیع توسط خاور شناسان و دانشمندان طب جمهوری ازبکستان در سالهای ۱۹۵۳ و ۱۹۶۱ تهیه و به زبانهای روسی و ازبکی انتشار پذیرفت . طی پانزده سال گذشته دستویسها و مواد نوی بدست آمده که امکان داده اند تا بهر زبانی ، تر جمه (قانون)

یو هنخی فلسفه و حقوق فرهنگستان علوم ازبکستان (آکادمی علوم) ترجمه مکتوبات ابن سینا با الیرونی دادر بساوه مسایل فلسفی و کوسموگرافی (گیتی شناسی) و فزیک از زبان عربی به اوزبکی طبع نموده است . تر جمه «قانون الطب» ابن سینا در پنج جلد محتوای کتاب اول و دوم توسط عبدالله یفح ، عضو آکادمی علوم یاد شده بزبانهای روسی و ازبکی بین سالهای ۱۹۵۸ تا ۱۹۷۴ ترجمه و طی سالهای بعدی منتشر شده است . برای ترجمه این اثر نه تنها نسخه خطی و چاپی متعلق به انستیتوت خاور شناسی آکادمی علوم ازبکستان بلکه دیگر نسخه ها که در کتابخانه ها شوروی و کشورهای دیگر یافت میشوند ، مورد استفاده قرار گرفته اند . اگر چه هزار سال از زمان نوشتن این اثر میگذرد ولی تا کنون در هیچ کجا نسخه کامل این اثر بهر زبانی ترجمه نشده بود و اولین بار تر جمه نسخه کامل آن در ازبکستان بعمل آمده است .

همچنان کارمندان انستیتوت یاد شده در جمله زمینه سازی برای طبع و نشر یک تعداد زیادی از آثار ارزشمند خطی مربوط به شماری از دانشمندان ، فضلا و حکمای شرق و آسیای میانه ، اثر ابن سینا موسوم به «الادویه القلبیه» را نیز در پروگرام فعالیت های علمی خود و نمود کرده اند که انتشار آن بدون شک در مخازن علمی دستمایه های مورد نظر شود مند واقع شده است چنانچه رساله طبی وی زیر عنوان «داروهای قلبی» بزبان ازبکی نیز وقتاً طبع رسیده است . مطبوعات ازبکستان در سال ۱۹۷۹ گزارشی منتشر نموده که شامل رسالات مربوط به بهداشت می باشد . انتشار کتاب مذکور در ارتباط با هزاره تولد ابن سینا که اینک در سال ۱۹۸۰ بر گزار شده ، تحقیق پذیرفته است همچنان طبق توضیح منبع سایر اندازات چاپ و نشر ازبکستان بنامهای (غفور غلام) (ازبکستان) ، «پزشکی» و غیره نیز طبع آثار ابن دانشمند و متفکر کبیر بلخ و شرق و یکسلسله نشریات علمی و هنری مربوط به زندگی و ابتکارات علمی وی مشغول بوده اند .

همچنان در سال ۱۹۷۹ مطبوعات ازبکستان بنام سبت هزار مین سالگرد تولد ابن سینا مطالبی را تحت عنوان «کتاب (قانون)» به چاپ میرسد» بشرح آتی انتشار داد که مفاد کلی آن چنین رو نوشت میشود : «اداره چاپ و نشر بنام مطبوعات» در تا شکند ، بجای ترجمه روسی اثر عمده ابو علی ابن سینا ، دانشمند علامه کبیر سده های میانه بنام (قانون علم طب) بر داخت حجم کلی اثر همراه باعکسها ، متون با کسمیل و تفسیر های علمی به (۳۵۱) ورق چاپی و تیراژ آن به پنجاه هزار نسخه بالغ میگردد .

ابن سینا در دایرة المعارف طبی اما سی

گلها بابهار...

از گوشه گرفت ، در حالیکه میخواست غصه کن از آنچه بود شود گفت :

... خاك به سرت ، همه گارت بود ، حالا...

مجال گزیدن نه عه و نه خودم را دادم . دستم را پس بردم ، پیش آوردم و روی لبهايش گذاشتم لبهای چاقی پندیده تر شدند خشم دیوانه وارشی بی همه دستها و لگزش را به دور میبرد و مرا با آنها میزد . من هم تا توانستم ، خواستم چنگ را مغلوب شود . درد را حس نمیکردم ، طاقتم کمتر از گذشته شده بود دیگر برای کلمه های احترام و ترس بی معنی بودند . با لایحه رفتی لبش خون شد رهایی کرد و رفت .

به اتفاق بر گشتم . گلدان سفالی بی روی نای بود رنگ سرخ خشتی داشت و کلاه نقش انگشتانش را روی لبه های آن گذاشته بود . با وجود یکه کو چکتر از

گلدانهای همسایه بود ، ازش خوشم آمد . آرا حتما عه ام آورده بود حیران بودم چگونه عه به من مهر بان شده است . خواستم همه گذشته ها را به خاك سپارم و با عه مثل پسر زندگی کنم . اما وقتی دانه ای ساق و بازویم را با زخم کو چک سیم جاروب دیدم به یاد گلها افتادم ، گلها هم که وارفته و پژمرده ، بی رنگ و بو و بی تاق خم شده بود ، نتوانستم کینه عه را از دلم دور کنم . حیران بودم چرا بان همه تساوت یکباره یکی از آندوهایم را بر آورده ساخته است . در حالیکه با خودم میگویم نه بی گلدان را میدیدم به فکر می رسید که حتما برای آنکه من دوباره نزد عمو اصغر بروم و عمو شام دستمزد را کف دستش بگذارد ، این محبت رادر باره من کرده است . ماهها و روزهایی هم میگذشتند ، خیلی به همدیگر شبیه بودند . فقط بعضی آنها غیر عادی بودند که کاهی بیشتر آنها هم تکرار میشدند اما یکشب که در خانه ما زنها لبهای نو داشتند و بچه ها کالاهای پاک پوشیده بودند . صدای آهسته برو رانستیدم و عه ام را دیدم که غرق در گلها و غلی سرخ و سفید نشسته است .

از آن شب به بعد دیگر عه ام با من در اتاق کو چک ما زندگی نمیکرد . اصلا روی عه را بعد از هر عید و برات میدیدم . بالهای کبودش رویم راجع میکرد و من هم لبهایم را به دستانش میمالیدم . این یگانه دیدار ما بود و صلوة !

فرزاد آتش عمو اصغر با بکس و کلاه لبش به اتفاق کو چک ما آمد . همسایه ها برای گفتند که عه خانه را فروخته و به عمو اصغر گفته که مثل خودش سر برسی ام را به عهده بگیرد . او قاتم بیشتر از پیش تلختر شد . دلم میخواست دستهایم را به گلها بزنم اما نم و بعد قوت بازو های سنگی ام را در پنجه های خودم جمع کنم و راه نفس اش را بسته کنم ، به چشمهای از کاسه بر آمده اش بنگرم . این را خودش هم میدانست اما با آن هم خیلی خوشش را به من میبردان

زرفی احساس کردم . سطح گلدان بزرگتر و بزرگتر شد مثل یک دشت ، مثل بیابان خشک و ریشه ها به نظرم مثل پو ته دی خار شدند . با چشمانم دیدم که گلها هم را که بیشتر از خودم دوست داشتم کسی از ریشه کنده است . میخواستم فریاد بزنم فریادی که همه را به مدد بخواند که آنها هم برای گلها مثل خودم غمگین شوند ، گریه کنند و با دستهای شان آنها را که مرا با کندن گلها نا شاد ساخته ، خفه کنند و ذوقده به چشمان از جده بر آمده شان خیره شوند و تصویر مرگ را در چهره کبود آنها بچو پندوقتی نقش پنجگانه ای

پشک را روی گل نرم دیدم دانستم این گناه بزرگ را پشک عمو اصغر مر تکب شده است . نمیدانستم چرا این کار را کرده است هیچ پاسخی برای این سوالم نیافتم . وقتی از عمو اصغر که تازه از خواب بر

خواست و جفت چشمان کوچکی را میمالید پرسیدم که چرا پشک این کار را کرده است ؟ خنده بی کرد و بعد هم خیلی جدی گفت که اصلا از این کار پشک خبر ندارد و هم او را مو چندی بر حق کشید و تر حا لیکه هنوز فازه اش تمام نشده بود گفت : حتی پشکها هم میدانند که گلها به درد

کس نمیخورند . تنها پشت کاری را بگیر که دستت را به دهن برساند دلم شل سیر و سر که به جوش آمد . گفتم :

... خیر است ، اگر به درد نمی خورد . باز هم پشک بی پا ناشی نخواهد ماند .

خنده بی که از دلت بر خاسته بود فضا را پر کرد . به طرفش چپ چپ نگاه کردم آرزو داشتم پایک مشت دندا نها یی را در دهنش بریزم تا از خندیدن باز ماند .

نمیدانم چرا آرزو هر دوی ما دکان رفتیم اما با هم هیچ گپ نزدیم ، گو یی سخت از همدیگر آذرده بودیم آن گاه که او دهانش را برای حرف زدن باز میکرد ،

موندی وی چی بیامی ستاسی جام نصیبی پی گنگا چنا به نه و له قدیمه چی سری او به دغره نشته په هندکی تری توبه که واره دک دی له نعیمه همیشه به په هند نه اوسی خوشحاله عاقبت به عاضی اوزی له جیمه

یا چی وایی :

رخنه گرد ملک پری مه پنه پخیل ملک په حکمت په زرو زود په لبتکرو نه خو به توو په توو یو په نیزو شی صد چندان شی په تدبیر په هنرونه خوشحال او دبو ستاینو خاوند خلک :

بته سری دچاپه بدو نظر نه کا که خوگ بدوز سره کاندی دی به به کا په بار داره ونه تل ورپری کا تاسی ورته گوره چی بار داره ونه خوگ کا دچپان کینی غصی واره تر شا کا که سری په وخت د قهر مرگ تر زده کا په حسد په کینه عیج دچاونه شی هرسری چی حسد کاندی حسان او به کا

انگشتانم را به کو سپایم می بردم و درست روی سو را خپای آنها می گذاشتم . و قسی این وضعت را میدید بیشتر از پیش خشمگین میشد و به پشک که چند موی باریک از زیر پیشی اش به دو جانب او میزدان شده بود ، مهربانی نشان میداد . لطف پیش از حد عمو نسبت به پشک در ذهنم و سو سه کندن گلها را پیچاند . هر لحظه میخواستم پنجه هایم را به کمک بطلبم ، روی گلو های چاق هر دوی آنها بگذارم و زور بازو های سنگی ام را در آنها جمع کنم و لحظه های بعد تر به چشمان حلقه زده شان خیره شوم و تصویر مرگ را در چهره کبود و سیاه شان بچویم و بعد لبخندی عذاب قتل دو مو - چو کشتی را از صفحه و چندان بشویم .

من منتظر یک لحظه بودم و همان لحظه وقتی فرا رسید که اگر آسمان صاف میبود سایه آدم را بر اثر قدش نشان میداد . وقتی پشک سیاه عمو اصغر از دروازه بیرون بر آمد ، چوبی را که در دستم بود ، «یا الله» گفته بلند بردم و بر سرش کسو بیدم . چقد شیرین و جذاب جان میداد . صرف یکبار فریاد کو کاهی از گلو یی خارج شد و بعد بدون صدا دست و پایش را شور می داد . روی سیاهش از خون سرخ شده بود ، میخواستم که باز هم چند ضرب دیگر به سرش بکنم چون شنیده بودم که پشکها در «بار هفتم» میمیرند که ناگهان دروازه نیمه باز روی چپاس چرخید چشمان عمو اصغر که درسیاهی و سفیدی اش نقش خشم و غضب آلوده به نفرت دیده میشد به رویم دوخته شده دیگر نگذاشتمش آنچه را میخواست بکند ، دومین چوب بلند کرده را بر فرقی زد . زانو هایش خم شد ند و با کف دستانش بر زمین تکیه کرد اما دومین ضربه کارش را ساخت ، نفسهای عمیق شدند و کف پیر لگی از دهنش بیرون میشد و پس از لحظه یی ناپدید میگشت . رسته های خون به رویش کشیده میشدند به عجله داخل خانه شدم بدلم میلرزید . دو قطره اشک که چکیده غزای گلها مرده ام و شوق پیروزی ام بر عمو اصغر بود ، از هر دو چشم آهسته پایین ریختند اما با آنهم یک نا راحتی عجیب سرا پایم را در خود غوطه ور ساخته بود .

چند لحظه بی این سو و آن سو راه رفتیم یک احساس خوشی و بزرگی اما آمیخته با ترس و لرز وجودم را گرفته بود . وقتی برف شروع به باریدن کرد آدم چلوی کلکین . ایستادم و به بیرون نگاه می کردم . دانه های سفید برف را که روی زمین گل آلود آب میشدند دیدم . همگی یکسان و به عین شکل آب میشدند . فقط در کنار دیوار ها رنگ سفید شانرا به سختی مشخص میسا خند دانه های برف ، دود هایی که از زهر چار چشمک دود رو بالا میرفتند ، با نقش روی شیشه ، نقش تصاویری رنگ بر آب بر دیوار خاکی خاطره هایی را از مادرم پدر ، مادر کلان ، عمو و بالاخره عمو اصغر را با خاطره هایشان در ذهنم زنده کرد و من حالا منتظر بهار بودم ، بهاری که گلها را با خودش میآورد . دهانم گرد شد . روی شیشه کف کردم و سر انگشت روی آن نوشتم : «گلها با بهار می آیند» .

پایان

د ۴ هج باقی خوش حال خهک

تر آزادی نه بهتر هیچ نشته چی خوگ په کور کی خپله دنده کا خوشحال خان او دوطن سره مینه

دعیواد مینه هغه اوو چی په قول ژوندی د خوشحال په زده کی دنگ او غیرت لمبی بلی کړی وی او دهمدی لیونی مینی لپاره دژوندانه سری ، تودی او لودی ، ژوری وژغملی ان داجی دگور مانی زندان دتورو تمبوله شا خوگه خپل هیواد ته د نسیم په لاس داسی سلامونه لیری :

که گلر په خیر آباد وکړی نسیمه یاد ی گشت وشي دسرای دسیند په سیمه په بار بار زما سلام ورته عرضه کړه ورسره زما د لوری خو تسلیمه اباسیند وته ناره و کړه په ز و ره ولسه ی ته وینا ووا په حلیمه

پدر من دیگر ...

بلی، نکات بالا را به خاطر آشنا یی با وضع فامیل خود نوشتم تا مرا ملاقات نکند و سر زنی ننماید.

قبلاً گفتم که من بیست و پنج سال دارم و دوران بچگی و نو جوانی را مدتهاست که پشت سر نهاده ام، ولی با تمام این ها پدرم فکر میکند که من همان پسر بیست سال قبل او هستم که بیشتر حرفهای تند و حتی زشت او را تحمل میکردم و به روی خود نمی آوردم.

بلی، پدرم با اینکه میدانم من سالها قبل از مرز بچگی گذشته ام و امروز خود مردی هستم با زن و بچه اما او مانند گذشته با من رفتار دارد. این وضع پدرم مخصوصاً در حضور همسرم سخت برایم نا راحت کننده است، چه خود میدانید که چنین رویه یی شخصیت مرا نزد همسرم خرد میسازد. سوال این جاست که چرا پدرم بلوچونی که میداند من دیگر کودک نیستم، با زهم همان رویه سابق خویش را در برابر من ادامه میدهد.

بد نیست که شما هم به یسی از این رفتار پدرم را بداند، بدین لحاظ چند صحنه از زندگی روز مره خود و پدرم را به شما تذکر میدهم.

برای اینکه شما را خسته نساخته باشم یا شیم صرف یکی از پر خورده های پدرم را در برابر خود برای تان نقل میکنم.

صدای فریاد پدرم بلند میشود که این چه روز است، این چه حال و چه پراگندگی است و این چه ... سرا میم از خواب می برم پدرم میگوید که چه شده پدر، چرا در این وقت صبح این همه داد و فریاد را پراخ افراشته اید، موضوع چیست، چرا عصبانی هستید؟ و ...

پدرم با همان لحن همیشگی اش و با همان عصبانیت کج خلقی که جز عادت او شده است بمن جواب میدهد:

دیگر می خواستی چه شود، وقتیکه مانند توپسرتنبیل و یکباره با آن زن از خودت تنبیل تر و بی کاره تر در این خانه زندگی داشته باشی می خواستی چه شود، بین آفتاب بالا آمده و هنوز تو از تل آبتنگرفته یی و زنت طرف های چرب دیشب را نشسته است از دست این یکبارگی شما ها به سته آمده ام و

از این قبیل صحنه ها هر روز در خانه ما دیده میشود، در حالیکه تمام این همایل به دو توت ارزش ندارد، خوب اگر چند دقیقه آب تل را بعد تر گرقتیم، زمین به آسمان نمی خورد، و ظروقی نا شسته از شب نیز گندام پروبلی نیست، خوب شب نیز گندام پروبلی نیست، خوب و تمیز کرد، این که سر و صدا ندارد و این همه جار و جنجال نمی خواهد.

دیشب تا ناوقت ها بیدار بودیم، ذی را مهمان داشتیم و این مقدار ظروقی که جرب باقی ماند آیا نمیشود که آنرا در روز شست در حالیکه روز رخصتی نیز است پس چه عجله که شب را تا صبح به شستن ظروقی پرداخت. بهر حال از این موضوعات زیاد

در خانه ما دیده میشود اما هر چیز که زیاد شود بالاخره باعث عصبانیت انسان میگردد اگر کو چکترین عکس اعمالی در این زمینه در مقابل پدر نشان بدهی، پسر یی ادب، بی نزاکت و متعرد معرفی میشود اگر از زن خویش پشتیبانی نمایی و تنها همینقدر بگویم که چه فرق میکند زمین به آسمان نخورد که طرف های نا شسته شب به روز مانند فوراً یک سلسله حرف ها، تهمت ها، بسته میشود که حالا خوب شد، این است نتیجه، سالها زحمت و تریه که من در مقابل تو کشیده ام و حالا مرا در برابر زن خویش می فروشی، ای نمک ناسناس و از این قبیل حرف ها.

شمارا بغذا آیا من مقصرم یا پدرم، آیا این حرف ها و دلایل دلیل بر تورد و بی گفنی میکند؟
آیا لازم، که پدرم، فرزند خود را که

بقیه صفحه ۴۸

از تاریخ باید ...

باحث دیگر هم داشت و آن اینکه در این نظام تازه بمیان آمده پدیده استثمار فرد از فرد نیز وجود ندارد و کار مشترک و سود مشترک همه آنها اما می سا ختمان جامعه نوین سو سیایستی را تشکیل می دهد. از همین رو گفته می توانیم که عصر حاضر یعنی قرن بیستم با داشتن فرزندی چون (سوسیالیزم در عمل) فرصت ها و امکانات عظیمی را مهیا ساخته است تا جوهر اصلی تاریخ درک، ارزیابی و حلای شود. عصر ما عصری است که به انسان و سیعاً امکان می دهد تا راجع به گذشته خود بدون هراس، بدون تناگویی زور مندان بدون قلب ساد

دختن حقایق در تکا یو شود و هکذا این امکان نیز فرا هم شده است تا انسان راجع به آینده خود به فکر پردازد و حتی از راز آینده نیز بصورت مستقل پرده بردارد البته در حدود امکانا ت، هکذا آخرین چرخش

انقلابی تاریخ به متفکران امکان داد تا به وجود طبقات بمنزله پدیده اجتماعی، اقتصادی پی ببرد، بر وابط و بر خورد بین آنها آگاه

شوند و اختلافات اما می تو ران های مهم تاریخ را درک و ارزیابی نمایند. الحق که روزگار ما روزگار فوق العاده ای است ما بدون آنکا در یکی از مهم ترین و اساسی ترین نقطه عطف تاریخ جهان قرار داریم. تجربه فعلی و به احتمال قوی آینده نیز نما یا تگر این حقیقت خواهد بود که دوران ما مهم ترین دورانی است که بشر تا بحال بخود دیده است.

جوانان آگاه و وطن پرست! شما نیز باما هم عقیده خواهید بود که در دوران ما بیشتر از هر دوران دیگر و هر زمانی ما غسی متفکران و علمای علوم اجتماعی بخصوص علم تاریخ برای درک تاریخ می گو شدند و

ما حب زن و کودکی است و خود امروز پدر است در نزد زن و کودکش خیر و بی چاره سازد. آیا رسم پدری و پسر یی این است و قتیکه پسر یی به پدری خود دلیل می آورد و بازبان نرم به او می فهماند که اشتباه نموده است، آیا او متعرد و حرف نا شنو است.

شما بگو یید که در شرایط امروز چنین رویه و اعمال لازم است از طرف پدر خانواده بر دیگر اعضای خانواده تحمیل گردد؟

روز ها و قتیکه به این مسائل فکر میکنم که بالاخره زند گیم با چنین شرایط چه میشود و چقدر خود را در این آتشی که پدرم با دست های خود آن را روشن نگه داشته و هر روز بیشتر به آتش آن می افزاید نگهدارم، سرم میج می رود و سر رشته کار ها از دست رها میشود.

شما بگو یید که چه کنیم و چه رویه را در مقابل پدر و دیگر اعضای فامیل در پیش بگیریم.
به یقین شما هم مرا نصیحت خواهید کرد

را جع به جو هر آن می اندیشند. هم چنان به این دو سوال پاسخ خواهیم داد. جوانان در زمان ما علاوه از تفکر، عناصر لازم برای ارزیابی درست تاریخ در دسترس علما و متفکرین موجود است.

در مطالعه تاریخ و درک ما هیت و جوهر اصلی آن دو سوال عمده مطرح است: اولاً اینکه آیا تاریخ وسیله آگاهی و ترقی است؟ و دوم اینکه آیا تاریخ جهت معین و مشخص را طی می کند و آیا تاریخ تکرار مکرر و حرکت منتهی به ای بی هدف است؟ بر حسب جواب یی که به این سوال ها داده میشود دو درک فلسفی تاریخ یو جود میاید، که مادر شماره آینده بطور مفصل به این دو سوال پاسخ خواهیم داد.

جوانان حق شناس وطن! در هفته گذشته عده ای

بقیه صفحه ۴۹

موسیقی زبان ...

که به پدرم احترام بگذارم و زیاد حرفها و خشونت های او را جدی نگیرم .. شما با او کنید تا امروز سر خود را در مقابل پدرم نکرده ام چه برسد به این که در مقابل او خشونت بخرچ بد هم. ولی حوصله هم از خود حدی دارد، آری به پدرم لازم است که پسر خود را، پسر یکه امروز خود پدر شده است این قدر مورد سر زنی و تحقیر قرار دهد؟

برای اینکه او پدر است و من چند سال از او کو چکتر م و از او زاده شده ام باید به این قدر تحقیر شوم؟

این حرف های مرا نباید دلیل بر تمسرد و بی توجهی در مقابل او دانست، خیر تا زنده هستم احترام او بر من لازم است اما، پدرم نیز باید این را به خاطر داشته باشد که من آن پسر کو چک که بیست سال قبل بودم نیستم.

امروز من خود پدر هستم و باید در مقابل فرزند و همسر آبرو و عزتم حفظ گردد، هما نظریکه پدرم چنین توقع را از مادار

از جوانان محصل با نا مه ای این حقیر را نوازش کرده بودند که ما با ارج گذاری فراوان به نبشته شما عرض می کنیم که: این سلسله برای آن دنبال می شود که جوانان ما اولاً از تاریخ کشور خویش و

جهان و ثانیاً از چگونگی تکامل علم تاریخ و پر نسب های مربوط به مطالعه و نگارش تاریخ با دید مترقی و انقلابی جوانان وطن را آموزش بد هیم و اینکه این کوشش

نا چیز مورد توجه و دقت جوانان ما واقع شده است برای هفته نامه ژوندون و هم برای نگارنده منبع تشویق و نوازش فراوان می باشد و ما کوشش می کنیم تا به طیب خاطر شما عمل نمائیم.

ادامه دارد

وا میدارد تا به آن رو بیاورد. شاید در جهان کسی یافت نشود که به موسیقی علاقه نداشته باشد و این علاقه مندی خود نشان دهند. و مویید این حقیقت است که موسیقی يك احتیاج است و این احتیاج روز بروز هر قدر که اجتماع پسوی تمدن پیش می رود بیشتر فزونی می یابد.

شاید یکدهه بگویند که موسیقی دل خوش می خواهد ولی تجربه ثابت ساخته که همین موسیقی است که دل های آزاد

را از آزرده گی بیرون کشیده و خوشی و سرور را جایگزین آن میسازد.

بگذار تا جهان است موسیقی باشد، خوشی و سعادت باشد بالاخره زبان مشترک ملت باشد.

برای آنکه، طفل ..

مواد جلا دار (شامپو) پوش شده باشند یا روی آن شیشه گذاشته اند برای چشم مضر است . نور چراغ به سطح میز می افتد و منعکس میگردد و این انعکاس خیلی ها خیره کننده بوده تا باریات «کور کننده» از خود بجا می گذارد . روی میز ها لیکه خیلی ها تارک رنگ شده باشد کاغذ سفید باین شدید و خسته کننده ای تولید می کند . از یئرو در حین درس خواندن باید روی میز از یک ورق غیر شفاف پوشانیده شود و اگر با کاغذ سبز رنگ این کار صورت گیرد بهتر خواهد بود .

در اثنای حاضر ساختن درس خانگی توقع می رود که اگر کتاب به شکل افقی بالای سطح میز قرار نگیرد بلکه تحت یک زاویه ۳۰-۴۰ درجه واقع شود . این وضعیت کتاب از نگاه حفظ الصفا مساعده بوده و در عین زمان حین خواندن کتاب سطر های اول و آخر صفحه به عین مسافه از چشم خواننده واقع می شود . برای این مقصد میشود که از چوب و یا کدام چیز دیگر برای زیر کتاب ، «زیر کتابی» بسازید و آنرا مورد استفاده قرار دهید و حتی از مقوا نیز ساخته شده میتواند به ترکیبی که : یک مقوا رابه اندازه ۲۵ x ۸۰ سانتی متر برید و آنرا طوری قات کنید که کتاب را تحت زاویه مطلوب به نگهدارد .

در اوقات یک هفته ای که در آن خود را آماده می نمایند و یا درس می نویسند ، رسا می قرائت ، و غیره را آماده می سازند باید قبل از شروع درس خوب پاک شود . هم چنان این عمل در اثنای قرائت ها نیز عملی گردد به مقصد تجدید نمودن هوای اتاق بهتر است شرایط ذیل را مد نظر بگیرد :

مدت تبدیل کردن هوای داخل اتاق نظیر بدرجه حرارت خارج اتاق «جدول اول» بهترین و موثرترین طریقته تهویه خانه ترکیبی است که لذا خل اتاق هوا

آفتاب میشود نور آفتاب را هم بداخل اتاق کمتر انتقال میدهد . از یئرو باید همه بوزه از طرف داخل باید پاک شده و از طرف خارج اتاق لا اقل سال سه مرتبه شیشه ها شسته شود و از داخل باید لا اقل ماه یک مرتبه شیشه ها را بشوئید . اگر در داخل اتاق از روشنائی های مصنوعی استفاده میشود بهتر آن است که از چراغ های سر میزی کار گرفته شود . قدرت گروپ های چراغ در حدود ۴۰-۶۰ وات باید باشد . برای این مقصد آن چراغ ها را بکار برید که شیت شلغمی دارند ، چراغ های دیگر تو صیه نمیشود چونکه نور کم را می پراگند . چراغ سر میزی باید طوری باشد که نور آن مستقیماً به چشم نیفتد بلکه شعاعهای روشنائی را به روی میز کار منعکس گرداند .

برای نگهداشت سطح روشنائی لازم ، پاک کردن گروپ و شیت چراغ به وقت و زمان معین آن دارای اهمیت زیادی است . نخستین عقب میز ها لیکه سطح آنها با

اطفال را مطابق به موسم لباس بپوشانید.

طی مسابقات ..

پیروز شده درنه میدان مغلوب شدند و مجموعاً شش امتیاز بدست آوردند . درین گروپ تیم های همت ، پیام و همکار نیز یکسلسله مسابقات را انجام دادند که متأسفانه به نسبت نداشتن نتایج مطلوب شان نتوانستند نسبت برتیم های فوق در جدول جا بگیرند .

دور اول مسابقات که بعد از چند روز دیدار تیم هایکی مقابل دیگر پایان یافت مرحله نهایی آن بین تیم های دافغانستان بانک و یو هنتون کابل بالای عنوان قهرمانی و تیم های اکادمی خاندوی و کابورا برای کسب عنوان سوم می هفته پیش در جمنازیوم یو هنتون کابل براه افتاده همان روز با دید تیم های کابورا و اکادمی خاندوی مقابل هم قرار گرفتند تا سر نوشت کسب سومی را تعیین می نمودند . تیم کابورا نسبت معاذیری باتیم اکادمی خاندوی مقابل نشدند تیم اکادمی خاندوی بدون اندیشه در مکان سومی ماندند و کب سومی به آنها تعلق گرفت . تیم دافغانستان بانک و یو هنتون کابل دوم و سوم جایگیری مکان اول قهرمانی در دور نهایی مسابقات همان روز مسابقه جالبی را انجام دادند که در آن روز عده بی زیاد تماشاگران جهت تماشای آن مسابقه در جمنازیوم یو هنتون کابل گرد آمده بودند و برای تیم های مورد نظرشان ابراز احساسات می نمودند و سر انجام تیم دافغانستان بانک در سه میدان بازی بر تیم یو هنتون کابل غلبه حاصل نمودند و با کوبندگی خاصی تیم یو هنتون را از سر راه شان جهت دست یابی کب اول دور ساختند و به حیث تیم قهرمان سلسله این مسابقات شناخته شدند و تیم های یو هنتون و اکادمی خاندوی دوم و سوم شدند .

حیات موفقت انتخابات با پایان مسابقات به کارشان پایان بخشیده این بازیکنان را به حیث اعضای تیم منتخب والیبال کشور معرفی نمودند . محمد عارف عضو تیم کابورا و عبدالحمید و غلام گوشت و فریدون اعضای تیم دافغانستان بانک عبدالهادی از تیم کابورا و محمدایوب از تیم اکادمی خاندوی ، محمد داود از تیم یو هنتون کابل ، رحمت از تیم قوای مسلح ، شکیب و میرویس از تیم یو هنتون کابل ، عبدالصبور از تیم رادیو تلویزیون انجنیر رحیم از تیم دافغانستان بانک ، جاعلم و عبدالله نوابی از تیم کابورا ، اعضای تیم منتخب والیبال تمرینات دوست و اساسی شانرا طبق یک پروگرام مرتبه جهت آمادگی بیشتر در مسابقات داخلی و خارجی از سر بگیرند .

بخش بین المللی، سازمان های بین المللی و بالاخره همه بشریت می طلبد تا علیه اعمال جنایتکارانه امپریالیزم و ترانس امپریالیزم انسان دشمن امریکا، صدای اعتراض جلی و قاطعانه خود را بلند نمایند که این کار شان علاوه از آنکه دفاع از انسان و انسانیت است ، لجامی است که بدهان غول آدم خوار می اندازد و نقشه های آینده تجاوزکارانه ایشان را در عمل رسوا و خنثی می سازد . مرگ بر جنگ افروزان و تجاوزکاران مرگ بر کسانی که علیه انسان اعمال غیر انسانی را مرتکب می شوند ، مرگ بر امپریالیزم ، زنده باد صلح ، ترقی و پیشرفت بشری .

جریان نماید یعنی هوا از یک مجرا داخل شود و از مجرای دیگر خارج گردند . زمان دست داشته دیگری را که به استثنای وقت درس تر مکب و زمان حاضر کردن کار های خانگی است باید به شکل بسیار معقول و درست تقسیم بندی نمود . از این وقت باید به مقصد قرار گرفتن در عسوی آزاد ، ورزش کردن ، اشتراک در سپورت های مکب ، مصروف شدن با موسیقی و یا ساعت تیری های سالم اجتماعی دیگر مورد استفاده قرار گیرد . ولی باید یخا طر داشت که اگر گانیزم طفل مکبی هنوز در حال رشد و تکامل خود بوده تشکیل میابد و توان فشار های تقیل جسمی و عقلی را پر داشت نتوانسته و اگر به آن مواجه شوند شاید صحت و سلامت شان لطمه ای ببیند . خواندن در سدر محافل کودک کان (از قبیل که کودکان کم سن و سال و غیره) بیش از ۳-۲ مرتبه در هفته ، خیلی ها خسته کن خواهد بود و قابلیت کار را در اطفال ضعیف می سازد . والدین باید یخا داشته باشند که وارد آوردن فشار های عقلی بالای طفل متعجر بدان میشود که به نوبه اول وقت خواب و استراحت طفل و زمان قرار گرفتن او در هوای آزاد کم گردد و در عین زمان فعال بودن و با جرئت بودن طفل را نقصان برساند . هرگاه فعالیت های عقلی اطفال درست تنظیم نگردد و بصورت متناوب به منصفه اجرا گذاشته نشود ، استراحت و هوا خوری ، کمبود خواب ، بی حرکت بودن طفل مد نظر نباشد طفل مکبی ازین نوع حیات خسته میشود که در نتیجه آن طفل زود رنج تر شود و گریا نروزی باز می آید . برای آنها سر دردی پیدا می شود خواب آنها اخلال ، اشتیاق شان بر هم خورده کردار آنها همیشه با سنجش و معقول نخواهد بود . فشار های روحی و عقلانی که از حد زیاد شود بالای تمام وجود طفل تاثیر انداخته آنرا تضعیف می نماید و حتی بعضی اوقات امراض شدید عصبی و روانی به سراغ این گونه اطفال می آیند .

علیه جنایات ...

برین جنایات نخواهد بخشید . کشور های هم جوار افغانستان که خاک های شان جهت قریه آدم کشان و استفاده آنان قرار گرفته است باید توجه کنند که فهمیده یا تفهیمه آفة دست امپریالیزم هستند و شریک جرایم ننگین و غیر انسانی فوق می باشند . مردم ، دولت و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان بصورت جدی توجه جهانیان را به این اعمال ضد انسانی و خلاف کرامت و حقوق بشر معطوف می دارد . زیرا از یکطرف این موضوع مداخله آشکار و پنهان نشدن علیه تمامیت ارضی ، استقلال و اراده مردم ما و کشور ماست و از جانب دیگر صلح جهانی و منطقه را جدا تهدید می کند .

تجاوزاتی که توسط باندید ها باندیست ها و آدم کشان و قطاع الطریقان و ویرانگران با استفاده از کمک های امپریالیزم و ارتجاع و مساعدت منطقه بر علیه افغانستان مستقل و سر بلند صورت می گیرد علاوه

تاریخ شاهد...

امیر یا لیزم دی جی دهغوی دبد بخنیو او سرگر دا نیو ستر عا مل دی اوان د هغوی مقدساتو ته په سپکه گوری (لکه خنگه چی دافضا جومات ته یی ارواجاوه) نونوی خپله دنده د امیر یا لیزم په وپاندی چی نه پخلا کیدو نکی مبارزه ده په میړانه سر ته رسوی اوس او س چی دافغا لستان میرنی خلک د یوی نا اعلان شوی چگیری په وپاندی د هغو کر غیونو غلیما نو سره چی په بېشر- مانه بڼه یی په لړی کی د چین د مر تدو نه ییو لی بیا دامر یکی تر لړی خوږو نکی امیر یا لیزم پوری په یوه نا مقدسه لیک کی د پا کستان دارجاعی حکو مت په مرسته او ددغه هیواد د خاوری خڅه په استفادی سره مخامخ دی او په میړانی سره دخپل هیواد، د خپل پت او خپلواکی خڅه دفاع کوی . پدی کی شک نشه چی زموږ حماسه هستو- نکی تاریخ دافغا نا نو د زپورتیا ، او نار- ینتوب خڅه ډک دی ، دانی اوس یو خل بیا زموږ خلک خپل ویاډلی تاریخ لایسی ویاډلی کوی او پخپل دغه کار سره به نه یواځی خپل هیواد او خلک سو کا له کړی بلکی دنړی د زیار ایستو نکو خلکو ستر دشمنان امیر یا لیزم ، شو بنیزم صبیو نیزم ، توره ارتجاع او نورو ظالمو قونو مخ تر پخوانی زيات تور کړی . موږ یقین لرو چی خپل سپیڅلی اهدافو ته چی انسانی او معنول دی رسیدو داندنری تاریخ موږ ته زیږی راکوی . ژوندی دی وی دافغا لستان پتمن خلک ، دامیر یا لیزم او ارتجاع مخ ورځه ورځ تور- یری .

تشنج با ساس مبارزات پیگیر زحمتکشان نصیب بشریت گردید، در راه تامین صلح ، استقلال ملی ، خلع سلاح ، پیشرفت اقتصادی واجتماعی ، دگر سازی مناسبات اقتصادی بینالمللی و حقوق انسان ها اهمیت فوق العاده دارد .

نباید فراموش کردو یاین امر کم بهادارکه پروسه کاهش تشنج در نتیجه کار روزافزون وکوشش فراوان خانه ملل ، موسسات و کمیته های مربوط به آن فراهم گردیده و نهضت عدم التلاک نیز بنوبه خویش سهم قابل قدری در روند کاهش تشنج داشته است .

مساعی خستگی ناپذیر دولت ها و رجال سیاسی جهان که هدف انسانی خویش را حل و فصل مسالمت آمیز بفر تجترین مسایل بین المللی قرار داده اند به بسط و تکامل کاهش تشنج بطور پیگیر یاری نمود .

(اتفاق پیگیر اصول همزیستی مسالمت آمیز شرط لازم انجام خواسته های مربوط به برابری حقوق طرفین مذاکره در جریان مذاکرات ویژه خلع سلاح است . هر کس میگوید آشتی ایدئالوژیک را شرط مقدماتی تامین کاهش تشنج قرار دهد بطور عینی دشمن کاهش تشنج است .)

دراوضاع واحوال کنونی سیاست خارجی هماهنگ و صلجویانه خانواده دوستی ملل سوسیالیستی و تمام مدافعین صدیق ویبگیر منافع زحمتکشان جهان در پیشاپیش مبارزه در راه صلح و ترقی اجتماعی قرار دارند .

یو کون دی جی پښتو نه اوری. هغه څوک چی دتیار په هکله غیر حساس وی هیڅکله نشی کولای داوازونو او موسیقۍ څخه په وجود راشی ، جوش و خروش پکی تولید کړی او حتی که یی په شاپانلی کومه متن ورجی کړی هم به یی احساس نکړی . خو هغه څوک چی دیوسی کیمۍ په معنا پوهیږی دهغی د خوشحاله پسای څخه خو ډ اخلی همدا رنگه دیوی تراژیدی په لیدو سره ټکان خوری او په خلاصو سترگو وینی چی انسان څنگه دشرايطو په غیر ورځی، په هغه کی تشکیل کیږی اویا بریالی ځینی وځی .

په آخره کی غواږم دخپلو ترجیمو په هکله څه ووايم . مازیات پرامونه او نمایش نامی په پولینای ژبه ژباړلی دی . لومړی به ما دثیرو خت لپاره انتظار کیش خو زمانمایش وپسول شی . خو وروسته داسی نه وه ، زماڅخه په کلکه دا غوښتنه کیده چی پدی برخه کی زیات کار وکړم .

مایووشت نمایشنامی ترجمه کړیدی چی دهغه له چملي څخه څلور درامی می له یونانی ژبی څخه اوزیاتره نوری می دفرانسوی څخه ژباړلی دی. خومانه پخپله دکارینیل دکومیندی ترجمه زیاته په زړه پوری وه .

ما کوشن کاهه چی دخینو ایکسوالانو ډی نظموی لیکنو څخه بعضی چملي، تشبیهات او استعارات راغونډکړم اودمعاصرۍ پولیندی ژبی په چوکات کی ور ځنی استفاده وکړم. پولیندی تیاترونو تر اوسه پوری زما ډیر ژباړلی پرامونه او نمایشنامی اجرا کړیدی . پای

دېوگهان روزن عکاسی

د ۱۷ مخ پانی

کله چی د لومړی...

زموږ زپونو نه رانژدی کاندی ؟ هر لیدونکی ددغو خاصو حرکاتو په مورد کی حساس، نهوی په تیره بیا هغه لیدونکی چی تیار یوازی توخت تیریدو او ساعت تیریدو لپاره گوری او یا تیار یوازی دتیار دمنځه والو لپاره مختص کوی . داډول لنداره - کونکی یووږندی دی چی رنگونه نه وینی پالکه

همدارازده نویلم هورزیکاخڅه ډیرمیتون يم. کله چی دی پوزنان دتیار مدیر وو زه یی دتیار ونو هنری حلقونه معرفۍ کړم . ده دستیح او نادبی نورومپو کارونو ترمینځ اډیکسی رانه روښانه او څرگندی کړی . دده په مرسته ما دالکساندر فریدرز (چی د۱۷۹۳ څخه تر ۱۸۷۶ پوری ژوندی وو) دهنری کارونو ښکلا ډک کړه .

پس له هغه دستیح دمدير په حیث دیوزنان په تیار کی په کار پیل وکړ . په لومړی سرکی شاکورانو یو پنځه کمیز گروپ وو چی دنوشنۍ په ورځو کی په یی درسمی وظیفو له فراغت نه وروسته دژده کوونکو په کلب کی نمایشنامه ورکول . موږ دغه ټول ننداری د «آخری لوبو» په توگه خلکو ته نیودلی او ددی څخه داسی څرگندی چی ماڅومره علاقه درلوده . ماڅخه کوله هغه اډیکسی پیدا کړم کومی چی ددغه همزمانه نمایشونو تر مینځ موجودی وی . همدا راز ماغوبنیل چی دنوی ارتباط له پخوانیو نندرو سره وځیرم .

ما پخپلو پخوانیو کارونو کی زیات نالاشی کاهه هغه حقیقت چی په نوی کی موجود دی پیدا او نوروته څرگند کړم . مانه داسی ښکاری چی تیار باید ولیدونکی ته ټکان ورکړی ، هغه په حرکت راولی ، جوش، او خروښ پکی تولید کړی او دهنری سرنوشت ورمز پیدا کولوته یی ورژدی کړی . له هرڅه نه مخکی موږ پدی پوهیږو چی زموږ موجودیت او زموږ هستی دهغو قوانینو تابع ده کوم چی زموږ پرسیاره بالدی حکومت کوی . همدا رنگه دخپلو امینونو، خوبونو، بیږی او ډار ترمینځ په نوسان کی یو . دغه کسان چی موږ ته دتاریخی سپورو په هکله خبری کوی او بیا دافغا په دیوی برقی جرقی په توگه دروښتایی زیری راکوی او داخپله دنوی دچرتونو ، غصونو اوسا خونونو بیاندوی وی آیا کولای شی هغه

مفهوم رفع تشنجات...

که شاخه از پیمان ناتو را تشکیل میدهند برآمدند . همچنان اعضای پیمان ناتو در تلاش آن افتیدند که اسپانیه را نیز شامل تعهدات نظامی خود گردانند . این نو طرز مقایسه موقف ، سیاست وخصیلت ټول رادر خورد خواست جهانی صلح وکاهش تشنج معین میسازد .

بشریت عدالت پسند و صلخواه جهان بطور عینی شاهد بودند که در کنفرانس هلستکی تنها دول پیشرو صلح از نماینده گان کشور های دیگر صمیمانه دعوت کردند که نمایندگان اعضا کننده سند نهائی کنفرانس هلستکی در برابر بشریت تعهد بسپارند: (که هیچیک از آنها برای وارد ساختن ضربه نخستین از سلاح اتمی ، در صورت براف افتیدان هر گونه عمل نظامی استفاده نکنند .)

پیشنهاد اعضای قرار داد منسح استفاده از سلاح اتمی در آن هنگام برای مردم ادوای غربی وتمام ملل جهان حیثیت آنرا داشت که مردم زحمتکش جهان به فردا های صلح اعتماد واطمینان داشته باشند .

ابتکاراتی که در محیط استحکام و اعتماد واطمینان به قدرت عظیم و خلاق زحمتکشان درمورد کاهش تشنج خلع سلاح بغاظر دفاع از امر بزرگ صلح بدست گرفته شده است موفقیت ها یکه در رو ند گسا هش

زد وبندهای معرمانه مطرح پلان های مشترک تجاوزی بین رهبران پیکن و قصر سفید در تحت نام سیاست اتی سوبتسیم وخصوصیت کین توزانه نسبت به ملل دیگر که دارای نظام های دموکراتیک اتمواره مترقی اجتماعی رادرپیش گرفته اند، عملا با سیاست صلجویانه وکاهش تشنج وپایان دادن به بار سنگین تسلیحات مغایرت دارد که در نهایت تحلیل طرح پلان های خائنانه تجاوزی بین این دو قدرت دارای نیروی هستوی وکیمیای جهان بشریت رادرگونال نیستی فروخواهدبرد. اما همپستی شکست ناپذیر زحمتکشان جهان این امکان را در برابر پیکن و قصر سفید محدود گردانیده است .

حال دو طرز برخورد وپیشنهاد را بمنظور تامین امر صلح وکاهش تشنجات بین المللی مورد ارزیابی قرار میدهم :

کشورهای سوسیالیستی در کمیته سیاسی ومشورتی کنفرانس بغارست غرض انحلال دو پیمان (وارسا -ناتو) که در نقطه مقابل هم قرار دارند ، ابتکار پیشنهادی را بدست گرفتند .

برخلاف کشور های عضو ناتو درصدد ایجاد بلوک نظامی دیگر به اشتراک اودیم نژادپرست افریقای جنوبی وبرازیل بنام (اتلانتیک جنوبی)

با داین سخن بیادت من مرده...

غنی کونسوار دادی همشهر یسا نش را
هوای ناخوشی این شهر آخرادنیوارش
در کابل آنروز گنبد کو توالی جلوه
خا صی داشت . این گنبد در واقع از شد
هکاری معماری عصر خود بود که در انتهای
بازار ارگ قرار داشت . منا سفانه این
سا ختمان پر آوازه را در سال ۲۱ بحساب
اینکه سر کوب ارگ است با مخارج گران
سوزحمت فراوان باوجود مخالفت یکعده از
نو پسند گان و یران کردند و از میان بردند
که نه از تان نشان ماند و نه از تا کنشان .
از بقیه بازار ارگ فقط مزار پایه کیدانی
با قیمانده و بس که تا هنوز زیار نگاهمردم
است .

چشن های استقلال هر کدام با شکوه
خا صی در کابل و پغمان بر گزار می شد .
نشریه های فوق العاده بنام چشن استقلال
عید استقلال چاپ ونشر می شد .

کار تهادب گذاری و سا ختمان دارالامان
آغاز گردید وسیله رفت و آمد بین شهر

و دارالامان قرن دو واگو نه بود رادیو-
افغانستان برای نخستین بار شروع به کار
کرد . عمارت رادیو دوزدیکمی پل آرتل بود .

بعد جای این عمارت را کو تی لندنی گرفت
که مدتی محل اداره انیس و آژانس بود

این کو تی نیز بحساب اینکه سر کوب
عمارت سره میاشت بود از بیخ و بن کشیده
شد .

رادیو های روز ازچنس رادیو های امروز
بود . تنها دو گو شکی بود که بگو ش
می گذاشتند و فقط یکتفر میتوانست از آن
استفاده کند . قیمت یکپایه آن صد افغانی بود

از خواننده های معروف آن عصر یکی
استاد قاسم بود استاد قاسم علاوه بر سایر
هنر هایش حافظه قوی داشت . شعر را به
مقتضای حال و مقام می خواند . داستان
موقع شناسی او هنوز بر سر زبا نهاست
از آنجمله اینست :

مو قعیکه دابس نماینده انگلیس برای
مذاکره وارد کابل شده بود با امان الله
خان در دعو تی مشغول بازی شطرنج بود
این شعر را منا سب حال خواند :

بیدل از ارباب دنیا چشم سر سبزی مدار
کشت این شطرنج بازان دغل سیراب نیت
گویند دابس از استاد قاسم خواست که
آهنگ افغانی یادش بد هد . استاد نزد
بیانو آمد و برای دابس این شعر را خواند

درس ما نکته های استقلال سبق ما هوای استقلال
مو قعیکه امان الله خان در ارو پا بود

محمد ولی خان وکیل سلطنت با شغل سرخی
وارد در بار می شد در ین هنگام که استاد
مشغول آواز خوا نی بود این شعر را
منا سب حال خواند :

بر سرخ جامه ای نظر از نور دو ختم
پنداشتم تو یی ونسبودی وسو ختم
در چنینکه حبیب الله کلکانی بر گزار
کرده بود که بعد از آن صحبت خوا هم
کرد . گو یند امیر در قاتق چو بین که
آرا کشتی می گفتند و تا همین اوا خر در
کول چمن بعضی از آن دیده میشد نشسته
بود و استاد قاسم در ضمن آواز این شعر
حافظ را خواند :

کشتی نشسته گمانیم ای باد شرطه برخیز
باشد که باز بنیم دیسدار آشنا را
امیر روی باستاد کرد و گفت : مگر
دیدارش را در قیامت به بینی ؟

باز روا یت می کنند که در یکی از عروسی
هاشیخ شهر بسا بختی وارد مجلس شد در
این موقع قاسم بر بدیهه این شعر را
سرود :

عمر ها شد که در میخانه خدمت میکنم
در لباس فقر کار اهل دولت میکنم
بر گردیم بسطرب :

بقیه صفحه ۲۹

ملاله

به پای کی جنگ وروستی گری
به دینمن داسی تریخ شو چی
به نتیجه کی له شر مـــــ
دک اوننگین ماتی سره مخا مـــــ
شول چی تر ارسه پوری ددغی
بد نا می تور تمکی ددینمنـــــ
دتا دتاریخ به لمن کی لیدل کیری .
که خه هم دمبو ند جنگ فاح
سر دار محمد ایوب خان دی لیکن
دیغلی ملا لی نوم هم دمبو ند
دمبونند جنگ دقهر ما نا نو به فهر
ست که خا نله یو خا مـــــ
مقام او در نیت لری چی دو طن
ددغی پنبستی پیغلی (ملاله) به نوم
بانندی ویاری دو طنبا لو افغانی

در یکی از چشن ها شب نشینی باشکوهی
تر تیب شده بود بطریق با لما سکه . یعنی
هر کس با لباس متفاوت و نا شناخته وحتی
با ماسک و عینک به مهمانی ظاهر می شد .
اینهم از هو سی های بیگانه و تقلیدی در
بار بود .

چشن عروسی نور السراج خواهر محبوب
شاه با پسر عمو یش نیز از جمله محافل
و صحنه های افشا نوی شر قی بود خاصه
که عروس و داماد بر خشت های ملا و نقره
پا گذاشته بر تخت نشنند . بعضی می گویند
جز دو خشت که ملا و نقره بود بقیه خشت
ها ملا بود و زر اندود . اماشاعر میگوید:
حیف ملا که خرج مطلا کند کسی

یکی از درد سر های آنعهد غائله ملای
لنگ بود که بر حمت فرو نشست .

تند رویهای شاه در کسب و تقلید تمدن
غرب بدون در نظر داشت شرایط ذهنی و عینی
جا معه بهانه ای بدست انگلیس استعمار گر

داد تا زمینه سقوطش را هر چه زود تر
فرا هم سازد . خیانت بعضی اطرافیان و
مخالفت متعصبان که غازی را کافر

عنوان دادند ، شور شهای متعدد در هر گوشه
و کنار کشور خا صه شورش شنوار و بسا

عوامل دیگر سبب شد که امان الله خان
پس از قتال از دیوان بیدل که آمده بود :
خاک تسلیم بسرکن که درین دشت هلاک

او غا زیا نوبه دله کی دمبو ند
به فتم کی دملالی برخه روینا نه
او خر گند مده ترخو چی لمر په
اسمان کی خلیل ونکی وی . او تر
خو چی نری آباده وی پنبستنـــــ
میرمنی به د ملالی نوم به زرین لیک
دخپو له مپا رز یتو به تاریخ کی نیت
کری اوروج ته به یی در دونه
استوی .

دپیر و خلکو ژوند د هغو ی
محیط تا کی . خلک کو مه وضعه
او موال چه تقد یر یی هغو ی
بلکه به بنه نیت سره منی . داورگا
دی دپو ته وره دی چه به خوبنی
بلکه به بنه نیت سره منی . داورگا
داو سپنی به پتلیو خو خپیری . زه
هغوی ته احترام کوم ، داسی کسان
ته ورپینوی نه یوازی به تسلیم
دپولنی به غری ، به بنه منه میر ونا
اوبنه پلرو نه دی . البته با یـــــ
اوبنه پلروی کمپو و ، به بنه غری

تو نداری سپر و یر گف دشمن تیغ است
بتاریخ ۴ جوزای ۱۳۰۸ از خاک افغانستان
خارج شد و وارد هندگردید . درین هنگام
این شعر را زمزمه میکرد :

آخر شوی پشیمان جانا زقتل بنده
باد این سخن بیادت من مرده وتوزنده
بعداً مدتی در هند که طرف استقبال گرم
آزاد یخواهان این سر زمین واقع شده بود
راهی اینا لیا گردید گو یند درین هنگام
عزیمت این شعر را تکرار می کرد:

بر خلق یی بصیرت تا چند عرضی گو هر
باید زشیر کوزان چون نور دیده رفتن
در اواخر عمر باری بزیارت مکه معظمه
مشراف شد و بالاخره دو شنبه ۵ نور ۱۳۲۹

چشم از جهان فرو بست جنازه او را به کابل
آوردند اما بر خلاف وصیتی که خواسته
بود در قلعه شهاب صاحب قلعه قاضی که
مراد او بود و گو یند تمام حوادث را پیش
بینی و پیش گو یی کرده بود دفن کنند در
جلال آباد پهلوی پدرش بخاک سپردند .

اما احساسی آزاد یخواهی واستقلال طلبی
این ملت قهرمان با همان شدت وحدت در
خون مردم دلیر این سر زمین طوری عجیب
شده است که تا جهان باشد آزاد و سر
بلند خواهند بود :

عشق تو در وجودم و مهر تو در دلم
با شیر اندرون شد و با جان بدر شود

دع مخ پاتی

دینستواو بلو شو...

لایسی زور ورکراونه یوازی داجی دافغانستان
به خلاف یی خپلو وراکتاوعملو نونه خا نه
ورنه کړه بلکه دغه سیری وژونکی فعالیتونه
یی خوچنده نورهم زیات کړل او له دغی
سیمی خخه یی دافغانستان په خلاقی دپوپ
تخته جوپه کړه .

زمون یوازی هدف په سیمه کی دسولی
اوامنیت یتنگیدل دی او تل مودخپل دغه نیک
اوسپنخلی هدف احترام ساتلی دی .

نوخکه مونږ وایوچی زموږ دپنستواو بلو شو
ورونو او دپاکستان دپولو مسلمانو خلکو
هخی دیوبنه ژوند دتأمین اوبه هر اخیزه
نیکمرغه کی ژوند کول دی .

مونږ په دی ډیر ښه پوهیوچی به اوسنیو
شرایطو کی وروری او همکاری زموږ
دزیار استونکو خلکو دبری غوره عامل دی .

امیریا لیزم هیخکه نه شی کو لای چی
هغو زیار کتو خلکو په مقابل کی خپلو
استعماری او انسانی ضد دسیمو ته عملی
بته ورکړی چی دور وری په روحیه متفق
اویوموئی وی .

چرا از خود نمی پرسید که احمد ظاهر خوب و مستمند چه شد و چرا مردم امیدوارم این مسایل رایج سنجید قاکه خیانت دیگری از آن جلا دان و آدمکشان و با ندیست های امین خاین آشکار گردد تا که خو بتر نقاب سیاه شان از روی شان بر داشته شود ، امید وارم به این مسایل توجه کرد . آقای پاسخکو امید وارم سرک ناز نیست را بدرد نیلورد باشم و پر کوی نه نموده با شم واز سلام های سرد و بی نمک بنده هم آزرده خاطر فشنده باشید چون بدان جهت سرد و بی نمک گفتم که شما نباید اجازه بد هید که یک هنر مند به خاطر عده محدودی دلسرد و نا امید از دنیای هنر بگریزد .

جواب نویسی :

به پاسخ سلام های سرد ، قرش و سرکه مانند تان ، سلام های گرم ، شیرین و شهد گونه یی پاسخکو را بپذیرید و امید وارم از قله های شامخ قهر و غضب فرو آمده باشید . سر به جیب تفکر ببرید و با ذهن کنجکاو و انتقاد پذیر تان خلوت و مشورت کنید که من چه گفته ام که دوست عزیز را قلع افتاد ، من اگر بهتر از آئینه ، افکار و نوق مردم را زلال تر می نمایم و به علاه قمندان پیشکش می کنم که از من است یا آنکه چنین می گوید . من چه حق دارم . اگر دیگران همکون من نیاندیشند ، آنان را صاحب نوق سلیم و فکر سالم ندانم . برادر عزیز ، قفاضا داشتید که باید مطالب از سالی دیگران را چاپ نمیکردم و قفا آنچه به تعریف و تمجید هنر مند مورد علاقه تان میرسید ، به دست نشر میگردفتم . عجب فکر میکنید و آدم را به خنده می اندازید که مگر دیگران آدم نیستند و فکر ندارند ؟

در این مورد خاص ، به پرحش و اعتراض نامه های دیگری به جواب نشسته ام که شما را به خواندنش دعوت میکنم و آرزو دارم که چند شماره پیشین مجله را وزن گردانی کنید و جواب نامه هارا بدقت و صداقت بخوانید و آنگاه قضاوت کنید . بیش از این نمی گویم که نو همکاری میکنید و می ترسم خدا ناکرده سختم شیرین و قبول نه قد که آزرده خاطر نشوید و هم علاقه مند نیستم که دوستی را به هیچ و پوچ بیازارم که در طریقت ما غیر از این کناهی نیست ولی در هر حال و هر صورت ، حقیقت را باید گفت واز شنیدنتش نهراسید . گاهی اگر خلاف عقیده و نظر شما نظر میدهم ، می خواهم شما را ملفت بسازم قاجواب و چار طرف موضوع را به ارزیابی کنید و بسیار باحوصله با خوشنویس قسویه حساب کنید که شما خطا و سهو نموده اید یا دوست دیگر ما .

نوست عزیز خوش نظر از بریکون نامه شمارا گرفتیم و امیدواریم که این نامه را متصدیان امور توزیع مواد ارتزاقی بخوانند و بار بار بخوانند تا مشکل شما

صداقت و خدمت...

در خطر افغان اسلام در افغانستان ولی در حقیقت برای منافع از دست رفته ی شان اشک تمساح می ریختند و می ریزند آنها حتی جلسه شورای امنیت ملل متحد را خواستند برای پر آورده شدن امیال شیطان خود استعمال نمایند ، آنها باندویز و انعقاد به اصطلاح کنفرانس مما لک اسلام یی بو طقه نا فرجام سیاسی دیگری در قبال انقلاب ملی و دموکراتیک مردم افغانستان برآه انداختند . ولی این خیره سران این دشمنان واقعی اسلام و اسلامیت ، این اجاره داران کذاب اسلام و اسلامیت چنان تبلیغات دروغین در قبال دولت انقلابی و انقلاب نظر مند نور و پخسوی در قبال مرحله نوین و تکاملی آن ، برآه انداختند که انسان می گفت واقعا آنها طرفداران اسلام هستند ولی تنها مغز های ساده این سخنان را قبول می توانست و پس .

این مساللات ها ، پیگین ها ، کار ترها و ضیاء الحق ها هر گز در فکر اسلام نیستند بلکه اولاً متحدین و هم ردیفان خود (امین و باندش) را از دست داده اند و دو دیگر اینکه منافع آر مندانۀ شان در افغانستان دوست عزیز را که مشکل دیگران هم است ، در نظر گیرند و در دفع آن بکوشند و شما را خشنود بسازند ! ببینیم تا چه قبول افتد

«طوری که خوانندگان محترم ما اطلاع دارند مواد کو پرائفی بروز های رسمی و اندکی هم بیشتر از وقت رسمی برای مایوران و کارمندان دولت در مغازه های چند گانه شهر توزیع میگردد .

مغازه ییکه ما بدان سرو کار داریم مغازه نمبر (۶) واقع دهزنگ می باشد . هر بار یکه بدین مغازه جهت اخذ مواد مراجعه می نمایم بیرو و بار زیادی به چشم میخورد ، گاهی با دیدن این ، بیرو بار زیاد و داشتن وقت اندک از اخذ مواد در آن روز صرف نظر میکنیم و زمانی هم که به گرفتن مواد ضرورت شدیده داشته باشیم بناچار انتظار فرا رسیدن بوب را می کشیم . و در میان این زمان انتظار که بسیار خسته کن هم می باشد دیده می شود که بوبت بطوریکه لازم است در توزیع مواد مراعات نمی شود ، چه مامورینی که در آنجا کار می کنند با کسانی که می شناسند از رفاقت کار می گیرند یعنی کوپون آن هارا و لو نا وقت هم آمده باشند در ردیف اول قرار می دهند و بدین ترتیب موجب ضیاع وقت آنانی می شوند که ساعتها قبل از دفتر و یا از خانه کار رسمی و یا شخصی خویش را میگذارند و برای اخذ مواد بدروازه مغازه صف آرای می نمایند .

آرزوست شکایت مارا از این نا حیه از طریق مجله وزین ژوئنون بگوش مقامات مسؤول برسانید تا از روی همکاری با دیگران از اینگونه مراعات های شخصی جلوگیری و خود داری نمایند» (والسلام)

از بین رفته است .

حزب دموکراتیک خلق افغانستان و جمهوری دموکراتیک افغانستان با حمایت صادفانه از دین مبین اسلام همه ادعا های پوچ و دروغ دشمنان قسم خورده مردم مسلمان مارا نش بر آب سخته است زیرا همه میدانییم که خاک خشک دروغ پذیروار حقیقت نمی چسبد . همین طور است ادعا ها و دروغ های دستگاه های پت سرو صدای امپریالیزم و چپ گران چینی و پاکستانی آنها در قبال انقلاب ، ثروت و اهداف مرحله نوین انقلاب نظر مند نور . روی دشمنان واقعی مردم ما ، این دشمنان واقعی اسلام و اسلامیت انسان و انسانیت آزادی و خود ارادیت هنوز هم سیاه می شود . و خلق ما خلق آزاده و مو من ما هر ما ده و یا کام های مبین به های پیشرفت و پیروزی را یکی پس از دیگر می پیمایند بحکم شرایط و بحکم زمان و بحکم منافع مردم زحمتکش افغانستان انقلاب شکو همند نور و پخسوی مرحله نوین و تکاملی آن را می تواند بشما به مشعل فروزان و نما یابگر بی امان راه رستگاری مردم ما باشد لذا رسالت اساسی و تاریخی مردم ما در دین مرحله حساس تاریخ کشور شما نا دنا ح از دست آورد های انقلاب شکو همند نور و پخسوی دفاع از دست آورد های مرحله نوین آن می باشد و این موضوع حالا دیگر برای هر انسان وطنپرست و اراده این دیار یک حکم تاریخی میل گشته است و بر همه ما لازم است تا در یک صف فشرده و پولاد دین و باعزم و اراده آهنین علیه آن عنا صر-

یکه در نتیجه پیروزی انقلاب رهایی بخش نور منافع خود را از دست داده اند به مبارزه بی اما نو خستگی نا پذیر و پیگیر ادامه دهیم . با ید دانست که بر دشمنان اصلی انقلاب ، وطن و مردم اند کترین رحم گناه است چه آنها بتحر یک ارتجاع و امپریالیزم جهانی و در صف مقدم امپریالیزم جهان خوار امریکا ، امپریالیزم محیل و خون خوار انگریز ، عظمت طلبان مر ند چینی ، اسلام و انسان دشمنان ظالم و صهیونیست و نظا میگران ناشی و عاقبت نا اندیشی پاکستان به کشور ما میا یند (بهتر خواهد بود که بگو ییم صائم می شوند) و ماموریت های پلید شان نیز جز کشتن و ویران کردن و آتش زدن و آزار دادن مردم و کشور چیز دیگری نیست ، این عنا صر تر یه

شده تو سط دشمنان انسان و اسلام بر هیچکس و هیچ چیز رحم نمی کنند لذا مردم ما بحکم رسالتی که تاریخ بعهدۀ شان گذاشته است باید با شجاعت و هوشیاری و دلیری تمام تا آخرین مرحله نا بودی دشمنان علیه آنان مردانه پیکار نمایند و باید دانست که برای رسیدن به این هدف والا وحدت نظر و عمل همه مردم و دستگاه های اداری و حز بی شرط لازمی می باشد . ضد انقلاب که اینک نفس های آخرین حیات ننگین خود را می کشد فقط می تواند بایک بورش بی امان و متحدانه همه وطنپرستان

و آزاد بخوان بگور نیستی کا مل سپرده شود .

درین هیچ جای شک و تردید نیست که حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان خد متکزار و نماینده واقعی همه مردمان رنج دیده و بلا-

کشیده افغانستان است و هکذا در نپرد رهایی بخشی و انسانی بر ضد انقلاب حزب دموکراتیک خلق افغانستان در خط و مقدم جبهه مردانه و چا لیا زانه می جنگند . در قبال این همه وقف و خود گذاری حزب و دولت وظیفه و ماموریت تاریخی و مهم مردم ما همانا رزم و پیکار علیه ضد انقلاب در یک صف واحد با حزب و دولت می باشد دشمنان وطن و مردم ما که منافع خود را با پیروزی انقلاب نور و پخسوی پیروزی خیزش نظر مند ششم جدی ۵۸ و مرحله نوین و تکاملی انقلاب ، از دست نداده اند

سخت در تلاش و تکاپو هستند تا بر شم خود شان خواب تلانی گلشنه را یکبار دیگر

احیاء نمایند و یکبار دیگر زالو وار از خون و گوشت مردم زحمتکش و مسلمان افغانستان

استفاده و تغذی نمایند ولی این خیره سران نمی دانند که تاریخ به عقب بر نمی گردد و آوا نیکه قدرت حا کمه بدست مردم و در اراده مردم افتاد دیگر قطعاً باز گشت ندارد

مخالفت ها و تو طقه ها و دسیسه شسانی نا شیانۀ عنا صر ضد انقلاب تنها به سیاهی روی شان می افزاید و جنگ و ستیز ناشیانه آنها بر علیه اراده و انقلاب مردم تنها و پشیمانی و بر پادی برای مر تجعین بر می آورد و پس . لذا مردم توانا و نیرو مند و مصمم افغانستان هما بطوریکه در طول تاریخ بر افتخار شان پروشنی ثابت ما خته اند که هرگز بردشمنان وطن و دین

و مردم خود رحم نخوا هند کرد اینک درین مرحله حساس تاریخی که دشمنان مردم بتحر یک بزر گترین قدرت های امپریالیستی و ارتجاعی بر علیه کشور و انقلاب ما دسیسه و تجاوز می نمایند نیز در عمل به الیات خوا هند رسا نید که مردم دلیر افغانستان مصمم اند تا آخرین مرحله نا بودی کا مل ضد انقلاب بر علیه آنها خوا هشد جنگید ، زنده باد وطن ، زنده باد مردم .

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان زاده
آدرس : انصاری وات - جوار ریاست مطابع دولتی
تلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹
تلفون توزیع و شکایات : ۲۶۸۵۹

مطابعه دو لتی

بیرک کارمل باخان عبدالغفار خان در یکی از مارش های روز ۹ سنبله

بیرک کارمل و خان عبد الولی خان در مارش ۹ سنبله

داده است « نه تنها يك مبارز سیاسی بلکه يك هو ما نیست بزرگ و قهرمان کارنا مه های راه انسان نیز هست. مردم به خاطر او را فخر افغان لقب داده اند که او به خلق ستم دیده خوشی — افتخار میکند.

زحمتکش ن اوراپاچا خان می خوانند ز پیرا او ملنگت عم خلق خود است .

خلق منطقه به خاطر قهرمان زنده اش میخوانند نه او خلق را سرچشمه قهرمانی ها و دگرگونیهای عظیم میداند . ازین رو ست که در باره او گفتن و نوشتن بزرگی و شایستگی او را آن طور که باید ادا نمی کنند.

منطقه همیشه این چهره مبارز تسلیم ناپذیر را پیدا خواهند داشت .

فشرده یی از زندگینامه پاچا خان :

مبارزه سیاسی رهبر بزرگ پشتون ها خان — عبدالغفار خان به حکم تاریخ و ضرورت نیازهای خاص زمان عرض اندام کرد. او در سال ۱۸۹۰ در قریه اشغر اتمانزی پشاور پا به جهان گذاشت و علوم ابتدایی را در مکاتب دها تی فرا گرفت و بعدا برای ادامه تحصیل به علیگر رفت.

در سال ۱۹۱۲ به حیث رهبر سیاسی به سفر پرداخت. در سال ۱۹۱۹ بهرام خان پدر نا مدار عبدالغفار خان همراه با یکده بزرگان پشتون از طرف انگلیس ها بازداشت گردید.

خان عبدالغفار خان در سال ۱۹۲۰ به افغانستان آمد.

در سال ۱۹۲۱ به حیث رهبر جنبش سیاسی پشتون ها به زندان افتاد .

در سال ۱۹۲۴ دو بار آزاد گردید و مورد استقبال مردم قرار گرفت.

در سال ۱۹۲۶ از طرف مقامات وقت هند به حیث نماینده پشتون ها به عربستان رفت.

پیشگاه شان سر خم کرده است آنها یی که زندگی خود را نذر زندگی محنت بار مردم کرده اند آنها یی که کوشش و استخوان خویش را قربان سعادت انسان کرده اند و برای رسیدن به آرمان آزادی جا مه گلگون به تن کرده اند خوشتر را ، مجنون ملل مظلوم خوش کرده اند برای سستی سزاوار ستایش اند . می گویند «ملت های زنده رازنده ها می ستایند و ملت های مرده را مردگان»..

اکنون که دیگر خلق زحمتکش ما پرده های ظلمت را دریده اند ، دل گورستان را را شکافته اند و از خواب آبدی برخاسته اند باید قهرمانان خود را ستایش کنند . قهرمانانی را ستایند که در زمانی عمر پر بار خویش يك لحظه و يك نفس هم ذوق خود ستایی نداشته اند و پیوسته در غم مردم اشک ریخته اند و یگانه آرمان شان احترام به مقام انسان و هر سلول و جودشان سرشار از هوما نیزم انقلابی بوده است. پاچا خان که زن و مرد و کودک و بزرگ مناطق پشتون نشین او را بابا می خوانند، کسی که تاج عزت و ننگت پشتو نهاست.

استعمار انگلیس هم نه دست اراده این انسان بزرگ را در هم شکند.

او بنیاد جنبش سرخ پوشان را گذاشت و قبل از همه جامعه جنبش خویش را گلگون کرد، در قریه ها کوچه ها و جاده ها درس هشیاری را آغازید و مبارزه بی پایانی را بر ضد فرنگی در پیش گرفت.

پاچا خان علمبردار بزرگ آزادی هند بزرگ و به خصوص پشتون ها سالار جنبش انسانی خدا یی خد متگرا که تمام زندگی اش شاهد مبارزه رویا روستا استعمار است بیش از هر شخصیت سیاسی دیگر رنج زندان ها را بشماید کشیده است و گوشت بدن خویش را بد هان دشمن

افغانستان آمد و بعد از اشتراک در جشن استقلال افغانستان و مراسم روز ملی پشتونستان از راه کند هار به کویته رفت و در آنجا بار دیگر به زندان افتاد . در سال ۱۹۶۰ به دعوت حکومت هند به آن کشور رفت و به افتخار این شخصیت مبارز و مجاهد بهوی جا یزه نپرو اهدا گردید . پاچا خان دو باره به کابل آمد و بعد از سفر و اقامت کوتا در پشاور دو باره به کابل آمد و فعلا در افغانستان اقامت دارد.

پاچا خان در سال ۱۹۲۹ به حیث رهبر جنبش خدایی خد متگرا در کمیته لا هور شرکت کرد در سال ۱۹۳۰ جنبش سیاسی ملی خدایی خد متگرا نیرو گرفت ، در ۲۳ اپریل همان سال انگلیس ها مظا هر ه بزرگ خدایی خد متگرا را به آتش بستند. پاچا خان در سال ۱۹۳۴ به کلکته رفت و در سال ۱۹۵۳ از طرف حکومت وقت پاکستان به زندان افتاد و بعد آزادی دوباره سیاست «يك يونت» را رد کرد. پاچا خان در سال ۱۹۵۸ به

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English